

Cultura i joves II

Hàbits culturals i polítiques públiques

Cultura i joves II

Hàbits culturals i polítiques públiques

ICC Consultors

Xavier Fina Ribó (director)

Martí Comas Soler

Marta Domènech Gutiérrez

Sònia Marzo Macarrón

Carles Spà Novellas

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Social i Ciutadania
Secretaria de Joventut

Barcelona, Juliol 2010

Biblioteca de Catalunya. Dades CIP

Cultura i joves II : hàbits culturals i polítiques públiques. – (Estudis ; 28)
Bibliografia
ISBN 9788439384915
I. Fina, Xavier, dir. II. ICC Consultors III. Catalunya. Secretaria de Joventut IV. Col·lecció: Estudis (Catalunya. Secretaria General de Joventut) ; 28
1. Cultura i lleure – Catalunya 2. Joves – Esbarjo – Catalunya 3. Joves – Catalunya – Vida social i costums – S. XXI 4. Catalunya – Política de la joventut
379.8-053.7(467.1)

Aquesta publicació es pot consultar a www.gencat.cat/joventut/observatori
També es pot sol·licitar i/o consultar al Centre de Documentació Juvenil de la Secretaria de Joventut

© Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Social i Ciutadania
Secretaria de Joventut

1a edició: Juliol 2010
Tiratge: 500 exemplars
Impressió: Vigor
Disseny: Unitat d'autoedició. Secretaria de Joventut
Maquetació: Eloi Andinach Fernández
D.L.: ?
ISBN: 9788439384915

Índex

Presentació	7
Introducció	9
1. Marc d'anàlisi	11
1.1. Sobre cultura i joves	11
1.2. El canvi de context social	12
1.3. Les polítiques culturals i juvenils	16
2. Metodologia	27
2.1. L'Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya	27
2.2. Una nova metodologia per a uns nous objectius	27
2.3. Els límits de les enquestes de consum i pràctiques culturals	27
2.4. L'explotació de l'enquesta	29
2.5. Entrevistes	33
2.6. Grups de discussió	34
3. Les pràctiques i consums culturals de les persones joves	35
3.1. Situació general	35
3.2. El consum cultural quotidià	45
3.3. El consum cultural de desplaçament necessari	55
3.4. L'oci proactiu	59
3.5. Relació entre factors estructurals, tipologies de consum i pràctiques observades	62
4. Les polítiques culturals i de joventut	83
4.1. El Pla Nacional de Joventut de Catalunya	83
4.2. La planificació i l'enfocament de les polítiques	85
4.3. Posada en pràctica.....	91
4.4. Síntesi	107
5. Conclusions	111
5.1. Limitacions analítiques del binomi cultura-joventut	111
5.2. Dinàmiques de consum i respostes polítiques	112
5.3. Algunes reflexions finals	115
Bibliografia	121
Documentació web	123

Annex 1. Textos normatius	125
Annex 2. Taules bàsiques	129
Annex 3. Taules específiques.....	175
Índex de gràfics.....	176

Presentació

Pocs àmbits d'incidència de les polítiques públiques han experimentat –i segueixen fent-ho– una transformació tan ràpida i profunda com el de la cultura i l'oci. Les innovacions en les tecnologies de la informació i la comunicació, l'arribada de nous col·lectius de persones immigrades, la consolidació de certs patrons culturals i l'eclosió de nous mitjans de comunicació i formats audiovisuals són alguns dels canvis que s'estan produint de manera accelerada, i molt especialment amb relació als i les joves.

D'altra banda, el camp de la cultura i l'oci, a pesar del canvi de paradigma que va iniciar el Pla nacional de joventut 2000-2010 i que consolidarà el PNJCat 2010-2020, continua sent un eix d'intervenció cabdal de les polítiques de joventut, tant per raons de tradició històrica com per una mera qüestió de possibilitats reals d'actuació, com a mínim fins al moment. De la mateixa manera, des del prisma de les polítiques culturals, la joventut és un col·lectiu amb unes demandes i necessitats sovint diferenciades.

La publicació que teniu a les mans intenta generar coneixement i donar algunes respostes als reptes que aquestes transformacions i necessitats plantegen a les administracions públiques, tant des del vessant de les polítiques de joventut –en matèria de cultura– com de les polítiques culturals –en matèria de joventut–. En definitiva, es tracta de saber quines són les necessitats dels i les joves en l'àmbit de la cultura i l'oci i quins instruments podem usar per donar-hi resposta.

Aquesta recerca dóna continuïtat a la investigació publicada l'any 2005 per la Secretaria de Joventut *Cultura i joves. Anàlisi de l'Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya*. Aquesta va ser la primera col·laboració entre la Secretaria de Joventut i el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, que va cedir per a l'anàlisi la matriu de l'enquesta esmentada. L'Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya (ECPC) és una estadística oficial de la Generalitat de Catalunya, amb una mostra i un qüestionari tan amplis que ens permet analitzar en detall i profunditat les qüestions que ens interessin. La nostra recerca parteix de les bases establertes en l'anterior edició, actualitza bona part de les dades generades aleshores i amplia l'abast del treball per tal d'incloure-hi una anàlisi de les polítiques públiques –a nivell local i nacional– que faciliti la presa de decisions als agents responsables d'estimular i facilitar l'accés i el consum cultural de les persones joves.

Eugeni Villalbí i Godes
Secretari de Joventut

Introducció

L'any 2005, la Secretaria de Joventut de la Generalitat de Catalunya va publicar l'estudi *Cultura i joves: Anàlisi de l'Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya*, dins la col·lecció *Estudis*, signat per Roger Martínez, Isaac González i Verònica de Miguel. Aquest estudi, a més d'analitzar l'esmentada enquesta, feia una revisió important, a través de la literatura especialitzada i a partir de reunir diferents corrents teòrics, de conceptes tan amplis com *cultura, joves o consum cultural*. L'estudi s'ha convertit en un referent important a l'hora d'analitzar les relacions de les persones joves amb la cultura, ja que, a més d'una rica revisió conceptual, aporta una metodologia analítica que combina tècniques quantitatives i qualitatives que permeten desgranar molts aspectes d'aquesta relació.

Aquest primer estudi (en endavant, *Cultura i joves I*) es va estructurar entorn de l'*Enquesta de consum i pràctiques culturals* publicada el 2001 pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Cinc anys més tard, el 2006, el mateix Departament va realitzar una nova enquesta que donava continuïtat a la primera, de manera que, tot i que s'introduïen algunes modificacions al qüestionari, permetia obtenir informacions comparables i, per tant, detectar de tendències en el temps.

Certament, cal parlar d'un lapse de temps curt entre una enquesta i l'altra: cinc anys de diferència. Ara bé, en una societat com l'actual, amb processos de canvi accelerats, aquest interval és suficient per situar el present estudi en un context diferent al de *Cultura i joves I*. Un nou context caracteritzat pels canvis demogràfics que tenen una repercussió important en els consums i les pràctiques culturals, i per l'evolució de les noves tecnologies de la informació i la comunicació.

De la mateixa manera, la lectura actual dels resultats de la darrera enquesta fa necessari tenir també en compte els canvis que s'han produït des de la seva realització fins a l'actualitat, sense oblidar les tendències de futur. Canvis que afecten tant la composició i les característiques de la població estudiada (creixement demogràfic, situació econòmica i laboral, etc.) com el context politicoinstitucional (implantació de l'espai europeu d'educació superior, creació del Consell Nacional de la Cultura i de les Arts, etc.) i les possibilitats i les modalitats de consum (implantació de la televisió digital terrestre, televisió per Internet, continguts a la carta, etc.). Per tant, es tracta de situacions que impacten en els hàbits i les polítiques culturals amb velocitats de transformació certament constants.

Ara bé, més enllà d'aquesta transformació de la realitat, també hi ha hagut modificacions en els referents principals de les polítiques públiques en matèria de cultura i joventut, tant des del punt de vista conceptual i teòric com en l'àmbit operatiu. Precisament, d'acord amb aquesta evolució, s'ha dotat l'anàlisi del consum i les pràctiques culturals juvenils d'una visió que no quedés aïllada de l'acció de l'Administració, amb la intenció d'analitzar quines han estat les accions polítiques que s'han emprès des de la Generalitat de Catalunya i els ens locals i quina ha estat la visió del seu públic objectiu: les persones joves.

En aquest sentit, el present estudi (a partir d'ara, *Cultura i joves II*) s'elabora a partir d'un triple objectiu: en primer lloc, definir un nou marc conceptual per encarar l'anàlisi de la relació entre cultura i joventut. En segon lloc, donar continuïtat a l'explotació efectuada amb *Cultura i joves I* i fer una comparativa temporal dels indicadors de consum i pràctiques culturals d'ambdues enquestes. I, en tercer lloc, analitzar les polítiques públiques que posen en relació el binomi cultura-joventut.

Pel que fa al marc conceptual, cal aclarir la posició diferent que s'ha pres en els dos estudis. Mentre que a *Cultura i joves I* l'aproximació que es va fer als conceptes partia d'una perspectiva sociològica i acadèmica, per al present estudi s'ha utilitzat una mirada més vinculada a la política cultural i juvenil. És a dir, el centre d'interès ha recaigut més en l'acció política i la seva evolució en referència a aquests conceptes que no pas en l'elaboració de definicions i el contrast de teories o escoles de pensament. S'entén que aquesta tasca ja es va dur a terme en l'estudi anterior i que la recerca actual té un vessant de caire més pràctic i polític.

En relació amb la continuïtat de l'anàlisi, s'ha realitzat una explotació de l'enquesta del 2006, tot procurant mantenir els criteris utilitzats a *Cultura i joves I* per tal de garantir-ne la comparabilitat amb la del 2001. Però, a més, s'han afegit altres mirades analítiques a partir de la definició de noves variables estructurals i compa-

racions del consum i les pràctiques de les persones joves amb la resta de la població. També s'ha fet una aproximació al factor generacional com a element explicatiu de la forma de consum i pràctica cultural, la qual es desenvolupa en el quart apartat de l'estudi.

Pel que fa a l'estudi de les polítiques públiques, es fa una doble aproximació. D'una banda, en el capítol del marc d'anàlisi es descriuen els marcs competencials en què s'inscriuen aquestes polítiques. De l'altra, al mateix apartat s'analitzen els corrents polítics principals, tant juvenils com culturals, i s'aplica als primers una perspectiva cultural i als segons, una perspectiva juvenil.

En resum, *Cultura i joves II* estableix un diàleg constant amb *Cultura i joves I*. Un diàleg que ofereix perspectives diferents, una de més sociològica i l'altra de caràcter polític, que en bona mesura es complementen. Un diàleg que permet, també, contrastar i confirmar amb dades les transformacions de les relacions que les persones joves han experimentat quant a les expressions culturals. A la vegada, aquest diàleg ha de permetre avaluar les implicacions polítiques d'aquestes transformacions.

1. Marc d'anàlisi

1.1. Sobre cultura i joves

L'estudi *Cultura i joves I*, en el capítol introductori, aporta reflexions interessants sobre els límits conceptuals i les diferents tendències teòriques a l'hora de definir *cultura*, *joves* i les relacions entre ambdós conceptes. Aquestes reflexions no es repeteixen en el present estudi, però han constituït una referència conceptual important a l'hora de desenvolupar-lo. Tot i així, l'orientació dels estudis parteix d'una diferència conceptual, ja que, en efecte, en parlar dels conceptes *cultura* i *joves* cal tenir presents algunes consideracions.

Quant al concepte *cultura* —un concepte de gran amplitud i usat de forma diversa segons l'àmbit de coneixement i estudi a què es vulgui fer referència—, l'aproximació que es realitza a *Cultura i joves I* està orientada a establir un marc per desenvolupar l'anàlisi de l'Enquesta de consum i pràctiques culturals que es fa posteriorment. D'aquesta manera es justifica que, malgrat l'amplitud del concepte i ateses les característiques de l'enquesta, l'anàlisi quedi restringida als àmbits de resposta sobre els quals s'estructura. Aquesta amplitud conceptual és la que també provoca que l'anàlisi de l'enquesta es combini amb una aproximació qualitativa a través de grups de discussió, amb l'objectiu de, a més de conèixer el consum, poder desgranar-ne el sentit.

La diferència d'objectius de l'estudi *Cultura i joves I* i l'actual, com es veurà, justifica canvis metodològics importants, però també l'acotament d'un punt de partida conceptual diferent. Mentre que *Cultura i joves I* parteix d'una idea de *cultura* —i, per tant, de *consum cultural*— de caràcter "antropològic", en el present estudi es qüestiona aquesta perspectiva. El punt de partida és que una aproximació a les pràctiques culturals de les persones joves i a les polítiques públiques corresponents s'ha de fer des d'una perspectiva valorativa. La "neutralitat" que suposa una mirada purament descriptiva no ens permet vincular aquesta anàlisi a les polítiques públiques. En canvi, la perspectiva axiològica s'endinsa en el terreny dels continguts polítics necessaris com a fonament de qualsevol plantejament públic.

Aquesta perspectiva també es tradueix en algunes limitacions conceptuals, sobretot en el moment de considerar determinats consums i pràctiques. A *Cultura i joves I* es treballa des de la idea que "tots els consums i les pràctiques culturals de les persones joves són igualment 'bons' i 'desitjables'", en un intent d'apel·lar a la neutralitat en la valoració del consum. En el present estudi, i sense entrar en valoracions concretes sobre la "qualitat del consum" durant l'anàlisi, es procura diferenciar tipologies de consum. Dit altrament, no és el mateix que una persona escolti un MP3 mentre va pel carrer, o que compri una entrada i vagi a un concert de música en viu. En aquest sentit, es planteja el dubte següent: tot el "consum cultural" que fan les persones joves té la funció de donar eines i coneixement i és un bon instrument per al seu creixement com a ciutadans crítics? Què és més important: que un percentatge de les persones joves es connectin a Internet, o bé quin tipus de contingut consumeixen quan ho fan? Sense pretendre respondre aquestes preguntes, i sense definir la "bona" o la "mala" cultura, sí que cal entendre que les diferenciacions que es produeixen en l'anàlisi són útils per assolir una millor explicació de la realitat.

El segon concepte, *joves*, fa referència a un col·lectiu de persones agrupades de forma objectiva en un tram d'edat. Certament, la qüestió de les edats en què es pot considerar que les persones són joves ha encetat diversos debats, sobretot quan es tracta d'identificar els receptors o els col·lectius als quals es dirigeixen les polítiques de joventut. En aquest sentit, hi ha polítiques de joventut dirigides a persones des de 13 o 14 anys fins a 35. Un exemple en pot ser el Carnet Jove, un programa impulsat per la Generalitat de Catalunya adreçat a persones d'entre 14 i 29 anys, o els criteris per accedir a la Borsa Jove d'Habitatge, també de la Generalitat de Catalunya, que estableixen edats d'entre 18 i 35 anys. És evident que cal acotar el col·lectiu per tal de poder-lo identificar, i és per això —i per mantenir una línia discursiva amb *Cultura i joves I*— que el present estudi pren com a joves les persones de 15 a 29 anys.

A banda de la qüestió de les edats, tal com s'apunta a *Cultura i joves I*, des d'un punt de vista analític és més explicatiu el concepte *cicle de vida*. Aquest concepte fa referència als diferents moments de transició de la vida de les persones. Com ja passava a l'estudi anterior, el disseny de l'enquesta fa difícil tenir informació suficient per dur a terme l'anàlisi des d'aquesta perspectiva. Tot i així, per estudiar el consum i les pràctiques culturals es considera clau la situació en el cicle vital en què es troben les persones joves. El fet d'estar o no

emancipat o de tenir obligacions laborals o familiars són elements definitoris tant de la quantitat com de la tipologia de consum cultural que es pot fer. Per tant, es parteix d'una mirada que considera el cicle de vida com un dels elements analítics que permet aprofundir en la relació entre cultura i jove.

Per últim, cal fer un aclariment important. Els conceptes *cultura* i *joves* sovint s'han tractat des d'una orientació que deriva de recerques etnogràfiques o anàlisis semiòtiques de les cultures juvenils. La major part d'aquests treballs posen l'èmfasi de la relació de les persones joves amb la cultura des d'una perspectiva de recerca d'identitats o com a expressions de malestar i crítica al "model adult". Tots aquests plantejaments, si bé aporten una mirada a la relació entre cultura i joves, s'allunyen de l'objecte d'estudi del present treball. Així doncs, encara que es tenen en consideració, no formen part central de la mirada analítica utilitzada.

1.2. El canvi de context social

De l'any 2001 al 2006 (anys de publicació de les enquestes de consum i pràctiques culturals de Catalunya) i fins l'actualitat ha transcorregut un lapse de temps que es podria considerar insuficient per caracteritzar un canvi de context. Tanmateix, hi ha dos fenòmens que s'han produït amb molta contundència durant aquest període anys: d'una banda, el procés migratori important que ha afectat tot el món occidental, i en especial el nostre país, i, de l'altra, l'acceleració de la penetració de les noves tecnologies en diferents dimensions de la vida quotidiana de les persones. Ambdós són canvis o transformacions que tenen un caràcter estructural, no pas conjuntural, per la qual cosa cal tenir-los en compte i han de formar part de la mirada analítica.

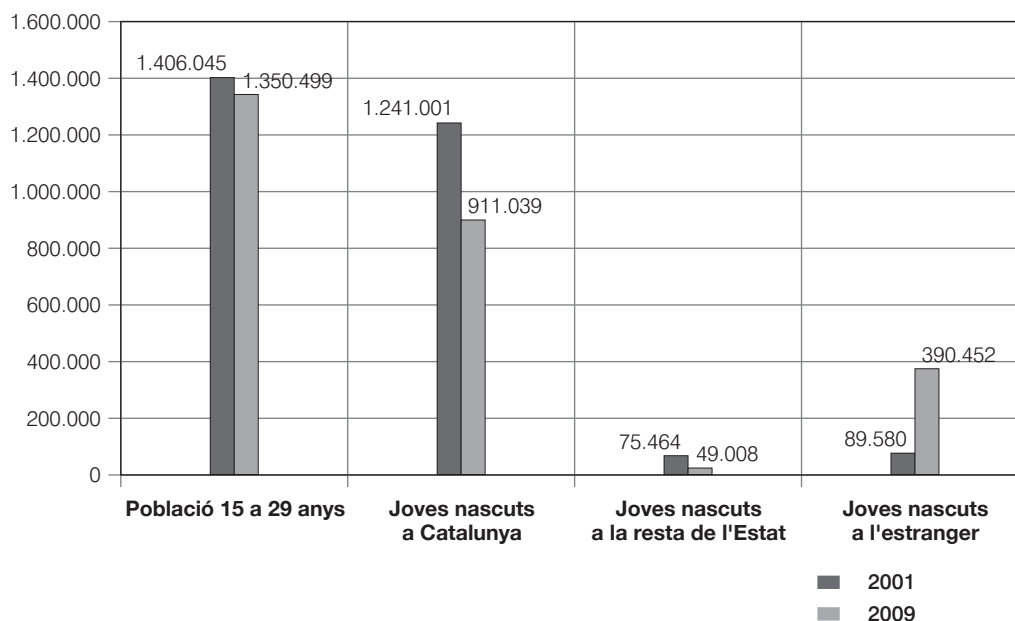
1.2.1. Perspectiva sociodemogràfica

Pel que fa a les característiques de la població jove catalana, el que marca els canvis demogràfics d'aquest col·lectiu és l'arribada –que es podria qualificar de massiva– de població estrangera. Així, mentre que en el període 2001-2008 la població jove es va mantenir pràcticament estable, ja que només va disminuir un 4%, el nombre de joves nascuts a l'estranger es va multiplicar i incrementar un 335,9%. Certament, mentre que entre la població de 15 a 29 anys el percentatge de població estrangera l'any 2001 era del 5,3%, l'any 2009 arriba al 26,8%. El pes de la població estrangera entre la població jove, doncs, s'ha multiplicat per cinc en aquests set anys, i entre les edats adultes (30 o més anys) ho ha fet gairebé per quatre.

Val a dir que hi ha diferències importants dins els trams d'edat de les persones joves. Així, l'arribada de població estrangera s'accentua en el tram de més edat (de 25 a 29 anys), en el qual representa el 31,8% del total.¹ En el tram de 20 a 24 anys és del 26,9%, i en el de 15 a 19 anys, del 18,3%. En tots els casos se situa per sobre de les mitjanes del total de la població (15,9%). Des d'un punt de vista de política juvenil, la diferenciació en trams d'edat de les persones joves de nacionalitat estrangera permet definir tipologies d'intervenció. Mentre que en els trams de més edat la política laboral i d'habitatge és la que té una importància cabdal, en els trams de menys edat les polítiques educatives, de transició escola-treball, i les vinculades al temps d'oci són les que tenen més impacte. D'altra banda, la presència d'un nombre tan destacable de població estrangera entre les persones joves de Catalunya també té una traducció en el paper de les polítiques culturals i en la relació entre joves i cultura.

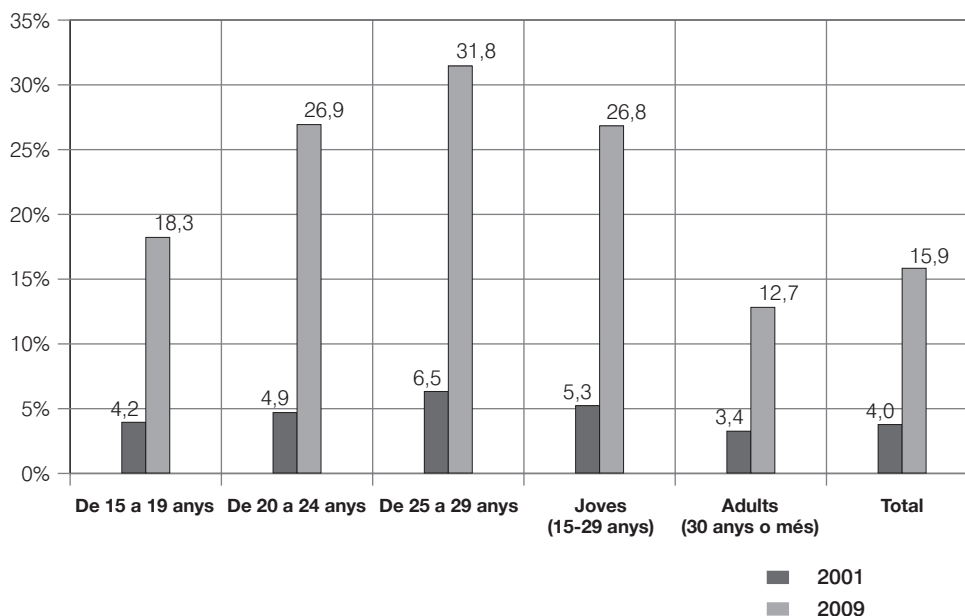
1 En termes generals, s'han produït canvis en la distribució interna per grups quinquennals. Així, el tram de 25 a 29 anys ha passat de representar el 39,1% de les persones joves l'any 2001, al 43,4% l'any 2009. Aquest creixement s'explica per la pèrdua de pes de la franja de 20 a 24 anys (del 35,1% al 31,1%) i de la de 15 a 19 anys (del 25,8% al 25,4%). Font: Padró d'habitants (Idescat).

Gràfic 1. Població de 15 a 29 anys, segons origen geogràfic. Catalunya, 2001-2009

Font: Padró d'habitants (Idescat).

Gràfic 2. Població estrangera sobre el total de població, segons grups d'edat. Catalunya, 2001-2009. Percentatge

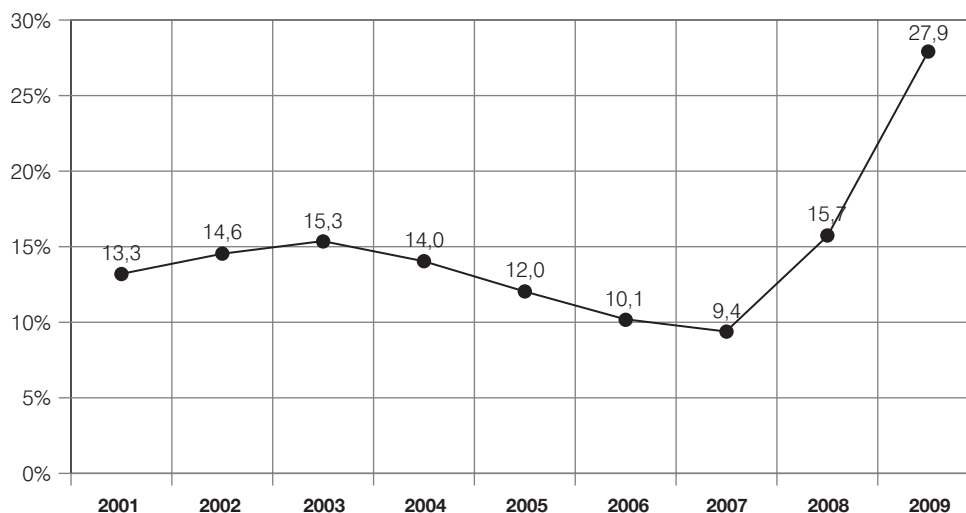

Font: Padró d'habitants (Idescat).

A la vegada, també és important assenyalar que durant el període 2003-2007 la taxa d'atur de les persones joves menors de 25 anys es va reduir gairebé 6 punts, de manera que el mercat laboral va ser capaç d'absorbir pràcticament tota la població nouvinguda. Ara bé, en el moment de redacció d'aquest estudi, a Catalunya també s'estan percebent amb intensitat els efectes de la crisi econòmica i financera mundial.

Certament, sembla que l'any 2008 va suposar un punt d'inflexió conjunturalment molt diferent, caracteritzat per un creixement pronunciat de la taxa d'atur de la població de menys de 25 anys, que va continuar augmentant notablement fins al 27,9% registrat el 2009.

Gràfic 3. Taxa d'atur entre la població de 16 a 24 anys. Catalunya, 2001-2009

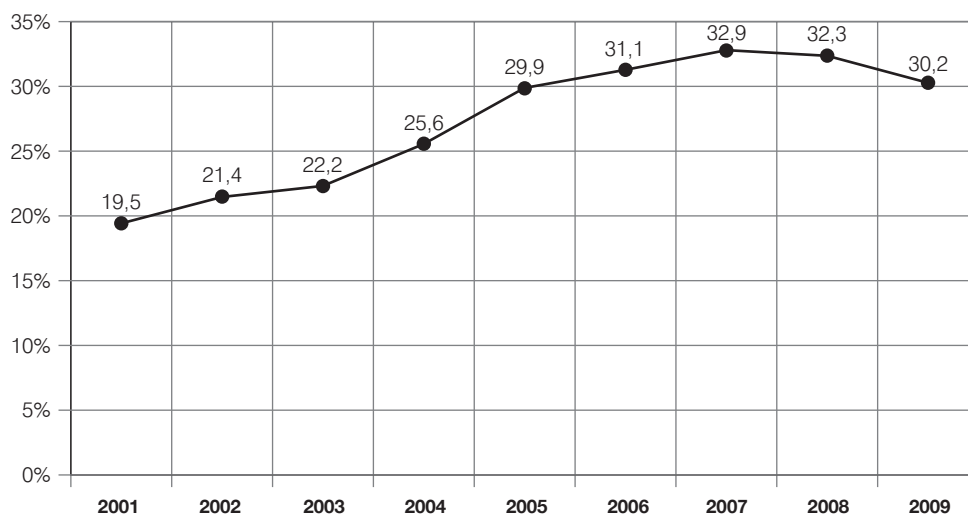

Font: Enquesta de població activa (Idescat).

Finalment, també convé fer referència a l'evolució que s'ha produït des del punt de vista de l'emancipació i que s'ha caracteritzat per un increment continuat i sostingut del percentatge de persones de 16 a 29 anys emancipades² (del 19,5% l'any 2001, al 32,9% el 2007). Tot i aquest augment, cal tenir present que la permanència a la llar familiar segueix sent la norma dominant amb molta diferència, i que durant el període 2001-2008 va haver-hi transformacions importants en el mercat immobiliari que van contribuir a fer-lo menys accessible per la població jove. En aquest sentit, les dues darreres dades anuals mostren una tendència a la baixa, que situa novament la taxa a l'entorn del 30%.

2 Persona emancipada: qualsevol individu en la franja d'edat considerada (de 16 a 29, o de 20 a 34 anys) que és la persona de referència de la llar, o el seu cònjuge o parella, o que no té cap parentiu amb la persona de referència (servei domèstic o altres).

Gràfic 4. Taxa d'emancipació de la població de 16 a 29 anys. Catalunya, 2001-2009

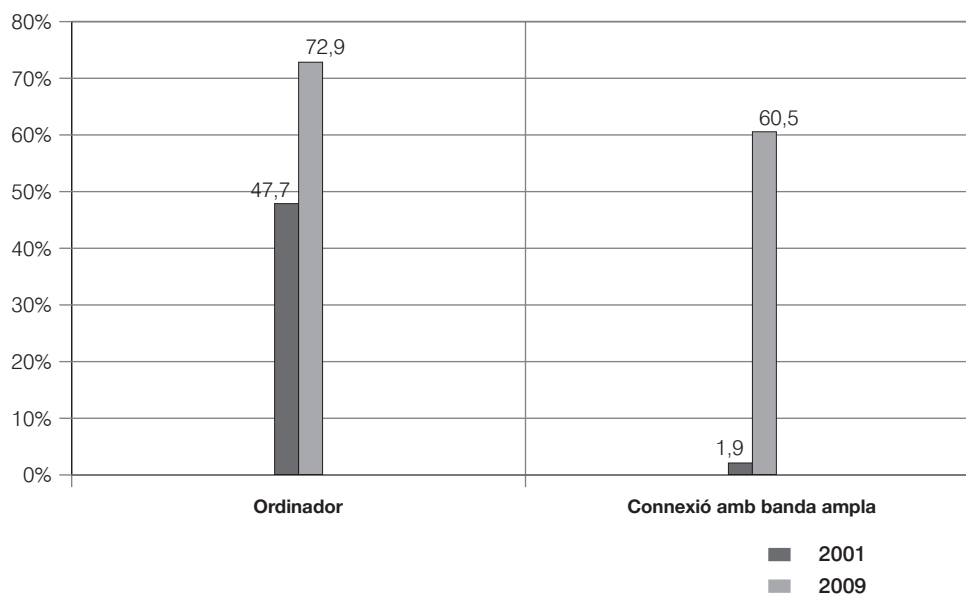

Font: Enquesta de població activa (Idescat).

1.2.2. Perspectiva tecnològica

L'altra gran transformació que s'ha accelerat durant aquests anys ha estat la penetració massiva de les noves tecnologies de la informació i la comunicació a les llars catalanes. En l'anàlisi d'equipaments a les llars que es fa en el present estudi es descriu quin efecte té aquesta transformació en els i les joves i el seu consum cultural. Ara bé, també s'ha cregut necessari situar aquesta transformació en la definició del nou context a partir de les dades que ofereix l'*Encuesta sobre equipamiento y uso de tecnologías de la información y comunicación en los hogares* dissenyada amb aquest objectiu per l'INE. Els resultats mostren que del 2001 al 2009 un 25,2% més de llars catalanes tenen ordinador, arribat set de cada deu. Però més enllà de la presència d'ordinador a la llar, un aspecte fonamental és que en aquests anys la banda ampla s'ha desenvolupat de forma molt important, ja que ha passat de ser present a l'1,9% de les llars l'any 2001, al 60,5% el 2009. Cal remarcar-ho perquè la banda ampla suposa un accés directe i ràpid als continguts de la xarxa, una rapidesa que possibilita i facilita els consums i les pràctiques culturals.

Gràfic 5. Tinença d'ordinador i de connexió de banda ampla a les llars. Catalunya, 2001-2009. Percentatge

Font: Encuesta sobre equipamiento y uso de tecnologías de la información y comunicación en los hogares (INE).

A més de l'equipament informàtic, hi ha altres tecnologies que en aquests anys han evolucionat molt ràpidament. D'una banda, cal parlar del paper que tenen actualment els suports digitals en el consum cultural i d'oci. Així, la popularització dels aparells de reproducció MP3 i MP4 i els suports digitals per a la imatge ha provocat canvis en les formes de consum i adquisició de productes culturals. De l'altra, cal fer referència a la telefonia mòbil, que més enllà de la seva funció primària (comunicació) ha afegit tecnologies d'imatge i so als aparells, tot fent dels telèfons mòbils un instrument de consum cultural. En aquest sentit, s'ha desenvolupat tota una indústria entorn dels continguts culturals per a la telefonia mòbil, amb descàrregues de música i vídeo.

Val a dir que la rapidesa d'aquests canvis tecnològics no es reflecteix prou en les enquestes de consum i pràctiques culturals, ja que la realitat es transforma més ràpidament que els instruments usats per analitzar-la.

1.3. Les polítiques culturals i juvenils

1.3.1. Els marcs competencials

La possibilitat d'actuació política de les administracions en els àmbits de cultura i joventut està determinada, en gran mesura, per la distribució competencial existent en relació amb els diferents nivells de govern del territori. Certament, es poden detectar diferències entre el que estableix el marc legal de referència i la pràctica política, perquè el nivell de desenvolupament normatiu d'aquests marcs quant a cultura i joventut encara té molt camí per recórrer.

En definitiva, conèixer en profunditat els marcs competencials és un pas previ i necessari per analitzar les polítiques públiques que es desenvolupen a Catalunya en els àmbits de cultura i joventut, ja que permet fer una mirada analítica a una realitat que, en bona part, respon a aquest marc legal i organitzatiu. Els quatre nivells de govern analitzats són l'europeu, l'estatal, l'autonòmic i el municipal.

La mirada que s'ha volgut realitzar en aquest apartat consisteix a determinar com s'ha configurat el marc legal i competencial per a les polítiques de cultura i joventut des d'un punt de vista sectorial.

A) El paper de la Unió Europea

En l'àmbit europeu, el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea³ és el principal fonament jurídic de cooperació que permet dur a terme accions comunitàries tant en el terreny de la cultura com de la política juvenil. En l'àmbit de la política cultural, el títol XII, de Cultura, especifica a l'article 151 l'eix central d'actuació de la Unió Europea en aquesta matèria: la cooperació entre els estats membres. El cert, però, és que no s'ha desenvolupat un marc normatiu al respecte i són comptades les actuacions de la UE en aquest sentit.

Pel que fa a la política juvenil, l'article 149 del capítol 3 del títol XI, de Política social, educació, formació professional i joventut, és la principal referència legal. L'article només fa esment als intercanvis i la mobilitat de les persones joves europees, sense tractar cap altre aspecte de la política juvenil.

A partir d'aquest fonament jurídic s'ha desenvolupat un marc reglamentari a partir de programes i resolucions aprovades tant pel Parlament Europeu com pel Consell de Ministres. D'altra banda, el Comitè de les Regions i el Comitè Econòmic i Social Europeu han emès periòdicament dictàmens a favor de la mobilitat i la participació de la joventut en la construcció europea. Es tracta, doncs, d'un marc normatiu limitat que s'ha traduït en accions, les més emblemàtiques de les quals són els programes de mobilitat d'estudiants Sòcrates, Erasmus i Leonardo Da Vinci.

En ambdós casos s'exclou qualsevol harmonització de les disposicions legals dels estats membres, de manera que l'acció comunitària queda circumscrita al foment de programes específics i d'organitzacions impulsades per les institucions europees, i a l'emissió de recomanacions per part del Consell. Així doncs, no es pot parlar de l'existència d'un marc d'actuació exclusiu de les institucions europees ni molt menys d'una garantia d'unificació de les polítiques dels països que en formen part a escala nacional. A més, i si es té en compte el desenvolupament dels marcs normatius i la seva transformació en actuacions concretes, cal parlar d'un nivell d'influència molt limitat de la Unió Europea en les polítiques culturals i educatives que es duen a terme a Catalunya.

B) La Constitució espanyola i el paper dels estatuts autonòmics

La Constitució espanyola fa més referència a la política cultural que no pas a la juvenil. En matèria de drets i deures fonamentals, el capítol tercer, de Principis rectors de la política social i econòmica, considera l'accés a la cultura i la promoció de la participació juvenil com a principis polítics a nivell estatal.

Més enllà d'aquestes declaracions, i en el marc de l'organització territorial de l'Estat, el text estableix un sistema de distribució competencial que inclou diversos àmbits de la política cultural (museus, biblioteques, conservatoris de música, patrimoni monumental i foment de la cultura) entre les matèries en què les comunitats autònomes tenen possibilitat d'assumir competències (article 148). En canvi, la política de joventut no apareix en l'articulat. Segurament, l'antiguitat del text és el que explica aquesta absència, ja que, en efecte, l'any 1978 gairebé ningú no podia imaginar-se el desenvolupament de les polítiques de joventut que s'ha produït en les últimes dècades.

A més, malgrat que la Constitució no estableix cap competència exclusiva de caràcter cultural per a l'Estat a banda de la propietat intel·lectual (article 149), sí que fixa el servei de la cultura com un deure de l'Estat sense perjudici de les competències que puguin assumir les comunitats. Per tant, en funció del desenvolupament estatutari de cada comunitat, l'Estat ha d'intervenir d'una manera o una altra.

En matèria de joventut, les competències no s'inclouen explícitament en el llistat de matèries que poden assumir les comunitats autònomes, però tampoc no figuren com a exclusives de l'Estat. Fruit d'aquest fet, el marc es configura a favor de la comunitat autònoma en els casos que el seu desenvolupament estatutari n'assumeixi la competència (article 149, apartat 3). Això ha determinat que, a la pràctica, s'hagi arribat a una realitat diversa entre territoris autonòmics, amb referències estatutàries a la política cultural i juvenil ben diferents.

3 A l'annex 1 s'inclou l'articulat dels diferents textos normatius als quals es fa referència al llarg de l'apartat.

C) Catalunya, competències exclusives

L'Estatut d'autonomia de Catalunya aprovat l'any 2006 és el principal fonament de dret per al desenvolupament de polítiques de joventut i de cultura al país. L'aprovació de l'Estatut, com es veurà als propers paràgrafs, ha suposat un salt important tant pel que fa als drets, els deures i els principis rectors, com a l'assumpció de competències exclusives en l'àmbit de cultura i joventut.

En referència a la cultura, el capítol 1, de Drets i deures de l'àmbit civil i social, estableix el deure de respectar i preservar el patrimoni, així com el dret d'accedir a la cultura i l'expressivitat (article 22). En aquest sentit, al capítol V, de Principis rectors, s'especifica que els poders públics han de vetllar per facilitar-ne l'exercici (article 44).

Pel que fa a l'àmbit de les polítiques de joventut, és especialment remarcable la referència a la necessitat d'actuació per part de l'Administració per afavorir l'emancipació de les persones joves, que s'inclou a l'apartat 4 de l'article 40. A més, l'articulat fa referència explícita a la promoció de polítiques d'accés a l'habitatge i estipula la necessitat de prestar una atenció especial a les persones joves en termes d'emancipació (article 47).

Quant a l'assumpció de competències, els articles 127 i 142 fixen com a exclusives de la Generalitat les de cultura i joventut, respectivament. Aquesta exclusivitat és la que diferencia la situació actual del marc que existia abans de l'aprovació del nou Estatut, en què, en matèria de cultura, les competències de la Generalitat havien quedat reduïdes per la concurrència amb altres competències estatals.⁴

El nou text estatutari incorpora alguns aspectes cabdals, com la regulació sobre producció i distribució de llibres, les mesures de protecció de la indústria cinematogràfica o la protecció del patrimoni, que s'inclouen de forma exclusiva. Així mateix, la projecció internacional de la cultura catalana també passa de matèria concurrent a exclusiva. D'altra banda, s'introdueixen les competències dels àmbits de biblioteques, arxius i centres de dipòsit cultural –que abans corresponien exclusivament a l'Estat– i s'estableix la necessitat d'assolir un acord previ entre l'Estat i la Generalitat en les actuacions estatals d'inversió en béns i equipaments culturals (article 127).

En matèria de joventut, fins a l'aprovació del nou Estatut hi havia concurrència amb les actuacions dutes a terme per l'Estat. El nou marc fa que l'àmbit passi a ser exclusiu de la Generalitat, incloent-hi tant el disseny, l'aplicació i l'avaluació de polítiques, plans i programes destinats a la joventut, com l'acció exterior en relació amb entitats internacionals (article 142).

En resum, en termes de competències en els àmbits de cultura i joventut, l'Estatut de Catalunya del 2006 ha suposat un gran pas endavant. És cert que l'Estatut del 1979, a l'article 9, enumerava la cultura i la joventut entre les trenta-quatre competències exclusives, però el nou text estatutari aporta un desenvolupament específic dels continguts de les matèries, a més d'assumir algunes de les competències que eren concurrents. De la mateixa manera, no s'ha d'oblidar que el seu exercici va precedir d'uns drets, deures i principis rectors que les orienten, que no es definien a l'Estatut del 1979, però que sí que ho estan en el nou text, i de l'obligació de disposar de servei bibliotecari per als municipis de més de 5.000 habitants.

D) La municipalitat i el marc d'intervenció complementari

El marge d'actuació de què disposen les administracions locals està determinat per la Llei 7/1985, reguladora de les bases del règim local (7/1985), que als articles 25 i 26 estipula les matèries i els serveis en què els municipis han d'actuar obligatòriament. Les polítiques de joventut no apareixen a la relació de competències, i en l'àmbit cultural només es fa referència a "activitats i instal·lacions culturals" de forma genèrica. En el cas dels serveis, en canvi, la llei confereix caràcter obligatori a la biblioteca pública en municipis de més de 5.000 habitants.

⁴ La sentència 17/1991, de 31 de gener, del Ple del Tribunal Constitucional, materialitza aquest caràcter concurrent en la resolució dels recursos d'inconstitucionalitat 830/1985, 847/1985, 850/1985 i 858/1985, promoguts respectivament pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya, la Junta de Galícia, el Govern Basc i el Parlament de Catalunya contra determinats preceptes de la Llei 16/1985, de 25 de juny, reguladora del patrimoni històric.

L'article 28 del mateix text fa referència a la capacitat dels municipis de realitzar activitats complementàries a les pròpies d'altres administracions públiques, i esmenta explícitament la cultura. Es tracta, doncs, d'una regulació que fixa el paper municipalista en la complementarietat d'actuació, sense que existeixin àmbits propis i delimitats en matèria juvenil i cultural que garanteixin la disposició de recursos. Per tot plegat, i si bé el nombre de regidories de joventut i cultura es troba en augment, no hi ha un corpus mínim de responsabilitats d'actuació.

E) A tall de conclusió

En certa mesura, quan es realitza una anàlisi en termes legals de les competències el que s'està fent és conèixer el detall del model "ideal" de repartiment de tasques que fan els diferents nivells de govern. Un model que cal tenir en compte per interpretar la realitat i que, amb més o menys influència, la determina. Com s'ha pogut comprovar, l'Estatut d'autonomia de Catalunya és la font jurídica analitzada que descriu amb més precisió tant els drets, els deures i els principis rectors en els àmbits de cultura i joventut, com el repartiment de competències. D'altra banda, la realitat evidencia que en aquestes matèries els ajuntaments són els protagonistes en l'execució de polítiques culturals i juvenils i que, més enllà d'una regulació amb poques atribucions, els governs locals han assumit de forma complementària competències que, en principi, legalment s'atribueixen a d'altres administracions.

1.3.2. Nous referents per a les polítiques culturals i juvenils

Més enllà dels canvis de context social i tecnològic que s'han produït durant el període 2001-2009, també han aparegut nous referents per a l'articulació de les polítiques culturals i juvenils que incorporen la necessitat de donar resposta a l'augment de la diversitat i l'heterogeneïtat de la població jove.

A) Polítiques culturals

A partir de diferents processos de reflexió entorn al paper de la cultura al tombant del segle XXI, s'han aprovat acords que han esdevingut els referents conceptuals principals per a la política cultural. Es tracta d'acords impulsats per organismes internacionals i que consideren la cultura com un àmbit privilegiat des del qual es pot respondre als reptes que planteja la societat actual:

- La **Convenció sobre la protecció i promoció de la diversitat de les expressions culturals** de la UNESCO, que va ser aprovada durant la seva 33a Conferència General, a París, l'octubre del 2005. Té caràcter d'instrument jurídic permanent i dona una base legal a les polítiques que els estats adopten en aquesta matèria.
- L'**Agenda 21 de la cultura**, que pren com a referència la Declaració universal sobre la diversitat cultural de la UNESCO de l'any 2001, però situa els reptes a nivell local. Fou aprovada al IV Fòrum d'Autoritats Locals per a la Inclusió Social de Porto Alegre, el dia 8 de maig del 2004 a Barcelona.

Ambdues declaracions reflecteixen una realitat que ha canviat en els últims temps sota els efectes de la globalització econòmica, els processos migratoris i les noves dinàmiques i fluxos vinculats als nous mitjans de comunicació, físics i virtuals. Situen en els drets culturals una dimensió important de la ciutadania i reclamen que la diversitat de manifestacions culturals sigui una riquesa que cal protegir.

L'Agenda 21 de la cultura és una referència per als governs locals i té la voluntat de traduir-se en plans d'actuació, mentre que la Convenció és un marc conceptual que aporta una visió més general i que, fonamentalment, afecta directament els estats.

B) Polítiques de joventut

També en el context internacional, i més concretament en l'europeu, aquests anys han aparegut referents per a la política juvenil. Segurament cal parlar d'un impacte més limitat, des d'un punt de vista conceptual, que el que representen els referents culturals en el seu àmbit. Això s'explica, en bona mesura, pel diferent volum de literatura especialitzada i estudis sobre les polítiques i els seus efectes en un àmbit i l'altre. Així, mentre

que en l'esfera de la política juvenil existeix una literatura molt prolífica tant des de la sociologia com des de la politologia i l'antropologia, en la política cultural els referents principals tenen un caràcter més polític que teòric.

En concret, com a referents de la política juvenil a nivell europeu cal parlar d'una evolució a partir de l'aprovació de declaracions, pactes i plans. Aquesta evolució s'inicia amb el *Llibre blanc de la Comissió Europea: Un nou impuls per a la joventut a Europa*, aprovat per la Comissió Europea l'any 2001. El document deriva de l'anomenada Estratègia de Lisboa, una estratègia per a la Unió Europea fins a l'any 2010 que constitueix un marc comú de referència en matèria de polítiques de joventut entre els estats membres.

Després d'un desenvolupament més que discret del *Llibre blanc* –i probablement per tal de donar un nou impuls a les polítiques de joventut–, l'any 2005 es va aprovar el Pacte europeu per a la joventut, que s'estructura en tres eixos: 1) ocupació, integració i promoció social; 2) educació, formació i mobilitat, i 3) conciliació de la vida laboral i familiar. La seva materialització va arribar l'any 2007, quan va entrar en vigor el programa europeu Joventut en acció 2007-2013. Si bé és cert que té un enfocament més propi d'un pla d'acció que d'un referent de caràcter conceptual, cal tenir-lo en compte perquè representa la voluntat de la Unió Europea d'avançar cap a polítiques de joventut comunes.

1.3.3. La política cultural des de la mirada juvenil

L'anàlisi de les polítiques culturals des d'una perspectiva conceptual es pot realitzar atenent tres criteris: la finalitat o justificació d'aquestes polítiques, el tipus d'institucionalització (segons els diferents models de suport de l'Estat) i els instruments emprats per desenvolupar-les. Aquests criteris permeten agrupar les polítiques culturals segons tipologies i, alhora, analitzar-les des d'una mirada juvenil, tot avaluant conceptualment quines implicacions tenen en la relació entre joves i cultura.

A) Segons les finalitats o justificacions de les polítiques culturals

Darrere qualsevol acció pública, si prové de la intencionalitat política corresponent, hi ha unes finalitats o justificacions que en defineixen els objectius del desenvolupament. En aquest sentit, i segons aquest criteri, es pot realitzar una proposta de modelització de les polítiques culturals en cinc tipologies, cadascuna de les quals té diferents repercussions en la joventut. Es tracta de tipologies que no es defineixen en contraposició les unes amb les altres, sinó que poden ser complementàries, encara que en l'acció política s'acostuma a posar clarament l'èmfasi en alguna d'elles:

— **Polítiques identitàries:** Polítiques culturals orientades a preservar i difondre la cultura vinculada a un territori. Normalment tenen per objecte les manifestacions de cultura tradicional i popular, el folklore, la preservació patrimonial i la difusió d'activitats centrades en un fonament identitàri. L'objectiu últim n'és la significació de la cultura pròpia d'un territori o entorn cultural en relació amb els altres. Bona part de la pràctica d'aquesta tipologia de polítiques es debat en el diàleg entre la tradició i la innovació, ja que tant l'una com l'altra poden tenir un paper en la preservació i la construcció de la identitat. Aquest debat té efectes evidents en la vinculació d'aquestes polítiques amb la gent jove. Efectivament, tot i que la gent jove és la que ha d'agafar el relleu de la preservació de la cultura des d'una perspectiva tradicional, també sol ser la protagonista de la seva revisió i innovació.

D'altra banda, en un context de globalització on les persones joves estan tenint un protagonisme clar en un consum i una pràctica cultural amb tendència estandarditzadora, el concepte identitàri s'enfronta amb dificultats per trobar un espai. Malgrat tot, també és cert que en un moment de la vida protagonitzat per la recerca d'una identitat (sobretot en el cas dels i les adolescents), la cultura té un paper fonamental. En aquest sentit, els elements simbòlics que solen acompanyar les polítiques culturals identitàries són un instrument clar d'apropament al col·lectiu jove.

— **Polítiques de democratització de la cultura:** Polítiques que tenen com a objectiu garantir l'accés a la cultura de tota la població –en expressió de Bassand (1992), polítiques de "lògica descendent"–. La pràctica d'aquest tipus de política passa per apropar l'oferta cultural a tota la població a partir de reduir les barreres d'accés a la cultura amb estratègies diverses, com ara la construcció d'equipaments culturals de proximitat, nous sistemes comunicatius, campanyes de descomptes, etc. Es tracta clarament d'una tipologia de polítiques que té efectes en la població jove, ja que en la recerca de la garantia d'accés

s'adeqüen els circuits d'aquest possible accés a l'oferta cultural, les necessitats dels diferents col·lectius i els públics potencials. D'aquesta manera, les especificitats de determinats col·lectius, com el jove, es tenen en compte no tant per fer una oferta concreta (sobre la qual sempre cal treballar) sinó per reduir les barreres que els afecten. Per això, els aspectes educatius, els llenguatges comunicatius (com s'informa de l'oferta existent) i els artístics hi tenen un paper fonamental. Nombrosos estudis mostren que la joventut accedeix massivament a un tipus d'oferta, mentre que en margina d'altres amb comportaments diferenciats respecte a la població adulta.⁵ Per tant, una política cultural que posa l'èmfasi en l'accés és una política que, com a mínim conceptualment, afavoreix la població jove en el sentit que procura un accés igualitari al de la resta de la població des de l'assumpció de les seves característiques pròpies.

A la pràctica, aquesta política s'ha traduït de forma emblemàtica en l'aposta pels centres culturals de proximitat, com els centres cívics o les biblioteques (que actualment també fan aquesta funció). Entre els centres cívics cal diferenciar els que tenen un paper de caràcter social (amb una funció de fer xarxa en un territori) i els que tenen un caràcter formatiu i cultural. Aquests últims són els que han tingut més repercussió en la població jove, a partir de l'oferta de tallers, d'espectacles de petit format, d'espais expositius més informals que els habituals, etc. Pel que fa a les biblioteques, totes les estadístiques d'ús indiquen que el públic jove és un dels col·lectius que més utilitza aquestes instal·lacions.

— **Polítiques de democràcia cultural:** Polítiques destinades a fomentar la capacitat o l'expressivitat creativa de la ciutadania –segons Bassand (1992), polítiques de “lògica ascendent”–. Parteixen de la idea que les persones tenen intrínsecament una capacitat expressiva i que, perquè aflori, cal crear les condicions adequades. En aquesta tipologia de polítiques s'emmarquen les actuacions vinculades a la formació artística, els centres de creació o el suport a través de beques, premis, etc. L'afectació d'aquestes polítiques en la gent jove és molt directa, ja que, malgrat que van adreçades a tota la població, les persones joves solen ser les que més se'n beneficien. L'aposta per la formació artística –d'acord amb la idea que per potenciar la creació cal dotar la població dels instruments necessaris– té un efecte evident en el col·lectiu jove, que és el que es beneficia de la major part de l'oferta formativa artística. D'altra banda, els centres de creació solen tenir una sensibilitat especial envers els creadors joves, ja que les persones amb una trajectòria consolidada ja disposen d'altres mecanismes de suport públic.

— **Polítiques d'excel·lència cultural:** Polítiques que s'orienten a la promoció de productes culturals de qualitat i amb vocació de projecció. Tot i que filosòficament poden tenir per objecte tota la població en general, a la pràctica solen centrar-se en el suport a les manifestacions culturals consolidades amb possibilitats d'esdevenir un element de marca d'un entorn cultural concret. En referència a la creació, d'una banda, l'aposta per l'excel·lència pot tenir repercussions positives tant en els i les joves com en tota la població si aquesta s'associa a la qualitat en la promoció de la cultura. De l'altra, pot esdevenir un coll d'ampolla per a l'emergència de noves expressions de caràcter més experimental i innovador, que acostumen a estar protagonitzades per joves creadors.

En aquest sentit, encara que l'aposta per l'excel·lència pot possibilitar l'accés a una formació de qualitat o a certs circuits culturals, també pot tenir la contrapartida que els espais expressius s'ocupin exclusivament dels creadors consolidats i deixin poc marge a nous talents. Des de la perspectiva de la difusió, l'aposta per l'excel·lència pot traduir-se en una programació de caràcter elitista (amb poca repercussió en les persones joves), o bé en una aposta per la qualitat acompanyada d'estratègies d'apropament a un públic ampli (que es pot traduir en una oferta de qualitat dirigida també al jovent).

— **Polítiques culturals amb externalitats:** La pràctica de la política cultural a partir de processos de planificació estratègica ha portat a cercar la centralitat de la cultura en l'estratègia política global. En efecte, des d'una visió àmplia, la política cultural constitueix un àmbit des del qual es pot donar resposta a reptes que, tradicionalment, havien quedat lluny de les polítiques culturals de caràcter sectorial. Per tant, la política cultural té efectes externs en àmbits com:

– El desenvolupament econòmic: Considerar la cultura com un dels motors del desenvolupament econòmic d'un municipi o un país vol dir fer una aposta per un tipus d'economia basada en el coneixement, la creació i la innovació. Aquest tipus de política té efectes clars en les persones joves, ja que al darrera hi ha una aposta per un model productiu que permet generar nous jaciments d'ocupació vinculats a àmbits laborals d'alt valor afegit.

5 Tal com es veurà en l'anàlisi de consum i pràctiques culturals, a l'apartat quart del present estudi.

- La cohesió social: Quan la política cultural té per objecte la cohesió social amb un caràcter inclusiu evident, aquesta orientació té efectes en el conjunt de tota la població, però també en el col·lectiu jove. En un moment de gran diversitat cultural a la societat occidental, protagonitzada per les migracions dels últims anys, la política de cohesió des d'una perspectiva cultural té moltes potencialitats. Específicament, en termes de joventut, les expressions culturals s'han revelat com una bona fórmula per apropar col·lectius joves diferents.

B) Segons el tipus d'institucionalització de les polítiques culturals

Des dels poders públics es pot donar suport de diferents maneres a la cultura i les arts, i cada una pot generar un tipus de política diferent. Seguint Chartrand i McCauney (1989) es poden definir quatre tipologies d'intervenció estatal en la cultura: facilitador, patró, arquitecte i enginyer. Cadascun d'aquests models té una traducció en la relació cultura-joventut.

- **Facilitador:** L'estat finança les arts a través de la reducció d'impostos a individus i corporacions donants. El referent principal en aquesta tipologia és el model dels Estats Units, basat en el lliure mercat i la tradició filantròpica. Per tant, és un model en què el mecenatge és l'instrument principal. Això provoca que els àmbits de decisió estiguin protagonitzats pel sector privat en la comercialització dels productes culturals. Aquesta situació ofereix poques garanties igualitàries a la població jove des de la perspectiva de la formació i la creació, ja que s'estableix un sistema de competència per accedir al suport de les institucions de mecenatge o per incorporar-se al mercat. També té riscos clars en l'oferta cultural que els i les joves troben al seu voltant, perquè situa el criteri comercial per sobre dels criteris artístics o l'interès general. Tot i això, cal esmentar-ne els elements positius, com ara la diversificació de les fonts de finançament.
- **Patró:** L'estat finança les arts i la cultura a través d'un consell de les arts. L'exemple més paradigmàtic n'és l'*Arts Council* d'Anglaterra. L'estat determina el total del pressupost que aporta, però no en decideix els destinataris. Això ho fa el consell. Per tant, el sector cultural representat al consell és qui determina la política segons els seus interessos. Aquest model potencia l'excel·lència, i un dels riscos en què pot caure és l'excés de corporativisme. El sistema s'acostuma a complementar amb un protagonisme del sector privat per la via del mecenatge o mitjançant l'aprofitament d'altres fonts d'ingressos (*National Lottery*). Aquest sistema s'ha valorat des de diferents àmbits com un model que dificulta l'accés igualitari a la cultura i que, per tant, discrimina col·lectius importants de la població a causa del predomini dels criteris artístics per sobre de l'interès general. Per al col·lectiu jove això pot arribar a suposar una dificultat, ja que l'orientació a l'excel·lència i els sectors consolidats pot posar barreres a les possibilitats de creadors joves. Igualment, genera dificultats perquè estructura l'oferta fora de la lògica del mercat.
- **Arquitecte:** L'estat finança les arts i la cultura a través d'un ministeri o departament de cultura. Aquest és el model de Catalunya i Espanya, i en el qual França, amb una important intervenció estatal en la cultura, és un dels referents principals. En aquest model el sector cultural es desenvolupa en bona mesura en funció de les aportacions públiques. Val a dir que proporciona més marge a l'Administració per desenvolupar polítiques culturals que els dos sistemes anteriors, ja que se suposa que en l'acció del ministeri o departament de torn hi ha una determinada voluntat política. Per tant, és un model que pot resultar favorable per al col·lectiu jove si els responsables polítics el situen entre les seves prioritats i desenvolupen accions concretes. La pràctica demostra que aquest tipus d'intervenció crea un sistema de suport a tota la cadena de valor cultural: formació, creació, difusió, consum i conservació. Així doncs, deixa espai per a actuacions concretes dirigides al públic juvenil. En canvi, una de les crítiques més habituals és la burocratització excessiva i el predomini de criteris polítics per sobre dels criteris artístics.
- **Enginyer:** L'estat és propietari de tots els mitjans artístics de producció. Es basa en el control estatal absolut, i l'exemple més paradigmàtic n'és l'antiga Unió Soviètica. Els objectius de la política cultural passen per reforçar el model de societat que propugna el partit únic, de manera que l'art i la cultura es posen al servei d'aquest model. Evidentment, en aquest sistema la manca de llibertat artística, creativa i fins i tot de consum cultural és l'element predominant, i afecta de la mateixa forma les persones joves i la resta de la població.

Actualment, els models dominants en la pràctica política en l'àmbit de la cultura són una hibridació dels models descrits. A la pràctica, les intervencions estatals sovint combinen característiques i estratègies dels diferents models teòrics i generen noves opcions mixtes d'actuació.

C) Segons els instruments de posada en pràctica de les polítiques culturals

Els instruments utilitzats per dur a la pràctica les polítiques culturals tallen de forma transversal tota la cadena de valor de la cultura. En aquest sentit, els instruments es poden situar en un dels eixos del quadre cartesià següent, i les fases de la cadena de valor, en un altre:

	Formació	Creació	Producció	Exhibició	Distribució	Consum	Conservació
Provisió directa							
Ajut econòmic directe							
Ajut econòmic indirecte							
Ajuts financers							
Legislació i reglamentació							

La combinació de cada instrument i cada fase de la cadena de valor defineix diferents tipologies d'intervenció, cadascuna de les quals té repercussions en el col·lectiu jove. Ara bé, mentre que els ajuts financers i la legislació reglamentària solen tenir per objectiu la indústria cultural, la provisió directa i els ajuts econòmics són les formes que més s'ajusten a la consecució d'objectius vinculats a col·lectius o públics concrets, entre els quals hi ha els i les joves.

D) A tall de conclusió

Com s'ha pogut comprovar, les diverses tipologies de polítiques culturals tenen diferents repercussions en les persones joves, com a mínim a nivell conceptual. Es tracta de tipologies que afecten de forma diferent tota la població en general, però que solen tenir una traducció directa en el grau d'adaptació a les especificitats del col·lectiu jove. Per una banda, quant a les finalitats, és a dir, a la voluntat política que hi ha al darrere de l'acció pública, es fa evident que els diferents èmfasis tenen un impacte determinat en les persones joves. Així, quan les polítiques se centren en l'accés (democratització de la cultura) i l'expressivitat (democràcia cultural) tenen més possibilitats de fer adaptacions estratègiques orientades al col·lectiu jove. En canvi, les polítiques identitàries, d'excel·lència o amb externalitats, tot i que conceptualment també tenen un impacte en aquest col·lectiu, a la pràctica es tradueixen en estratègies que rarament es vinculen a la població jove.

Per altra banda, en referència al paper de l'estat i el seu tipus d'intervenció, queda clar que els diferents models aporten més o menys capacitat d'orientar la política cultural a determinats objectius, entre els quals hi pot haver la població jove. En aquest sentit, el model determina en bona mesura si es realitzen o no polítiques culturals, i, evidentment, situa els interessos de l'acció cultural en ordres ben diferenciats. D'aquesta manera, si el model permet més intervenció pública, la finalitat de l'acció serà la que en determini els efectes en la població jove.

Finalment, els instruments que ajuden a tipificar les polítiques no determinen els efectes que aquestes tenen en la població jove. De nou, la justificació de la política i la definició d'objectius és el que marca el grau d'impacte en aquest col·lectiu.

1.3.4. La política juvenil des de la mirada cultural

Tot i que a Catalunya i Espanya les polítiques de joventut tenen menys trajectòria que les d'altres àmbits (salut o educació, per posar-ne dos exemples clars), el seu desplegament ha estat molt important d'ençà de la dècada dels noranta del segle passat. Comas (2007) conclou: "En el periodo democrático las políticas de juventud han evolucionado sobre tres etapas bien definidas: un momento de euforia inicial, un periodo intermedio de crisis y desmotivación, para, finalmente, realizar un intenso esfuerzo de consolidación en el que se reconocen sus limitaciones." El mateix autor adverteix que les diverses comunitats autònomes de l'Estat

es troben a nivells diferents en el grau de consolidació, però, en qualsevol cas, Catalunya ha estat un motor important de desenvolupament de les polítiques de joventut i se situa al capdavant en la seva planificació i aplicació.

Aquest desenvolupament ha estat marcat per un debat conceptual constant entre les anomenades *polítiques de transició* i les de caràcter *afirmatiu*. Des d'una perspectiva cultural, les diferents tipologies de polítiques de joventut mostren diferències notables quant al paper que atorguen a la cultura. Aquestes diferències apareixen com a mínim en termes conceptuals, tot i que, segons Comas, l'orientació conceptual és una, però la pràctica és una altra: "*Las políticas reales realizadas en la España democrática desde los ámbitos de juventud han supuesto una mayor dedicación a actividades relacionadas con la condición juvenil, aunque los enunciados de las Políticas de Juventud parecían optar por políticas de transición.*" (Comas, 2007)

A) La cultura en els vectors de la política juvenil

Malgrat que hi ha un cert consens a l'hora de descriure les tipologies de polítiques de joventut desenvolupades, autors i analistes les bategen de maneres diferents: emancipadores o de transició, afirmatives o de condició juvenil, participatives, integrals, etc. Prenent com a referència la classificació que utilitzen Llopart i Serracant (2004) tot seguint Casal (2000), és possible distingir dos grans vectors de les polítiques de joventut:

- **Polítiques de joventut implícites vs. explícites:** Es tracta d'un vector que, des de la perspectiva de la cultura, pot generar confusió. Les polítiques implícites es relacionen amb activitats d'àrees que no estan vinculades explícitament a la joventut (treball, urbanisme, etc.), però que afecten els i les joves. Les polítiques explícites, en canvi, es dirigeixen directament als i les joves i estan dissenyades per organismes amb competències al respecte. Ara bé, com que entre les explícites hi ha un bon nombre d'activitats de caràcter cultural, aquí és on pot haver-hi confusió: on s'ubica dins d'aquest vector la política cultural per als i les joves? Per exemple, què és més interessant per als i les joves, una bona programació d'arts plàstiques al seu municipi (implícita) o una mostra d'artistes joves (explícita)? Segurament no hi ha resposta, però el que és evident és que la sensibilitat per la cultura de les polítiques explícites no pot anar en contra de la sensibilitat juvenil de les implícites.
- **Polítiques de joventut nuclears vs. perifèriques:** Les polítiques nuclears tenen impacte en la posició social dels i les joves (formació, habitatge, ocupació, cohesió social), mentre que les perifèriques estan orientades a millorar la qualitat de vida sense un impacte en la posició social. Novament, es tracta d'un vector en què, en termes conceptuals, és difícil ubicar la cultura. En efecte, si se segueix la descripció es podria considerar que la política cultural és perifèrica dins les polítiques de joventut, però si es creu que la cultura pot ser un factor clau de cohesió social, la posició d'una política cultural orientada al foment de la cohesió pot esdevenir, en termes conceptuals, una política nuclear.

B) La cultura en les tipologies de polítiques de joventut

Més enllà del posicionament en aquests vectors, Llopart i Serracant (2004) fan una descripció de tres tipologies de polítiques de joventut, que tenen diferents lectures des d'una mirada cultural:

- **Polítiques de transició:** "Les polítiques de joventut que se situen en el paradigma de les *polítiques de transició* són tributàries d'entendre la joventut com el procés d'adquisició dels recursos que permeten als individus controlar les seves vides: l'etapa de transició cap a la vida adulta. Les polítiques de joventut han d'ocupar-se d'aquells aspectes que afavoreixen la transició de la gent jove a la vida adulta (com per exemple treball, habitatge i formació). Així, des de les àrees de joventut s'hauran de coordinar, bàsicament, les accions que permetin modificar la seva posició social, com són *l'educació, l'habitatge o el treball*. En aquest model es prioritzen més les actuacions destinades al camp econòmic i social que no pas les del camp vivencial i cultural. És per això que les *polítiques de transició* estan més centrades en els aspectes *nuclears* que no pas en els perifèrics" (op. cit.)

Per tant, es tracta de polítiques que, per definició, incorporen la cultura com un dels àmbits d'intervenció prioritària. Tanmateix, des d'una perspectiva conceptual i des del reclam de la centralitat de la cultura, no es podria parlar de la cultura com una eina d'emancipació? L'emancipació només fa referència a allò material (habitatge i treball) o inclou intangibles? No és cert que el bagatge cultural dóna eines per saber actuar en moments de transició vitals? La cultura no és un valor a l'hora de trobar respostes a reptes que

planteja el desenvolupament mateix del cicle vital? Certament, tot i que es tracta de qüestions que podrien posar en dubte la poca relació entre les polítiques de transició i la cultura, a la pràctica aquestes polítiques s'han traduït en accions entorn a la formació, l'habitatge i l'ocupació.

- **Polítiques afirmatives:** “Les polítiques de joventut han d'ocupar-se només d'allò que és propi de la gent jove —*polítiques explícites*— en tant que jove —l'afirmació de la cultura juvenil, de la identitat i l'oci— i han de deixar per a les polítiques més generals els afers que pertocquen a la plena ciutadania dels individus o que afavoreixen l'emancipació del col·lectiu —*polítiques implícites*—. Així, des de les àrees de joventut cal fer intervencions pensades específicament per a la gent jove, i no les que també toquen els i les joves sense ser específicament seves. Partint d'aquest principi, s'estableixen com a eixos vertebradors de les polítiques de joventut *l'experimentació, la creació, la mobilitat i la ciutadania*. El model de joventut del qual és tributària aquesta perspectiva política és el d'entendre la joventut com a *etapa plena de la vida*. Així, es prioritzen les accions relatives al món cultural i vivencial. És per això que les *polítiques afirmatives* estan molt més centrades en els aspectes *perifèrics* que no pas en els nuclears” (op. cit.)

Aquest tipus de polítiques de joventut ha tingut, en la traducció pràctica, un caràcter cultural evident. En efecte, sota aquesta tipologia de polítiques ha proliferat una oferta cultural dirigida als i les joves, en la majoria dels casos promoguda directament des dels serveis juvenils dels municipis o altres administracions i no des de les àrees de cultura. Es pot parlar de la creació de programacions i ofertes culturals adreçades exclusivament als i les joves que en moltes ocasions no s'han vinculat clarament a les polítiques culturals, cosa que ha provocat descoordinació, solapament, discursos divergents, etc. Precisament, l'aplicació d'aquestes polítiques pot generar relacions de competència entre les àrees de cultura i de joventut.

- **Polítiques integrals:** “Les polítiques de joventut han d'ocupar-se de les necessitats de la gent jove. Es parteix d'una visió integral, ja que tant el treball o l'educació formen part d'un conjunt de relacions entrellaçades que defineixen les possibilitats de decidir el projecte de vida. L'objectiu de les polítiques de joventut és afavorir la construcció dels projectes de vida de la gent jove, i alhora facilitar que puguin obtenir i posar a la pràctica els recursos i competències que permeten assolir la plena ciutadania. És per això que s'hauran d'articular intervencions que tinguin en compte aquest complex entramat i, per tant, buscar els mecanismes de coordinació entre les diferents àrees —*transversalitat*— i administracions —*interinstitucionalitat*— per fer front a les necessitats del col·lectiu jove. Des de la perspectiva de la integralitat s'hauria de buscar *l'equilibri*, en funció del context, entre les actuacions *perifèriques* i *nuclears* per fer les polítiques que afavoreixin el desenvolupament dels projectes vitals dels i les joves” (op. cit.)

Es tracta d'un model que, més que expressar una pràctica real, expressa un ideal. Tot i que l'orientació conceptual supera els límits dels models anteriors, a la pràctica requereix sistemes de funcionament de l'Administració difícils d'aplicar. En aquest sentit, el debat sobre la transversalitat, prou avançat teòricament, topa en la pràctica política amb administracions poc preparades i amb interessos diferents entre àrees.

C) A tall de conclusió

El debat conceptual sobre l'objecte de les polítiques de joventut, els seus límits i els instruments per desenvolupar-les fa que la cultura ocupi espais molt diferents segons els casos: passa de ser protagonista en les polítiques afirmatives a ser ignorada en les polítiques de transició. Ara bé, aplicar una mirada cultural no vol dir analitzar exclusivament la presència o l'absència del terme en la definició de les polítiques. Així, el pes específic de la cultura en les polítiques afirmatives pot tenir una lectura positiva si està vinculada a una política cultural global amb èmfasi en la joventut, i negativa si està desvinculada de la política cultural global. D'altra banda, en el cas de les polítiques de transició, l'absència de la cultura a la definició no està renyida amb una política cultural potent, tot i que no sigui específica per al públic jove.

En resum, i des de la perspectiva cultural, el model “ideal” que podria passar per les polítiques integrals és el que presenta més equilibri. Certament, es tracta d'un model en el qual la política cultural i la juvenil comparteixen objectius. Seguint Llopart i Serracant (2004) en la classificació que fan de les aproximacions al concepte *joventut*, es podria considerar que les polítiques integrals responen a una concepció de joventut vinculada a la ciutadania: “La joventut és una etapa de ciutadania, en què les persones adquireixen i posen en pràctica drets i deures socials [...]. Per tant, la qüestió no és tant aconseguir la independència que suposadament defineix els adults, sinó poder accedir als recursos socials, polítics, econòmics i culturals necessaris per exercir la ciutadania.” En aquesta línia, la política cultural entesa des de la garantia dels drets d'accés a la cultura i l'expressivitat pot esdevenir una eina fonamental per a la ciutadania plena dels i les joves.

2. Metodologia

2.1. L'Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya

L'Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya (en endavant, ECPC) és una enquesta oficial de periodicitat quinquennal, de la qual s'han fet dues edicions: la primera, l'any 2001 i la segona, l'any 2006. L'elaboren conjuntament el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i l'Idescat i s'inclou al Pla estadístic de Catalunya 2006-2009⁶ (Llei 2/2006, de 6 de març). Tot i que des del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació ja s'havien realitzat alguns estudis culturals de tipus sectorial o amb mostres reduïdes, l'ECPC va suposar, l'any 2001, la inclusió en l'àmbit de l'estadística oficial de les pràctiques i els hàbits cul, i la possibilitat d'obtenir resultats desagregats per a set àmbits territorials de Catalunya.

L'ECPC té com a objectiu principal obtenir una estimació de la demanda efectiva de productes culturals i lúdics a Catalunya, així com conèixer la participació en activitats culturals i d'oci de la població catalana. Dues dimensions que permeten conèixer el temps que les persones dediquen a la cultura i saber-ne el contingut i la intensitat. A més, i per possibilitar la comparabilitat de les dades, l'ECPC incorpora aspectes del tractament de la informació homologables a la resta d'estadístiques oficials catalanes i europees.

L'ECPC parteix d'un sentit ampli de la definició de *pràctiques culturals*, ja que inclou tant pràctiques percebudes estrictament com a culturals (lectura, música, espectacles, etc.), com d'altres que, pel contingut i la forma, poden assolir aquesta condició (mitjans de comunicació, noves tecnologies, etc.).

2.2. Una nova metodologia per a uns nous objectius

Com ja s'ha avançat, *Cultura i joves II* es basa en uns objectius diferents dels que tenia *Cultura i joves I*, posant un èmfasi especial en la mirada política de la relació entre cultura i joventut. Aquesta nova orientació fa que la recerca desenvolupada tingui característiques metodològiques diferenciades. Bàsicament, les diferències es troben al treball de camp, que, en aquesta edició, tot i utilitzar també els grups de discussió, es fa amb la voluntat de detectar discursos dominants en relació amb les polítiques i no pas en el consum cultural.

D'altra banda, pel que fa a l'anàlisi de l'ECPC, *Cultura i joves I* constituïa una mirada aïllada (sense comparativa temporal ni amb altres col·lectius), combinada amb una aproximació qualitativa. En el present estudi es comparen les dades tant en el temps (2001-2006) com amb altres grups d'edat, i no es combina amb una aproximació qualitativa dels consums.

2.3. Els límits de les enquestes de consum i pràctiques culturals

Les enquestes de consum i pràctiques culturals tenen un origen relativament recent, encara que actualment molts especialistes apunten que cal que siguin revisades. Les primeres enquestes d'aquest tipus es varen realitzar a França a finals de la dècada dels cinquanta i es van centrar concretament en el llibre i la lectura. Des d'aquelles primeres enquestes són molts els països que han desenvolupat operacions estadístiques per conèixer els hàbits i les pràctiques culturals de la població. Entre les enquestes, encara que cadascuna té característiques pròpies, es poden trobar moltes similituds que defineixen un model clàssic d'anàlisi d'hàbits i pràctiques culturals.

En el camp de les estadístiques culturals s'està treballant des de fa anys en l'harmonització de la informació per tal d'assolir la comparabilitat. En aquest sentit, el 1986 la UNESCO va elaborar un document marc per a la producció d'estadístiques culturals. Inspirat en aquell primer document, el grup conegut com a LEG-culture (*European leadership group on cultural statistics*), creat per la Comunitat Europea l'any 1997, va realitzar un treball de proposta d'indicadors i operacions estadístiques que s'ha consolidat com un referent a escala internacional.

6 L'ECPC ja estava inclosa al Pla estadístic de Catalunya 2001-2004 i forma part de l'objectiu general *Educació, cultura i lleure*.

El model d'enquesta utilitzat fins a l'actualitat s'ha revelat com un instrument útil amb dades que s'han emprat com a indicadors acceptats per la majoria dels especialistes. Ara bé, en els últims temps han sorgit amb més força veus que posen en qüestió aquest patró d'enquesta a partir de la constatació que la realitat ha canviat de forma notable, fins al punt de parlar de l'existència d'un canvi de paradigma en la manera de realitzar les pràctiques i els consums culturals (Dal Pozzolo, 2007). En aquest sentit, es posa en dubte l'adequació de l'instrument a la realitat analitzada.

En la línia d'aquestes limitacions en l'adaptació instrument-realitat, Donnat afirma: "*Una encuesta no debe conformarse con medir y describir: siempre tiene la ambición de comprender los fenómenos estudiados, de hacer más inteligible y clara la toma de decisiones políticas. En efecto, el objetivo de una encuesta no es producir cifras sino sentido.*" (Donnat, 2004: 60)

El canvi de paradigma a què fa referència Dal Pozzolo té a veure tant amb el desenvolupament de les tecnologies de la informació i de la comunicació i la transformació de l'oferta cultural que ha tingut una repercussió clara en la demanda, com amb la consolidació de nous models comercials. Certament, aquests aspectes prenen protagonisme en el moment de posar en dubte la quantificació dels diferents consums culturals que apareixen a les enquestes.

Un exemple evident del canvi de paradigma que suposa la incorporació de les noves tecnologies és l'escolta de música. Els últims anys s'ha assistit a la popularització de la tecnologia digital amb l'arribada dels reproductors de MP3 i la possibilitat de compartir arxius musicals a Internet. Aquesta arribada massiva d'una tecnologia accessible en termes econòmics porta a preguntar-se fins a quin punt la persona que escolta música amb aquests instruments situa al centre del seu consum la música o la tecnologia. És a dir: què provoca el consum, el fet d'estar a l'última en tecnologia o la voluntat d'escoltar una música determinada? Fins a quin punt la possibilitat de baixar música a la xarxa es pot considerar un incentivador del consum? Quant de temps es dedica a gestionar tota la informació baixada, a acumular arxius amb música gairebé com un col·leccionista, o realment a escoltar música? Com es pot mesurar i discriminar la qualitat del consum i diferenciar qui escolta fragments musicals al seu ordinador o MP3 de qui ho fa de composicions senceres i sense fer cap activitat complementària? Totes aquestes són preguntes sobre les quals no es busca una resposta, però que apunten alguns dels límits de les enquestes.

Pel que fa al consum de cinema, un aspecte important a Catalunya i també a la resta d'Europa ha estat la proliferació de multicines associats a centres comercials. Aquest model, importat dels Estats Units, relaciona el consum cinematogràfic amb un entorn comercial determinat. Avui dia les enquestes no poden discriminar la tipologia de consum i parteixen del fet que l'assistència al cinema ja es considera un consum cultural. Ara bé, darrere d'aquesta informació s'amaguen realitats molt diferents, ja que hi ha persones que van al cinema un cop per setmana com una activitat d'oci vinculada a una jornada al centre comercial i que poden aparèixer com a cinèfils davant els que hi van dos cops al mes a veure pel·lícules de les considerades de culte o independents.

L'assistència als museus o les biblioteques que es quantifica a les enquestes tradicionals de consum i pràctiques, també forma part d'aquest canvi de paradigma relatiu a la transformació de l'oferta cultural. En efecte, l'assistència als museus o les biblioteques té un significat diferent en l'actualitat que fa deu o quinze anys. Els museus han desenvolupat estratègies comunicatives importants que han trencat la rigidesa del model emissor-receptor que els caracteritzava. A més, s'han consolidat com a espais d'investigació i com a referents del desenvolupament econòmicoturístic de moltes ciutats. En aquest sentit, el museu ha passat de ser gairebé exclusivament un conservador que mostra les seves col·leccions, a ser un agent actiu que cerca fórmules per arribar didàcticament a la població amb la voluntat de fer lectures integrals sobre les col·leccions, el context, l'entorn, etc. Pel que fa a les biblioteques, cal parlar d'una modernització evident del servei, perquè han passat de ser un espai adreçat a un públic restringit a posicionar-se com a equipaments culturals de proximitat amb diversitat de serveis i suports i amb una política proactiva de foment de la lectura. En definitiva, comparar l'assistència als museus o les biblioteques de fa quinze anys amb l'actual és comparar el consum de productes realment molt diferents.

Les enquestes relatives a la lectura són les més antigues entre les del sector cultural i les que han suscitat més estudis per part dels especialistes. És ben cert que la mesura de la lectura genera grans controvèrsies, ja que els sistemes que es desenvolupen a partir dels models tradicionals d'enquesta presenten molts dubtes.

En aquest sentit, Donnat afirma: “*La autoevaluación de la cantidad de libros leídos es una operación objetiva difícil (variable objetiva que una persona no maneja). Éste es un indicador complejo porque las declaraciones de los encuestados se sitúan en un espacio híbrido entre las representaciones y los comportamientos reales.*” (Donnat, 2004: 69) Es posa en qüestió, doncs, que la relació de les persones amb la lectura es pugui quantificar a partir del nombre de llibres llegits.

En aquest debat són interessants les aportacions de Bahloul, que dubta que l'acumulació de lectura es pugui considerar l'indicador principal: “*El enfoque estadístico de la tipología de la lectura implica la formulación de un modelo legitimado por el criterio cuantitativo, el mejor lector es supuestamente el que mayor número de libros lee [...]. No puede dejarse ver aquí una legitimación, en forma cuantitativa, de una práctica lectora determinada instituida aquí en modelo y caracterizada por privilegiar una acumulación cuantitativa de la lectura sin importar el ritmo ni la forma.*” (Bahloul, 2002: 19-20)

Certament, tot i que es qüestiona l'instrument pel fet que té una clara orientació quantitativa i de caràcter acumulatiu, Dal Pozzolo (2007) també apunta altres consideracions que cal tenir en compte. Com ja s'ha dit anteriorment, les enquestes no discriminen els consums i generen confusió. En aquest sentit, per exemple, apareixen com a lectors més habituals les persones que han llegit dos llibres de cuina o bricolatge l'últim any, que les que fan una lectura diària a través d'Internet. Segurament, d'acord amb Dal Pozzolo, això s'explica perquè encara s'atorga més confiança als continguts que es pressuposen als llibres que no pas als que es puguin trobar a Internet.

Una altra limitació de les enquestes és la tècnica a partir de la qual es realitzen. La major part d'enquestes de consum i pràctica cultural són telefòniques i es fan a partir d'un mostreig. Aquest sistema havia funcionat durant molts anys, ja que aconseguia que la mostra enquestada fos un reflex bastant aproximat de la composició social de la població total, però aquest instrument també està quedant desfasat per una realitat canviant. Les trucades a telèfons fixos (els únics dels quals es disposa de bases de dades) pressuposen una extensió generalitzada d'aquest aparell a les llars, quan la realitat mostra que bona part de la població opta per la telefonia mòbil. En aquest sentit, un col·lectiu important que queda infrarepresentat a les enquestes és la població immigrada, perquè són els que menys disposen de telefonia fixa i, per tant, els que menys nivells de resposta donen. Es tracta d'un problema important, perquè és una part de la població que va guanyant pes i que es manté fora de la fotografia general que aporten les enquestes.

En resum, es podria agafar qualsevol enquesta de consum i pràctiques d'estructura tradicional i anar-ne analitzant cadascuna de les preguntes plantejades, els agrupaments de les respostes, etc., i es veuria que, tal com ha evolucionat la societat i els seus models de consum, se'n pot qüestionar bona part del disseny. Ara bé, encara que resulta relativament fàcil posar en dubte les enquestes, també es fa difícil apuntar possibles solucions. Segurament, el problema d'analitzar una societat cada cop més complexa amb models de comportament cultural cada cop més diversos dificulta la pretensió de descripció general o fotografia global sobre la qual s'estructuren les enquestes clàssiques. Per tant, l'estudi específic i més intencionat –per segments de població i de consums– és el que pot aportar una informació més “real”, més fidel a la realitat estudiada.

2.4. L'exploració de l'enquesta

En l'estudi *Cultura i joves I* es fa una doble aproximació quantitativa (enquesta) i qualitativa (grups de discussió) per analitzar el consum i les pràctiques culturals. S'aposta per aquesta metodologia per la poca capacitat explicativa de l'enquesta, ja que, segons s'afirma, si l'anàlisi es fa només a través d'aquesta es perd el sentit i el significat de les pràctiques. En el present estudi, tot i estar d'acord que la combinació de tècniques pot enriquir l'anàlisi, es vol posar en relleu l'enquesta en si com a font d'informació sobre les tendències de consum i pràctica cultural dels i les joves.

A) Àmbits de la investigació, disseny de la mostra i recollida d'informació de l'ECPC 2006

Com s'ha dit, l'anàlisi i l'aproximació als consums i als hàbits culturals de la població jove de Catalunya s'ha dut a terme a partir de l'Enquesta de consum i pràctiques culturals de l'any 2006. A continuació se'n detallen alguns dels aspectes tècnics més rellevants:

— Àmbit poblacional: Població de 15 anys i més resident al territori de Catalunya.

— Àmbit geogràfic: Tot el territori de Catalunya, amb significació estadística als set àmbits territorials vigents al moment del treball de camp.⁷

— Àmbit temporal: El treball de camp es va dur a terme durant els mesos de novembre i desembre de 2006.

La mostra de persones enquestades es va obtenir per estratificació. En aquest sentit, els errors màxims per estrat i la disponibilitat de recursos econòmics van situar el nombre d'enquestes que calia realitzar al voltant de les 7.700. Pel que fa als àmbits territorials, es va optar per una afixació no proporcional, i per a la dimensió municipal es va mantenir la proporcionalitat. Les variables de sexe i edat es van controlar mitjançant quotes als estrats encreuats d'ambdós casos.

La recollida d'informació es va realitzar mitjançant entrevistes CATI, és a dir, entrevistes telefòniques assistides per ordinador. El qüestionari va combinar preguntes tancades, obertes i de filtre en tots els apartats existents.

B) La mostra juvenil a l'ECPC 2006

De les prop de 7.700 enquestes realitzades, 1.855 (23,8%) corresponen a persones joves (entre 15 i 29 anys). La resta (5.874 casos d'anàlisi, 76,2% de la mostra) corresponen a persones adultes que tenen 30 anys o més. L'error mostral en el primer dels casos se situa en +/- 2,32%, mentre que per a la població adulta és de +/- 1,30%.

Població	Nombre de casos	Marge d'error
Població jove (15-29 anys)	1.855	+/- 2,32%
Població adulta (30 anys i més)	5.874	+/- 1,30%

En el processament i la presentació dels resultats de l'ECPC per al present estudi, la mostra s'ha elevat i ponderat amb l'objectiu de poder disposar de referències per al conjunt de l'univers estudiat: la població catalana.

La mostra juvenil de l'ECPC 2001 ha introduït canvis substancials en la distribució interna dels grups quinquennals l'any 2006. Cal tenir en compte aquest element a l'hora de fer la lectura dels resultats en clau evolutiva. Les variacions més importants s'han registrat en el nombre de persones de 15 a 19 anys i de 20 a 24 anys de la mostra, que n'han fet variar la proporció:

Edat	% mostra ECPC 2001	% mostra ECPC 2006	Variació mostra 2001-2006 (%)
15 a 19 anys	20,7	39,9	19,2
20 a 24 anys	42,9	29,3	-13,6
25 a 29 anys	36,4	30,9	-5,5
Total	100	100	-

C) Dèficits i potencialitats de l'enquesta

Cal partir del fet que l'enquesta no està dissenyada per estudiar el consum i la pràctica de les persones joves en particular, sinó de la població en general. Per tant, la seva construcció metodològica es va fer sense incloure paràmetres que permetessin aprofundir significativament en fets específics vinculats a la joventut. Aquesta manca d'especificitat és a la vegada un inconvenient i una oportunitat, perquè permet disposar d'una enquesta dirigida a la població general que possibilita fer comparacions de les persones joves amb altres grups d'edat, de manera que se supera qualsevol visió aïllada o estàtica de la realitat juvenil. En conjunt,

7 Àmbit Metropolità, Comarques Gironines, Camp de Tarragona, Terres de l'Ebre, Àmbit de Ponent, Comarques Centrals i Alt Pirineu i Aran.

doncs, cal entendre l'enquesta com un instrument útil per detectar les principals tendències i canvis que s'han produït en els consums i les pràctiques culturals de les persones joves, tant pel que fa a la dimensió temporal com en relació amb la població adulta.

D) Criteris d'explotació i presentació de les dades

L'explotació i la presentació de dades s'ha estructurat en dues dimensions. La primera és la de les anàlisis que fan referència a l'àmbit temporal, que tenen com a centre d'atenció la comparativa entre les persones joves a l'enquesta del 2001 i la del 2006. En aquest primer bloc és on hi ha hagut més dificultats metodològiques per garantir la comparabilitat, ja que les possibilitats d'anàlisi quedaven sovint determinades pels canvis de preguntes i opcions de resposta del qüestionari del 2006 respecte al del 2001. En aquest sentit, l'explotació temporal s'ha fet seguint el procediment següent:

- Com a criteri general, s'han intentat reproduir totes les taules descriptives de *Cultura i joves I* per possibilitar la comparació de resultats.
- En algun cas, a causa de les modificacions de les opcions de resposta o de l'eliminació de preguntes de l'enquesta, s'ha optat per recodificar les opcions de resposta de l'any 2006 i adaptar-les a les del 2001, o per modificar les agrupacions d'algunes taules de l'any 2001 i adaptar-les a la formulació del 2006.
- Finalment, en els casos en què la modificació de l'enquesta no permetia cap tipus d'adaptació o equivalència, s'ha desestimat fer la taula de comparació temporal.

El treball estadístic de recodificació i d'adaptació de les preguntes que havien variat ha permès reproduir gairebé el 100% de les variables estudiades a *Cultura i joves I*, de manera que se n'ha possibilitat la comparabilitat. Per tal de facilitar la lectura de taules al lector, l'annex incorpora aclariments sobre la construcció i l'agrupació de variables.

La perspectiva temporal es complementa amb una segona dimensió, que es basa únicament en l'anàlisi de les dades del 2006. Aquí es realitza la comparativa persones joves-adultes, que ha permès explotar l'enquesta per construir taules que confronten els dos grups de població. En aquest àmbit també s'ha fet l'explotació a partir de les preguntes rellevants que ja s'havien explotat a l'enquesta del 2001, però en ocasions s'ha optat per utilitzar variables de nova incorporació a l'edició del 2006.

Els resultats de la comparativa temporal i la comparativa persones joves-adultes es presenten conjuntament, organitzats segons àmbits de consum i pràctiques culturals. D'aquesta manera, i per a un tipus d'hàbit, es duu a terme una anàlisi que combina tant la seva evolució en la població jove durant el període 2001-2006 com la situació respecte a les persones adultes.

E) Variables estructurals

Els resultats de la comparativa temporal es presenten segons sexe, edat, moment de transició, nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis, i grup ocupacional. Es tracta de cinc variables estructurals mitjançant les quals és possible detectar canvis, matisos i evolucions pròpies de col·lectius específics, més enllà de la realitat juvenil global.

L'elecció d'aquestes variables respon novament a la voluntat de maximitzar la comparabilitat respecte a *Cultura i joves I*. No obstant això, i tot i que se n'ha intentat reproduir amb fidelitat la construcció i la categorització en tots els casos, cal apuntar que en algunes ocasions s'han hagut de realitzar recodificacions i equivalències:

- **Sexe i edat:** Aquestes variables no s'han modificat. Com a persones joves es pren la franja d'edat de 15 a 29 anys, que es classifica en tres grups:
 - 15-19 anys
 - 20-24 anys
 - 25-29 anys

- **Moment de transició:** Si bé aquesta és una variable cabdal per a l'anàlisi de la realitat juvenil, és difícil de categoritzar per la manca de qüestions específiques que en permetin obtenir informació a l'enquesta. En aquest sentit, i tal com ja s'apuntava a *Cultura i joves I*, l'exercici per obtenir una variable que operi de forma fiable amb perfils rellevants es restringeix únicament a la combinació de les dimensions de situació laboral, nombre de membres a la llar i estat civil.

Tot i això, i atès que es fa difícil discriminar situacions amb casuístiques molt diferents amb l'objectiu que no quedin incloses en un mateix grup (per exemple, joves que viuen amb els pares i joves que ho fan amb amics), cal fer una lectura de les dades amb precaució. Per a l'any 2006 les possibilitats que ofereix l'enquesta no han variat en aquest sentit, per tant, s'ha optat per reproduir les mateixes categories i així permetre una comparació directa entre anys:

- Persones estudiants o que busquen la primera feina no casades ni soles
- Persones desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb dos i més habitants
- Persones ocupades solteres que viuen en llars amb dos i més habitants
- Persones que viuen soles i tenen ingressos propis
- Persones casades sense fills
- Persones casades amb fills

- **Nivell d'estudis:** És una variable que no té problemes de categorització, però que pot presentar un biaix pel fet que l'any 2001 l'enquesta es va realitzar en època no lectiva. El 2006, en canvi, el treball de camp es va dur a terme durant els mesos de novembre i desembre, cosa que comporta un risc de desviació entre les categories d'estudis acabats i continuïtat dels mateixos per a un mateix nivell educatiu entre ambdós anys.

La variable assenyala el nivell d'estudis màxim assolit per la persona entrevistada d'entre la gradació següent:

- Sense estudis: persones que no saben llegir ni escriure, i persones que en saben però que han assistit a classe menys de cinc anys.
- Estudis primaris: iniciació professional (preaprenentatge industrial), primària o EGB 1a etapa completa.
- Estudis primaris i estudiant: iniciació professional (preaprenentatge industrial), primària o EGB 1a etapa completa, que segueixen estudiant.
- Estudis secundaris: batxillerat elemental (general, laboral o tècnic), EGB 2a etapa completa, ESO, FP1 (grau d'oficial), FP2 (grau de mestratge), batxillerat superior, BUP, COU.
- Estudis secundaris i estudiant: batxillerat elemental (general, laboral o tècnic), EGB 2a etapa completa, ESO, FP1 (grau d'oficial), FP2 (grau de mestratge), batxillerat superior, BUP, COU, que segueixen estudiant.
- Estudis universitaris: peritatges, diplomatura, llicenciatura, doctorat.
- Estudis universitaris i estudiant: peritatges, diplomatura, llicenciatura, doctorat, que segueixen estudiant.
- Altres estudis: estudis no classificats als apartats anteriors.

- **Grup ocupacional:** Aquesta variable també s'ha processat per permetre'n la comparació. En aquest cas no hi ha hagut cap canvi metodològic en l'enquesta pel que fa a l'obtenció de dades (pregunta oberta codificada posteriorment amb quatre dígits corresponents a la Classificació catalana d'ocupacions, CCO-94), però el fet que *Cultura i joves I* presentés agrupacions pròpies ha obligat novament a intentar reproduir-les per poder realitzar la comparativa de resultats entre anys:

GCPC 2001 (grups ocupacionals de <i>Cultura i joves I</i>)	GCPC 2006 (agrupació de les categories ocupacionals del codi CCO-94)
Alts directius, administració i empresa	Personal directiu
Empleats-professionals experts alts	Tècnics professionals científics i intel·lectuals
Professionals mitjans	Tècnics i professionals de suport
Manuels-artesans i manuels qualificats i empleats molt baixos	Treballadors de serveis, treballadors qualificats agraris i de la indústria i operadors de maquinària i muntadors
Professionals baixos	Empleats administratius
Manuels no qualificats i operadors de maquinària	Treballadors no qualificats

F) Estructuració dels blocs d'anàlisi

Pel que fa a l'estructuració dels resultats en blocs d'anàlisi, s'ha optat per mantenir l'agrupació de consums i pràctiques en les tres tipologies utilitzades a *Cultura i joves I*. Així doncs, i de forma complementària a la informació de situació general, s'han dividit les variables de l'enquesta a l'entorn de: "*consum cultural quotidià, consum cultural que obliga al desplaçament i oci proactiu*".

Més enllà d'elements operatius, la reproducció de les tipologies s'ha realitzat partint de la seva construcció conceptual, que permet distingir entre tipus de consum segons les implicacions i els requeriments per a la persona jove. Això fa possible tractar-los de manera diferenciada per arribar a l'anàlisi explicativa que es busca. És per aquest motiu que s'ha optat per la triple distinció entre el que alguns autors anomenen *consum d'habitació*, el consum amb desplaçament i les pràctiques d'associacionisme i socialització cultural, tot mantenint la denominació emprada a *Cultura i joves I* com a element de continuïtat en l'anàlisi de l'enquesta.

G) Construcció de tipologies

Per a l'estructuració del consum cultural i la construcció de tipologies s'ha emprat una metodologia multivariable basada en les tècniques d'anàlisi de correspondències múltiples (ACM) i d'anàlisi de classificació (ACL).

L'ACM és una tècnica estadística d'anàlisi factorial adequada per a l'estudi de l'associació entre variables qualitatives a partir de la matriu de dades (taula de Burt) que resulta de la unió de les taules de contingència que creuen més de dues variables. Aquesta tècnica permet l'ordenació escalar tant dels individus com de les categories de les variables analitzades, tenint en compte que aquestes categories han de ser excloents i exhaustives mútuament. De la mateixa manera que l'anàlisi de components principals, l'ACM aporta una reducció de la informació i garanteix la independència lineal de les variables.

D'altra banda, per finalitzar el *cluster analysis* i complementar l'anàlisi factorial, s'ha realitzat l'anàlisi de classificació (automàtica), que permet resumir als individus n en un nombre reduït p de variables significatives.

Finalment, s'han construït les tipologies aplicant l'ACL a partir de les coordenades dels eixos factorials on s'han seleccionat els primers k eixos que projecten com a mínim el 80% de la inèrcia original.⁸

2.5. Entrevistes

En el segon àmbit analític de l'estudi, el de les polítiques públiques culturals i juvenils, s'ha apostat per una aproximació qualitativa que permetés incorporar discursos i visions sovint poc perceptibles a través de les enquestes de pràctica cultural. En aquest sentit, s'ha articulat l'anàlisi a l'entorn de la realització d'entrevistes

⁸ Una de les característiques d'aquesta tècnica és l'àmplia varietat de procediments de classificació que permet. En aquest estudi, la formulació algorítmica escollida per construir les tipologies ha estat l'algoritme de classificació jeràrquica i de centres mòbils.

en profunditat a responsables polítics i tècnics dels programes de cultura i joventut de dos nivells administratius diferenciats, l'autonòmic i el municipal, tot intentant que aquesta doble mirada permetés incorporar tant elements valoratius propis de l'espai de planificació com les percepcions de la seva aplicació al territori.

En l'àmbit autonòmic s'han mantingut entrevistes amb representants de la Secretaria de Joventut i el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat. L'anàlisi de la realitat de les polítiques al territori, però, s'ha basat en l'estudi de cas de deu municipis catalans. Els criteris de selecció de la mostra han estat territorials i demogràfics. No obstant això, convé deixar constància que, des del punt de vista de la dimensió, l'estudi s'ha focalitzat en poblacions mitjanes i petites (menys de 100.000 habitants) per un doble motiu. D'una banda, perquè aquests municipis són la tipologia més recurrent al territori català, i, de l'altra, perquè és en aquest tipus de poblacions on la limitació de recursos municipals sol aparèixer acompanyada d'una major proximitat de l'administració local envers la ciutadania. Aquests elements esdevenen especialment interessants a l'hora d'analitzar quines són les valoracions de les polítiques que fan els i les joves i quines les dinàmiques de treball i els enfocaments dels seus responsables.

Municipi	Nombre d'habitants ⁹	Àmbit territorial	Persona/es entrevistada/es
Municipi 1	Més de 20.000 habitants	Àmbit Metropolità	Tècnic de cultura i tècnica de joventut
Municipi 2		Comarques Gironines	Tècnica de cultura i tècnica de joventut
Municipi 3		Camp de Tarragona	Tècnic de cultura i tècnic de joventut
Municipi 4	10.001-20.000 habitants	Àmbit Metropolità	Tècnic de cultura i tècnic de joventut
Municipi 5		Àmbit de Ponent	Tècnica de cultura i tècnica de joventut
Municipi 6		Comarques Gironines	Tècnica de cultura i tècnic de joventut
Municipi 7	Menys de 10.000 habitants	Terres de l'Ebre	Alcaldessa, regidor de Joventut i tècnic de joventut
Municipi 8		Comarques Gironines	Tècnic de cultura i tècnic de joventut
Municipi 9		Camp de Tarragona	Tècnica de cultura i joventut
Municipi 10		Àmbit de Ponent	Regidor de Cultura, Esports i Joventut

També convé fer palès que la mostra inclou variabilitat pel que fa a l'activisme en polítiques culturals i de joventut de les poblacions, en el sentit que tracta d'analitzar la realitat i no de fer un recull de bones pràctiques. Per fer-ho, cada grup de dimensió poblacional integra tant municipis actius o referents com d'altres que no disposen d'una actuació tan exemplar.

Per a cada municipi s'ha fet una anàlisi dels principals programes existents en matèria de cultura i joventut a partir de la documentació aportada pels ajuntaments. Així mateix, s'han mantingut entrevistes en profunditat amb els tècnics responsables de joventut i de cultura, que han permès identificar elements en relació amb la realitat juvenil dels municipis i el marc i els eixos de treball municipals.

2.6. Grups de discussió

L'anàlisi de les polítiques públiques s'ha complementat amb la visió dels i les joves dels municipis seleccionats, a través de grups de discussió. Per aquesta part de l'estudi s'han realitzat vuit grups de debat, en els quals han participat en cada cas entre vuit i quinze joves de perfils heterogenis des del punt de vista de l'edat, el cicle vital, l'associacionisme i l'origen.

Els elements valoratius i de funcionament recollits a cada municipi s'han posat en diàleg amb els resultats de les entrevistes als i les representants dels ajuntaments i de la Generalitat per tal de configurar l'aproximació interpretativa que el capítol aporta.

9 Classificació realitzada a partir del padró d'habitants amb dades d'Idescat a 31 de desembre de 2009.

3. Les pràctique i consums culturals de les persones joves

En aquest apartat l'anàlisi de l'ECPC es desenvolupa a través d'una presentació descriptiva dels resultats, que s'estructura en els quatre blocs de variables que ja van vertebrar l'estudi *Cultura i joves I*: situació general, consum cultural quotidià, consum cultural de desplaçament necessari i oci proactiu.

En cada cas s'analitzen les freqüències, les intensitats i les distribucions dels consums i les pràctiques culturals mitjançant una doble mirada: a través de la comparació temporal dels resultats de l'enquesta per a les persones joves l'any 2001 i l'any 2006, d'una banda, i mitjançant la comparativa d'hàbits entre les persones joves i adultes per a l'any 2006, de l'altra.

3.1. Situació general

El primer bloc té l'objectiu de dur a terme una aproximació inicial a través de tres apartats: el temps lliure disponible, les activitats d'oci realitzades i els equipaments de la llar. És, doncs, una radiografia que ha de permetre copsar elements tangibles i intangibles que poden condicionar, en certa mesura, la possibilitat i la disponibilitat dels consums que seran objecte d'anàlisi als blocs successius.

3.1.1. Temps lliure disponible

El temps lliure és un dels principals factors determinants a l'hora de realitzar consum cultural vinculat a l'oci. Tot i això, l'aproximació que és possible realitzar en aquest sentit es restringeix a la disponibilitat declarada per part de les persones entrevistades, de manera que es tracta d'una variable que cal prendre amb reserves i que està clarament influïda per elements subjectius i d'autopercepció.

Els resultats globals indiquen que les persones joves diuen disposar d'una mitjana de 3,9 hores de temps lliure els dies laborables. Això suposa un lleuger descens respecte al 2001, quan la mitjana se situava en 4,2 hores, però va acompanyat del creixement del grau de satisfacció, que passa de 2 a 2,2.¹⁰

La disminució de la mitjana d'hores disponibles és una tendència compartida en tots els grups de població jove, que s'ha accentuat especialment entre les persones de 15 a 19 anys (de 5,1 a 4,2 hores)¹¹ i entre els estudiants o les persones que busquen la primera feina no casades ni soles (de 5,1 a 3,9 hores). L'excepció en són les persones que viuen soles i tenen ingressos propis i els casats amb fills, que han registrat un augment (de 3,7 a 4,7 i de 2,3 a 3,5 hores, respectivament).¹²

Les persones joves tenen una disponibilitat de temps lliure inferior a les adultes (3,9 enfront de 4,4 hores), tot i que aquest fet es pot explicar per la desviació típica molt superior de la població adulta.¹³ Finalment, cal indicar que, malgrat el diferencial, els nivells de satisfacció es mantenen.

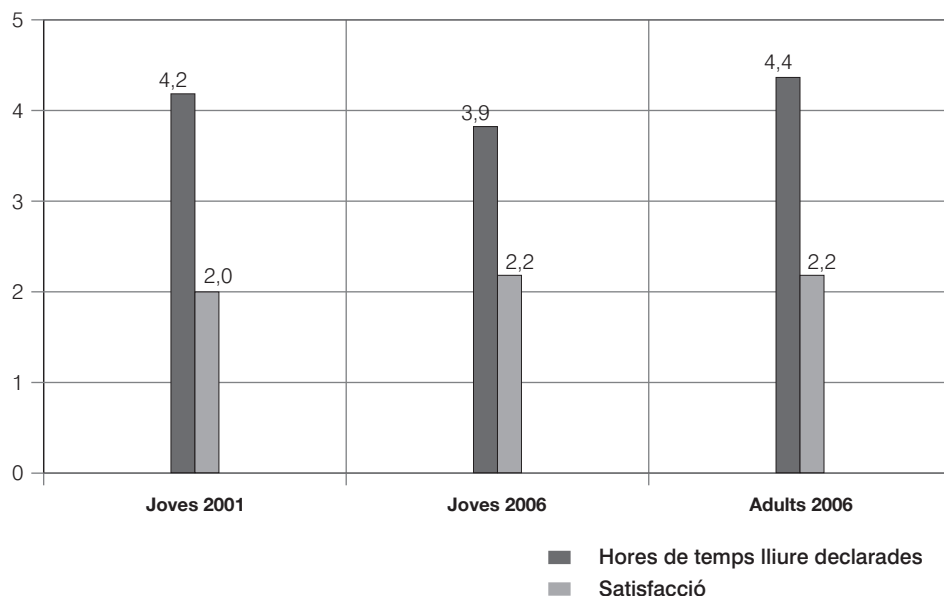
10 El càlcul del nivell de satisfacció s'ha realitzat a partir de la mitjana de les respostes obtingudes en una escala d'1 a 4, on 1 = insuficient i 4 = molt.

11 Taula 2 a l'annex 2.

12 Taula 3 a l'annex 2.

13 Taula 1 a l'annex 2.

Gràfic 6. Hores de temps lliure disponibles els dies laborables i nivell de satisfacció respecte al temps lliure, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Mitjana

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

3.1.2. Activitats d'oci

Les persones joves utilitzen majoritàriament el temps lliure els dies laborables per mirar la televisió (20,3%), realitzar activitats a l'ordinador (15,3%), fer activitats o àpats amb amics o familiars (14,3%), fer esport (14%) o estudiar¹⁴ (13,5%), entre d'altres.

Respecte al 2001 ha crescut molt significativament la realització d'activitats a l'ordinador, que ha passat del 6% al 15,3%. En canvi, s'han reduït de forma més accentuada activitats com ara llegir (de 13,2% a 7,6%), passejar (de 13,2% a 7,4%), dormir i reposar (9,6% a 3,5%). A més a més, sembla que hi ha una certa especificitat per sexe: les dones llegeixen, escolten música i estudien en més proporció que els homes, que registren percentatges molt superiors en activitats esportives i a l'ordinador.¹⁵

També és important destacar que s'ha produït un descens en les feines de la llar respecte al 2001, que han passat del 5,7% a l'1,6%, amb una davallada important en el cas femení (de 8,7% a 2,7%). Tot i això, les dones són les que segueixen presentant percentatges superiors en la majoria d'activitats associades a les tasques domèstiques o reproductives (feines de la llar, cuinar, anar a comprar o tenir cura d'altres persones).¹⁶

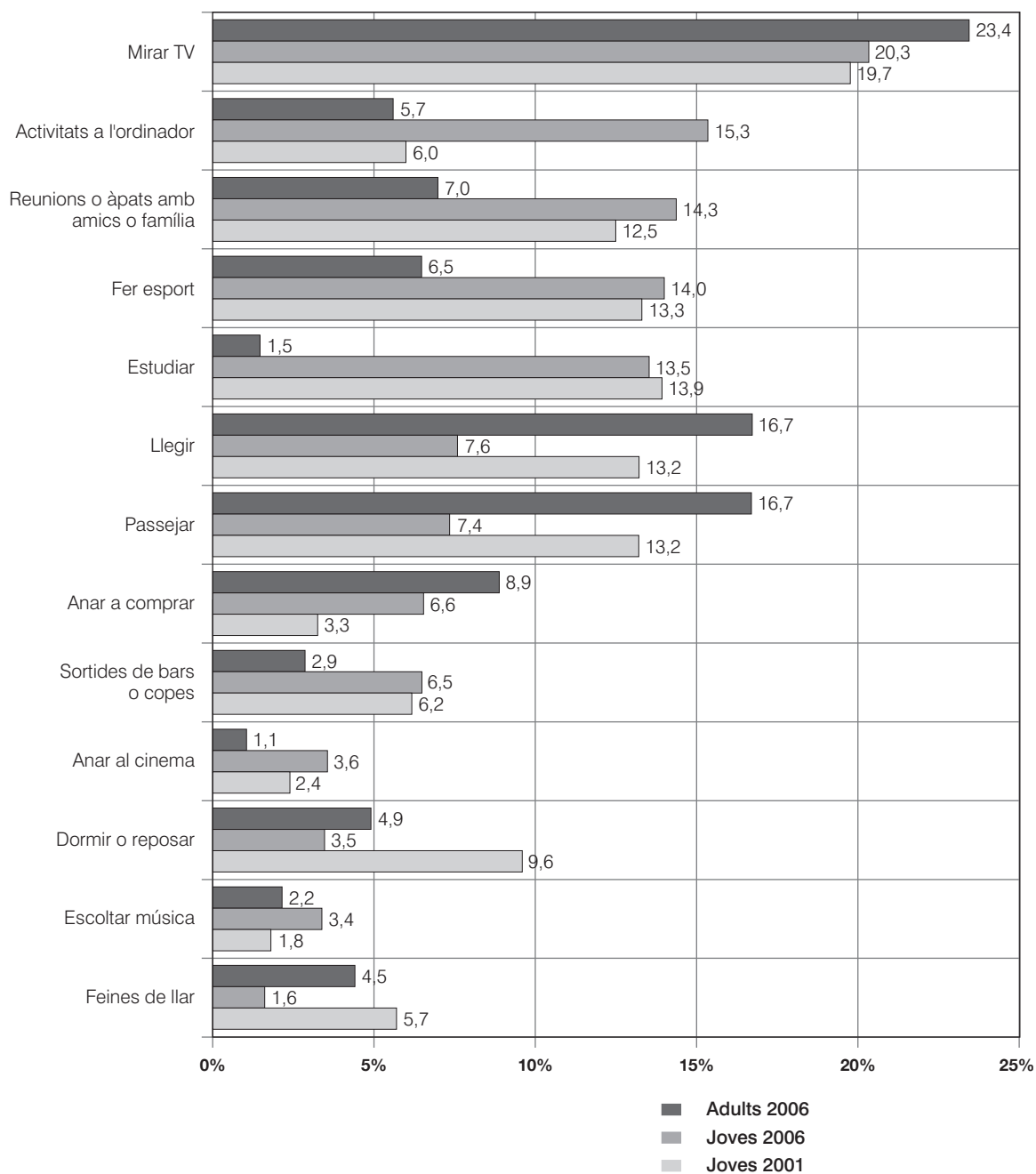
Els patrons d'activitat juvenil són força diferents dels adults. Tot i que la televisió és la primera preferència en ambdós casos, la població adulta registra percentatges molt inferiors en les quatre activitats principals realitzades per les persones joves: activitats a l'ordinador (5,6% enfront de 15,3%), reunions o àpats amb amics o família (7% enfront de 14,3%), esport (6,5% enfront de 14%) i estudiar (1,5% enfront de 13,5%). Per contra, llegir i passejar són dues pràctiques que la població adulta realitza de forma clarament superior a les persones joves.

14 L'ECPC pregunta als entrevistats sobre les activitats realitzades durant el seu temps lliure mitjançant una pregunta oberta, de manera que és impossible discernir quina és la motivació de l'estudi.

15 Taula 4 a l'annex 2.

16 Taula 4 a l'annex 2.

Gràfic 7. Activitats fetes els dies laborables de la darrera setmana, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge. Resposta múltiple

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

3.1.3. Equipaments de la llar

El volum i la tipologia d'equipaments existents a les llars de les persones joves de Catalunya és també un element que pot ser determinant a l'hora de possibilitar la realització de consums culturals en l'àmbit privat. En aquest sentit, s'ha sintetitzat el conjunt de qüestions que l'enquesta incorpora en relació amb la disposició d'equipament en dues variables diferenciades –equipaments audiovisuals i equipaments informàtics–, que han permès construir una tercera variable: grau d'equipament.

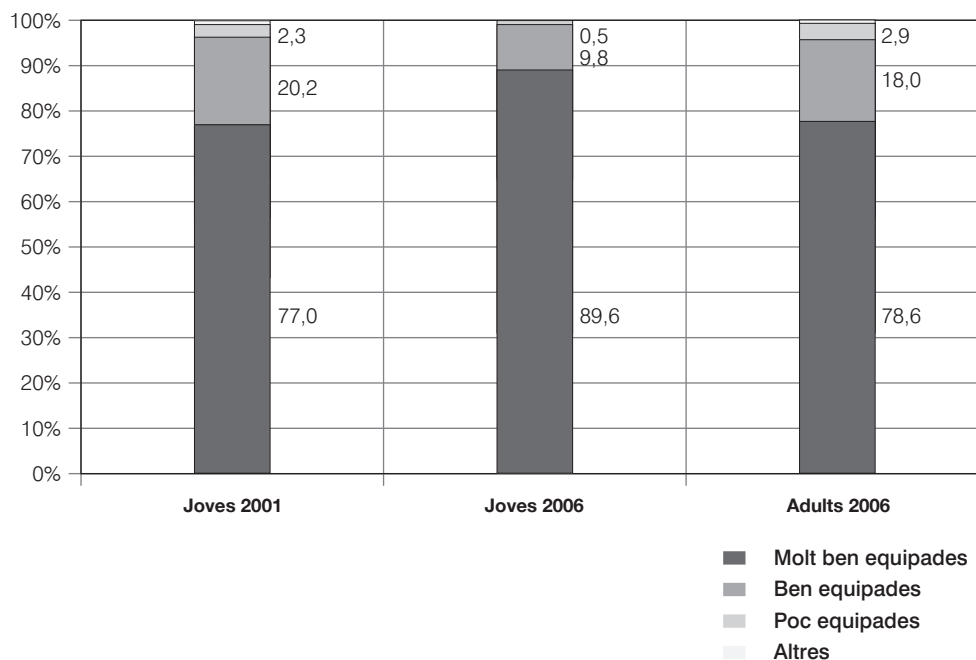
A) Grau d'equipament

La pràctica totalitat de les llars de les persones joves catalanes estan molt ben equipades (89,6%), una xifra que és superior a la del 2001 (77%). Aquesta variable combina la dotació d'equipaments audiovisuals i informàtics i, per tant, en reflecteix les modificacions. Així doncs, i en funció del que es veurà als punts b) i c), es pot afirmar que l'increment del nombre de llars molt ben equipades s'ha produït per l'extensió de les llars amb ordinador i Internet, sumat (en menor mesura) a l'augment del nombre d'equipaments audiovisuals.

El creixement del grau d'equipament de les llars és una tendència força generalitzada en tots els segments de població jove, però són les dones les que han fet un salt més important en les llars molt ben equipades. Així, si el 2001 les llars dels homes eren les que presentaven percentatges superiors en més mesura (80,4% enfront de 73,5%), el 2006 aquesta tendència s'ha invertit (88,2% davant de 91,1%).¹⁷ La població jove de 15 a 19 anys és la que segueix disposant de llars molt més ben equipades,¹⁸ i el nivell d'estudis i el grup ocupacional han perdut pes com a factors diferenciadors.¹⁹

El percentatge de llars molt ben equipades també és més superior entre les persones joves que entre les adultes (89,6% enfront de 78,6%). L'anàlisi diferenciada segons el moment de transició mostra que el 2001 els estudiants o les persones que buscaven la primera feina no casades ni soles –joves que molt probablement vivien amb els pares– registraven un percentatge molt superior a la resta de grups (87,8%).²⁰ El 2006, en canvi, les diferències s'han reduït ostensiblement i ara són les persones joves que viuen soles i tenen ingressos propis les que disposen de llars amb més equipament (96,2%).²¹

Gràfic 8. Grau d'equipaments de les llars,* segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

* Formen part de la categoria Altres les llars que no tenen ni equipaments genèrics ni ordinador.

17 Taula 12 a l'annex 2.

18 Taula 13 a l'annex 2.

19 Taules 16, 17, 18 i 19 a l'annex 2.

20 Taula 14 a l'annex 2.

21 Taula 15 a l'annex 2.

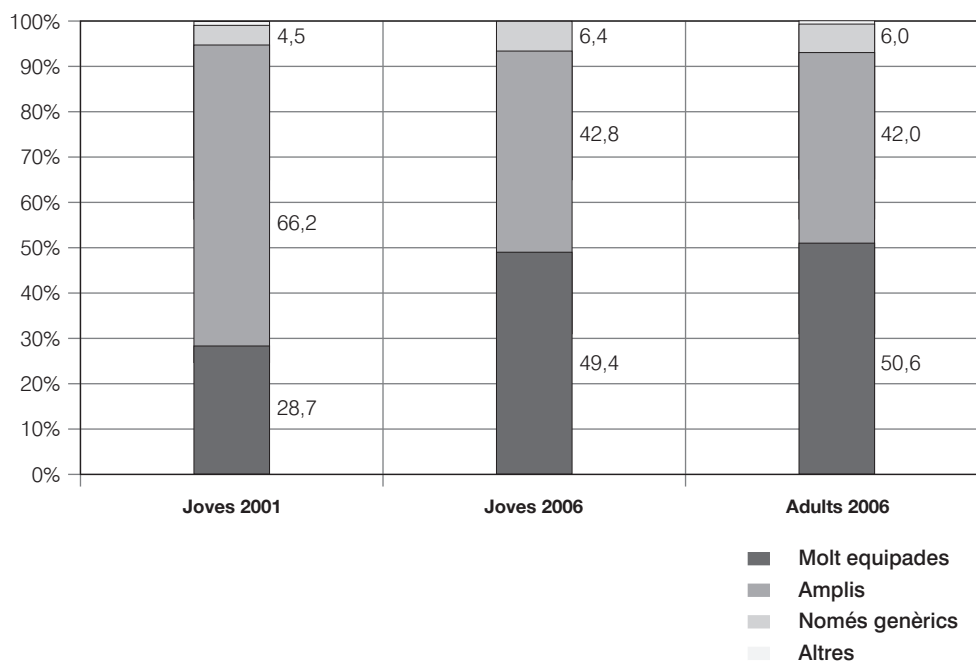
B) Equipaments audiovisuals

Pel que fa als equipaments audiovisuals, en termes generals, pràcticament totes les persones joves disposen d'equipaments molt amplis o amplis a la llar. Les dades apunten un augment evident de les llars molt equipades, que el 2001 només representaven el 28,7% i ara constitueixen el 49,4%. A l'hora de fer aquesta lectura cal tenir present la gran proliferació de determinats aparells audiovisuals en termes d'oferta i preu al mercat, junt amb la consolidació de nous formats que l'any 2001 encara eren en procés d'implantació (MP3, DVD, etc.).

L'increment de les llars molt equipades ha estat protagonitzat en més mesura per les llars de dones joves (del 24,5% al 54,3%)²² i pel grup de persones joves de 25 a 29 anys (del 23,3% al 49,6%)²³. Tot i això, en la majoria de casos s'ha produït un augment general que ha tendit a reduir les diferències entre els diferents segments de població.

La situació de la població jove en comparació amb l'adulta no revela diferències significatives en termes globals. Malgrat tot, sembla que la convivència amb els pares determina diferències positives en la dotació d'equipaments audiovisuals. En efecte, els estudiants o les persones que busquen la primera feina no casades ni soles –i, per tant, que fonamentalment viuen en l'àmbit familiar– són les que registren percentatges més alts de llars molt equipades (53,7%), mentre que les persones que viuen soles i tenen ingressos propis són les que tenen percentatges inferiors (40,9%).²⁴

Gràfic 9. Equipaments audiovisuals a les llars, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

22 Taula 5 a l'annex 2.

23 Taula 6 a l'annex 2.

24 Taula 7 a l'annex 2.

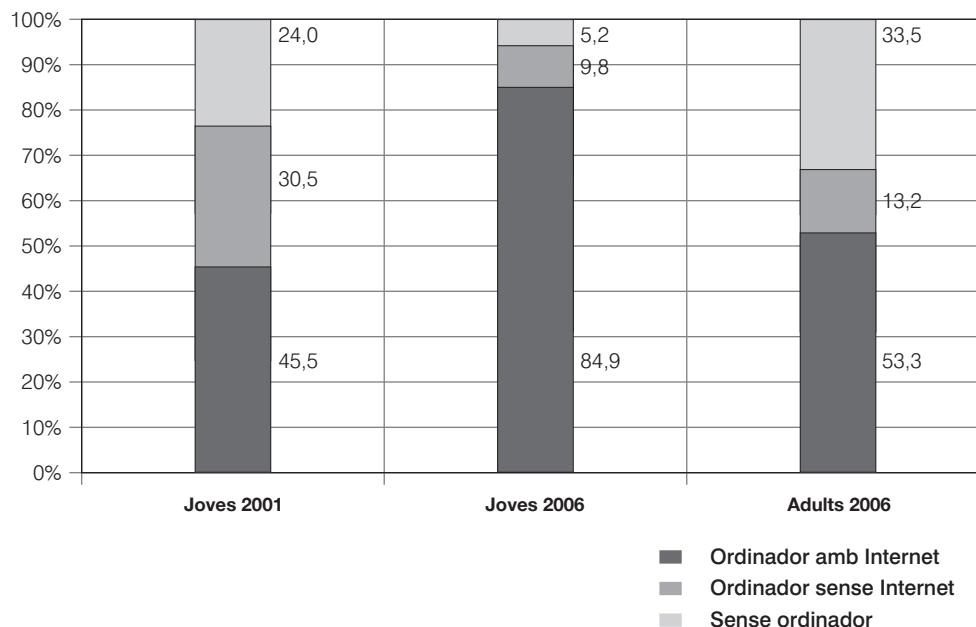
C) Equipaments informàtics

Vuit de cada deu joves catalans disposa d'ordinador amb Internet a casa, una xifra clarament superior a la del 2001, quan tan sols en tenia prop de la meitat (45,5%). També durant aquest període s'han reduït de forma dràstica les llars sense ordinador, que han passat del 24% al 5,2%. Aquests canvis s'han d'entendre en relació directa amb l'impuls tecnològic del sector informàtic i de les telecomunicacions durant el període 2001-2006, en què l'ampliació de l'oferta d'accés a Internet i l'augment de la competitivitat en termes de preus dels PC ha anat acompanyada de la creació de nous formats d'accés a la xarxa, com la tecnologia de fibra òptica o l'ADSL. Avui en dia aquesta realitat ja ha quedat superada per noves dinàmiques de canvi en el mercat informàtic (Internet sense fils, nous formats d'ordinador portàtil, implantació de l'accés a la xarxa a través de telefonia mòbil, etc.).

S'observa una tendència generalitzada d'augment del percentatge de llars amb ordinador i Internet per a tots els grups poblacionals joves, que ha contribuït especialment a anul·lar les notables diferències existents segons el nivell d'estudis finalitzats i els grups ocupacionals. Si el 2001 més de la meitat de les persones joves sense estudis (89,5%) o amb estudis primaris (52,4%) no disposava d'ordinador, el 2006 la gran majoria ja en té amb Internet (87,4% i 71,6%, respectivament).²⁵

En comparació amb les persones adultes, la població jove té un nivell d'equipaments informàtics força més elevat. Les llars amb accés a Internet són clarament superiors (84,9% enfront de 53,3%) i el volum de les que no disposen d'ordinador és molt limitat (5,2% enfront de 33,5%). Les llars dels i les estudiants o les persones que busquen la primera feina no casades ni soles segueixen sent les que en més mesura tenen ordinador amb Internet (91,6%), per bé que les diferències respecte a la resta de grups segons el moment de transició s'han reduït de forma evident respecte al 2001, i molt especialment entre els casats amb fills (del 23,2% al 82% de les llars).²⁶

Gràfic 10. Equipaments informàtics a les llars, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

25 Taules 10 i 11 a l'annex 2.

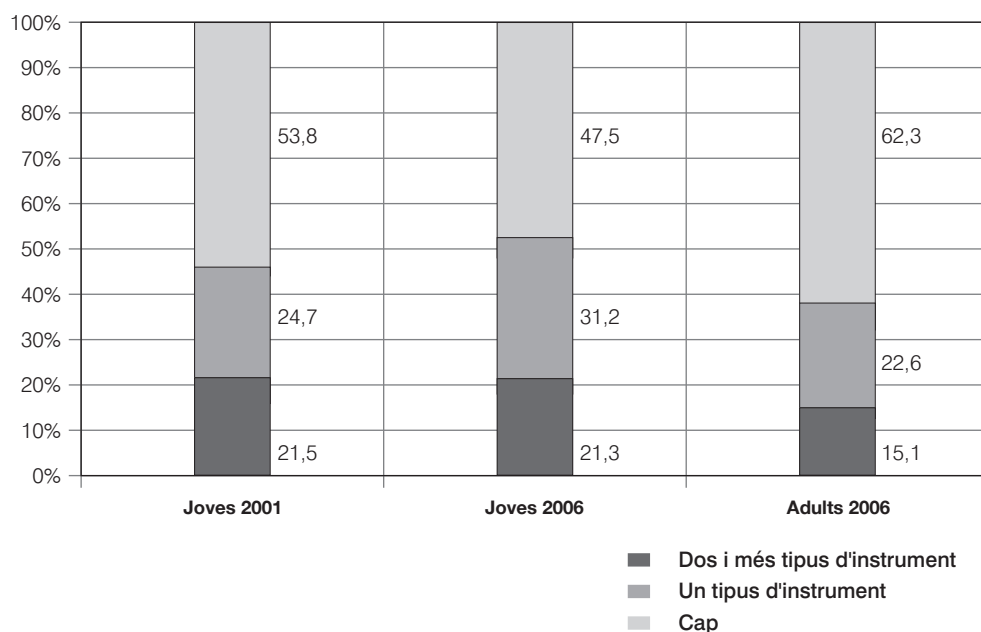
26 Taules 8 i 9 a l'annex 2.

D) Instruments musicals

Prop de la meitat de les persones joves no disposa de cap instrument musical a la llar (47,5%), fet que suposa una lleugera reducció respecte al 2001 (53,8%). Aquesta tendència s'ha accentuat sobretot entre la població jove de 15 a 19 anys (del 48,2% al 38,1%),²⁷ els joves que viuen sols i tenen ingressos propis (58% al 39,1%),²⁸ i les persones joves sense estudis (84,9% al 42,9%).²⁹

Tan sols el 37,7% de les persones adultes tenen algun instrument a casa, un percentatge força més baix que el de la població jove. Les llars de les persones joves casades – amb o sense fills – són les que en més mesura no tenen cap instrument (56,3% i 62,5%).³⁰

Gràfic 11. Nombre d'instruments musicals a les llars, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

E) Discs, cassetts i CD musicals

La pràctica totalitat de la població jove té a casa vint-i-cinc o més discs, cassetts i CD musicals (94,6%). Aquest fet representa un lleuger increment respecte al 2001 (89,6%) i es concentra en més mesura en les dones joves (del 88,1% al 95,6%), que han passat per davant dels homes.³¹ També és especialment remarcable l'increment de dotació que s'ha produït a les llars de la població jove sense estudis, que ha passat del 57,2% al 92,9%, de manera que s'ha igualat amb la resta de segments educatius.³²

27 Taula 20 a l'annex 2.

28 Taules 21 i 22 a l'annex 2.

29 Taules 23 i 24 a l'annex 2.

30 Taula 22 a l'annex 2.

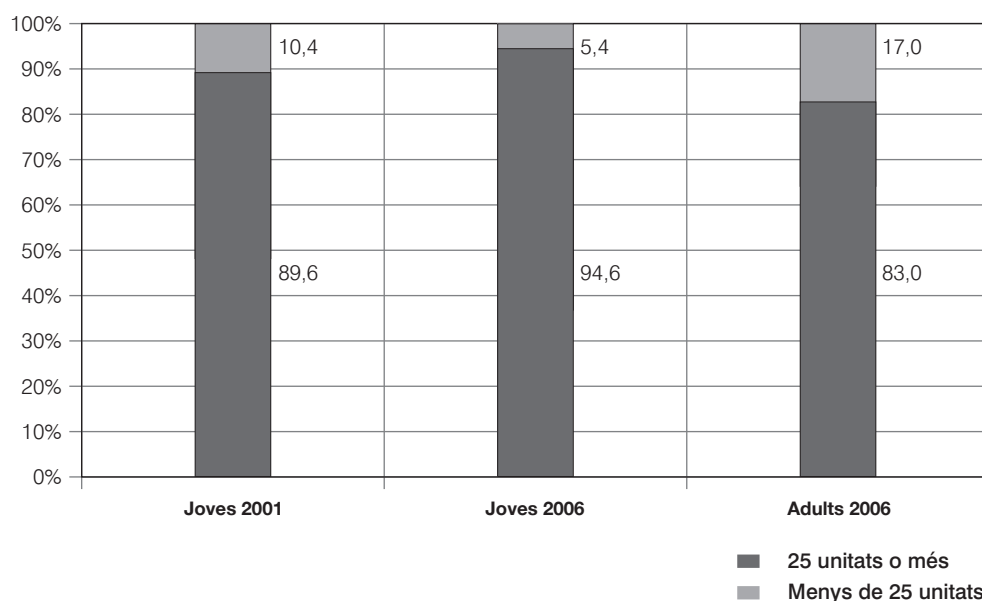
31 Taula 25 a l'annex 2.

32 Taules 28 i 29 a l'annex 2.

Com ja s'ha apuntat a l'inici, a l'hora d'efectuar una lectura d'aquestes dades cal tenir present que durant els últims anys han proliferat de forma substancial nous formats digitals de música vinculats a Internet, que permeten el consum a través de l'ordinador sense els suports físics tradicionals. Per tant, aquesta realitat pot condicionar el nombre de discs, cassetes i CD musicals i modificar-ne les pautes de consum.

El percentatge de llars de la població jove que tenen vint-i-cinc o més suports musicals és clarament superior al de les persones adultes, que se situa al 8%. Quant als moments de transició, s'han escurçat les diferències entre els grups, però les persones que viuen soles i tenen ingressos propis (87,7%) i les casades amb fills (88,8%) segueixen sent les que disposen de menys nombre de discs, cassetes i CD musicals a casa.³³

Gràfic 12. Nombre de discs, cassetes i CD musicals a les llars, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

F) Cintes de vídeo i DVD

La dotació de cintes de vídeo i DVD a les llars de la població jove ha registrat un creixement molt més accentuat que el dels formats físics musicals. El percentatge de persones joves que en tenen vint-i-cinc o més ha passat del 55,6% el 2001, al 83,5% el 2006. Aquest gran augment és especialment important entre les llars del grup d'edat de 15 a 19 anys (58,9% a 87,9%), que segueixen tenint un percentatge més elevat.³⁴

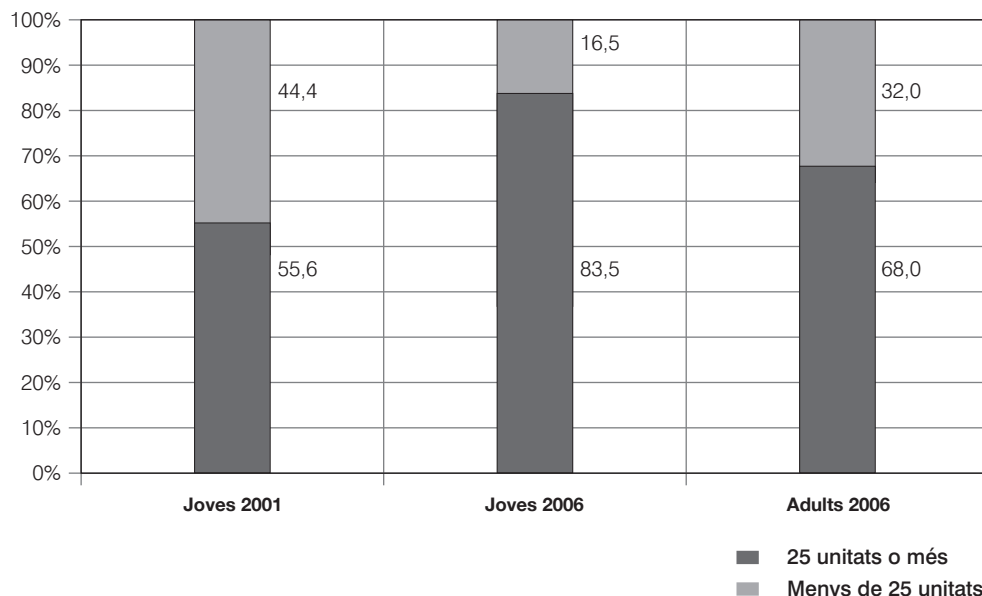
En relació amb la població adulta (68%), els i les joves presenten un percentatge superior de llars amb més de vint-i-cinc cintes de vídeo i DVD. Novament, es pot parlar d'una dotació inferior a les llars dels perfils de joves emancipats (persones que viuen soles i tenen ingressos propis, casades sense fills i casades amb fills), però aquests tres grups són els que han registrat variacions més elevades (increments del 33,9%, 42,2% i 30%), que han contribuït a reduir les diferències entre els mateixos segments de l'any 2001.³⁵

33 Taules 26 i 27 a l'annex 2.

34 Taula 30 a l'annex 2.

35 Taules 31 i 32 a l'annex 2.

Gràfic 13. Nombre de cintes de vídeo i DVD a les llars, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

G) Obres d'art

Més de la meitat de les persones joves tenen almenys una obra d'art a casa (56,5%), fet que suposa un increment respecte al 2001 (42,4%). El percentatge de llars que no en tenen s'ha reduït de manera notable (del 57,7% al 43,5%). Aquests canvis han estat importants sobretot entre les llars de les dones de 20 a 24 anys (del 60,6% al 39,8%)³⁶ i de les persones joves amb estudis primaris i estudiant (del 63,6% al 43,1%), o secundaris i estudiant (del 57,1% al 36%).³⁷

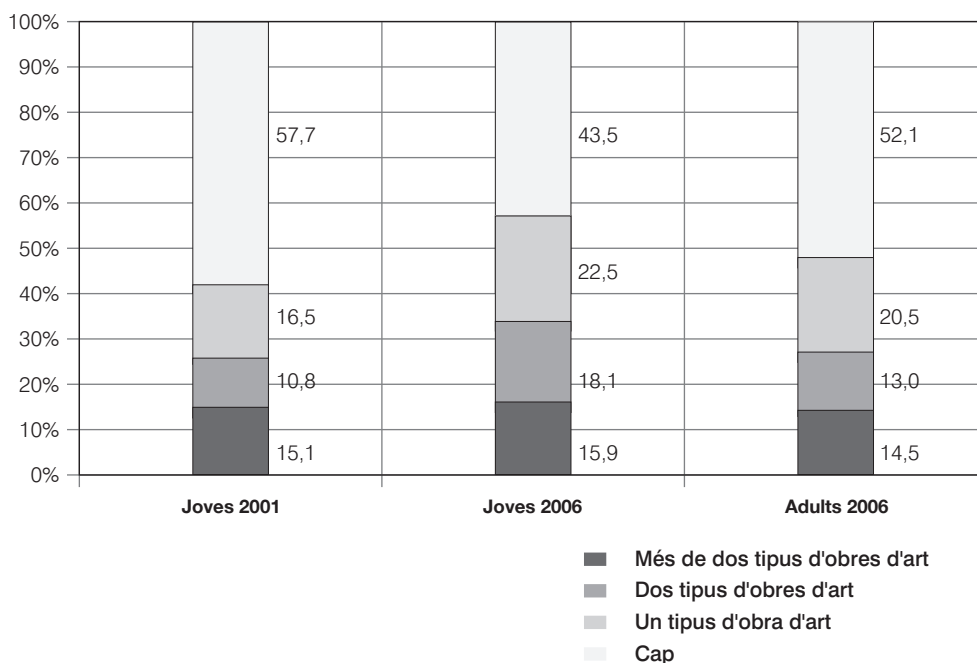
Les llars de les persones joves disposen en més proporció d'alguna obra d'art a casa que les de la població adulta (56,5% enfront de 48%). Per moments de transició, les que no en tenen cap s'han reduït sobretot entre les persones desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb dos i més habitants (del 64,9% al 40,5%). En canvi, més de la meitat de les persones joves casades amb fills no disposa de cap obra d'art a casa (53,4%).³⁸

36 Taules 33 i 34 a l'annex 2.

37 Taules 37 i 38 a l'annex 2.

38 Taules 35 i 36 a l'annex 2.

Gràfic 14. Nombre d'obres d'art a les llars, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

3.1.4. A tall de conclusió

El temps lliure declarat per les persones joves l'any 2006 ha disminuït respecte al 2001, però, en canvi, n'ha augmentat el grau de satisfacció, que se situa al mateix nivell que el de la població adulta.

Tot i que l'activitat d'oci majoritària durant els dies laborables segueix sent mirar la televisió, la incorporació de les noves tecnologies a les llars ha modificat els models de consum i ha augmentat de manera molt destacada el temps lliure destinat a la realització d'activitats a l'ordinador. Existeix, tanmateix, una certa especificitat d'activitats per sexe, que es materialitza en el predomini de la lectura, l'escolta de música i l'estudi en el cas de les dones, i en la realització d'activitats esportives i d'ordinador en el cas dels homes.

Les llars dels joves catalans han viscut canvis importants des del punt de vista de l'equipament, que s'expliquen per l'augment del nombre d'aparells audiovisuals, però, sobretot, per l'extensió de la presència d'ordinador i Internet. En conjunt s'ha produït un salt important de les llars molt ben equipades, que han contribuït a reduir les grans diferències existents entre les llars dels segments de població jove l'any 2001 (especialment, per raó d'estudis o grup ocupacional).

Pel que fa a la dotació de suports audiovisuals (discs, cassetts, CD, cintes de vídeo i DVD), l'equipament és força superior a les llars de la població jove que a les de les persones adultes. Novament, i malgrat que la dotació és inferior per als perfils joves emancipats (persones que viuen soles i persones casades), s'ha tendit a la reducció dels diferencials entre grups de l'any 2001.

Certament, tant pel que fa als recursos informàtics com als suports audiovisuals, la presència de joves a les llars determina en bona mesura el nivell d'equipament. Així, les llars més equipades són les de les persones joves no emancipades, on es combina la capacitat adquisitiva dels pares amb els interessos dels fills.

3.2. El consum cultural quotidià

Aquest apartat inclou les variables que defineixen el consum cultural que es fa en la vida quotidiana de les persones i que és compatible amb d'altres activitats diàries. S'hi diferencien els apartats següents: música, televisió, ràdio, lectura, ordinador i Internet.

3.2.1. Música

El consum musical és un dels més habituals, ja que és compatible amb la majoria d'activitats que es realitzen quotidianament i no requereix una atenció exclusiva. Tot i així, és interessant analitzar quin pes té aquest tipus de consum i la seva evolució al llarg dels anys.

A) Freqüència

Si analitzem globalment el consum cultural de les persones joves, és destacable el fet que el 88% afirma escoltar música cada dia, seguit d'un 10% que ho fa amb una certa freqüència (almenys un cop a la setmana), i un 2% que en consumeix de manera esporàdica (menys d'un cop a la setmana). L'any 2001 les persones joves que escoltaven música cada dia representaven el 81,8%, 6,2 punts percentuals per sota de les dades corresponents al 2006. Així doncs, es detecta un augment general del consum musical quotidià, ja que ha disminuït el consum freqüent en favor del consum diari.

On més es constata l'augment del consum musical és entre la població jove de més edat. Així, el 2006 les persones de 25 a 29 anys que escolten música cada dia representen el 85,2%, 8,8 punts percentuals per sobre que el 2001 (76,4%).³⁹ Pel que fa al nivell d'estudis, cal remarcar que és entre la població amb estudis superiors i estudiant on l'increment és més accentuat: el 2006, el 97,9% d'aquest grup escolta música diàriament, quan l'any 2001 el percentatge era del 77,8%.⁴⁰

En aquest punt cal tenir en compte, de nou, el canvi de context que s'ha produït des d'un punt de vista tecnològic en aquests anys, amb la proliferació de l'ús de nous equipaments com els MP3, així com la diversificació dels usos d'Internet des d'un punt de vista musical. En aquest sentit s'ha de destacar que, mentre que el 2001 Internet només representava el 3,2% dels mitjans pels quals s'escoltava la música, el 2006 aquest percentatge s'eleva al 21,3%. Quant als MP3, MP4 i altres mitjans, el 2006 representen el 20,7%, mentre que el 2001 se situaven al 5%.⁴¹

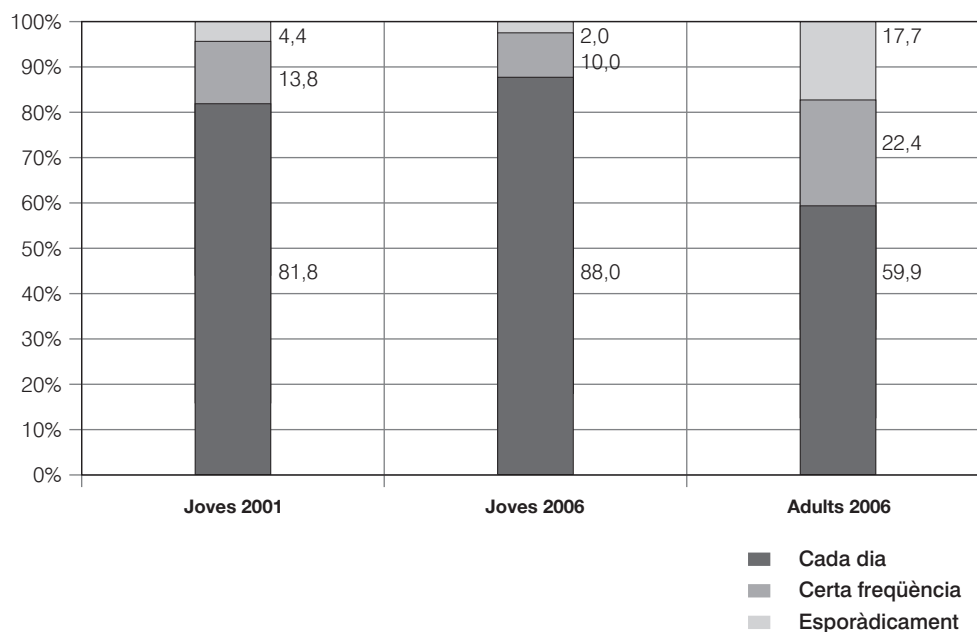
La comparativa mostra clarament que les persones joves escolten més música que les adultes. El 59,9% de les persones adultes escolten música cada dia, un percentatge força més baix, de 28,1 punts percentuals, respecte a la població jove (88%).

39 Taula 39 a l'annex 2.

40 Taules 40 i 41 a l'annex 2.

41 Taula 1 a l'annex 3.

Gràfic 15. Freqüència amb què s'escolta música, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006

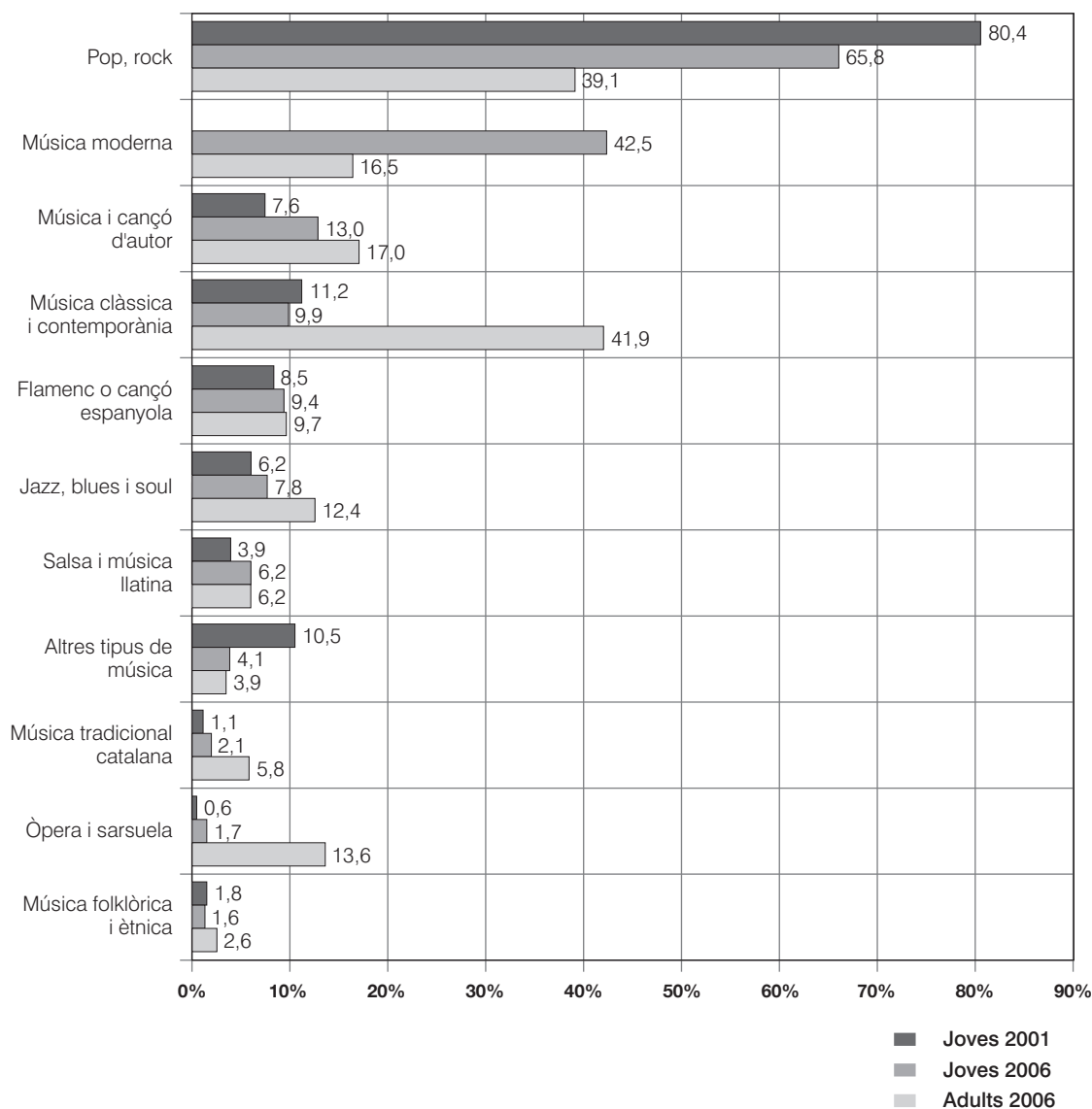
Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

B) Tipus de música

Abans d'iniciar l'anàlisi del tipus de música que s'escolta cal tenir present que l'any 2006 s'ha afegit una nova tipologia de música a l'enquesta, la *música moderna*. Aquest aclariment és important perquè el 42,5% de persones joves n'escolten, de manera que se situa en el segon lloc després de la tipologia *pop, rock*, que és la música més escoltada (65,8%). Precisament, aquest gènere ha disminuït gairebé 15 punts percentuals respecte al 2001, ja que la música moderna introduïda a l'enquesta l'any 2006 estava categoritzada dins del *pop, rock* l'any 2001.

La diferència més notable respecte als adults fa referència a la música clàssica i contemporània, que és la més escoltada per les persones adultes (41,9%), mentre que entre la població jove només n'escolta el 9,9%.

Gràfic 16. Tipus de música escoltada, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006.
Percentatge. Resposta múltiple

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

3.2.2. Televisió

Des del punt de vista metodològic s'ha d'esmentar que les dades del 2001 corresponen al nombre d'hores de consum televisiu en dies laborables, mentre que a l'enquesta realitzada el 2006 les dades fan referència a tota la setmana. Tenint en compte que la mitjana d'hores que la població jove veu la televisió és lleugerament superior els caps de setmana (2,5 l'any 2001) que en dies laborables (2,3 l'any 2001), es reforça encara més la idea de la disminució del consum televisiu.

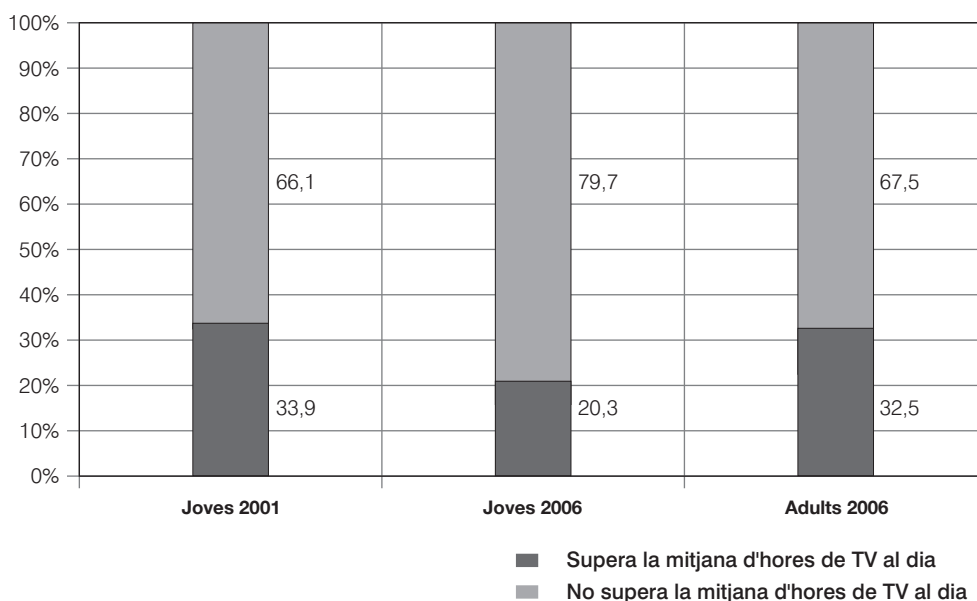
Contràriament al que passava en el consum musical, la freqüència amb què la població jove mira la televisió ha decrescut respecte al 2001. El 79,7% de les persones joves no superen la mitjana d'hores de televisió al dia,⁴² una xifra 13,6 punts percentuals per sobre de les dades del 2001 (66,1%). Així doncs, la població jove

⁴² La mitjana d'hores diàries de consum televisiu per a la població jove és d'1,5 hores l'any 2006, dada que reflecteix una reducció respecte l'any 2001, en què era de 2,5 hores els caps de setmana i 2,3 els dies laborables.

ha reduït substancialment el seu consum televisiu. El descens és especialment remarcable entre les persones de 15 a 19 anys, de les quals tan sols el 23,2% supera la mitjana (44,6% el 2001).⁴³ També presenten aquesta tendència les persones joves estudiants o que busquen la primera feina, solteres i que no viuen soles, en què el percentatge s'ha reduït del 41,3% al 20,2%.⁴⁴

Finalment, la població adulta registra un volum superior de persones que superen la mitjana d'hores diàries de televisió⁴⁵ (32,5%) que el de les persones joves (20,3%).

Gràfic 17. Freqüència amb què es mira la televisió respecte a la mitjana, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

3.2.3. Ràdio

El 70,9% de la població jove no supera la mitjana d'hores de ràdio en dies laborables,⁴⁶ un consum que es manté pràcticament invariable respecte al 2001. L'anàlisi per grups d'edat mostra que el consum de ràdio s'eleva a mesura que augmenta l'edat dels oients. Així, mentre que entre la població de 15 a 19 anys només el 17% supera la mitjana d'hores de ràdio en dies laborables, entre el col·lectiu de persones de 25 a 29 anys el percentatge puja al 38,4%. Encara que aquesta tendència creixent en relació amb l'edat també es produïa l'any 2001, la diferència entre el grup d'edat més jove i el més gran no era tan accentuada (3,9 punts enfront dels 21,4 del 2006).⁴⁷

43 Taula 42 a l'annex 2.

44 Taules 43 i 44 a l'annex 2.

45 La població adulta té una mitjana de consum televisiu de 2,2 hores l'any 2006. Per al total de població, la mitjana diària és de 2,2 hores l'any 2006, mentre que el 2001 era de 2,5 els dies laborables i 2,6 el cap de setmana.

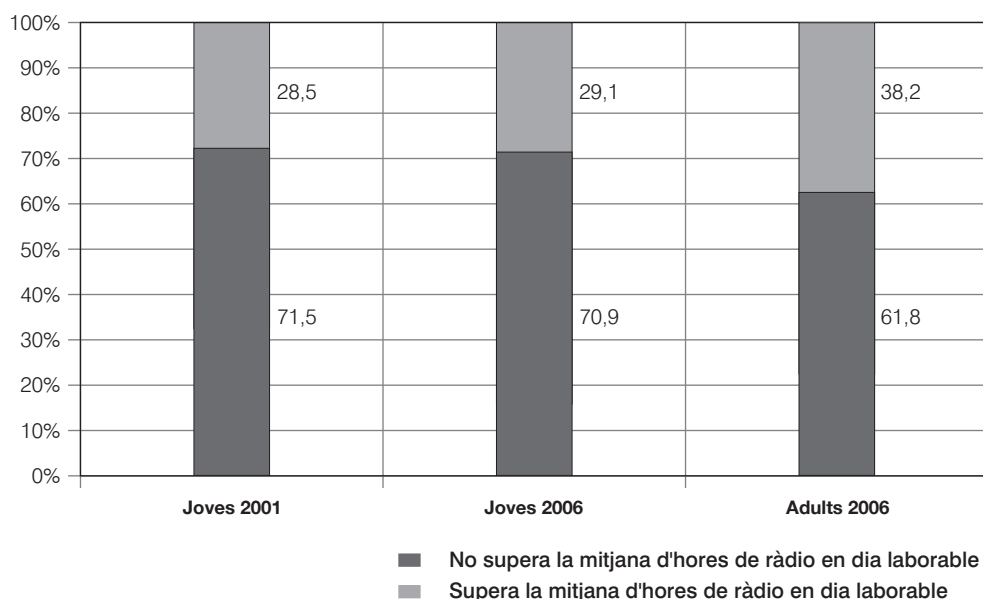
46 La mitjana d'hores diàries de consum radiofònic per a la població jove és de 2,3 hores l'any 2006, mentre que l'any 2001 se situava en 1,4 hores els caps de setmana i 2,5 els dies laborables.

47 Taula 45 a l'annex 2.

Pel que fa al grup ocupacional, no es registren grans canvis entre els dos anys de l'enquesta. Les persones joves amb feines manuals no qualificades i els operadors de maquinària, així com els artesans, els manuals qualificats i els empleats molt baixos segueixen sent els que tenen percentatges més alts de persones que superen la mitjana d'hores de ràdio en dies laborables (51,4% i 47,3%, respectivament).⁴⁸ Aquestes dades poden tenir a veure amb el fet d'escoltar la ràdio en hores de feina i en oficis o tipus de tasques compatibles amb el consum radiofònic.

Les persones adultes escolten més la ràdio que les joves,⁴⁹ ja que el 38,2% dels casos superen la mitjana d'hores de ràdio en dies laborables, gairebé 10 punts percentuals per sobre de la població jove (29,1%).

Gràfic 18. Freqüència amb què s'escolta la ràdio respecte a la mitjana, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

3.2.4. Lectura

Per analitzar els hàbits de lectura s'ha optat per diferenciar entre llibres, diaris i revistes, que són els tres formats més habituals en el consum del lector quotidià. En aquest sentit, cal deixar palès que l'enquesta no pregunta per la lectura a través d'Internet.

A) Lectura de llibres

Gairebé la meitat des joves (48,1%) són lectors esporàdics, és a dir, han llegit fins a cinc llibres en els darrers dotze mesos, un percentatge que és pràcticament igual al del 2001 (47,7%). Tanmateix, és destacable l'augment de les persones joves lectores habituals (que han llegit sis llibres o més), que han passat de representar el 27,4% de la població jove l'any 2001, al 37,7% el 2006. Aquesta tendència creixent s'ha produït especialment entre les persones de 15 a 19 anys (del 22% de lectors habituals al 40,6%).⁵⁰

48 Taules 46 i 47 a l'annex 2.

49 La mitjana diària en la població adulta és de 2,6 hores l'any 2006. Per al total de població, és de 2,5 hores l'any 2006, mentre que el 2001 era de 2,7 els dies laborables i 1,3 el cap de setmana.

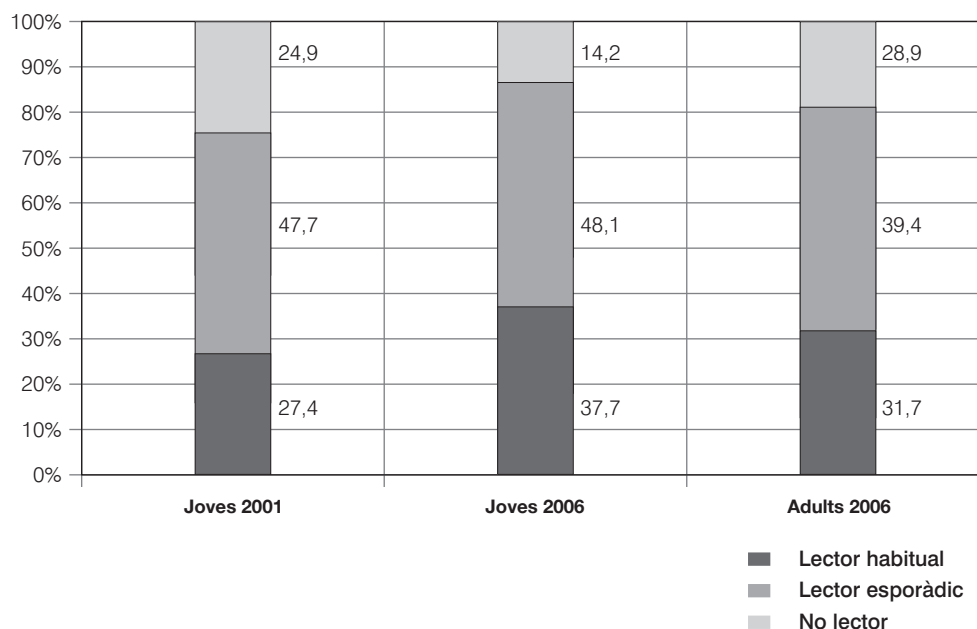
50 Taula 48 a l'annex 2.

Pel que fa al moment de transició, són les persones que viuen soles i tenen ingressos propis les que llegeixen més (el 45,5% són lectors habituals). Tot i així, l'augment més accentuat s'ha registrat entre les persones joves que estan estudiant o que busquen la primera feina, solteres i que no viuen soles, que han passat del 24,8% de lectors habituals el 2001, al 45,2% el 2006 –cal condicionar aquestes dades a la possibilitat que part dels llibres llegits estiguin relacionats amb els estudis que s'estan cursant.⁵¹

De la mateixa manera, les persones joves que tenen estudis superiors o els estan cursant són les que presenten percentatges més alts de lectura de llibres, encara que aquesta anàlisi pot tornar a estar subjecta a la finalitat de la lectura.⁵²

Les persones joves tenen nivells de lectura de llibres més elevats que les adultes. Així, els lectors habituals representen el 31,7% de la població adulta total, 6 punts percentuals per sota de la població jove. A més, hi ha un 28,9% de persones adultes no lectores, percentatge que es redueix a la meitat entre les persones joves (14,2%).

Gràfic 19. Tipus de lector per nombre de llibres llegits els darrers 12 mesos, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

B) Lectura de diaris

Així com en la lectura de llibres, el percentatge de lectors habituals de diaris (almenys un cop a la setmana) ha augmentat entre les persones joves respecte el 2001, fins a arribar al 76,4%. Paral·lelament, la població jove no lectora ha passat del 21,6% a només el 9,9%. Aquests canvis s'han produït de manera generalitzada en tots els segments.

Tot i que les persones no lectores són majoritàriament les més joves (de 15 a 19 anys), tant l'any 2001 com el 2006 cal remarcar que el percentatge de no lectors en aquest grup d'edat ha disminuït del 37,1% al 15,7%.⁵³

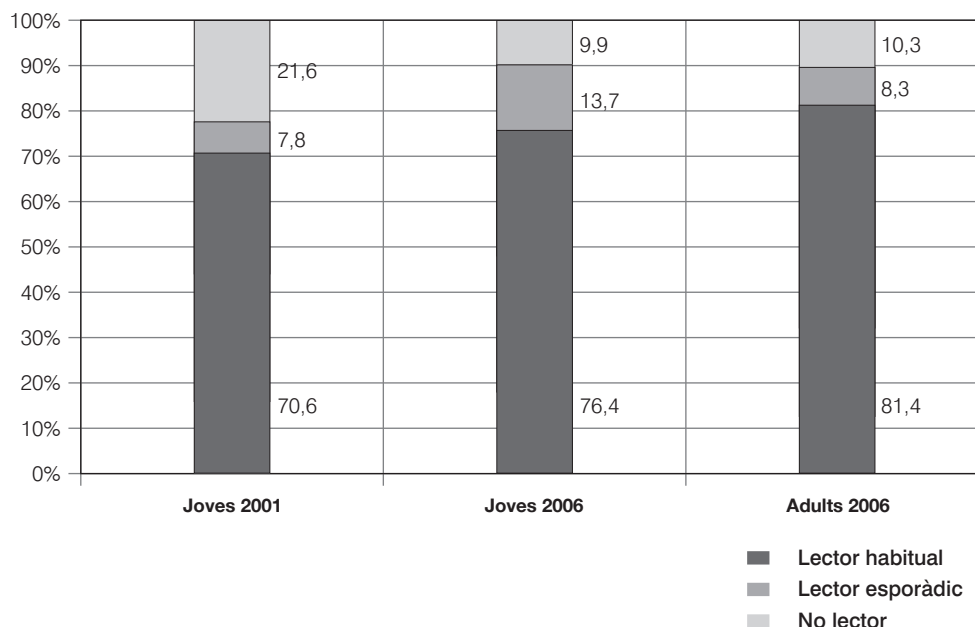
51 Taules 49 i 50 a l'annex 2.

52 Taula 51 a l'annex 2.

53 Taula 52 a l'annex 2.

La proporció de lectors habituals entre la població adulta és 5 punts superior a la de les persones joves, per bé que el percentatge de no lectors és pràcticament idèntic (9,9% per a la població jove i 10,3% per a l'adulta).

Gràfic 20. Tipus de lector de diaris d'acord amb la freqüència setmanal, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

C) Lectura de revistes

Les persones joves llegeixen més revistes l'any 2006 que el 2001. El percentatge de lectors habituals ha variat del 25,8% al 40,7%, i el de no lectors, del 40,7% al 17,2%. El grup d'edat d'entre 15 i 19 anys ha passat de ser el que tenia un percentatge més baix de lectors habituals el 2001 (24,9%) a tenir el més elevat (44,3%).⁵⁴ Aquest creixement està protagonitzat especialment pels homes d'aquesta edat, que han passat del 18,7% de lectors habituals al 41,8%.⁵⁵

Si es té en compte el nivell d'estudis, l'augment més significatiu es registra entre la població jove amb estudis secundaris que està estudiant, entre la qual els lectors habituals han passat del 18,1% al 40,4%. També ha estat important el canvi entre les persones joves sense estudis, que han fet un salt del 23,6% al 52,1%.⁵⁶

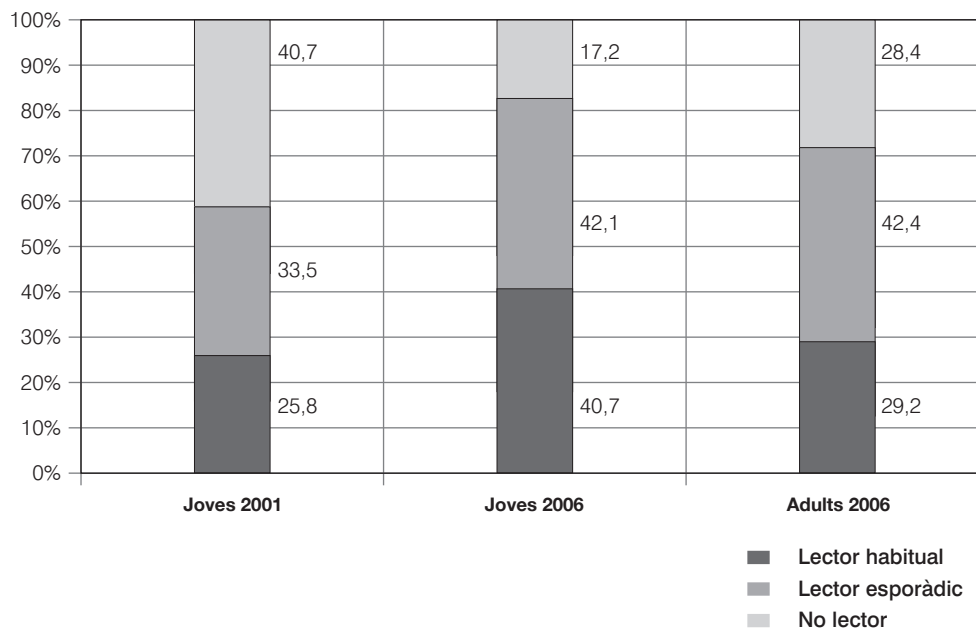
Pel que fa a la comparativa amb la població adulta, les persones joves llegeixen més revistes si tenim en compte la proporció de lectors habituals, que és del 40,7% enfront del 29,2%. A més, hi ha un 28,4% de no lectors de revistes entre la població adulta, 11,2 punts percentuals per sobre del percentatge de la població jove (17,2%).

54 Taula 53 a l'annex 2.

55 Taules 54 i 55 a l'annex 2.

56 Taules 56 i 57 a l'annex 2.

Gràfic 21. Tipus de lector de revistes d'acord amb la freqüència setmanal, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

3.2.5. Usos d'ordinador i Internet

A) Ús d'Internet

El percentatge de joves que utilitzen Internet ha crescut, passant del 74,5% el 2001 al 94,6% el 2006. L'augment ha estat generalitzat en tots els grups de població, però sobretot entre les persones joves sense estudis i amb estudis primaris, on els percentatges han passat del 2,2% al 86,6% i del 47,6% al 82,9%, respectivament.⁵⁷

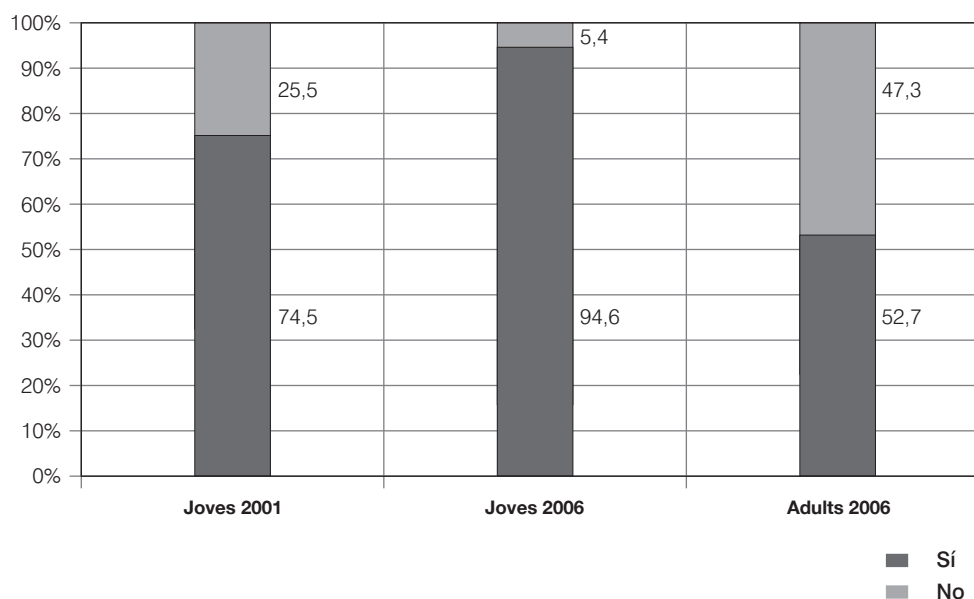
L'increment també ha estat important entre els grups ocupacionals que l'any 2001 presentaven les dades més baixes: el percentatge de població usuària entre els artesans, els manuals qualificats i els empleats molt baixos ha passat del 57,8% al 86,6%, i entre els manuals no qualificats i els operadors de maquinària ha augmentat del 56,7% al 81,6%.⁵⁸

La diferència d'ús en relació amb la població adulta és molt important, perquè, si bé entre les persones joves es pot parlar d'una utilització gairebé total, entre les adultes tot just supera la meitat de la població (52,7%).

⁵⁷ Taules 58 i 59 a l'annex 2.

⁵⁸ Taules 60 i 61 a l'annex 2.

Gràfic 22. Ús d'Internet els darrers 12 mesos, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

B) Ús de l'ordinador personal

En termes generals s'ha registrat un creixement de l'ús de l'ordinador personal, accentuat principalment entre les persones joves que l'utilitzen per feina i oci, que han passat del 29,6% al 47,6%. L'extensió de la utilització ha estat especialment important entre les persones joves que tenen estudis superiors i estan estudiant, en què el volum que l'utilitza per feina o oci ha passat del 30,2% al 69,7%. Així mateix, també és destacable que l'any 2001 el 97,8% de la població sense estudis no en feia mai ús, mentre que el 2006 més de la meitat l'utilitza sovint (53,2%).⁵⁹

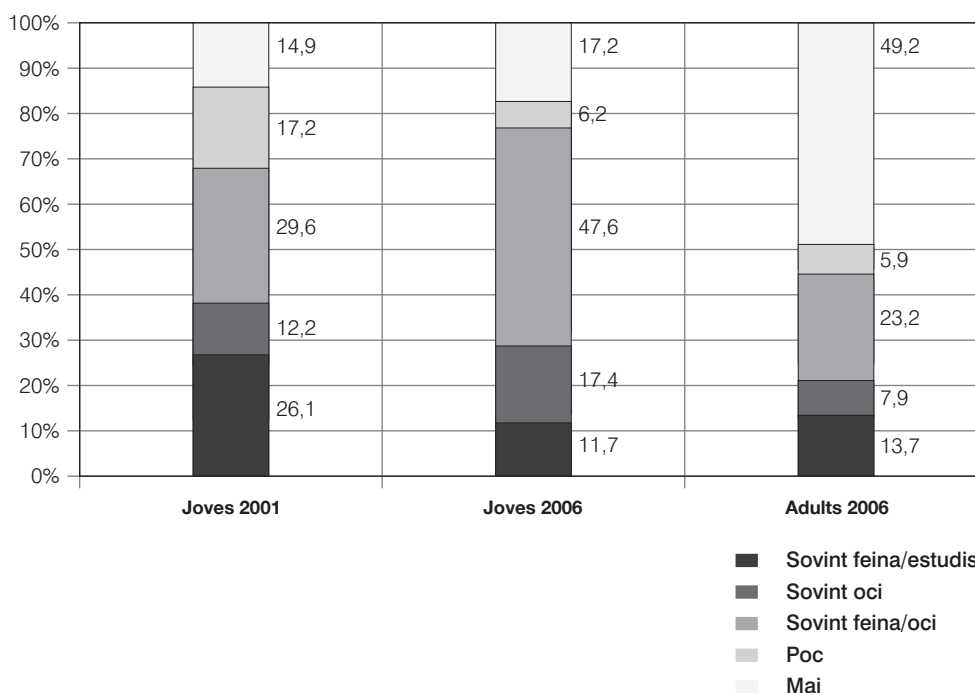
Així com passa amb Internet, on més s'ha observat l'increment d'ús de l'ordinador personal és entre els professionals mitjans, ja que el 63,3% el fa servir sovint (23,1 punts percentuals per sobre del 2001).⁶⁰

La població jove fa un ús de l'ordinador molt més elevat que l'adulta, perquè gairebé la meitat (49,2%) de les persones de més de 30 anys no el fa servir mai. De la mateixa manera, el percentatge de persones que l'utilitzen sovint –per feina, estudis o oci– és clarament superior entre les persones joves (65% enfront de 31,1%).

59 Taules 62 i 63 a l'annex 2.

60 Taules 64 i 65 a l'annex 2.

Gràfic 23. Ús de l'ordinador personal els darrers 12 mesos, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

3.2.6. A tall de conclusió

La freqüència amb què la població jove escolta música ha crescut respecte l'any 2001, de manera que s'ha consolidat un hàbit generalitzat de consum diari que suposa un tret diferencial en relació amb la població adulta –que n'escolta en menys mesura–. Un dels factors que acompanya aquest fet és la proliferació del consum musical a través de nous mitjans (fonamentalment Internet, MP3 i MP4), que han guanyat terreny als tradicionals.

Quant als mitjans de comunicació audiovisuals, s'ha produït una davallada del consum de televisió entre la població jove respecte a la mitjana catalana –dada que és especialment remarcable en els perfils no emancipats–. Pel que fa a la ràdio, en canvi, no hi ha hagut massa canvis i segueixen sent les persones joves de més edat i les que tenen feines poc qualificades les que presenten patrons d'escolta més elevats. En ambdós formats, però, la població jove es caracteritza per tenir un nivell de consum inferior respecte a l'adulta.

Les persones joves registren nivells de lectura de llibres i revistes més elevats que les adultes. En referència als llibres, i si bé hi ha una influència clarament positiva del nivell d'estudis, s'ha produït un augment important del percentatge de lectors habituals, un manteniment dels esporàdics i una disminució dels no lectors. Pel que fa a les revistes, per contra, l'augment del volum de lectors habituals s'explica pel creixement entre els homes i els nivells d'estudis menys elevats. En la lectura de diaris també ha crescut el percentatge de lectors habituals, però el fet més destacable és la reducció del gruix de persones joves no lectores.

Novament, i tal com passava amb l'equipament de les llars, els canvis més significatius en termes de consum quotidià s'han produït en l'àmbit de les noves tecnologies. L'ús d'Internet s'ha generalitzat en tots els grups de població i s'aproxima gairebé a la totalitat de les persones joves. L'ús de l'ordinador personal també ha registrat un creixement notable, tot i que està força condicionat per les variables d'estudis i d'ocupació. En general, la població jove fa un ús d'Internet i de l'ordinador personal molt més elevat que l'adulta, i amb menys diferències entre grups.

3.3. El consum cultural de desplaçament necessari

A diferència del consum cultural quotidià, que és compatible amb altres activitats de la vida diària, en aquest apartat s'analitza un altre tipus de consum que obliga a desplaçar-se fins a l'oferta (Martínez *et al.*, 2005). Es tracta d'una modalitat de consum que requereix un esforç i una certa preparació, a més de ser incompatible amb altres activitats. Així doncs, són consums amb un cost d'oportunitat afegit.

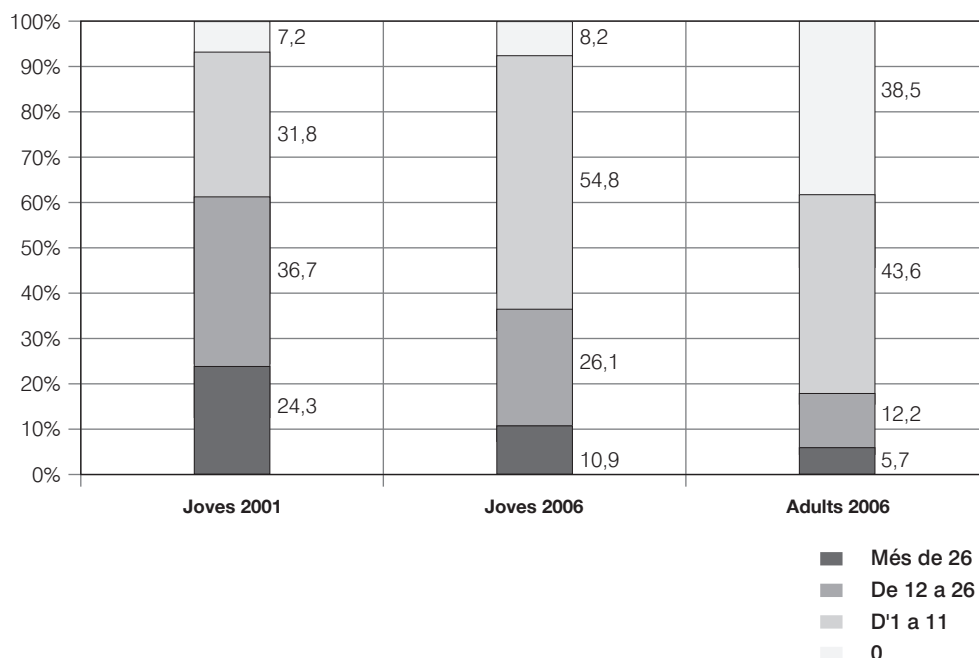
3.3.1. Cinema

L'assistència al cinema ha disminuït respecte a l'any 2001. Per freqüència d'assistència, la població jove, que hi va més de vint-i-sis vegades l'any, s'ha reduït 13,4 punts (del 24,3% al 10,9%). A més, si l'any 2001 el volum de població jove que hi anava entre una i onze vegades i el que hi anava entre dotze i vint-i-sis era força semblant, el 2006 aquest equilibri s'ha trencat perquè ha augmentat considerablement el gruix de persones joves que assisteixen al cinema només entre una i onze vegades l'any (54,8%).

Malgrat que la disminució en la intensitat d'assistència al cinema és força generalitzada, cal ressaltar algun cas concret com el del grup de persones que viuen soles i tenen ingressos propis. Aquest col·lectiu ha passat d'un 25,4% de persones que anaven al cinema més de vint-i-sis vegades l'any el 2001, a tan sols un 1,2%.⁶¹ Succeeix el mateix amb els joves identificats com a professionals baixos, dels quals només l'1,7% han assistit al cinema més de vint-i-sis vegades l'any, mentre que el 2001 el percentatge era del 30,6%.⁶²

Pel que fa a la població adulta, el percentatge de persones que no han assistit mai al cinema en els darrers dotze mesos és del 38,5%, clarament més elevat que en el cas de la població jove (8,2%). Així mateix, els trams de més assiduitat d'assistència (més de vint-i-sis vegades o de dotze a vint-i-sis vegades) presenten uns percentatges molt inferiors als de les persones joves.

Gràfic 24. Assistència al cinema els darrers 12 mesos, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

61 Taules 66 i 67 a l'annex 2.

62 Taules 68 i 69 a l'annex 2.

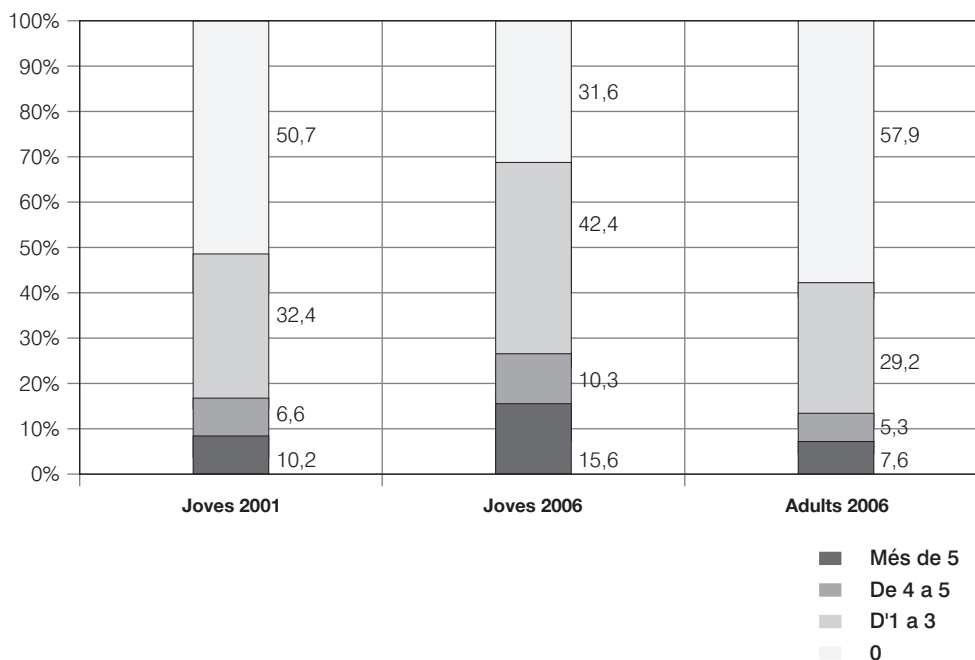
3.3.2. Concerts

Quant a l'assistència a concerts, el 68,3% de la població jove hi ha anat algun cop en els darrers dotze mesos, fet que representa un augment considerable respecte al 2001 (49,2%). Per nombre de concerts, l'increment més notable s'ha produït entre la població jove que ha assistit a un-tres concerts en el darrer any, que ha passat del 32,4% el 2001, al 42,4% el 2006.

Aquesta tendència a l'alça en l'assistència a concerts ha estat força generalitzada. Un dels casos més destacables és el de les persones joves que viuen soles i tenen ingressos propis, que han passat d'assistir a més de cinc concerts l'any en un 20,1% dels casos a fer-ho en un 41,1%.^{63 64}

Les persones adultes registren un percentatge més baix d'assistència a concerts que les joves. El 57,9% no ha assistit a cap concert en els darrers dotze mesos (26,3 punts percentuals per sota de les persones joves) i tan sols el 7,6% ha assistit a més de cinc concerts.

Gràfic 25. Assistència a concerts els darrers 12 mesos, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

3.3.3. Teatre

Si es divideix la població jove entre la que ha anat al teatre i la que no hi ha anat en els darrers dotze mesos, el volum d'assistents és més gran que l'any 2001 (46,3% enfront de 36,6%). Per nombre de representacions, l'increment més notable s'ha produït en el grup de persones joves que hi han acudit entre una i dues vegades, que han passat del 23,1% el 2001, al 30,6% el 2006. En aquest sentit cal destacar l'augment del grup de persones joves que viuen soles i tenen ingressos propis, que ha crescut fins al 37,4% (18,3 punts percentuals).⁶⁵

63 Taules 70 i 71 a l'annex 2.

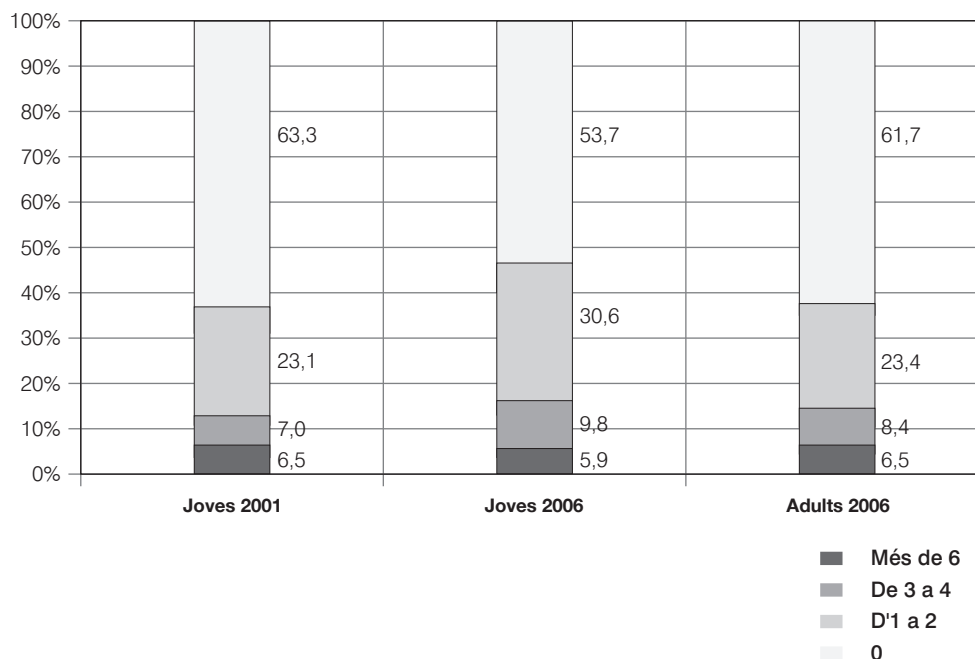
64 Taules 72 i 73 a l'annex 2.

65 Taules 74 i 75 a l'annex 2.

En canvi, el volum de joves que han assistit al teatre més de quatre vegades ha disminuït del 6,5% al 5,9%.

Tot i que la diferència no és excessiva, la població adulta assisteix menys al teatre que la jove. El 61,7% no hi ha anat cap vegada en els darrers dotze mesos, 8 punts percentuals per sota de la població jove (53,7%), i el 23,4% hi ha assistit entre una i dues vegades (30,6% pels joves). Tanmateix, cal apuntar que el grup de persones que supera les quatre assistències al teatre és superior entre la població adulta (6,5% davant de 5,9%).

Gràfic 26. Assistència al teatre els darrers 12 mesos, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

3.3.4. Museus, galeries d'art i monuments

El 73,2% dels joves han assistit a algun museu, galeria o ha visitat algun monument en els darrers dotze mesos, un percentatge superior al del 2001 (62,8%). D'entre la població que protagonitza aquesta tendència creixent cal destacar a les persones joves que viuen soles i tenen ingressos propis, el 81,4% de les quals hi ha assistit (21 punts més que el 2001).⁶⁶ Novament, la població jove sense estudis té un pes important en l'augment del consum cultural: el 69,8% ha assistit a museus, galeries o monuments, 56,7 punts percentuals per sobre del 2001 (13,1%).^{67 68}

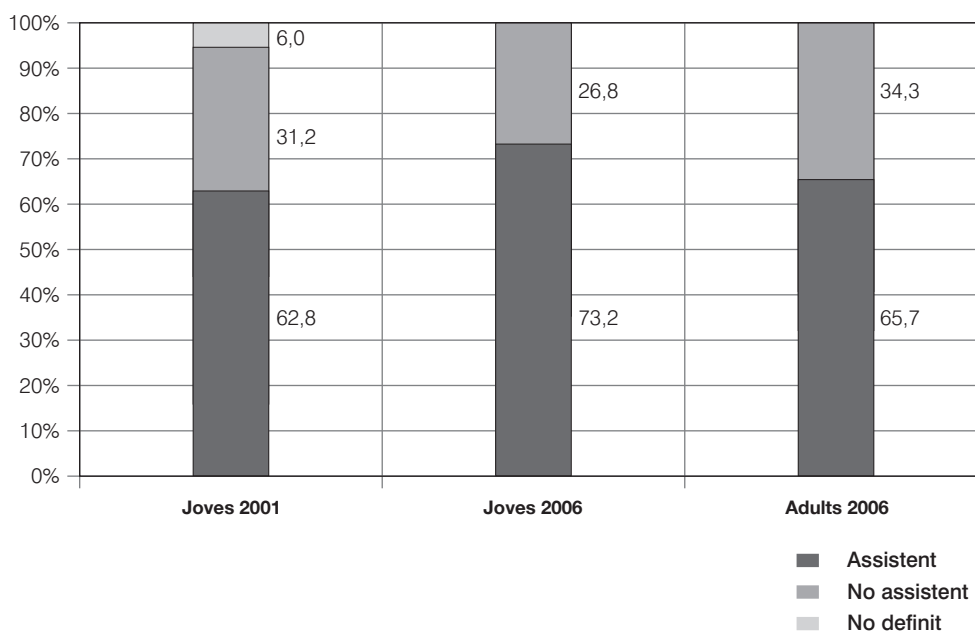
En comparació amb la població adulta, les persones joves registren un percentatge més alt d'assistència a museus, galeries i monuments (73,2% enfront de 65,7%).

66 Taules 76 i 77 a l'annex 2.

67 Taules 78 i 79 a l'annex 2.

68 Taules 80 i 81 a l'annex 2.

Gràfic 27. Assistència a museus, galeries i monuments els darrers 12 mesos, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

3.3.5. Biblioteques

Set de cada deu joves han anat almenys un cop a una biblioteca durant l'últim any, fet que suposa un creixement poc remarcable respecte al percentatge del 2001 (66,2%). Tot i això, aquesta no és una situació homogènia per a tots els grups de població jove. El percentatge d'assistència de les dones ha augmentat –de manera que s'han incrementat els diferencials positius amb els homes–,⁶⁹ però entre les persones joves amb nivells d'estudis secundaris el percentatge s'ha reduït.⁷⁰

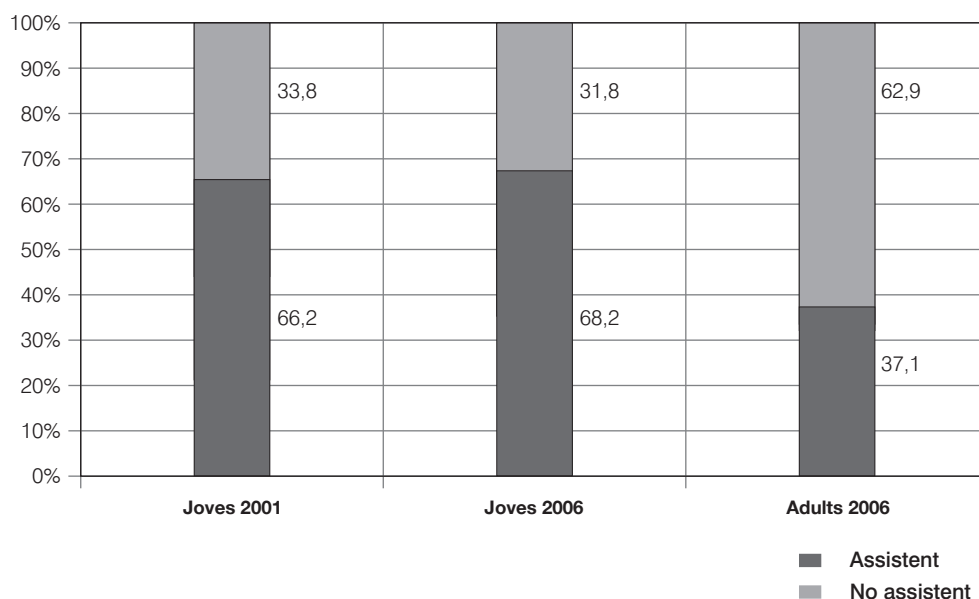
El volum d'assistència de la població adulta és molt inferior al de la jove, ja que només hi ha anat el 31,8%. L'assistència ha crescut especialment entre les persones joves casades sense fills (del 44,3% al 60%) i les casades amb fills (del 29,7% al 56,9%). Per contra, s'ha registrat un descens en el cas de les persones joves estudiants o que busquen la primera feina no casades ni soles (del 91% al 85,2%), les persones desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb dos i més habitants (del 58,7% al 48,4%), i les persones que viuen soles i tenen ingressos propis (del 55,2% al 44,2%).⁷¹

69 Taula 82 a l'annex 2.

70 Taules 85 i 86 a l'annex 2.

71 Taules 83 i 84 a l'annex 2.

Gràfic 28. Assistència a biblioteques els darrers 12 mesos, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

3.3.6. A tall de conclusió

Entre els consums culturals que requereixen desplaçament, el cinema és el que ha registrat més descensos, mentre que ha crescut de forma important l'assistència a concerts i, més lleugerament, al teatre, els museus i les biblioteques. Tot i que la pràctica totalitat de les persones joves han anat al cinema l'últim any, n'ha disminuït considerablement la freqüència (nombre de vegades). La població jove continua tenint un hàbit de consum més alt que l'adulta en aquest àmbit.

També són superiors els nivells d'assistència a concerts i al teatre: més de la meitat de les persones joves hi han assistit almenys un cop durant l'últim any. En ambdós casos s'ha registrat un augment respecte al 2001, que es concentra en la franja de freqüència baixa i es combina amb la disminució dels no consumidors. Per tant, hi ha hagut una incorporació important de nous públics.

Les visites a museus, galeries d'art i monuments també han crescut lleugerament entre el col·lectiu jove. De nou, el creixement s'ha concentrat en les freqüències més baixes en detriment dels no visitants, fet especialment remarcable en el cas de la població sense estudis.

Finalment, i malgrat no presentar un augment excessiu en termes generals, l'assistència a biblioteques ha augmentat de forma significativa entre les dones i les persones casades. En canvi, ha disminuït entre la població estudiant, que segueix sent el col·lectiu amb més utilització d'aquest tipus d'equipaments. En conjunt, el percentatge global d'assistència jove és el doble que el de la població adulta.

3.4. L'oci proactiu

Aquest darrer apartat d'aproximació descriptiva es dedica a les activitats culturals en què les persones joves realitzen un paper que no es pot definir com a consum, sinó que està caracteritzat principalment en termes de socialització i proactivitat. En aquest sentit, l'anàlisi es fonamenta en dues de les variables de l'enquesta: l'assistència a classes artístiques i la pertinença a associacions.

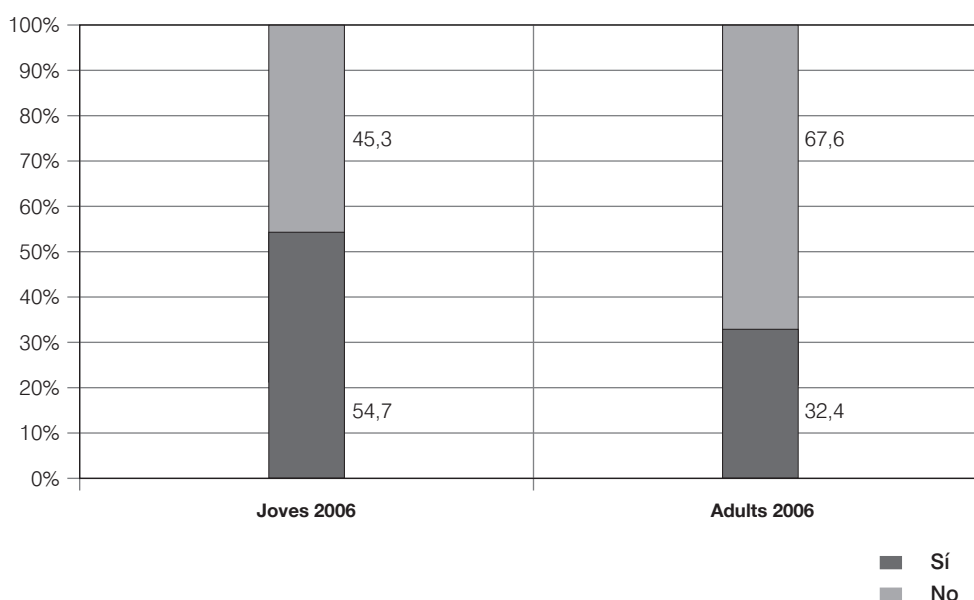
3.4.1. Formació artística

L'enquesta ha inclòs canvis metodològics en la formulació de qüestions relacionades amb les activitats de formació artística que impedeixen realitzar una comparativa temporal 2001-2006.⁷² Per tant, l'única mirada que es pot fer té a veure amb els diferencials existents entre població jove i adulta, tenint en compte el percentatge de persones que han assistit a classes de formació artística al llarg de la seva vida fora de l'horari escolar i de forma no professional.

Certament, el fet de prendre com a àmbit temporal de comparació tota la vida suposa un biaix favorable per a les persones adultes en termes d'oportunitats. Tot i això, les dades són del 54,7% per a les persones joves i del 32,4% per a les adultes, de manera que es posa de manifest que en els darrers anys hi ha hagut un creixement notable de la formació artística.

Si es fixa la mirada en el moment de transició, les persones joves que viuen soles i tenen ingressos propis i les casades sense fills són els grups que han assistit a classes en més mesura (65,4% i 64,6%, respectivament).⁷³ Finalment, també cal destacar que les dones tenen percentatges molt més alts que els homes (67% enfront de 43,2%).⁷⁴

Gràfic 29. Assistència a classes artístiques al llarg de la vida fora de l'horari escolar, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

72 L'assistència a classes de formació artística a l'ECPC 2001 prenia com a àmbit temporal de referència els darrers dotze mesos; en canvi, a l'ECPC 2006 la pregunta també es realitzava al llarg de la vida. Per al present estudi només s'ha pogut disposar de la segona variable.

73 Taula 88 a l'annex 2.

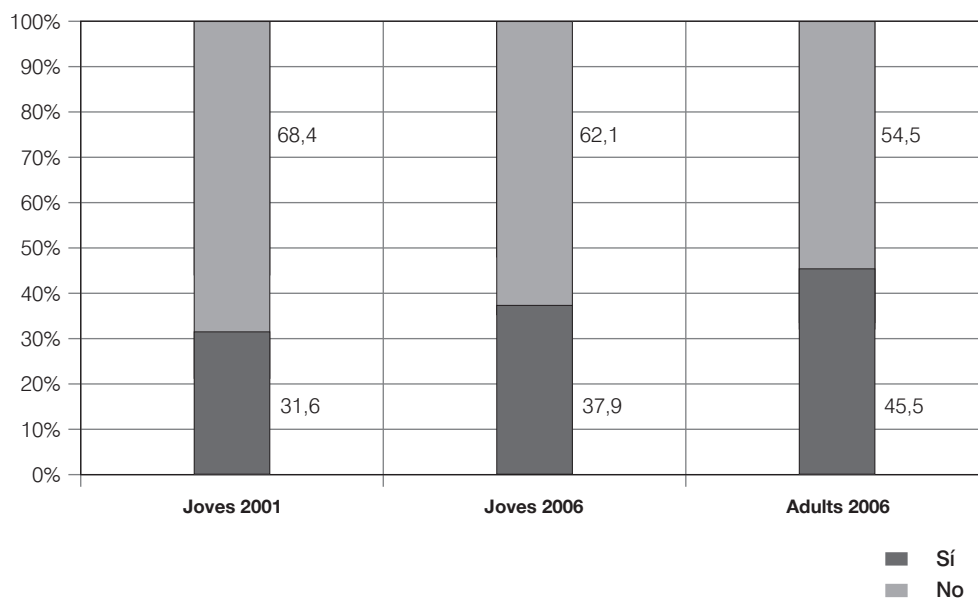
74 Taula 87 a l'annex 2.

3.4.2. Associacionisme

El 37,9% de la població jove pertany a alguna associació, un percentatge inferior al de les persones adultes, que és del 54,5%. Els diferencials per sexe que existien el 2001 s'han reduït de forma clara a través d'un creixement important del percentatge de dones joves associades, que ha passat del 25,7% al 36,7% l'any 2006.⁷⁵ També ha crescut notablement l'associacionisme de les persones joves de 25 a 29 anys (del 31,0% al 41,9%)⁷⁶ i de les persones joves amb estudis superiors que segueixen estudiant (del 35,6% al 53,8%).⁷⁷

Segons el moment de transició, les persones joves que viuen soles i tenen ingressos propis continuen sent les que més s'associen (56,1%). Tots els grups han registrat augments importants en el volum d'associats, a excepció de les persones joves estudiants o que busquen la primera feina no casades ni soles i les desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb dos i més membres, que s'han mantingut pràcticament iguals.⁷⁸

Gràfic 30. Pertinença a associacions, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

Més enllà del volum, cal parar atenció a l'activisme i el nivell d'implicació de la població associada, que obliga a fer una lectura condicionada de les dades anteriors. En aquest sentit, els resultats evidencien que les persones joves s'associen en menys mesura que les adultes, però que, a més, constitueixen un tipus de socis menys actius (49,1% enfront de 53,1%) i ocupen menys càrrecs de responsabilitat (14% enfront de 17,1%).

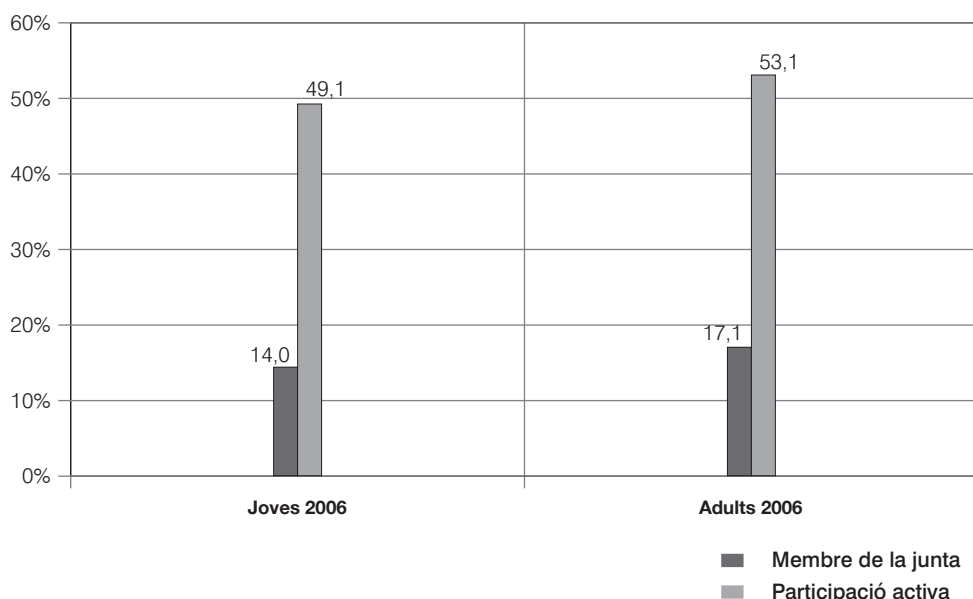
75 Taula 89 a l'annex 2.

76 Taula 90 a l'annex 2.

77 Taules 93 i 94 a l'annex 2.

78 Taules 91 i 92 a l'annex 2.

Gràfic 31. Tipus de participació de la població associada, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

3.4.3. A tall de conclusió

Les persones joves han assistit a classes de formació artística en més proporció que les adultes, una realitat que protagonitzen especialment les dones i els perfils emancipats. En canvi, els nivells de pertinença a alguna associació són inferiors (tot i haver experimentat un lleuger augment respecte al 2001), de la mateixa manera que entre els associats les persones joves també tenen un grau de participació (activisme i pertinença a la junta) més baix.

3.5. Relació entre factors estructurals, tipologies de consum i pràctiques observades

Un cop realitzada la presentació descriptiva dels resultats de l'enquesta, i de forma prèvia a la determinació dels perfils de consumidors culturals entre la població jove, s'ha volgut introduir un apartat que funcioni com a pont entre aquests dos blocs i que centri l'atenció en les característiques estructurals clau de les persones joves.

Com s'ha dit, el fet que l'ECPC no inclogui cap pregunta específica sobre el cicle vital de la persona enquestada dificulta la construcció de tipologies sòlides d'anàlisi que permetin aclarir la influència d'aquesta variable en el consum i les pràctiques culturals juvenils. Si bé és cert que al llarg del bloc descriptiu anterior s'ha utilitzat la categoria de moment de transició que ja es va construir a *Cultura i joves I*, s'ha cregut convenient complementar aquesta mirada amb una de més específica que es focalitzés en variables que sí que incorpora l'ECPC i que actuen com a determinants en el cicle vital de la persona jove.

El concepte *cicle vital* duu intrínseca una gran flexibilitat que en fa difícil la concreció en termes de categories estanques i variables operatives. Tot i això, l'objectiu d'aquest apartat no és donar una visió global sobre quin és el pes del cicle vital en relació amb el consum cultural de les persones joves, sinó observar com hi influeixen certes característiques vitals específiques. Per fer-ho, s'ha realitzat una explotació d'una bateria de variables de consum i pràctiques que s'han considerat significatives, a través de tres tipus d'anàlisi:

- Identificar l'evolució del consum d'una mateixa generació de persones per veure quines pràctiques són atribuïbles a termes generacionals i quines a l'edat.

- Observar quins són els patrons de consum de les persones ocupades (i, per tant, amb més recursos econòmics i menys disponibilitat temporal) en comparació amb les no ocupades (fonamentalment estudiants, amb més disponibilitat però sense fonts d'ingressos pròpies).
- Fer una mirada a les pràctiques i als consums de les persones joves amb fills, comparant-les les que no en tenen, per veure si hi ha diferències remarcables.

3.5.1. La clau generacional en el consum i les pràctiques culturals

La primera mirada específica que s'ha decidit fer sobre la població jove ha fixat l'enfocament en clau generacional. Es parteix de la hipòtesi que el concepte *generació* actua com a factor estructural explicatiu de les pràctiques i els consums de la població jove en més mesura que la variable edat. Aquesta explicació posa més èmfasi en el procés de construcció d'hàbits que no pas en l'existència de comportaments vinculats a l'edat juvenil o adulta. Certament, amb aquesta lògica pot explicar-se tant l'evolució del consum cultural registrat entre la població jove –per l'aparició de noves generacions amb un nombre més elevat de recursos culturals disponibles–, com el de la població adulta, que s'explica en bona part per l'efecte reemplaçament de noves generacions joves amb nivells de consum més alts.

Per dur a terme aquesta aproximació s'ha incorporat la lògica d'anàlisi de *panels*, que permet determinar com han evolucionat els patrons de consum i pràctiques d'un conjunt de persones joves nascudes en uns anys determinats durant el període 2001-2006. Els *panels* es basen en el manteniment dels mateixos individus com a mostra d'estudi, fet que no es produeix a l'ECPC. Per tant, i si es vol ser precís, no es pot considerar l'anàlisi com a estrictament longitudinal, tot i que en pren la inspiració i la intenció.

Malgrat aquestes limitacions metodològiques, l'anàlisi estadística s'ha centrat en el grup de persones enquestades nascudes entre els anys 1972 i 1976, que l'any 2001 tenien entre 25 i 29 anys i el 2006, de 30 a 34. És, doncs, un col·lectiu que –segons la construcció d'edats de l'enquesta– ha deixat de ser jove. Cadascuna de les variables analitzades es presenta en tres nivells: generació estudiada a l'enquesta del 2001, generació estudiada a l'enquesta del 2006 i mitjana de persones adultes del 2006. Això permet analitzar si el pas a l'edat adulta –segons els intervals de l'enquesta– ha comportat una aproximació als hàbits del conjunt de població de més de 29 anys o si, per contra, ha mantingut o accentuat patrons de consum diferenciats, més similars als de la mateixa generació l'any 2001.

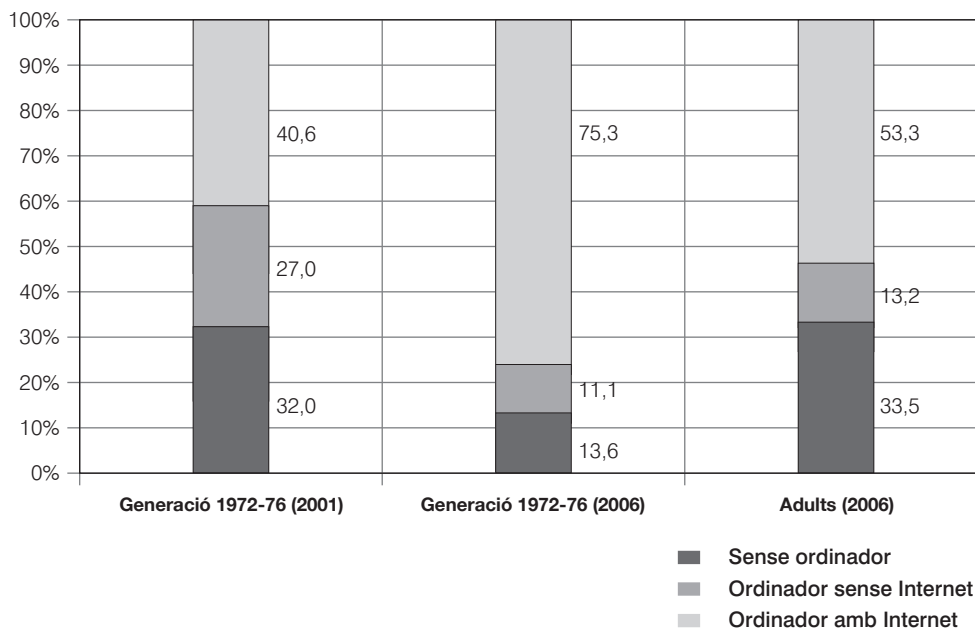
Per últim, cal advertir que, al contrari del que pot semblar, la concepció de generació no és estanca. Tal com s'ha evidenciat en paràgrafs anteriors, s'han produït canvis de context importants que han afectat transversalment tots els grups poblacionals en més o menys mesura, de manera que la generació analitzada tampoc no n'ha quedat al marge.

A) Equipaments informàtics a la llar

Entre la generació estudiada s'ha produït un fort creixement del percentatge de població que té ordinador amb Internet a la llar (ha passat del 40,6% al 75,3%). Aquest salt tecnològic també es destaca pel fet que s'han reduït més de 20 punts les llars que no disposen d'ordinador.

L'impacte de la incorporació dels equipaments informàtics també es fa notar entre la població adulta, tot i que amb xifres molt allunyades de la generació estudiada. Així, entre les persones adultes encara n'hi ha un 33,5% sense ordinador, i el volum que en disposa amb Internet arriba al 53,3%. Així doncs, la presència d'ordinador i Internet a les llars, malgrat haver-se estès a tota la població, té a veure amb el fet generacional: els i les joves que s'incorporen a l'edat adulta ho fan amb més presència d'equipament informàtic a les llars.

Gràfic 32. Equipaments informàtics a les llars, segons edat (persones nascudes els anys 1972-76 i persones de 30 i més anys). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

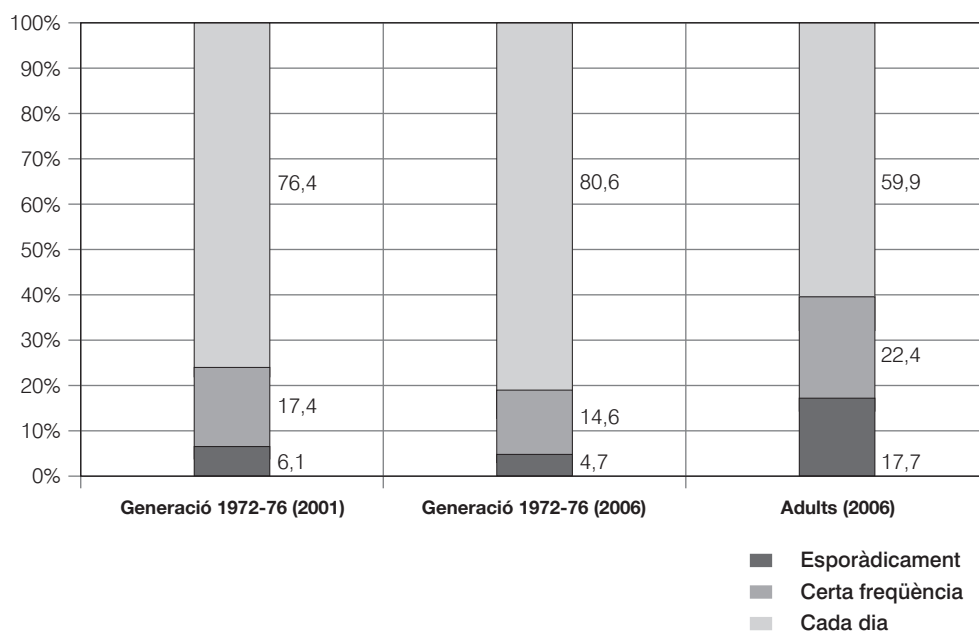

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

B) Consum cultural quotidià

La població que pertany a la generació estudiada escolta més música l'any 2006 que el 2001. Del 76,4% de persones d'aquesta generació que n'escoltaven diàriament el 2001 s'ha passat al 80,6% el 2006. Tanmateix, el conjunt de la població adulta escolta de forma considerable menys música (el 59,9% n'escolta cada dia) que la generació estudiada. Per tant, s'observa una intensificació de l'hàbit de consum musical que allunya aquesta generació de les pautes de comportament que caracteritzen les persones adultes.

Gràfic 33. Freqüència amb què s'escolta música, segons edat (persones nascudes els anys 1972-76 i persones de 30 i més anys). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

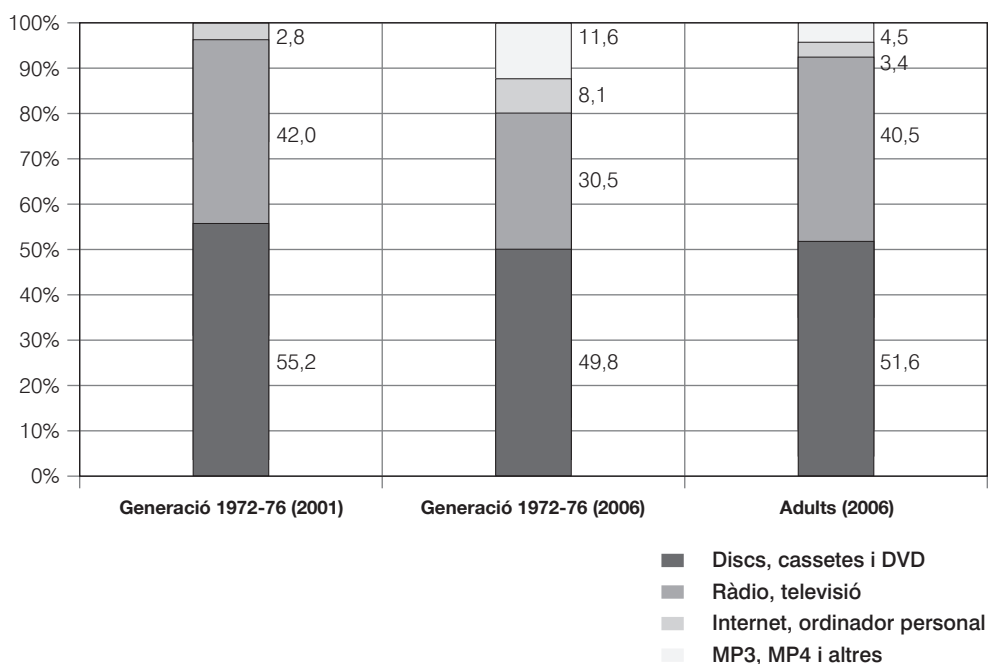

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

La primera anàlisi que es desprèn dels elements amb què s'escolta música és l'aparició d'un nou conjunt de mitjans l'any 2006, format pels reproductors MP3, MP4 i altres. Aquesta nova tecnologia, majoritàriament portàtil, ha entrat amb força en el consum musical de la generació estudiada i ha fet que l'11,6% l'utilitzi. Alhora, el consum majoritari es continua fent a través dels suports tradicionals (discs, cassetts, CD i DVD), però el seu percentatge ha disminuït al 49,8%, 5,4 punts percentuals per sota del 2001 (55,2%). D'altra banda, el consum de música a través de la ràdio i la televisió també ha baixat (de 42% a 30,5%), un fet que s'ha vist compensat per l'ús d'Internet i de l'ordinador personal (8,1%).

En analitzar els mitjans que utilitzen les persones adultes s'observa que, tot i haver incorporat també els MP3, els MP4 i altres reproductors, la penetració d'aquests nous instruments de consum és molt inferior. La meitat de les persones adultes escolten música a través de discs, cassetts, CD i DVD, i el 40,5% ho fan a través de la ràdio i la televisió, mentre que els mitjans vinculats a les noves tecnologies només representen el 7,9%. En termes globals, doncs, cal parlar d'un comportament específic de la generació estudiada que té tendència al canvi i la modernització i que es contraposa a un pes gairebé absolut dels mitjans tradicionals entre la població adulta.

Gràfic 34. Mitjans pels quals s'escolta música, segons edat (persones nascudes els anys 1972-76 i persones de 30 i més anys). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

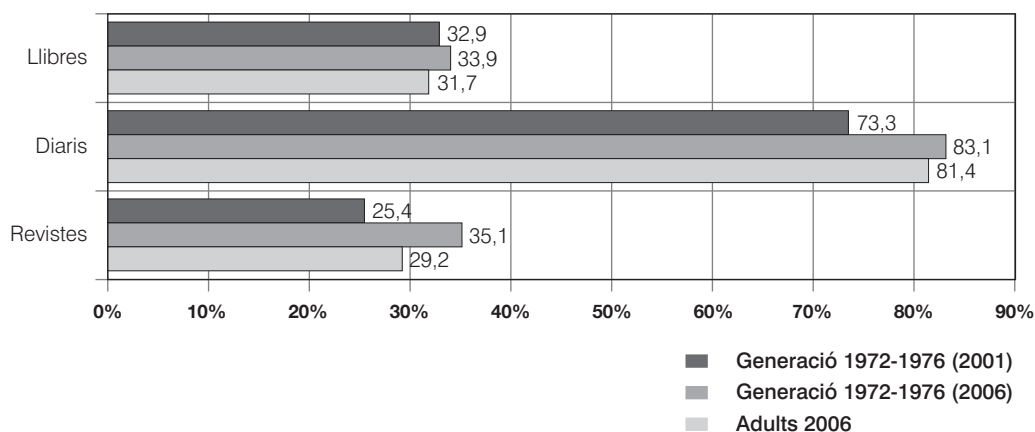

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

Pel que fa a la lectura, i encara que en els tres formats (llibres, diaris i revistes) el percentatge de persones lectores habituals ha augmentat, l'increment és especialment destacable en el cas dels diaris i les revistes. Així, el 83,1% de les persones d'aquesta generació són lectores habituals de diaris (en llegeixen almenys un cop a la setmana), mentre que el 2001 la xifra era del 73,3%. El mateix creixement es produeix entre les persones lectores habituals de revistes, que se situen al 35,1% (9,7 punts superiors al 2001). En canvi, pel cas dels llibres, la proporció de persones lectores habituals d'aquesta generació es manté pràcticament igual en aquest període.

L'any 2006, el conjunt de la població adulta té nivells de lectura lleugerament més baixos que la generació estudiada en tots tres formats, una situació inversa a la del 2001. El diferencial més destacat es registra entre els lectors habituals de revistes, que en són el 35,1% de la població nascuda entre 1972 i 1973, mentre que entre el conjunt de persones adultes aquest percentatge és del 29,2%.

Gràfic 35. Persones lectores habituals de llibres, diaris i revistes, segons edat (persones nascudes els anys 1972-76 i persones de 30 i més anys). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

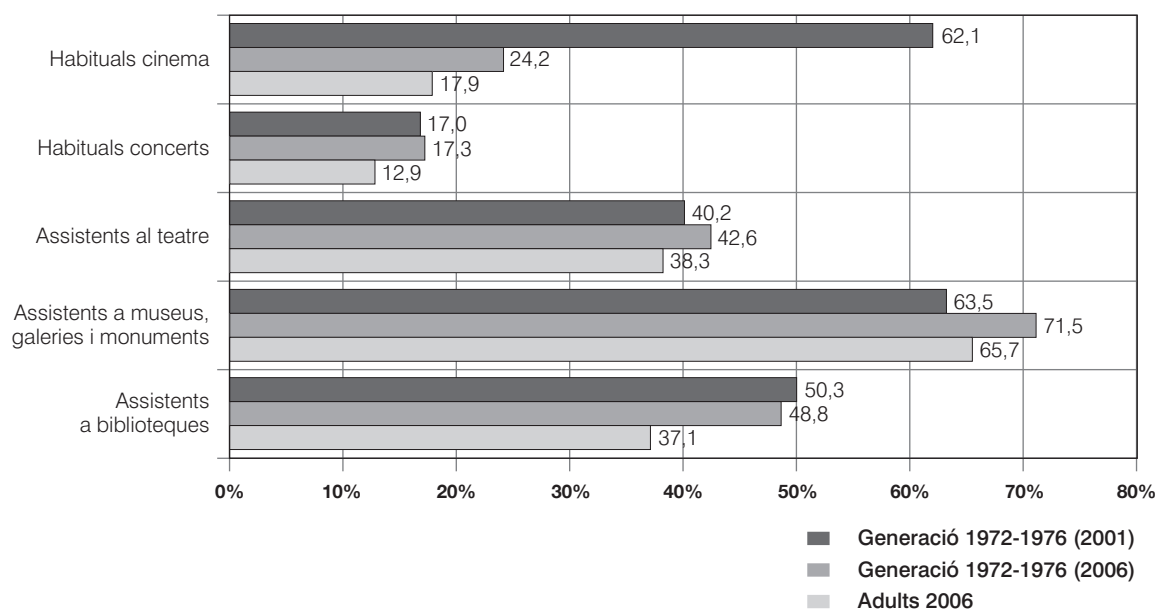
C) Consum cultural de desplaçament necessari

Una de les activitats en què destaca més la variació dels hàbits de consum de la generació estudiada és el percentatge de persones que assisteixen habitualment al cinema, on s'ha registrat una forta disminució (del 62,1% l'any 2001, al 24,2% el 2006). A pesar d'aquesta reducció brusca, i com s'ha vist en apartats anteriors, aquest descens també s'ha produït de forma generalitzada en el conjunt de la població jove.

En la resta d'activitats es mantenen pràcticament invariables els percentatges d'habituals i d'assistents en la comparativa 2001-2006 per a la generació estudiada, tot i algunes petites variacions a l'alça, com el percentatge d'assistents a museus, galeries i monuments, que ha augmentat 8 punts percentuals (del 63,5% el 2001, al 71,5% el 2006).

En relació amb la població adulta, tots els consums que impliquen desplaçament realitzats pel conjunt de persones nascudes entre 1972 i 1976 són més alts. Tanmateix, on es fa més palès aquest consum adult inferior és en l'assistència a biblioteques: mentre que entre les persones de la generació 1972-76 hi assisteix un 48,8%, entre les adultes aquesta xifra baixa fins al 37,1%.

Gràfic 36. Freqüència de consum cultural de desplaçament necessari, segons edat (persones nascudes els anys 1972-76 i persones de 30 i més anys). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

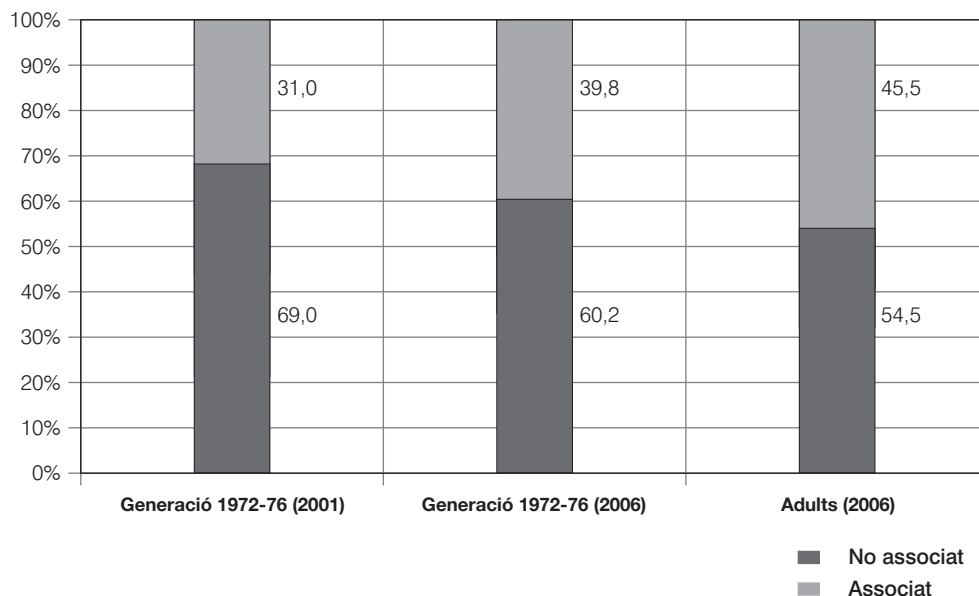

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

D) Oci proactiu

Finalment, i pel que fa a l'oci proactiu, el percentatge d'associats entre les persones de la generació 1972-76 ha registrat un augment en el període 2001-2006 (del 31% al 39,8%). Malgrat aquest creixement, el percentatge de persones associades és inferior al de la població adulta (45,5%). Sembla que en aquest cas hi ha una dinàmica creixent d'associacionisme a mesura que la població té més edat; per tant, l'edat pot resultar més explicativa que la generació.

Gràfic 37. Pertinença a associacions, segons edat (persones nascudes els anys 1972-76 i persones de 30 i més anys). Catalunya, 2001-2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

E) A tall de conclusió

L'anàlisi realitzada posa de manifest que la gran majoria de consums i pràctiques culturals semblen respondre més a una lògica de tipus generacional que no pas a raons d'edat. En efecte, en la majoria de casos es produeix una continuïtat en els consums de les persones joves un cop deixen de ser-ho (29 anys), i no una tendència de canvi cap a la reproducció dels hàbits culturals que caracteritzen les generacions adultes. Aquest fet es manifesta especialment en l'equipament informàtic de les llars, l'hàbit de consum musical, l'ús de nous mitjans de reproducció portàtils (MP3, MP4 i altres) i l'assistència a biblioteques.

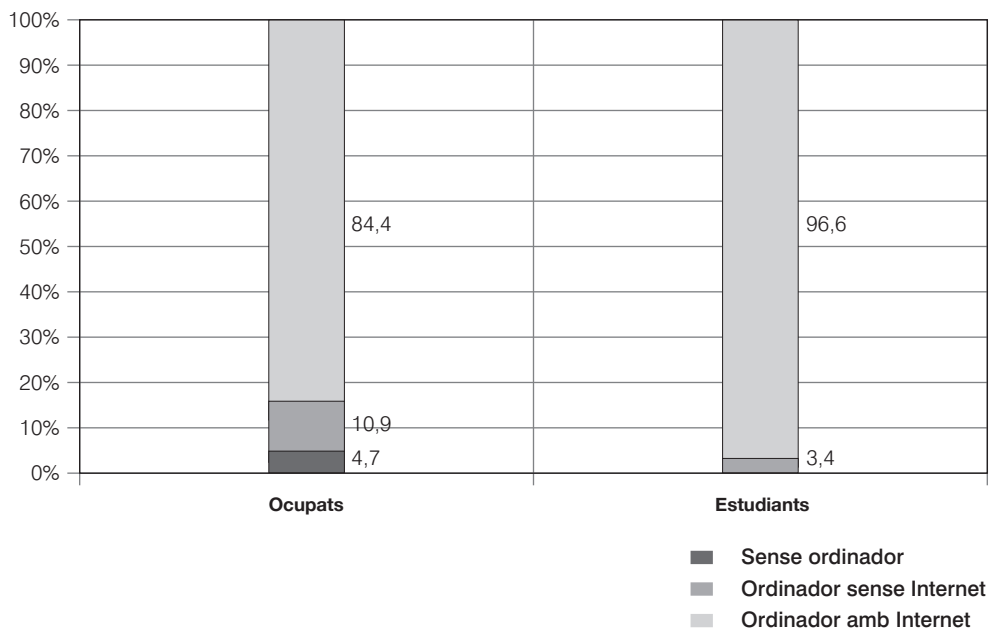
3.5.2. L'impacte de l'ocupació en el consum i les pràctiques culturals de les persones joves

Per analitzar l'impacte de l'ocupació s'han considerat els consums i les pràctiques culturals de les persones joves que estan ocupades i les que estan estudiant. Aquesta és una explotació específica que no pretén englobar tota la població, sinó que posa l'èmfasi en la cerca de diferències de comportament entre ambdós col·lectius. En aquest sentit, s'ha triat el segment d'edat de 20 a 24 anys responen a la necessitat d'incloure un àmbit temporal de la vida de la població jove en què les situacions d'estudis o feina es mostren de manera més equilibrada, ja que en trams majors o menors hi predominen més unes que les altres. Així, entre les persones joves de 20 a 24 anys el 29,6% està estudiant (8,6% de la població jove) i el 60,4% està ocupat (17,6% de la població jove), mentre que el 10% es troba en altres situacions.

A) Equipaments informàtics a la llar

Entre la població de 20 a 24 anys les llars de persones estudiant tenen més dotació d'equipaments informàtics amb accés a Internet (96,6%) que les de persones ocupades (84,4%). Més enllà d'aquests 12,2 punts percentuals de diferència, cal destacar que no hi ha cap representació de la població estudiant dins d'aquest grup que no tingui ordinador, i tan sols el 3,4% en té sense Internet. Un fet que evidencia la relació entre l'activitat acadèmica i la disposició d'equipament informàtic amb accés a la xarxa.

Gràfic 38. Equipaments informàtics a les llars de les persones de 20 a 24 anys, segons relació amb l'activitat. Catalunya, 2006. Percentatge

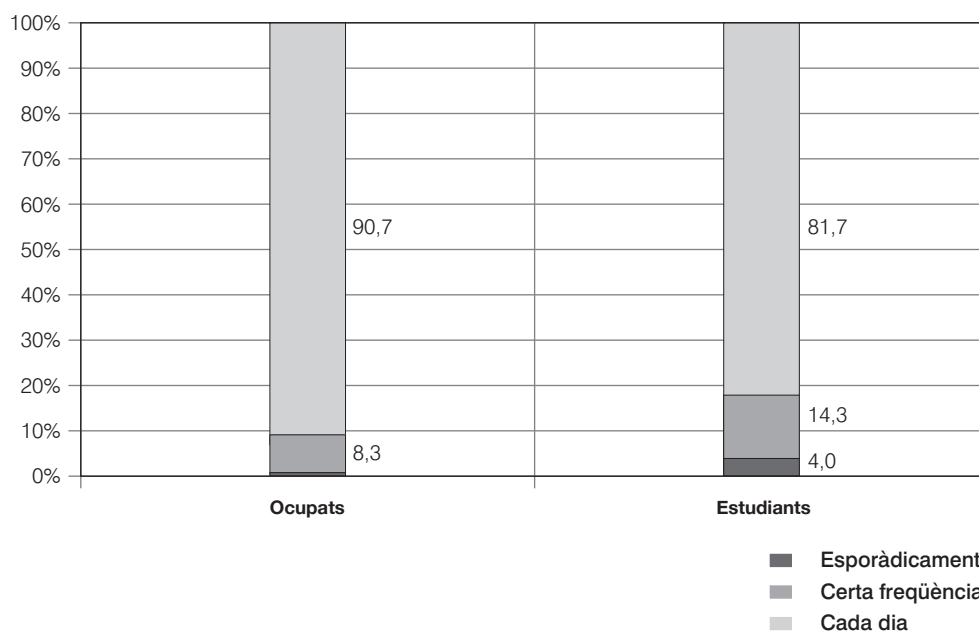

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

B) Consum cultural quotidià

Encara que la diferència no és gaire accentuada, les persones ocupades d'entre 20 i 24 anys escolten música en més mesura que les que estan estudiant. En aquest sentit, el percentatge de població que diu escoltar música cada dia és del 90,7% entre la població jove ocupada de 20 a 24 anys, i del 81,7% entre l'estudiant.

Gràfic 39. Freqüència amb què escolten música les persones de 20 a 24 anys, segons relació amb l'activitat. Catalunya, 2006. Percentatge

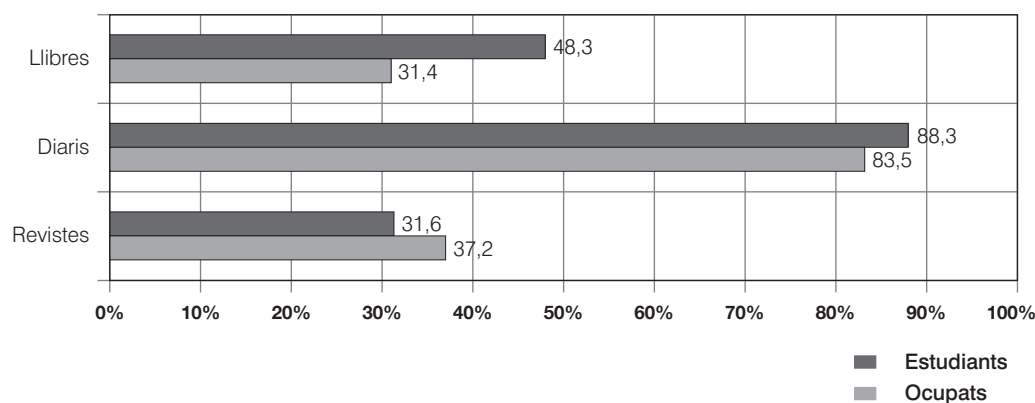

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

En canvi, quant als nivells de lectura, les persones que estan estudiant superen les ocupades, especialment en el cas dels llibres: el 48,3% de les persones que estudien en són lectores habituals (n'han llegit sis o més els darrers dotze mesos), mentre que el percentatge disminueix fins al 31,4% entre les ocupades. En aquest punt, però, s'ha d'esmentar que els percentatges no tenen en compte la finalitat de la lectura, de manera que és possible que part dels llibres llegits per la població estudiant s'inscriguin en la seva activitat acadèmica.

La població que estudia també registra un percentatge més alt de lectors habituals de diaris (88,3%) que les persones de la mateixa franja d'edat que estan ocupades (83,5%). Tanmateix, pel que fa a la lectura de revistes, la situació es produeix a la inversa si es pren com a referència més proporció de lectors habituals (llegeixen una revista almenys un cop a la setmana).

Gràfic 40. Persones lectores habituals de llibres, diaris i revistes de 20 a 24 anys, segons relació amb l'activitat. Catalunya, 2006. Percentatge

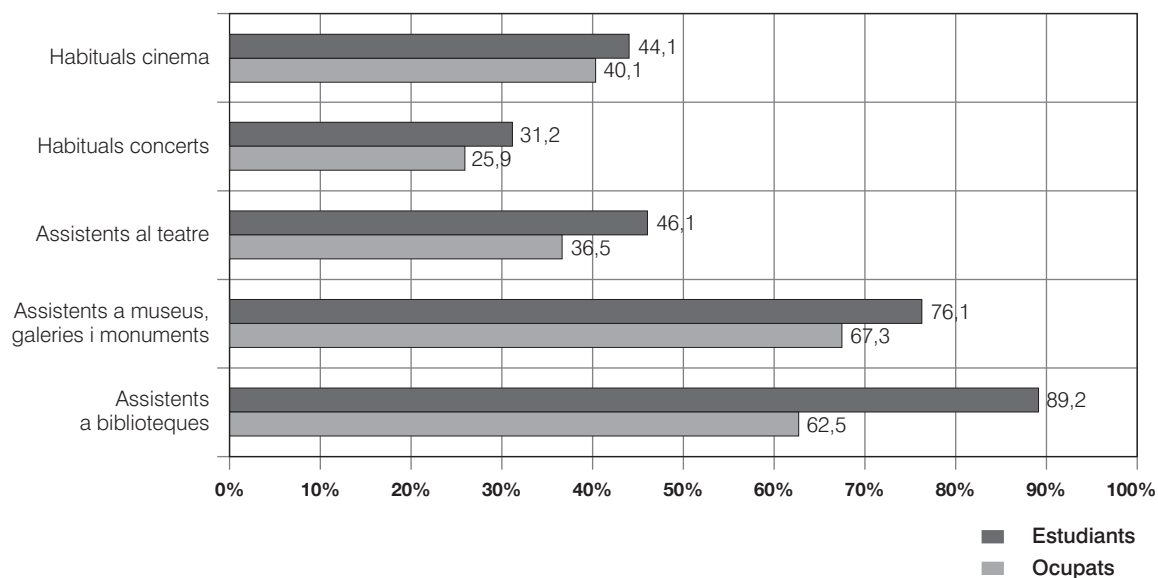

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

C) Consum cultural de desplaçament necessari

En tots els tipus de consum que impliquen desplaçament, la població d'entre 20 i 24 anys que està estudiant registra nivells més alts que la que està ocupada. Tot i així, mentre que en hàbits com anar al cinema o a concerts el percentatge d'habituals entre ambdós grups és força semblant, en el cas de l'assistència a biblioteques la separació s'intensifica a causa, segurament, de l'activitat acadèmica dels estudiants. Així, el 89,2% de les persones que estudien van a biblioteques, enfront del 62,5% de la població d'entre 20 i 24 anys ocupada.

Gràfic 41. Frequència de consum cultural de desplaçament necessari entre les persones de 20 a 24 anys, segons relació amb l'activitat. Catalunya, 2006. Percentatge

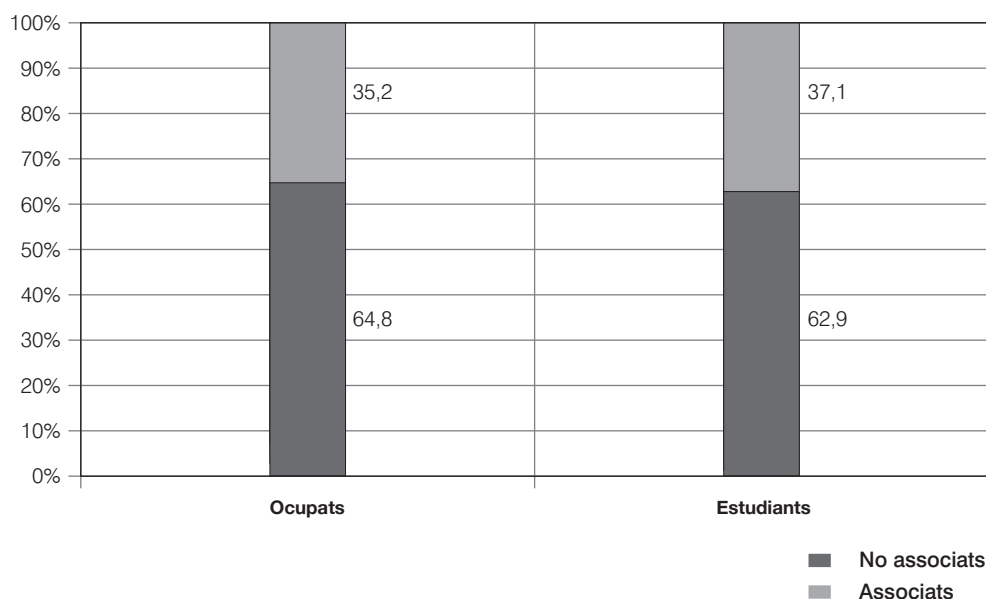

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

D) Oci proactiu

En matèria de pertinença a associacions no es registren grans diferències segons l'ocupació en la població de 20 a 24 anys, tot i que el percentatge corresponent a les persones estudiants (37,1%) supera molt lleugerament el de les ocupades (35,2%).

Gràfic 42. Pertinença a associacions de les persones de 20 a 24 anys, segons relació amb l'activitat. Catalunya, 2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

E) A tall de conclusió

Malgrat que les persones joves ocupades en principi haurien de tenir un nivell d'ingressos més alt que les estudiants i, per tant, més possibilitats d'accés als recursos culturals, el seu nivell de consum i de pràctica cultural és inferior. Per tipologies de consum, la població estudiant registra percentatges superiors a l'ocupada en tots els casos, amb diferencials més acusats en l'àmbit de desplaçament –i, en especial, en les biblioteques.

En aquest sentit, l'entorn, la xarxa social i la disponibilitat de temps lliure de la població estudiant es poden considerar factors més determinants que no pas els recursos econòmics, encara que cal tenir present que la majoria de persones estudiants no estan emancipades i, en conseqüència, disposen d'un nivell de despesa inferior i de recursos facilitats pels pares i mares.

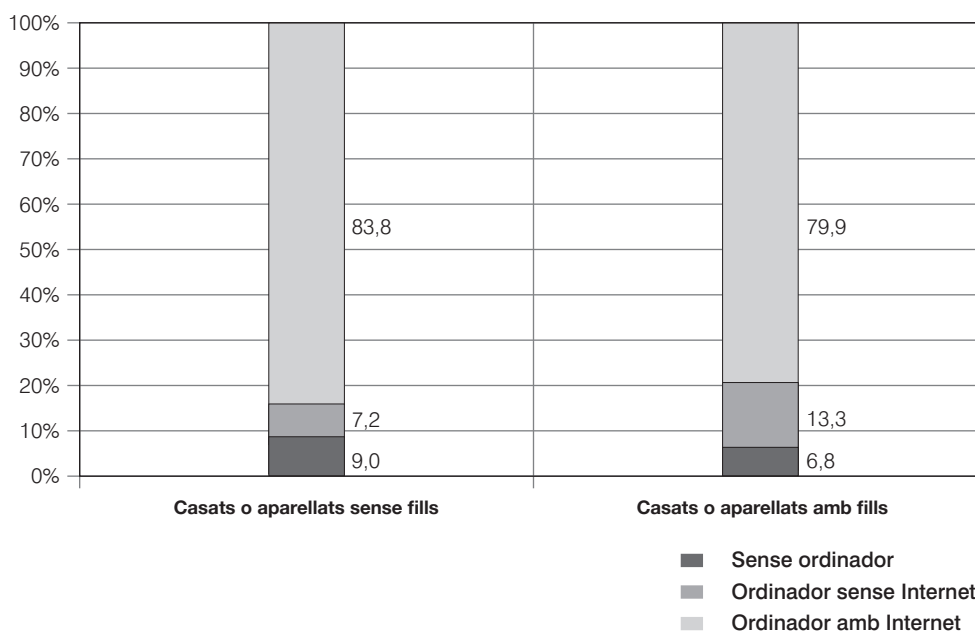
3.5.3. L'impacte de la paternitat i la maternitat en el consum i les pràctiques culturals de les persones joves

En aquest punt es fa una anàlisi específica de les persones joves de 20 a 29 anys aparellades, tot diferenciant-les segons si tenen fills o no, amb la intenció de poder determinar quin és l'efecte d'aquest fet en els patrons de consum cultural de les persones joves. Precisament, l'elecció d'aquest grup d'edat s'ha realitzat per englobar el tram de població jove que concentra més naixements, a banda de constituir un moment del cicle vital en què el procés de socialització cultural està consolidat. En aquest sentit, entre les persones de 20 a 29 anys que estan casades o aparellades, el 56,1% té fills (8,4% de la població jove), mentre que el 43,9% no en té (6,6% de la població jove).

A) Equipaments informàtics a la llar

El 83,8% de les persones enquestades de 20 a 29 anys sense fills disposa d'ordinador amb Internet, mentre que la població amb fills en disposa en un 79,9%. Tot i aquesta diferència de 3,9 punts percentuals, cal parlar d'una dotació força semblant entre ambdós col·lectius.

Gràfic 43. Equipaments informàtics a les llars de les persones de 20 a 29 anys casades o aparellades, segons si tenen fills. Catalunya, 2006. Percentatge

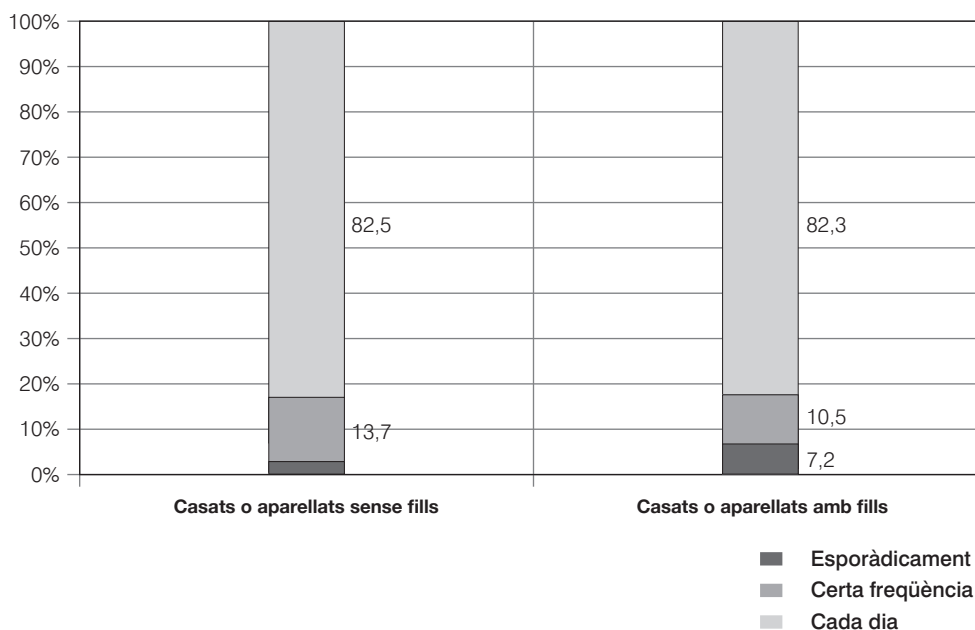

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

B) Consum cultural quotidià

Pel que fa al consum musical no hi ha diferències destacables en la freqüència amb què escolten música les persones de 20 a 29 anys que tenen fills (el 82,3% n'escolta cada dia) i les que no en tenen (82,5%).

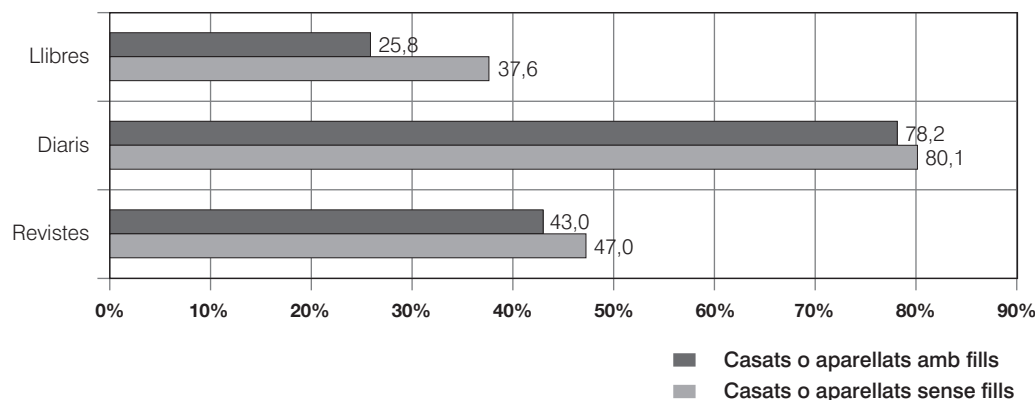
Gràfic 44. Freqüència amb què escolten música les persones de 20 a 29 anys casades o aparellades, segons si tenen fills. Catalunya, 2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

Per contra, quant a la lectura, les persones d'entre 20 i 29 anys que no tenen fills presenten nivells de lectura més elevats que les que tenen descendència. Tot i que les diferències no són molt acusades, és remarcable el diferencial en el cas dels llibres, ja que el percentatge de persones lectores habituals d'aquesta franja d'edat és del 37,6% per a les que no tenen fills i del 25,8% per a les que en tenen.

Gràfic 45. Persones lectores habituals de llibres, diaris i revistes de 20 a 29 anys casades o aparellades, segons si tenen fills. Catalunya, 2006. Percentatge

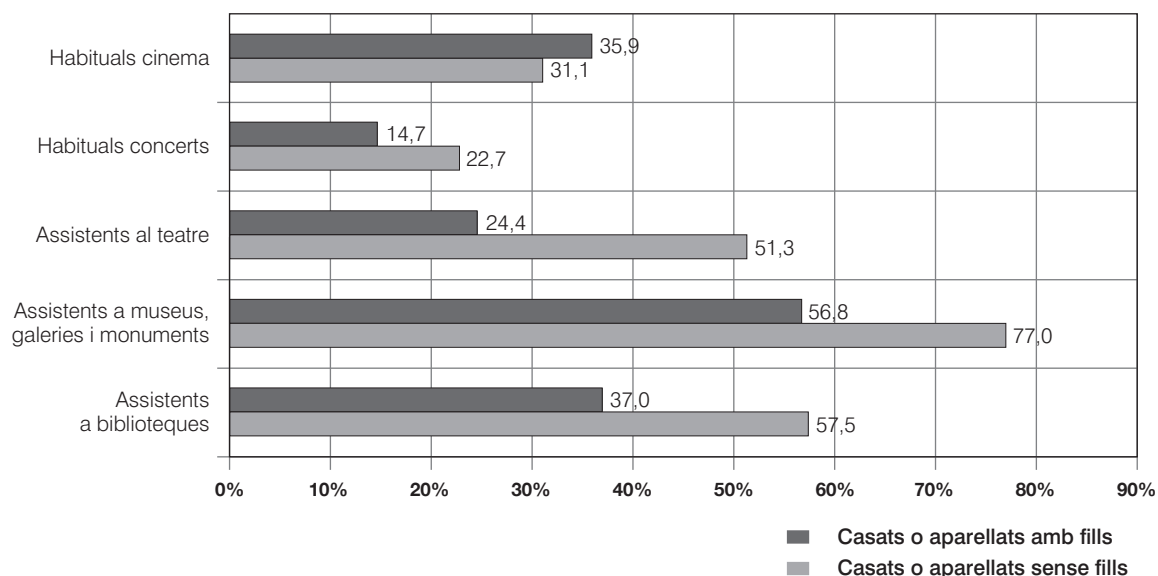
Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

C) Consum cultural de desplaçament necessari

L'anàlisi global del consum cultural que implica desplaçament de les persones de 20 a 29 anys casades o aparellades mostra que el col·lectiu que no té fills consumeix més cultura que el que sí que en té. Aquesta diferència és especialment destacable en l'assistència al teatre (el 51,3% de les persones sense fills hi ha assistit en els darrers dotze mesos, mentre que entre la població amb fills només ho ha fet el 24,4%). Així mateix, el diferencial també es manifesta en l'assistència a museus, galeries, la visita a monuments i l'assistència a biblioteques.

Tanmateix, la població amb fills és la que registra un percentatge d'assistents habituals al cinema més alt (35,9%). Encara que la diferència no és molt elevada (la població enquestada sense fills té un 31,1% d'assistents habituals), subratlla la possibilitat assistir al cinema amb els fills, ja que disposa d'una oferta familiar o infantil més àmplia que les altres opcions de consum cultural.

Gràfic 46. Freqüència de consum cultural de desplaçament necessari de les persones de 20 a 29 anys casades o aparellades, segons si tenen fills. Catalunya, 2006. Percentatge

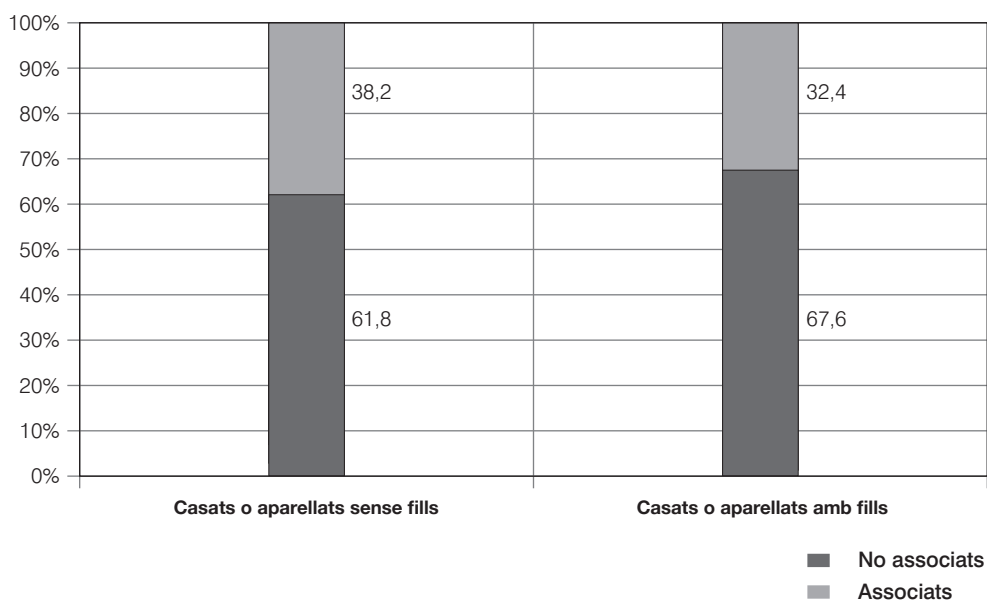

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

D) Oci proactiu

Es registra un percentatge més elevat de participació en associacions entre la població de 20 a 29 anys casada o aparellada sense fills (38,2%) que entre la que en té (32,4%).

Gràfic 47. Pertinença a associacions de les persones de 20 a 29 anys casades o aparellades, segons si tenen fills. Catalunya, 2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

E) A tall de conclusió

La paternitat i la maternitat tenen efectes evidents en el consum i la pràctica cultural de la població jove. Les persones joves amb fills disposen d'un grau d'equipament informàtic a les llars lleugerament inferior, s'associen menys i tenen nivells de consum quotidià clarament més baixos en la lectura, però és en l'àmbit del consum de desplaçament (concerts, teatre, museus i biblioteques) on hi ha més diferencials. En canvi, el fet de ser pares o mares sembla tenir influència en un consum més gran de cinema.

3.5.4. Consums amb incidència en els hàbits culturals

Els apartats anteriors han permès analitzar quina és la influència de les variables estructurals i dels canvis en el cicle vital de les persones joves sobre els seus hàbits de consum cultural. En aquest, en canvi, s'intenta determinar quines són les connexions existents entre les diferents modalitats de consum.

Amb la intenció de trencar amb la concepció estanca de la relació entre consums, l'anàlisi s'ha centrat a observar en quina mesura la lectura habitual de llibres i l'accés a Internet per part de les persones joves estan relacionades amb la realització d'altres consums de forma intensa. La selecció d'aquestes dues variables no és casual, sinó que respon a dues línies discursives en debat sobre els hàbits i les pràctiques culturals:

- Des del punt de vista tradicional, s'atorga a la lectura de llibres un paper de centralitat en el desenvolupament cultural de l'individu. D'acord amb aquesta visió, la categoria de lector esdevé condició *sine qua non* a l'hora de realitzar consums culturals intensos en la resta de tipologies. L'articulació de les polítiques culturals d'accés a la cultura s'ha sustentat tradicionalment en aquesta direcció, com exemplifica el fet que l'àmbit de la lectura pública sigui l'únic que disposa d'un marc legal propi.
- D'altra banda els darrers anys han sorgit noves aportacions vinculades a una concepció postmoderna del fet cultural que consideren Internet i les possibilitats comunicatives i de recursos que ofereix la xarxa com la nova porta d'entrada als consums culturals. Segons aquesta concepció, l'accés a l'espai virtual aporta noves possibilitats de consum més enllà de la consulta i la navegació, i provoca la realització d'altres hàbits culturals de forma intensa.

Per possibilitar l'anàlisi s'ha construït una taula de doble entrada que posa en relació el volum de joves lectors habituals de llibres i de joves internautes amb els seus consums intensius per a cadascuna de les altres modalitats. A la vegada, s'incorpora el percentatge corresponent al total de la població jove, que permet determinar si els consums observats se situen per sobre o per sota de la mitjana global.

Taula 1. Consums culturals intensius entre les persones de 15 a 29 anys segons lectura de llibres i utilització d'Internet. Catalunya, 2006. Percentatge

Tipus de consum cultural	Total joves	Joves lectors habituals de llibres (6 llibres o més durant els últims 12 mesos)	Joves internautes (han utilitzat Internet a casa durant els últims 12 mesos)
% mostra	100	37,7	94,6
Consumidors habituals de música (Escolten música cada dia)	88,0	89,2	88,6
Telespectadors (Miren la TV per sobre de la mitjana de 2,2 h al dia)	20,3	14,5	19,3
Lectors habituals de diaris (Llegeixen el diari almenys 1 cop per setmana)	76,4	82,2	76,6
Assistents habituals a cinema (Hi han assistit més de 12 cops durant els darrers 12 mesos)	37,0	43,4	37,9
Assistents habituals a concerts (Hi han assistit més de 4 cops durant els darrers 12 mesos)	25,9	36,7	27,1
Assistents habituals a teatre (Hi han assistit més de 4 cops durant els darrers 12 mesos)	5,9	10,5	6,2
Assistents a museus (Hi han assistit durant els darrers 12 mesos)	73,2	86,6	75,0
Assistents a biblioteques (Hi han assistit durant els darrers 12 mesos)	68,2	81,1	70,1

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

Els resultats posen de manifest que la lectura habitual de llibres s'acompanya de nivells elevats de tots els consums que fan necessari el desplaçament (cinema, concerts, teatre, museus i biblioteques). En aquest sentit, vuit de cada deu lectors habituals han assistit a museus i han anat a la biblioteca durant l'últim any, quatre de cada deu han anat més de dotze cops al cinema i han anat a concerts en més de quatre ocasions. Però és en el cas del teatre on aquest fet és especialment acusat, amb un percentatge d'assistència de més de quatre cops molt superior al de la mitjana (10,5% envers 5,9%).

En l'àmbit dels consums quotidians o domèstics, el percentatge d'escolta musical i de lectura de diaris també és lleugerament superior al del conjunt de la població jove. En canvi, entre els lectors habituals de llibres el consum de televisió se situa clarament per sota de la mitjana (14,5% enfront de 20,3%). Això fa pensar en l'existència d'una competència en termes de temps entre la televisió i la resta de consums en aquest perfil de joves consumidors, que s'explica pel caràcter exclusiu de la lectura i els consums de desplaçament.

Quant al cas d'Internet, el primer que es posa de manifest és que els i les internautes no consumeixen amb tanta intensitat la resta de productes culturals. Tot i que les xifres són superiors a les del conjunt de població jove, els diferencials són molt més reduïts respecte a la mitjana, sobretot en l'assistència habitual al teatre (6,2% enfront de 5,9%) i al cinema (37,9% envers 37%). Tal com succeïa amb els lectors habituals, el consum intensiu de televisió és lleugerament inferior entre les persones joves que utilitzen Internet.

En termes generals, els resultats apunten a la lectura com una pràctica relacionada directament amb la majoria dels consums culturals, que té un efecte de reforçament accentuat dels hàbits culturals que impliquen desplaçament. Des d'aquest punt de vista, els i les joves es caracteritzen per combinar i simultaniejar consums (Dal Pozzolo, 2008), de manera que la lectura actua com a catalitzadora i no pas com a reductora (o competidora) de la resta de pràctiques i formats.

L'ús d'Internet també acompanya nivells de consum més elevats que la mitjana, però amb diferencials molt més inferiors que li resten força a l'hora de caracteritzar-lo com a factor generador d'altres consums. Tot i això, el fet que el 94,6% de les persones joves utilitzin Internet a casa l'any 2006 fa pensar que avui en dia la

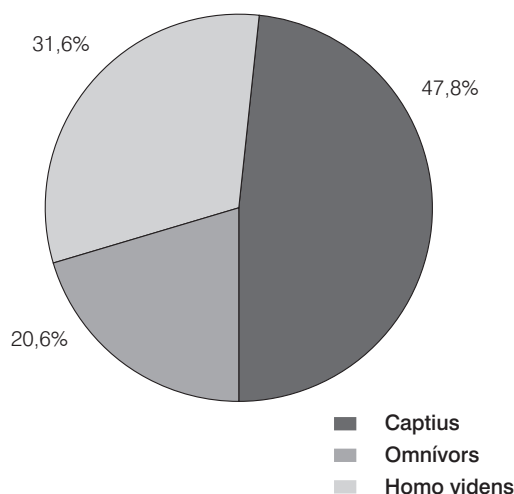
xifra pot haver augmentat. Aquest element converteix en constant aquesta variable i, per tant, fa més difícil determinar-ne característiques definitòries. A més, l'ECPC no incorpora cap pregunta sobre el nombre d'hores destinades a navegar per la xarxa i els seus usos, dimensions que serien útils per discriminar entre diferents intensitats de consum i poder definir un patró més acurat d'internautes habituals.

3.5.5. Perfils de consumidors culturals joves

Finalment, i per cloure l'anàlisi de la relació dels i les joves i el consum cultural, es presenta una aproximació explicativa que pretén determinar quines són les característiques que defineixen els diferents tipus de consumidors culturals joves. La construcció de perfils s'ha basat en el processament estadístic de l'ECPC 2006 a través d'una metodologia multivariable basada en l'anàlisi de correspondències múltiple i de classificació, que ha permès estructurar el consum cultural dels i les joves i construir tipologies.

Com s'ha esmentat a l'apartat metodològic, en la construcció de les tipologies de consumidors no s'ha pogut discriminar segons els continguts dels consums, ja que l'ECPC no inclou preguntes d'aquest tipus. Amb tot, el processament a partir de les dades disponibles a l'enquesta ha permès establir tres grans perfils de consumidors culturals joves:

Gràfic 48. Perfils de consum cultural de les persones de 15 a 29 anys. Catalunya, 2006. Percentatge

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

1. Captius: Des del punt de vista del consum de desplaçament, les persones d'aquest grup es caracteritzen per tenir uns consums esporàdics però força diversos, que inclouen tots els formats (a excepció dels concerts). Assisteixen esporàdicament al teatre i amb una certa freqüència al cinema, i durant l'últim any han acudit a la biblioteca i han visitat algun museu, galeria o monument. Pel que fa als consums estàtics, llegeixen llibres i diaris de forma esporàdica, escolten música amb una certa freqüència i utilitzen Internet a casa.

El grup deu el seu nom al fet que està integrat majoritàriament per persones que estan estudiant, no emancipades i amb una edat compresa entre els 15 i els 19 anys. Aquestes característiques fan pensar en consums culturals vinculats directament o indirectament a activitats o motivacions acadèmiques, visibles sobretot en el cas de l'assistència a biblioteques. Per tant, es tracta de consums que responen en més mesura a dinàmiques d'obligatorietat o necessitat, més que no pas a pràctiques amb un component social alt.

2. Omnívors: Es caracteritzen per realitzar consums intensius i freqüents que combinen tots els formats, tant estàtics com de desplaçament. Assisteixen a concerts fins a cinc vegades l'any; al teatre, de tres a quatre cops, i al cinema, quinzenalment, a més d'anar a biblioteques i museus, galeries i monuments. Des del punt de vista del consum domèstic, es caracteritzen per ser lectors habituals de llibres i diaris, per escoltar música cada dia i per utilitzar Internet.

Per tot plegat, són un tipus de joves per als quals les pràctiques de consum cultural tenen un paper molt important en el seu temps lliure i requereixen, en molts casos, una compaginació de tasques, un esforç econòmic i –en el cas dels consums d'espectacles– un cercle social que formi part d'aquestes sortides. Així doncs, cal parar atenció al fet que la intensitat i la diversitat de consums dels joves omnívors implica una renúncia a d'altres consums, com ara el de televisió, que està per sota de la mitjana.

Responen a aquest perfil les persones joves amb estudis secundaris que continuen estudiant, les que busquen la primera feina no casades ni soles⁷⁹ i les que tenen estudis superiors. Encara que l'edat no apareix com una variable definitiva del perfil, en els dos primers casos es pot pensar en joves generalment no emancipats amb nivells educatius i de temps lliure elevats, amb xarxes relacionals en un entorn educatiu amb perfils similars, i amb un suport econòmic familiar. Tots aquests són elements catalitzadors d'un major consum de tipus social (espectacles i concerts) i individual (lectura).

Així mateix, el fet que es tracti de persones amb estudis superiors porta a incloure dins aquest mateix perfil un grup de persones joves emancipades que disposen d'ingressos propis, tenen inquietuds i demandes culturals elevades i capacitat econòmica per accedir al seu consum.

L'anàlisi estadística ha permès introduir més matisos al perfil, de manera que s'han diferenciat tres grans tendències de consum en les persones joves omnívores:

1. *Omnívors "casolans"*. Persones amb un consum molt alt de formats culturals domèstics (llibres, diaris i música), que combinen amb uns patrons poc intensius pel que fa als de desplaçament. En formen part dos de cada deu omnívors.
2. *Omnívors exteriors*. Es defineixen per un consum cultural molt elevat de desplaçament necessari (cinema, teatre, biblioteques i museus). Realitzen consum d'habitació, però en molta menys mesura, i en formen part dos de cada deu omnívors.
3. *Omnívors "autèntics"*. Deuen el seu nom al fet que es caracteritzen per combinar tant el consum domèstic com el de desplaçament amb intensitats elevades en ambdós casos. El fet que aquest subgrup dels omnívors sigui el majoritari reforça la hipòtesi de la no-exclusió entre consum domèstic i consum exterior. Així, sembla que queda clar que ambdós tipus de consum es retroalimenten. Ho són sis de cada deu omnívors.

3. **Homo videns**: Tenen un consum cultural caracteritzat únicament pel consum televisiu per sobre de la mitjana (més de 2,2 hores diàries) i per l'escolta esporàdica de música. Les persones que formen part d'aquest grup generalment no realitzen cap consum que impliqui desplaçament (biblioteques, teatre, cinema, concerts ni museus, galeries i monuments) i en l'àmbit domèstic no llegeixen llibres.

Són, doncs, modalitats de consum que no necessiten d'una adaptació del temps lliure ni de relació amb d'altres persones i que, a més, requereixen una despesa econòmica pràcticament nul·la. Per tant, es tracta d'un consum que es podria definir de solitari, amb més facilitat d'accés en termes monetaris i que es pot realitzar en paral·lel a d'altres activitats.

Els resultats obtinguts indiquen que aquesta tipologia tampoc no utilitza Internet a casa, fet que cal posar en dubte a l'hora de realitzar una reflexió des del present, i més si es té en compte el gran salt que s'ha produït en el nombre de llars amb connexió a banda ampla des de l'any de l'enquesta fins avui (punt 1.2.2). Així doncs, és molt probable que aquest tipus de joves hagin incorporat Internet a la seva *dieta cultural* i que, en alguns casos, això hagi modificat els seus patrons de consum televisius i musicals per mitjà de les noves ofertes de la xarxa (televisió i vídeos a la carta, descàrrega de música, etc.), actuant com a transformador o substitutiu dels mateixos.

Precisament, i en relació amb l'àmbit de consum exclusivament domèstic (i, per tant, poc social) que diferencia els *homo videns* dels captius i omnívors, cal parar una atenció especial a la incidència que les xarxes socials i les noves eines comunicatives d'Internet (*Messenger*, *Facebook*, *Twitter*, etc.) han pogut tenir en les pràctiques i els comportaments culturals i relacionals d'aquest grup de població.

79 Tal com s'ha comentat al llarg de tot l'estudi, aquesta darrera característica pot fer pensar majoritàriament en persones joves que viuen amb els pares.

Les persones d'aquest perfil són majoritàriament homes, de 25 a 29 anys, amb estudis primaris o secundaris, ocupades o desocupades que ja han treballat, casades i amb fills o solteres que viuen en llars amb dos i més habitants. Certament, la paternitat (i les càrregues de cura que comporta) pot actuar com un dels factors explicatius de la manca de consum de desplaçament d'aquestes persones, a qui se'ls redueix el temps lliure i les possibilitats de compaginació de les tasques domèstiques.

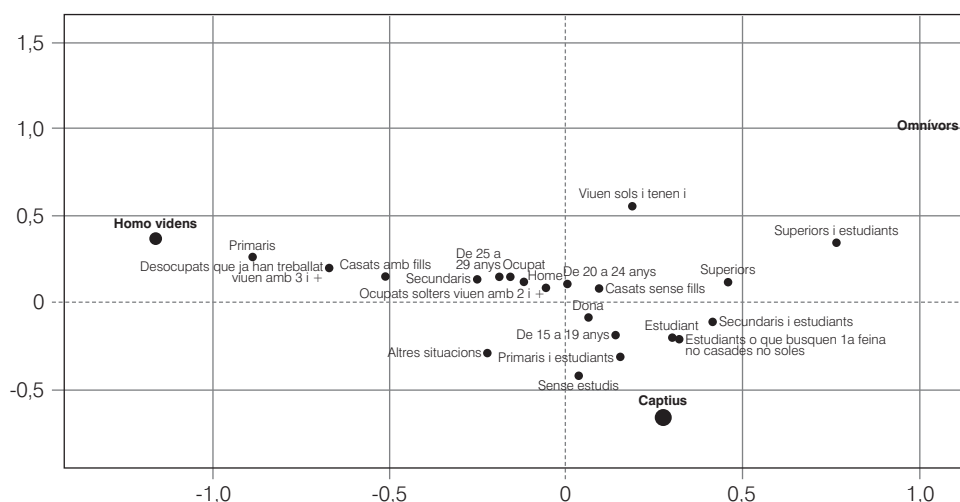
Més enllà dels consums característics de cadascun d'aquests tres perfils de consumidors culturals joves, és interessant observar amb deteniment les variables d'edat, activitat i cicle vital que els defineixen i preguntar-se quins canvis en els consums poden ocasionar-ne la variació. Per al cas dels captius, per exemple, és rellevant plantejar què passa quan aquest tipus de consumidors tenen més de 19 anys. El seu consum, que en bona mesura s'explicava per una relació directa o indirecta amb la seva activitat acadèmica, es manté, creix o desapareix? Una resposta empírica a aquesta pregunta requeriria d'una anàlisi de panels, no inclosa a l'ECPC, però de forma aproximativa poden plantejar-se algunes hipòtesis:

- D'una banda, pot ser que un grup important de persones joves s'incorpori ràpidament al mercat laboral i abandoni els estudis amb nivells acadèmics primaris o secundaris. És d'esperar que en aquest grup de joves molts dels consums de desplaçament vinculats a activitats o motivacions acadèmiques (assistència a teatre, biblioteques o museus) desapareguin i que es tendeixi a una aproximació als consums dels *homo videns*.
- D'altra banda, una segona possible evolució (en el cas que es continuï estudiant) pot vincular-se al manteniment o l'augment dels patrons de consum experimentats fins als 19 anys. En aquest supòsit, les persones passen de ser consumidors captius a consumidors omnívors de cultura.

Aquests podrien ser dos casos de trajectòries dels perfils per raó d'edat o cicle vital. Tot i així, cal tenir present que l'edat no actua com a variable de pes en la configuració del perfil omnívor, i que, per tant, pot haver-hi joves de 15 a 19 anys o de 25 a 29 anys amb un consum cultural igualment intensiu.

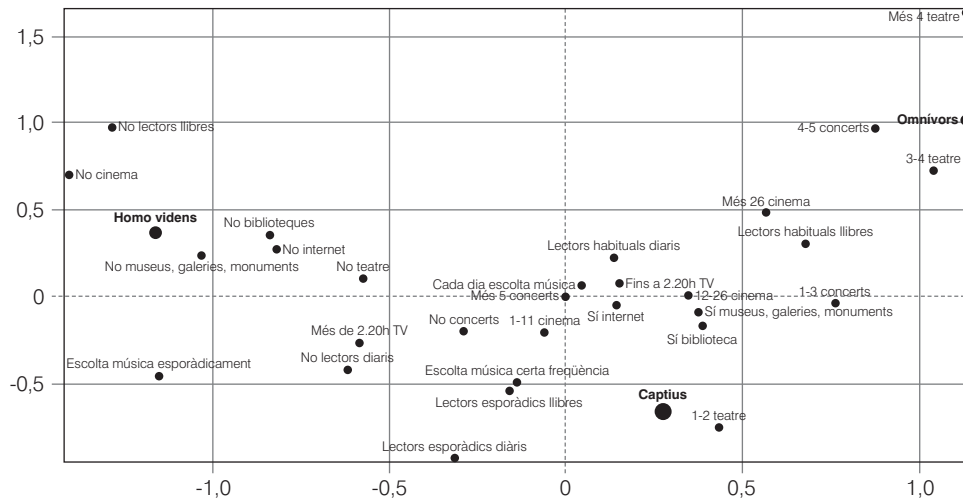
Finalment, pel que fa a l'evolució de consums que pot acompanyar la paternitat o l'entrada al mercat laboral, una altra qüestió que convé plantejar-se és quines modificacions poden produir-se entre els joves omnívors a partir de la disminució del seu temps lliure disponible. En aquest sentit és possible que molts dels omnívors "autèntics" redueixin els patrons de consums que impliquen desplaçament i passin a ser omnívors "casolans". A la vegada, pot ser que bona part dels omnívors exteriors modifiquin els seus hàbits culturals i donin més pes als consums domèstics.

Gràfic 49. Perfils de consum cultural de les persones de 15 a 29 anys. Variables sociodemogràfiques. Catalunya, 2006

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

Gràfic 50. Perfils de consum cultural de les persones de 15 a 29 anys. Variables de consum cultural. Catalunya, 2006.

Font: Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Idescat.

4. Les polítiques culturals i de joventut

L'anàlisi de les polítiques públiques del binomi joventut-cultura se centra en l'acció de l'Administració a partir dels casos pràctics de deu municipis. Es parteix, doncs, d'una aproximació que té en les experiències concretes els principals elements analítics. Aquesta opció és intencionada i pretén avaluar el grau d'impacte dels programes i les accions existents a partir de la valoració que en fan els agents implicats: els polítics, els tècnics i els joves mateixos en tant que subjectes de les polítiques de joventut i cultura.

Per fer-ho s'ha estructurat l'apartat en quatre blocs diferenciats. El primer fa un repàs sintètic de l'evolució de les polítiques de joventut fins a l'actualitat i caracteritza els trets principals del Pla Nacional de Joventut de Catalunya com a marc de referència. El segon presenta quins són els enfocaments discursius i de planificació política que es realitzen des dels municipis estudiats i des de la Generalitat respecte a les polítiques culturals per a les persones joves. El tercer posa l'èmfasi en el vessant pràctic de les polítiques i intenta detectar quines en són les principals dinàmiques de funcionament i canals d'actuació, tot parant especial atenció a l'esfera local. Per últim, s'inclou un apartat de síntesi dels blocs anteriors que permet estructurar conclusions generals respecte als elements favorables i desfavorables de les polítiques al territori.

L'aproximació s'ha nodrit fonamentalment de fonts documentals, de les entrevistes realitzades als responsables tècnics i polítics de les poblacions estudiades i de la Generalitat, així com de la informació obtinguda als grups de discussió amb joves. Per tant, l'objectiu principal d'aquest capítol no és aportar una mirada descriptiva o normativa de quina és l'acció pública dirigida als i les joves en matèria cultural (dimensió que ja s'ha presentat al punt 1.3, al marc d'anàlisi de l'estudi), sinó aprofundir a partir d'un accent avaluatiu de base empírica en els reptes de futur de les polítiques que la Generalitat i els ens locals desenvolupen.

4.1. El Pla Nacional de Joventut de Catalunya (PNJCat)

4.1.1. La transformació de les polítiques de joventut fins al PNJCat

La intervenció de les diverses administracions públiques en matèria de joventut a Catalunya ha viscut múltiples evolucions. Així, des de les primeres polítiques de la dècada dels setanta i vuitanta (centrades fonamentalment en la consolidació dels valors democràtics i la reivindicació de drets fonamentals) fins al marc d'intervenció actual, han estat molts els discursos que s'han anat succeint sobre l'objectiu i l'enfocament de les polítiques de joventut. Tot i que la finalitat d'aquest estudi no és fer un repàs exhaustiu de la transformació de la política juvenil, sí que s'ha cregut oportú situar breument el trajecte que ha acabat derivant en l'actual Pla Nacional de Joventut de Catalunya (en endavant, PNJCat).

Com s'ha dit, l'inici de les polítiques de joventut a Catalunya durant la dècada dels setanta va estar estretament vinculat a la generació de valors cívics i es va materialitzar principalment en intervencions de suport a l'associacionisme i l'educació en el lleure. La recuperació de les institucions democràtiques va comportar un procés d'institucionalització de les polítiques públiques de joventut, fet que en l'àmbit operatiu no va anar acompanyat de canvis importants en les esferes d'articulació, a excepció de l'aposta per la informació juvenil. Es va tractar, doncs, d'una etapa molt vinculada a polítiques fonamentalment assistencialistes, que van tenir en el lleure i l'associacionisme els seus camps d'actuació principals.

Els anys vuitanta es van caracteritzar per la gran aportació teòrica que es va fer des de la sociologia de la joventut. Per primer cop es va plantejar la necessitat de treballar per la integració social dels i les joves, cosa que va desembocar en l'articulació de discursos a l'entorn de les polítiques de transició, amb una mirada centrada en els recorreguts d'inserció sociolaboral i en l'adquisició de recursos per part de la població jove com a elements d'evolució cap a la vida adulta. Conseqüentment, va aparèixer la necessitat d'introduir una perspectiva transversal i integral de treball que fos capaç d'aplegar accions en àmbits en què no s'havia actuat de forma específica per a la població juvenil (formació, feina, habitatge, salut, etc.) i de fer-ho coordinadament entre les diferents àrees de l'Administració.

Malgrat l'aportació important d'aquest nou plantejament en el pla del discurs teòric, la pràctica política real va evolucionar, en termes generals, a una velocitat molt pausada i es va seguir focalitzant en l'aplicació de polítiques sectorials vinculades a l'oci i l'associacionisme. No obstant això, algunes iniciatives endegades des de l'àmbit local de Barcelona (Projecte jove), la Diputació de Barcelona o la Generalitat van posar de manifest l'inici d'una nova etapa marcada per la integralitat i l'obertura a la participació. En aquesta línia, durant la dècada dels noranta van publicar-se els primers projectes de treball interdepartamental (Pla interdepartamental de joventut 1993-94), que van aprofundir en l'aplicació de polítiques de transició i van incorporar nous criteris metodològics de descentralització. També durant aquests anys es va produir el naixement de les polítiques afirmatives en l'àmbit local i provincial de Barcelona, que va actuar com a revulsiu i va suposar un canvi d'orientació que va reforçar la visió positiva de l'espai juvenil i va reduir els àmbits d'actuació als camps de la cultura i la generació d'identitat.

És precisament en aquest context de debat teòric entre les polítiques de transició i afirmació de finals dels anys noranta que es va definir i elaborar el PNJCat, impulsat per la Secretaria de Joventut de la Generalitat amb el consens del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya i totes les forces polítiques del Parlament.

4.1.2. El PNJCat com a marc català de referència⁸⁰

A nivell català, el fet que la Llei de polítiques de joventut encara no sigui una realitat fa que, ara per ara, el PNJCat (aprovat l'any 2000 i amb una vigència de deu anys) segueixi sent el document de referència per a la política de joventut del país. El Pla és una eina que constitueix el marc de treball per definir, impulsar i coordinar les polítiques de joventut a Catalunya, alhora que també incorpora una mirada analítica de la realitat juvenil.

El PNJCat parteix del reconeixement de la joventut com un sector de la ciutadania amb entitat pròpia i diferenciada que té unes circumstàncies i necessitats singulars i que, per tant, ha de ser objecte de polítiques específiques. És aquest marc teòric en el qual es fonamenta el Pla, el que introdueix la necessitat de superar una atenció fixada únicament en determinades necessitats de les persones joves: es planteja una perspectiva de treball transversal i global, que interrelacioni els diversos àmbits de la vida. És per això que hi prenen un protagonisme actiu nous àmbits d'intervenció (salut, treball, habitatge, cohesió social, etc.), resultant especialment necessari coordinar les actuacions de totes les administracions a diferents nivells per concretar una política de joventut per a tot el país.

Des d'una perspectiva estratègica, el PNJCat aprovat l'any 2000 planteja sis eixos d'articulació que, en total, apleguen vint-i-cinc àmbits d'actuació i cent disset objectius:

1. Polítiques educatives i culturals
2. Polítiques d'accés al món del treball
3. Polítiques d'accés a l'habitatge
4. Polítiques de promoció de la salut
5. Participació democràtica
6. Polítiques d'equilibri territorial i cohesió social

Així mateix, la seva estructura organitzativa es vertebrava a l'entorn de tres principals criteris i programes d'actuació marc: el Projecte govern (de treball interdepartamental), el Projecte territori (de treball interinstitucional) i el Projecte jove (de participació juvenil). En aquesta línia, el desenvolupament del Pla atorga un paper de centralitat a la investigació de les condicions de vida i les necessitats de la població jove, a través de la tasca de l'Observatori Català de la Joventut.

⁸⁰ En el moment de realització d'aquest estudi hi ha en marxa el procés d'elaboració del nou PNJCat 2010-2020, que contribuirà a actualitzar les línies estratègiques i d'intervenció política per al proper decenni.

A partir de la necessitat d'actualitzar el marc metodològic d'articulació de les polítiques de joventut, i a través dels mecanismes que el mateix PNJCat incorporava, l'any 2005 es va dur a terme un procés de reajustament que va concloure amb l'aprovació de la seva revisió estratègica. El treball partia de més de quatre anys d'implantació del Pla amb ritmes i intensitats diferents i desiguals a tot el territori català, junt amb la necessitat d'avançar en la idea que les polítiques adreçades al col·lectiu jove són fonamentalment polítiques socials de present i futur.

El nou document resultant d'aquest procés de revisió va fer un èmfasi especial en la necessitat de garantir l'emancipació de les persones joves des d'una concepció cívica, en tant que ciutadans i ciutadanes amb capacitat per construir i desenvolupar projectes vitals diversos, i de participar en projectes col·lectius. En aquest sentit, als elements orientadors d'interdepartamentalitat, interinstitucionalitat i participació juvenil en què se sustentava el PNJCat l'any 2000, s'hi van afegir els d'integralitat, atenció a la diversitat, proximitat, i innovació i aprenentatge social.

Des del punt de vista de l'articulació del model estratègic d'actuació, els sis eixos originals van ser substituïts per dues línies d'actuació prioritària:

- La primera, que està orientada a afavorir l'emancipació de les persones joves, agrupa els eixos d'educació, treball, habitatge, salut, cultura i mobilitat.
- La segona, que té a veure amb el foment de la participació de les persones joves, integra els eixos referents a la interlocució en el disseny i la gestió de les polítiques, el suport a l'associacionisme juvenil i el foment de la cultura de la participació.

4.2. La planificació i l'enfocament de les polítiques

4.2.1. L'encaix de la cultura en el marc de planificació del PNJCat

El PNJCat constitueix el marc de planificació i el full de ruta per a l'aplicació de les polítiques de joventut a Catalunya, i estableix com a principis rectors de la seva organització i funcionament els següents:

- La integralitat, tot abordant les necessitats des d'una perspectiva global que interrelacioni diversos àmbits de la vida de les persones joves.
- La transversalitat, tot articulant xarxes territorials, sectorials i comunitàries per garantir que les intervencions siguin realistes i eficients.
- L'atenció a la diversitat, tot impulsant la capacitat de construcció de projectes vitals i la participació en projectes col·lectius amb una mirada heterogènia de la població jove que possibiliti la transformació i la cohesió social.
- La proximitat, tot apostant per polítiques adaptades a les necessitats de cada territori i de cada col·lectiu amb un equilibri entre l'autonomia de les administracions locals i l'encaix amb els sistemes generals.
- La participació i la coresponsabilitat, tot facilitant que les persones joves puguin vincular-se i formar part dels processos de presa de decisió.
- La innovació i l'aprenentatge social, tot apostant per polítiques obertes a l'experimentació i la superació del paternalisme que reconeguin els i les joves com a agents actius.

Aquest marc general de planificació i actuació és el que guia l'acció política que la Secretaria de Joventut ha emprès en matèria cultural, que ha evolucionat de forma continuada des de l'aprovació del PNJCat l'any 2000, com també ho ha fet la realitat juvenil i la pràctica política de les administracions locals.

Des del punt de vista del model estratègic, l'any 2000 les accions culturals del PNJCat s'inclouen dins l'eix *Polítiques educatives i culturals*, que s'encaminava fonamentalment a la formació integral de la persona. En aquest sentit, el Pla plantejava objectius i actuacions a l'entorn de l'educació reglada, l'associacionisme educatiu en el temps lliure, la formació en l'esport, l'educació mediambiental, el turisme com a element formatiu, l'educació en els valors, la família, la creativitat i el consum cultural, la identitat nacional i la llengua i la societat de la informació.

Després de la revisió del PNJCat del 2005, l'espai de la cultura a les polítiques de joventut ha canviat d'enfocament: de l'articulació inicial, amb un fort pes de l'associacionisme educatiu en el temps lliure i el consum cultural, s'ha passat a una concepció de la cultura vinculada a l'emancipació juvenil. El seu paper es defineix com un eix consubstancial a la vida de la persona jove, que té a veure amb el procés de construcció de les identitats juvenils i amb la seva presència en totes les dimensions de la vida.

En la nova estratègia del Pla (eix 5) es parteix de la necessitat de "reconèixer i potenciar la totalitat de les expressions culturals juvenils: tant les que es poden considerar artístiques com les associades a estils de vida, a maneres de fer i viure". D'aquesta manera, i malgrat la importància de les polítiques d'accés a la cultura per part de la població jove, es posa èmfasi en les dimensions de creació i difusió: "És important que les polítiques culturals no es limitin a promoure l'accés dels i les joves a la recepció de la cultura, sinó que cal fomentar-ne la pràctica protagonitzada pels i per les joves com a element fonamental en la democratització de la cultura i en el seu paper formador de les identitats juvenils."

En termes d'objectius, la concepció de formació integral de la persona jove vinculada a l'esfera familiar, educativa, esportiva i cultural de la primera versió del PNJCat també s'ha modificat. A més de constituir un eix específic d'actuació i d'integrar objectius relatius a l'accés a la cultura, l'ús de les TIC o la llengua catalana, les polítiques culturals han passat a englobar nous reptes de la política juvenil vinculats sobretot a la conformació d'identitats pròpies i l'acceptació de la diversitat. Aquest és el cas de les formes d'expressió juvenil, la imatge de la població jove als mitjans de comunicació o les relacions multiculturals, que el PNJCat ha incorporat com a nous camps de treball.

4.2.2. Les simetries discursives dels PLJ respecte al PNJCat

A) Integralitat o sectorialització?

Des del punt de vista de la integralitat, l'elaboració de plans locals de joventut (PLJ) ha contribuït amb decisió a introduir nous àmbits d'actuació en el plantejament de les polítiques per part dels ajuntaments. Seguint l'enfocament del PNJCat, durant els últims anys els PLJ han incorporat progressivament la conveniència de realitzar una obertura de mires que trenqui l'hegemonia tradicional de l'educació i l'oci als programes municipals de joventut.

Ara bé, tot i que la majoria dels PLJ inclouen accions i programes que van més enllà de concepcions afirmatives (fonamentalment a través dels camps laboral i sociosanitari), són pocs els casos en què es produeix una traducció pràctica d'aquest enfocament en serveis i campanyes que superin els recursos informatius. L'àmbit de la cultura i l'educació (eix estratègic 1 del PNJCat de l'any 2000) segueix constituint el camp d'actuació política principal dels ajuntaments en relació amb la població jove i és l'element central de l'agenda política de les regidories de joventut. En canvi, no hi és tan present l'enfocament orientat a l'emancipació de les persones joves que introdueix la primera línia d'actuació prioritària de la revisió del 2005.

Una mirada al nombre i la temàtica dels programes destinats a les persones joves als municipis estudiats (quadre 1) posa de manifest aquesta preponderància de la cultura i el lleure, que és especialment evident en poblacions de menys de 10.000 habitants. Com es veurà, l'existència de recursos limitats per incorporar nous programes i l'elevat volum de treball que han d'assumir els tècnics de joventut són dos elements freqüents que condicionen la transició cap a la integralitat, als quals cal sumar el domini d'una lògica de treball de tipus ascendent a l'hora d'articular les polítiques.

Aquesta lògica es basa –tant en l'espai juvenil com en el cultural– en l'atenció a les demandes dels i les joves del municipi i no en l'impuls d'accions transformadores o de tipus estratègic, per una dinàmica de remolc quant a les necessitats i no per un paper de locomotora. Com a conseqüència, hi ha un marge de treball ampli en què és necessari incorporar la dimensió de futur i on es considera definitiva l'aportació de les administracions supramunicipals.

Als municipis de dimensió superior, el pes relatiu dels programes culturals és força inferior en detriment d'altres camps d'actuació (com el laboral o l'educatiu) que cada cop han anat tenint més presència a l'agenda política de les regidories de joventut. Aquest fet evidencia, doncs, una tendència de transició cap a la integralitat, encara que en molts casos sigui a través de polítiques nuclears implícites i no suposi la modificació de l'enfocament dels programes culturals.

De la mateixa manera, convé ressaltar com a factor preocupant el pes reduït dels programes relacionats amb l'habitatge i la mobilitat als PLJ. Ambdues esferes resulten clau a l'hora de possibilitar l'emancipació de les persones joves i prenen una importància especial en entorns territorials rurals, que tenen dèficits pel que fa al transport públic o estan allunyats dels principals circuits viaris. Com es veurà, l'àmbit de la mobilitat té repercussions en les possibilitats de consum cultural de les persones joves en poblacions de dimensions reduïdes o allunyades dels circuits principals.

Quadre 1. Tipus de programes per a persones joves realitzats per la regidoria de joventut o en col·laboració amb aquestes segons mida del municipi estudiat. Percentatge

Programes/plans de participació i d'informació	Més de 20.000 habitants			10.001-20.000 habitants			Menys de 10.000 habitants			
	Municipi 1	Municipi 2	Municipi 3	Municipi 4	Municipi 5	Municipi 6	Municipi 7	Municipi 8	Municipi 9	Municipi 10
Dinamització associativa	15	-	6	-	7	4	8	3	8	3
Formació, educació i mobilitat educativa	35	8	8	19	17	22	14	17	17	3
Informació juvenil i noves tecnologies	20	8	12	6	10	-	6	10	8	10
Participació juvenil	-	8	4	8	3	13	3	3	8	3
Cultura i lleure	20	17	22	17	14	17	14	38	42	52
Esport	5	-	2	6	-	-	17	3	-	19
Habitatge	5	8	8	6	14	9	11	3	-	-
Treball	-	17	16	6	10	17	17	7	8	-
Salut	-	8	8	8	7	9	8	3	8	-
Cohesió social i convivència	-	8	10	11	17	9	3	-	-	-
Medi ambient	-	8	2	3	-	-	-	10	-	10
Mobilitat	-	8	-	11	-	-	-	-	-	-
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

B) Concepció de la població jove

L'enfocament de la població jove que inclou el PNJCat posa l'èmfasi en els canvis que s'han produït en la situació de les persones joves durant les darreres dècades, que fan necessari definir un nou concepte de joventut. Actualment, la caracterització tradicional de la joventut com un moment de la vida definit per la manca d'autonomia –sobretot laboral i d'habitatge– ja no és una característica única de les persones joves i sovint es manté més enllà del segment d'edat utilitzat per referir-s'hi (15-29 anys).

En molts casos l'element que determina el grau d'autonomia de les persones joves no és tant l'edat com la generació; per tant, cal redefinir les polítiques en funció d'aquesta realitat. A més, l'existència de més diversitat de trajectòries i desigualtats fa que la qüestió de fons no se centri tant en aconseguir la independència que suposadament defineix els adults, sinó en accedir als recursos socials, polítics, econòmics i culturals necessaris per exercir la ciutadania plena.

Així doncs, la nova concepció pivota sobre el reconeixement de les persones joves com un sector social amb entitat pròpia i diferenciada que ha de ser subjecte de polítiques específiques que tinguin en compte una doble dimensió: la diversitat envers la població adulta i l'heterogeneïtat de la població jove mateixa.

L'anàlisi de la concepció que impregna els PLJ dels municipis analitzats reflecteix en certa mesura aquesta atenció a situacions i trajectòries diferenciades. Una atenció que es tradueix en programes i actuacions segons tres grans segments de persones joves: infants, adolescents i joves adults. Tot i que des del punt

de vista objectiu els infants no formen part de la població diana de les polítiques de joventut, les actuacions municipals i els discursos polítics evidencien contorns difusos a l'hora de separar aquest grup poblacional de les persones joves en termes estrictes (de 15 a 29 anys).

Precisament, aquest fet té una incidència destacada en la tipologia d'actuacions i programes impulsats pels ajuntaments, que paren una atenció especial als infants des d'una aproximació de polítiques de joventut, amb contingències clares en els espais educatius i de lleure. En canvi, els joves adolescents, i en més mesura els joves adults, no reben una atenció tan important ni disposen de programes propis, en bona part a causa de l'existència de demandes i necessitats força més complexes relacionades amb àmbits nuclears.

El camp cultural no n'és una excepció. Els municipis de menys de 10.000 habitants tendeixen a orientar els programes als infants i els joves adolescents, ja que conceben que l'accés als recursos culturals per part dels joves adults s'inscriu en la política cultural del municipi i no pas en la juvenil —fet que en molts casos té a veure amb l'existència de nuclis associatius potents i actius integrats per joves adults capaços de generar activitats pròpies per a aquesta franja d'edat—. En contraposició, els municipis de més dimensió (amb més recursos i estructures) sí que integren aquest perfil com a públic diana dels programes juvenils de cultura, en complementarietat amb l'oferta adreçada a joves que es duu a terme des de la política cultural.

En termes generals, la pràctica política posa de manifest que la focalització en edats preadolescents té repercussions en l'orientació dels programes, que en molts casos —i especialment en municipis petits o mitjans— es regeixen per lògiques de prestació de serveis d'oci i d'accés al consum cultural que es caracteritzen més per una concepció passiva de les persones joves (usuaris), que no pas per una lògica de coresponsabilitat i autonomia (estratègies de cogestió de recursos, foment de l'associacionisme i els canals participatius, etc.).

4.2.3. El diagnòstic local: eines metodològiques i problemàtiques principals detectades en matèria cultural

A) Metodologia emprada

Més enllà de l'enfocament més o menys integral que els ajuntaments incorporen en el plantejament teòric de les polítiques locals de joventut, és la realitat de cada municipi la que realment acaba determinant quines són les línies d'actuació que es materialitzen als PLJ. Una realitat que es tradueix en la detecció de necessitats i dèficits per part dels responsables polítics i tècnics dels plans, però també per part de les persones joves mateixes o d'altres agents amb incidència juvenil, que acostumen a vertebrar demandes concretes d'intervenció.

La capacitat dels ajuntaments per integrar aquests i d'altres elements en l'elaboració dels PLJ determina, per tant, el seu grau de resposta a les necessitats existents i el potencial de transformació de la realitat observada. Per fer-ho possible la Secretaria de Joventut ofereix un suport metodològic a l'elaboració dels plans locals a través de les seves coordinacions territorials, a la vegada que posa a disposició dels responsables tècnics algunes eines documentals de referència. La col·lecció *Sinergia* de guies pràctiques⁸¹ va constituir un primer pas en aquest tipus de materials, que durant els darrers anys s'han actualitzat i han crescut en nombre i temàtica mitjançant noves publicacions, recursos i serveis dirigits als i les professionals disponibles al web de la Secretaria de Joventut.

Les recomanacions metodològiques realitzades per la Generalitat han contribuït a estandarditzar progressivament els processos de diagnòstic dels PLJ, en què cada municipi parteix del marc general definit pel PNJCat a l'hora de fer una mirada a la realitat local a l'entorn de tres grans perspectives:

1. La visualització de les polítiques de joventut: es fa a través d'un recull de les iniciatives d'atenció a la població jove que s'estan duent a terme al municipi. Es parteix novament de la triple aproximació que proposa el PNJCat:

- Interdepartamental: inclou els programes que es desenvolupen des de l'àrea de joventut, però també els que realitzen la resta d'àrees de l'ajuntament de manera explícita per a la població jove.

81 El primer número (maig 2002) va estar dedicat a *Com fer un pla integral de joventut*.

- Interinstitucional: té en compte, a més de les municipals, totes les actuacions amb incidència juvenil que altres administracions duen a terme al municipi.
- De participació jove: inclou els serveis o la programació desenvolupats pel teixit associatiu del municipi en matèria juvenil.

2. El coneixement de la realitat juvenil: té a veure amb la situació de les persones joves del municipi. A banda del coneixement de la situació general de la joventut a Catalunya, cal combinar una doble aproximació:

- Quantitativa: mitjançant dades estadístiques de l'ajuntament mateix o d'altres administracions que reflecteixin tendències evolutives i dinàmiques de canvi al municipi.
- Qualitativa: mitjançant la realització d'entrevistes a informants clau, grups de discussió, reunions o jornades de participació amb joves o agents juvenils del municipi per tal de completar i afinar les dades que aporta l'estudi quantitatiu. En aquest cas, el centre d'interès es fixa en la detecció de discursos, percepcions i propostes.

3. La detecció de les necessitats de la població jove: la comparació entre els serveis existents al municipi i la situació de les persones joves permet identificar quines són les necessitats no cobertes i que han de ser objecte preferent d'intervenció del PLJ. Aquest exercici també serveix per detectar dèficits de funcionament dels programes existents i introduir-hi modificacions i correccions.

Convé assenyalar la importància que l'explotació de dades estadístiques (EDE) i la realització de grups de discussió tenen a l'hora de disposar d'un coneixement acurat de la realitat juvenil i d'aprofundir en la detecció de necessitats. El paper de suport de la Secretaria de Joventut ha augmentat respecte a aquestes dues eines de diagnòstic, ja que s'han posat a disposició dels ajuntaments nous documents amb recomanacions pràctiques i s'han facilitat dades estadístiques ajustades a l'escala municipal.

Alguns d'aquests recursos de suport metodològic per elaborar els diagnòstics dels PLJ proposen construir quadres de síntesi que permetin posar en diàleg la informació obtinguda sobre la realitat juvenil, les polítiques existents i les necessitats i problemàtiques detectades per a cada àmbit d'anàlisi. El seu ús garanteix una sistematització important de la informació, però alguns dels municipis analitzats no empenen aquesta metodologia i això sovint fa poc sintètics i excessivament feixucs els diagnòstics. Tot i això, l'observació dels casos pràctics (quadre 2) permet veure que la inclusió de programes d'atenció a persones joves d'altres regidories a la visualització de les polítiques és una pràctica molt generalitzada, amb independència de la dimensió del municipi.

L'exercici d'agregació informativa que requereix aquesta primera mirada del diagnòstic permet disposar d'un compendi informatiu valuós sobre els serveis a la joventut del municipi, que en la majoria dels casos no existeix abans de l'elaboració del PLJ. Per al seu aprofitament com a recurs informatiu, la guia *Sinergia 1* proposa la creació de guies de serveis a la joventut, una pràctica que en cap dels municipis analitzats no s'ha materialitzat com a conseqüència de l'elaboració del PLJ.

Quant al coneixement de la realitat juvenil i la detecció de necessitats, els casos estudiats mostren que l'anàlisi quantitativa se sustenta de forma generalitzada en les dades de l'EDE que l'Observatori Català de la Joventut facilita als municipis. En canvi, són pocs els casos en què aquestes estadístiques es posen en diàleg amb dades pròpies dels ajuntaments, i pràcticament mai no s'inclouen dades quantitatives municipals relatives als serveis d'atenció a les persones joves (usuaris, pressupostos detallats per programes, etc.).

En termes qualitatiu, les entrevistes a joves, els grups de discussió i les reunions de treball amb la resta d'àrees i departaments de l'ajuntament són les tècniques més utilitzades per detectar dèficits, sense que la dimensió del municipi representi un factor determinant a l'hora d'emprar una eina o una altra. Tot i això, les poblacions amb més de 10.000 habitants acostumen a combinar un nombre més elevat de tècniques qualitatives, que en molts casos inclouen la participació d'agents locals no juvenils.

La participació de caràcter obert en el diagnòstic també és un element metodològic cabdal que cal tenir en compte per garantir que la visió de la realitat del municipi que incorpora el PLJ és fidel als discursos i les percepcions de les persones joves de la població. En aquest sentit, els processos participatius oberts a l'entorn

de jornades de validació del diagnòstic o de recollida de propostes preliminars d'actuació són una pràctica encara poc estesa. Bona mostra n'és el fet que tan sols tres dels deu municipis analitzats van incorporar espais d'aquest tipus en l'elaboració del pla local.

En termes de bona pràctica, convé esmentar el cas d'un dels municipis estudiats (a la franja dels 10.001-20.000 habitants) en què l'anàlisi qualitativa es va estructurar amb les aportacions de sis col·lectius diferenciats: sessions de treball amb responsables polítics del govern i l'oposició, tècnics municipals, entrevistes en profunditat amb professionals i agents socials, taller de debat amb entitats, tallers de debat amb joves no associats i tallers de debat als IES del municipi. A més, es va emprar una metodologia dissenyada conjuntament amb onze municipis de la comarca amb la participació del consell comarcal i de la Secretaria de Joventut, que van orientar-ne els instruments i facilitar-ne els processos.

És cert que la disposició de recursos (econòmics i humans) que es poden destinar a l'elaboració del PLJ és un element que limita les possibilitats del diagnòstic. Precisament, el fet que en molts dels municipis de menys de 10.000 habitants s'aposti tan sols per un mecanisme qualitatiu de coneixement de la realitat juvenil (entrevistes o grups) té a veure amb la necessitat dels tècnics de joventut de ser capaços d'elaborar el PLJ de forma simultània a la implementació dels programes i les actuacions ordinàries. Tot i això, aquest dèficit de recursos humans sovint es compensa amb més coneixement de la realitat fruit de la proximitat i els contactes informals amb els i les joves de la població, que contribueixen a substituir els canals de diagnòstic creats *ad hoc*.

Quadre 2. Eines i mecanismes d'elaboració del diagnòstic del PLJ, segons mida del municipi estudiat

Canals d'elaboració del diagnòstic del PLJ	Més de 20.000 habitants			10.001-20.000 habitants			Menys de 10.000 habitants			
	Municipi 1	Municipi 2	Municipi 3	Municipi 4	Municipi 5	Municipi 6	Municipi 7	Municipi 8	Municipi 9	Municipi 10
Anàlisi quantitativa a partir de dades de l'EDE									-	
Anàlisi quantitativa a partir de dades pròpies									-	
Visualització d'actuacions interdepartamentals de l'ajuntament per a les persones joves									-	
Anàlisi qualitativa mitjançant entrevistes a joves									-	
Anàlisi qualitativa amb grups de discussió									-	
Anàlisi qualitativa amb participació d'agents locals										
Recollida participativa de les propostes del PLJ									-	
Reunions amb la resta d'àrees i departaments de l'ajuntament									-	

B) Problemàtiques i necessitats en matèria cultural

Deixant de banda els elements metodològics, i si es fixa l'atenció en les principals problemàtiques i febleses existents als municipis des del punt de vista cultural –prenent com a referència el diagnòstic de la realitat juvenil que incorporen els PLJ–, es detecten algunes qüestions que apareixen de forma generalitzada i d'altres que estan relacionades amb dinàmiques pròpies de cada població.

En el primer dels casos, la fuga de consum (vinculada a l'oci a destinacions de capitalitat i, en molta menys mesura, al consum cultural) és una de les problemàtiques que s'apunten com a essencials a l'hora de caracteritzar la manca d'activitat relacional entre joves a les poblacions durant els caps de setmana i la baixa receptivitat envers les propostes culturals dels municipis. De la mateixa manera, la manca d'alternatives d'oci

no comercial és un element que apareix en la majoria dels casos analitzats vinculada directament a la fuga anterior. Un element al qual, en les poblacions de menys de 10.000 habitants, s'hi suma en molts casos la inexistència d'establiments comercials d'oci nocturn.

En sentit oposat, la percepció de manca d'informació respecte a les activitats i els serveis destinats a persones joves i la baixa participació juvenil a les activitats municipals són característiques pròpies de municipis de dimensions més grans (més de 10.000 habitants), en què els canals de relació informal són menys latents. Precisament és en aquest tipus de poblacions on hi ha més demanda d'espais de trobada específics per a joves, més enllà d'un punt d'informació juvenil.

Finalment, altres elements que les polítiques de joventut de les localitats analitzades han de millorar des de l'òptica cultural són el dèficit d'espais musicals d'assaig per a grups locals i l'increment de la regularitat de les activitats en detriment de l'estacionalitat Nadal-estiu, dos àmbits que tenen a veure amb les característiques de la realitat social i cultural de cada municipi.

Quadre 3. Principals dèficits i febleses en matèria cultural per a joves, segons mida del municipi estudiat

Dèficits i febleses en matèria cultural	Més de 20.000 habitants			10.001-20.000 habitants			Menys de 10.000 habitants			
	Municipi 1	Municipi 2	Municipi 3	Municipi 4	Municipi 5	Municipi 6	Municipi 7	Municipi 8	Municipi 9	Municipi 10
Manca d'informació sobre serveis i activitats										
Hi ha una fuga de consum cultural i d'oci cap a d'altres poblacions (caps de setmana)										
Manquen alternatives d'oci no comercial (especialment nocturn)										
Falten establiments d'oci nocturn al municipi (pubs, cinemes, etc.)										
Calen més activitats per a joves durant tot l'any										
No existeix un equipament de trobada específic per a joves										
Manquen locals d'assaig per a grups musicals locals										
Hi ha una baixa participació juvenil a les activitats que ofereix l'ajuntament i al municipi										

4.3. Posada en pràctica

4.3.1. Els programes culturals per a joves

A) A la Generalitat

El *Pla d'actuació de les polítiques de joventut 2008-2011* s'ocupa de concretar i fer operatives en programes les accions en matèria cultural que dibuixa el PNJCat, i que es divideixen en dues grans línies d'intervenció:

— **El suport a la creació artística i cultural jove:** Té per objectiu impulsar i donar suport a les formes d'expressió i creació cultural i artística de les persones joves, tot promocionant joves creadors i facilitant els espais i els recursos necessaris de producció, formació i difusió amb criteris d'equilibri territorial i diversitat cultural.

Alguns dels programes que s'inscriuen en aquesta línia disposen d'un bagatge consolidat d'implementació, com ara l'activitat de la Sala d'Art Jove, les beques del Carnet Jove-Connecta't, el Clic Fotoperiodisme Jove o els ajuts a projectes de creació i intercanvi cultural. En canvi, d'altres són projectes de nova creació que s'han de desenvolupar durant els propers anys.

- **L'accés a la cultura:** Pretén garantir l'accés de joves de tot el territori al món de la cultura com a eina per al seu desenvolupament personal i col·lectiu i promoure els hàbits culturals entre les persones joves.

En formen part els avantatges del Carnet Jove, els programes de foment de la lectura, de foment de l'ús de les xarxes de biblioteques i de cooperació municipal en la captació de nous públics, i els circuits de difusió cultural i programació estable d'activitats culturals de caràcter professional en l'àmbit de les arts visuals contemporànies. Així mateix, al Pla s'incorpora la proposta de creació d'una pàgina web de cultura popular jove com a nova actuació.

El recull de programes en l'eix cultural del *Pla d'actuació de les polítiques de joventut 2008-2011* inclou tant les actuacions impulsades des de la Secretaria de Joventut com les que es duen a terme des del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat. Per tant, es tracta d'una concepció interdepartamental que contribueix a una visibilització unitària de l'acció del govern català envers les persones joves, i que convé completar amb dos programes més:

- D'una banda, i com a política explícita, el programa de subscripcions gratuïtes a mitjans escrits per a joves que compleixen 18 anys, impulsat pel Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, que s'emmarca en el Pla de foment de la lectura i que en la primera edició (any 2008) va tenir una participació del 20% dels i les joves a qui anava dirigit.
- De l'altra, la línia política d'ajuts que el Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (CoNCA) concedeix a creadors, investigadors, organitzacions i col·lectius culturals per a projectes de creació artística i pensament contemporani, que, tot i no adreçar-se exclusivament a la població jove, actua com una política implícita atès l'elevat volum de joves creadors que s'hi presenten i que reben els ajuts.

La despesa de la Generalitat en programes culturals per a persones joves ha viscut un increment important durant el període 2004-2007, tal com especifica l'*Informe de seguiment del pla d'actuació en polítiques de joventut 2004-2007*. En termes absoluts, el pressupost executat ha passat de 2.138.526 euros el 2005 a 3.640.412 euros el 2007, i el pes relatiu de les polítiques culturals sobre el total de programes dirigits a les persones joves ha augmentat del 0,77% a l'1,17%. Per tipologies de polítiques, l'acció del govern se centra bàsicament en dos eixos d'actuació: la creació artística i l'accés a la cultura. Del total de despesa efectuada durant l'any 2008, el 34,8% es va destinar a projectes de suport a la creació i el 65,2% a programes d'accés cultural.

B) Als ajuntaments

Els programes d'àmbit cultural i educatiu segueixen constituint en la majoria dels casos el nucli de l'acció política dels PLJ, si es pren com a indicador el nombre d'actuacions realitzades. Aquest cert decalatge entre les línies d'intervenció plantejades pel PNJCat – amb una mirada emancipatòria que posa l'èmfasi en l'impuls de polítiques integrals – i la pràctica política a escala local – amb poca capacitat d'incidència més enllà dels àmbits perifèrics – també es reproduïx en l'esfera cultural.

Un repàs a l'encaix de la cultura en el plantejament estratègic dels PLJ analitzats posa de manifest que la transformació de les polítiques culturals vinculades a l'oci i el lleure cap a un impuls major de polítiques relacionades amb l'emancipació i la ciutadania plena de la població jove (creació i cultura juvenil) que el PNJCat proposa no s'ha completat a escala municipal (quadre 4).

Certament, encara són molts els municipis que incorporen un enfocament de les actuacions culturals vinculat a la línia estratègica de la participació, sense que el discurs emancipador s'hi plasmi. De la mateixa manera, i pel que fa als eixos de treball en què s'inscriuen els programes culturals, en molts dels PLJ analitzats encara apareix de forma recurrent el binomi cultura-oci o cultura-lleure, amb poca incidència dels plans formatius o de desenvolupament de l'autonomia creativa i personal.

Quadre 4. Encaix dels programes i les accions culturals en el conjunt del PLJ dels municipis estudiats

Municipi	Línia d'actuació	Eix de treball
Municipi 1	Participació	Promoció cultural
Municipi 2	Emancipació	Cultura, temps de lleure i esports
Municipi 3	Emancipació i participació	-
Municipi 4	-	Esports, cultura i lleure
Municipi 5	-	Cultura
Municipi 6	Participació	Foment de la participació
Municipi 7	Emancipació	Cultura i treball / Oci
Municipi 8	-	Polítiques educatives i culturals
Municipi 9	No disposa de PLJ	No disposa de PLJ
Municipi 10	-	Educació i cultura

El plantejament discursiu en relació amb la població jove que es fa des de les regidories de cultura tampoc no escapa aquest enfocament. És cert que la inexistència d'un document de planificació en matèria cultural a nivell català dificulta la definició d'un model estratègic aplicable a escala local. Aquest fet, com es veurà més endavant, dificulta l'extensió de documents de planificació municipals (plans locals de cultura), tal com s'ha realitzat amb els PLJ.

Tot i que des de les regidories de cultura es reconeix clarament l'existència de necessitats específiques per part de la població jove i s'assumeix com a línia de treball l'impuls de l'accés a la cultura, el vector juvenil en els programes i els recursos que estan a disposició de la ciutadania es fa visible en àmbits vinculats a l'associacionisme, l'oci o el cicle festiu.

Pel que fa a la tipologia de programes culturals dirigits a les persones joves (quadre 5), la programació és l'àmbit d'actuació que concentra més esforços per part de les regidories, que en la pràctica totalitat dels municipis centren la seva tasca a l'entorn de tres grans elements comuns:

- L'organització d'un gruíx d'oferta jove dins la festa major del municipi
- Les activitats d'oci durant l'estiu i Nadal
- La programació durant l'any d'un o més cicles o festivals destinats específicament a joves

El denominador comú de les polítiques culturals que impulsen els municipis per a les persones joves és el seu elevat component identitari, vinculat a manifestacions de cultura tradicional i popular o al calendari festiu de les poblacions. En canvi, les accions relatives a l'oci nocturn alternatiu són pràcticament inexistents als PLJ i als programes impulsats des de les àrees de cultura, un fet que contrasta amb la identificació generalitzada de demandes i necessitats en aquest sentit que s'inclouen als diagnòstics.

Junt amb aquesta tipologia de programes, l'altra gran finalitat orientadora és la democratització de la cultura mitjançant accions que posen èmfasi en l'accés als recursos culturals. Tot i això, el fet que en molts dels municipis l'oferta cultural municipal impulsada per als i les joves disposi de circuits gratuïts i diferenciats dels de la programació general fa que les campanyes de descomptes per a la reducció de barreres d'accés en termes econòmics no hi siguin presents.

Igualment, en els municipis petits amb una certa llunyania respecte a capitals de comarca o sense connexió regular amb transport públic, l'àmbit de la mobilitat es percep com un element central per al desenvolupament autònom de les persones joves. Aquest factor té fortes repercussions en els patrons de relació amb l'entorn territorial proper i condiciona clarament els consums culturals dels i les joves i les seves possibilitats en d'altres aspectes nuclears (formació, treball, etc.). Paradoxalment, però, malgrat la integralitat que podrien aportar actuacions d'aquest tipus, els municipis no disposen dels recursos necessaris per dur-les a terme.

Les polítiques de democràcia cultural –basades principalment en programes de formació artística, centres de creació i suport als joves creadors– són poc presents en el discurs programàtic de les regidories de joventut i tenen un paper molt secundari si es compara amb l'àmbit de la programació. Les iniciatives detectades en aquesta direcció estan orientades principalment a la celebració de premis i concursos i a l'accés a les programacions, i se circumscriuen de forma general als municipis de més de 10.000 habitants, que disposen dels recursos i les infraestructures necessàries, i en la majoria dels casos s'articulen conjuntament amb la regidoria de cultura.

De la mateixa manera, són poques les poblacions que ofereixen recorreguts de formació artística específics per a joves, i la tònica dominant és que estiguin orientades a tota la ciutadania o a l'atenció als trams d'edat dels infants, mitjançant polítiques que recauen organitzativament en les àrees de cultura o d'educació dels consistoris.

Des del punt de vista de les infraestructures i els espais de proximitat destinats a la cultura, en la majoria de casos els punts d'informació juvenil no solen disposar de les condicions, les dimensions i l'equipament necessari per desenvolupar activitats culturals de creació, formació o exhibició, de manera que la seva utilització queda restringida a consultes informatives, reunions o l'accés a Internet. Així doncs, no actuen com a referents en sentit cultural.

En alguns casos això es compensa amb l'existència d'infraestructures culturals o centres cívics de proximitat que assumeixen aquesta funció, però la tendència general en municipis de dimensions reduïdes és que els espais que actuen amb centralitat per a l'oci i el lleure dels i les joves és els equipaments associatius o els espais d'oci comercial. Com a resposta a aquesta realitat, un nombre creixent de PLJ incorporen accions de creació o millora de casals joves o equipaments d'activitat juvenil per contribuir a crear espais de relació social.

Finalment, el fet que el paper de l'administració local en l'eix cultural es tradueixi en molts casos en el suport al teixit associatiu per sobre de la generació de programes propis també condiciona el marge d'introducció de noves tipologies de polítiques i d'innovació a les actuals.

Quadre 5. Programes i accions principals en matèria cultural destinats a les persones joves, segons mida del municipi estudiat

Àmbit d'actuació	Programes i accions	Més de 20.000 habitants			10.001-20.000 habitants		Menys de 10.000 habitants				
		Municipi 1	Municipi 2	Municipi 3	Municipi 4	Municipi 5	Municipi 6	Municipi 7	Municipi 8	Municipi 9	Municipi 10
Creació	Premis i concursos de creació artística per a joves										
	Formació artística per a joves										
	Programa de suport a joves creadors										
Programació	Cicles o festivals destinats a joves										
	Programa d'oci nocturn alternatiu										
	Festa major jove										
	Programa d'activitats a l'estiu/Nadal										
	Creació d'una taula de dinamització en matèria cultural i d'oci										
Equipaments	Inversions en casal jove (creació o equipament)										
	Creació de bucs d'assaig musicals										
	Millora de l'aprofitament juvenil dels equipaments municipals										

4.3.2. Recursos disponibles

Més enllà del plantejament conceptual que els municipis realitzen als PLJ, de la seva capacitat de detecció de les problemàtiques i les necessitats de la població jove i de l'estratègia d'actuació que plantegen, el que finalment en condiciona la traducció en intervencions polítiques són els recursos disponibles.

Des del punt de vista pressupostari, i com ja s'ha indicat amb anterioritat, la consignació de recursos a les regidories de joventut acostuma a ser força minsa en comparació amb d'altres àrees d'intervenció dels consistoris. L'anàlisi dels casos estudiats (quadre 6) ho evidencia: el pes dels pressupostos respecte al total municipal és molt reduït en la gran majoria dels casos.

Com a conseqüència d'aquestes limitacions, moltes de les accions plantejades al procés d'elaboració dels PLJ que requereixen d'una dotació econòmica important no s'acaben incloent en l'estratègia d'actuació final o se'n redueix l'abast. Això és especialment rellevant pel que fa a la intervenció en àmbits nuclears (habitatge, mobilitat, formació, etc.).

Així mateix, a la consignació pressupostària dels PLJ sovint no s'especifica el detall per programes, fet que es veu agreujat quan per part dels consistoris no es respecta la necessitat de reserva o blindatge de les partides durant el període d'aplicació del Pla. En aquest sentit, els i les responsables de joventut sovint es veuen obligats a prioritzar o redimensionar actuacions en funció de les retallades pressupostàries o el sorgiment de noves necessitats, cosa que genera problemàtiques a l'hora d'iniciar o mantenir programes de despesa elevada amb una durada plurianual.

Ara bé, on la insuficiència de recursos destinats a les polítiques de joventut a escala local es manifesta amb més intensitat és en la dotació de personal. La pràctica totalitat de poblacions de menys de 20.000 habitants analitzades disposen només d'una persona responsable dels programes de joventut, que n'assumeix la projecció, la coordinació, la gestió, la dinamització i la informació. Certament, això impossibilita l'especialització de tasques i sovint fa que l'atenció necessària a la quotidianitat no deixi temps a la planificació a mitjà i llarg termini.

A més, la inestabilitat laboral (amb moltes de les places no consolidades) i el fet que alguns responsables es vegin obligats a compatibilitzar la seva dedicació amb d'altres àrees municipals provoca dinàmiques de rotació poc beneficioses per a la consolidació dels programes.

Als municipis de dimensions superiors, en canvi, l'existència de personal especialitzat i de dedicació exclusiva actua com a garantia de més capacitat de treball i de seguiment dels projectes, malgrat el poc pes de la dotació pressupostària.

Quadre 6. Elements organitzatius i recursos disponibles en matèria de joventut, segons mida del municipi estudiat

Elements organitzatius i recursos disponibles	Més de 20.000 habitants			10.001-20.000 habitants			Menys de 10.000 habitants			
	Municipi 1	Municipi 2	Municipi 3	Municipi 4	Municipi 5	Municipi 6	Municipi 7	Municipi 8	Municipi 9	Municipi 10
Percentatge del pressupost de joventut sobre el total (%)	1,1	0,5	1,1	-	0,1	0,8	22 ⁸²	-	1,5	3,0
Existència d'equipament municipal específic per a joves										
Nombre de responsables de programes de joventut	7	6	5	1	1	1	1	1	1	0

4.3.3. Dinàmiques de treball interdepartamental

A) A la Generalitat

El treball interdepartamental és un dels tres pilars fonamentals de coordinació de les polítiques de joventut fixats pel PNJCat. El Projecte govern (PG) és l'eina principal per fer-lo possible i té com a objectiu essencial la implicació i la coordinació efectiva dels diferents departaments de la Generalitat de Catalunya en matèria de joventut:

- Donant suport a la fase de desplegament interior del Govern.
- Definint els nivells de coordinació amb els dos altres projectes inclosos al PNJCat (Projecte territori i Projecte jove).
- Analitzant les polítiques associades als sis eixos estructuradors del PNJCat.
- Identificant duplicitats i *gaps*.⁸³
- Impulsant polítiques de joventut en els diferents departaments.

El PG constitueix el principal mecanisme de visibilització de l'acció del govern català per als i les joves i inclou totes les actuacions de la Generalitat de Catalunya en matèria de joventut, amb una relació detallada dels programes i els pressupostos anuals. Hi tenen cabuda tant les polítiques que realitza directament la Secretaria de Joventut com el conjunt d'actuacions específiques per a joves o d'interès per a les persones joves que desenvolupen altres departaments de la Generalitat.

82 El pressupost de joventut inclou un gruix important d'accions compartides amb la regidoria d'esports, però no és possible destriar-ne les accions específiques de joventut.

83 Mancances, desajustaments, duplicitats o espais d'inacció dels programes existents.

L'actuació del Projecte govern té sentit en el marc de relació amb el Projecte territori (de treball interinstitucional) i el Projecte jove (de participació), i intenta que la coordinació transversal de les polítiques de la Generalitat que afecten la població jove es realitzi amb un lideratge clar de la Secretaria de Joventut per tal de garantir una visió ajustada a la realitat i les necessitats de cada moment. Per aconseguir-ho, els grups de treball interdepartamental (GTI) són l'instrument de coordinació principal entre departaments.

L'experiència pràctica demostra que el Projecte govern és una eina vàlida de visualització de l'actuació de la Generalitat en polítiques explícites per a la població jove, especialment en termes pressupostaris. Tot i això, el criteri no és uniforme a l'hora de determinar quins programes s'hi han d'incloure i quins no. Com a conseqüència, algunes actuacions del govern català dirigides a la ciutadania en general però que tenen com a beneficiaris directes principalment els i les joves –i que, per tant, podrien considerar-se polítiques implícites de joventut– en formen part i d'altres en queden excloses.

En l'àmbit de la cultura, el Projecte govern actua com un programa de monitoratge i de caire informatiu amb poca capacitat d'incidència en les polítiques que el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació duu a terme per a la població jove. Certament, la inexistència d'un document de planificació estratègica en matèria cultural a nivell català comporta dificultats a l'hora de visibilitzar i impulsar polítiques culturals amb èmfasi en la joventut i possibilitar la seva coordinació amb l'acció que es realitza des de la Secretaria de Joventut. Per tant, l'impuls de nous mecanismes regulars de coordinació o la participació de la Secretaria en la definició i l'avaluació dels programes més enllà dels GTI són dos reptes de futur que convé considerar.

B) Als ajuntaments

Des del punt de vista del treball transversal, tant les polítiques de joventut com les de cultura es troben en una situació de feblesa respecte altres àmbits d'actuació municipals, fet que s'explica per lògiques de treball sectorialitzades, per una disposició de recursos inferior i per un posicionament de segon nivell a l'agenda política. Això condiciona la capacitat d'incidència i influència que les regidories de joventut i cultura tenen sobre altres àrees d'actuació municipal, pel que fa a l'augment de programes i en relació amb l'impuls de polítiques específiques per a persones joves.

Des del punt de vista organitzatiu, el fet que en algunes de les poblacions estudiades les esferes de cultura i joventut comparteixin regidoria o estiguin ubicades en una mateixa àrea municipal té una influència positiva en la generació de programes que posen aquests dos eixos en diàleg. Tanmateix, aquesta vertebració té més a veure amb la dimensió reduïda de les poblacions –i, per tant, amb la necessitat de concentrar al màxim els recursos disponibles per a les polítiques– que no pas amb una aposta de treball intencionada que intenti trencar la inèrcia sectorialitzadora de l'Administració.

En molts casos, l'absència de documents de planificació cultural (Pla local de cultura) també suposa dificultats a l'hora de garantir la creació de polítiques culturals amb èmfasi en la joventut amb un horitzó d'actuació que superi la lògica del dia a dia. En canvi, l'extensió dels PLJ ha propiciat que de forma més o menys accelerada els municipis hagin incorporat la planificació a mitjà termini, hagin realitzat diagnòstics de situació, visualitzat l'acció política i dimensionat els recursos.

La incorporació progressiva de l'enfocament integral de les polítiques als PLJ també ha actuat com a generadora de nous processos de transversalitat entre regidories als consistoris. Es tracta de processos amb profunditats i repercussions ben diverses, que van des de la simple ampliació del coneixement que el personal tècnic de joventut té sobre els programes i els serveis d'altres departaments (amb la possibilitat d'informació i derivació de demandes juvenils) fins a la creació de nous espais de coordinació o de programes conjunts.

Novament, la dimensió municipal i el volum de recursos humans i econòmics que els ajuntaments poden destinar condiciona en bona part l'encaix de les actuacions de joventut i cultura. En general, i a partir dels casos analitzats, es detecten tres principals situacions de relació entre regidories que determinen les polítiques culturals per a les persones joves:

— **Simbiosi:** És present als municipis que tenen una estructura administrativa feble, sense tècnic de cultura i/o joventut i/o en què la persona que assumeix les dues àrees d'acció és la mateixa. S'acostumen a desenvolupar programes amb èmfasi en la joventut dins un corpus d'activitat cultural consolidat mitjançant circuits específics (festa major jove, concerts joves, concursos de joves creadors, etc.), amb una preponderància dels àmbits de lleure i oci i una pràctica inexistència de polítiques nuclears.

- **Separació funcional segons públics:** Té a veure amb la divisió del públic diana de les polítiques. En aquest cas, que se sol produir quan existeix una regidoria de cultura i una de joventut amb personal tècnic propi. La primera desenvolupa polítiques orientades a tota la ciutadania en general i la segona s'encarrega de confeccionar i impulsar una oferta per a joves que pot incloure oci, programació i formació artística. Per tant, en l'àmbit cultural la regidoria de joventut realitza una actuació especialitzada.
- **Separació funcional segons naturalesa dels programes:** Fa referència a l'actuació de la regidoria de joventut únicament en matèria de lleure i en els àmbits nuclears de les polítiques (borsa de treball, de lloguer, etc.). En aquest model de relació —que, com el cas anterior, parteix de l'existència de dues regidories diferenciades amb recursos propis—, des de cultura s'impulsa una acció cultural no vinculada amb el lleure i amb més o menys sensibilitat cap a la població jove.

Cadascuna d'aquestes tipologies de relació i intervenció té avantatges i inconvenients que la fa més indicada per a un tipus de municipis i no per a d'altres. En qualsevol cas, i a excepció de les poblacions de dimensió mitjana o gran que disposen de recursos humans superiors amb possibilitat d'especialització, quan únicament hi ha un tècnic de joventut, el seu rol principal té més a veure amb la dinamització sociocultural i la informació juvenil que no pas amb la gestió de polítiques.

Una mirada detallada als PLJ dels municipis estudiats permet aportar una imatge de quines són les regidories que tenen més espais de col·laboració amb l'àrea de joventut (quadre 7). Els resultats indiquen que a gairebé tots els casos hi ha programes en coresponsabilitat amb la regidoria de cultura o festes, un fet que subratlla el pes elevat d'aquest tipus d'actuacions als plans locals.

Els programes de treball coordinats amb els responsables municipals d'educació i salut apareixen també gairebé de forma general a tots els municipis. En el cas de l'educació hi ha un espai consolidat de treball conjunt vinculat a la dinamització de l'alumnat als centres educatius i a l'impuls de programes formatius i d'inserció laboral per a joves, mentre que en l'àmbit de la salut la col·laboració s'orienta fonamentalment a la prevenció de drogodependències i a l'educació i la informació sexual.

Per tant, en els àmbits de la cultura, l'educació i la salut es produeixen dinàmiques generalitzades de col·laboració interna als ajuntaments, que estan relacionades amb la pivotació històrica de les polítiques de joventut a l'entorn d'aquests tres sectors d'actuació mitjançant polítiques explícites. Per contra, en àmbits nuclears com l'habitatge o la cohesió social la dimensió del municipi és determinant perquè hi hagi treball interdepartamental —la col·laboració i la incidència del vector juvenil tan sols és present en municipis de més de 10.000 habitants.

Finalment, en altres àmbits com la participació ciutadana, les polítiques d'igualtat, de cooperació, d'immigració o de medi ambient sembla que l'existència de programes compartits entre regidories no té tant a veure amb la dimensió del municipi com amb les necessitats existents a partir de la seva realitat social i territorial.

Per tot plegat, i més enllà del plantejament integral que els PLJ incorporin en la definició d'objectius d'actuació, els dèficits en el treball interdepartamental poden condicionar l'escala d'oportunitats de les persones joves a l'hora d'accedir a programes d'emancipació i generar o consolidar les desigualtats territorials existents.

Quadre 7. Existència de programes de la regidoria de joventut amb participació d'altres àrees i regidories segons mida del municipi estudiat

Participació d'altres àrees i regidories	Més de 20.000 habitants			10.001-20.000 habitants			Menys de 10.000 habitants			
	Municipi 1	Municipi 2	Municipi 3	Municipi 4	Municipi 5	Municipi 6	Municipi 7	Municipi 8	Municipi 9	Municipi 10
Cultura / Festes										
Urbanisme / Habitatge										
Serveis Socials / Cohesió social										
Participació Ciutadana										
Dona										
Salut										
Educació										
Cooperació										
Medi Ambient										
Promoció Econòmica / Turisme										
Esports										
Immigració										

4.3.4. Dinàmiques de treball interinstitucional

El treball interinstitucional constitueix el segon dels criteris bàsics de funcionament de les polítiques de joventut que marca el PNJCat. L'estructura de govern multinivell que es produeix a Catalunya, on poden coexistir actuacions de fins a sis administracions diferents en un mateix municipi, fa que el treball conjunt entre aquestes sigui especialment necessari per garantir accions coordinades que evitin espais d'inacció o intervencions redundants.

El Projecte territori és el programa que té per objectiu integrar les actuacions en matèria de joventut que impulsen les administracions locals i comarcals, les quals es concreten en:

- Garantir el desplegament de les polítiques de joventut territorialment;
- Desenvolupar una línia d'actuació interinstitucional conjunta;
- Optimitzar i racionalitzar les polítiques de joventut de les diverses institucions i administracions, i
- Impulsar mecanismes de coordinació entre institucions i administracions.

Per fer-ho possible, la Secretaria de Joventut vertebrava la seva actuació en dues direccions: el suport i l'assessorament als municipis i comarques per part de les diferents coordinacions territorials, i la coordinació dels grups de treball territorial (GTT) de perfil polític i tècnic.

L'anàlisi empírica posa de manifest que les relacions cooperatives dels municipis amb d'altres administracions acostumen a ser més intenses en l'àmbit juvenil que no pas en el cultural, en què la idiosincràsia pròpia de cada població se sol percebre des dels ajuntaments com un factor limitador de la creació d'estratègies comunes amb altres municipis.

En ambdós casos cal parlar d'una diferència clara entre els municipis de la província de Barcelona i els de la resta de Catalunya, que s'explica pel paper de suport actiu i de prestació de recursos de la Diputació de Barcelona en el primer cas. Així, els municipis barcelonins parteixen d'una lògica de treball interinstitucional amb un fort component de bilateralitat, on el treball amb la Diputació i el suport econòmic de la Generalitat hi té un paper important, tot i que no és l'únic element de relació.

En aquests municipis l'enfocament discursiu de les polítiques integrals del PNJCat, que dóna un cert marge subaltern a les polítiques culturals amb una visió perifèrica d'aquestes, sovint conflueix amb actuacions impulsades des de la Diputació segons una lògica afirmativa, que confereixen a la cultura un paper de centralitat. Per tant, es tracta de dues concepcions amb prioritats i camps d'actuació diferents que condicionen d'una manera o altra l'actuació dels ajuntaments i que no disposen de canals de coordinació entre la Diputació i la Generalitat.

A la resta de municipis de Catalunya, per contra, la lògica de relació bilateral és més dèbil i se circumscriu fonamentalment al finançament provinent de la Generalitat. La disposició d'un gruix de recursos molt inferior per part de les diputacions provincials fa que no se les pugui considerar un agent clau i en l'àmbit de les polítiques de joventut (encara que no en les culturals) els consells comarcals són l'eina principal de coordinació i suport.

L'anàlisi de les experiències també evidencia que la creació de programes juvenils a escala comarcal permet la *mancomunació* de recursos i d'assessorament tècnic, així com la generació d'espais de formació i trobada per al personal responsable dels municipis: dos elements que esdevenen cabdals per millorar les oportunitats de treball a les poblacions petites. L'impuls dels plans comarcals de joventut i el suport metodològic en l'elaboració dels PLJ per part de la Secretaria de Joventut de la Generalitat també ha contribuït a estandarditzar dinàmiques de treball i d'enfocament i a empoderar els municipis –elements que, per la seva banda, han possibilitat més espais de trobada i cooperació.

En aquest sentit, el paper de la Secretaria, a través de les seves coordinacions territorials, es basa principalment a donar suport econòmic i metodològic davant les demandes dels ens locals. Aquest treball requereix de molta flexibilitat per adaptar-se a cada cas i es focalitza en el recolzament a l'hora de definir i impulsar programes que desenvolupin les línies d'actuació establertes pel PNJCat.

No obstant aquestes dificultats, les experiències formals o informals de coordinació de programes i iniciatives entre municipis són creixents, tal com demostren els casos observats. En poblacions reduïdes, les dinàmiques de col·laboració tenen sobretot a veure amb l'aprofitament d'economies d'escala per possibilitar ofertes de lleure i oci de forma conjunta o per compartir recursos humans mitjançant el paper de suport dels consells comarcals (tècnic de joventut mancomunat). En les poblacions de dimensió mitjana i gran, en canvi, la col·laboració entre municipis s'acostuma a materialitzar en termes de lideratge a través de programes que tenen a veure amb dinàmiques d'organització rotativa o en què les poblacions ofereixen serveis juvenils a les poblacions de l'entorn de dimensions més petites.

Finalment, l'anàlisi també posa de manifest que l'existència de projectes d'intervenció autonòmica (Llei de barris, Pla educatiu d'entorn, etc.) genera recursos i oportunitats de treball en àmbits contigus a les polítiques de joventut i cultura que no sempre s'aprofiten prou des de l'àmbit municipal. Des del Projecte govern de la Secretaria de Joventut no hi ha canals d'incidència directa en els seus continguts per aprofitar sinergies, i a nivell municipal aquest tipus d'actuacions solen suposar la incorporació de personal propi dels projectes, de manera que el paper de les regidories de joventut i cultura no acostuma a quedar prou definit. Per tot plegat, la manca de claredat sobre quin ha de ser l'encaix del vector juvenil i cultural en aquest tipus d'intervencions *macro* sovint acaba diluint-ne aquestes dimensions.

Tanmateix, cal remarcar que alguns dels municipis analitzats on s'estan duent a terme intervencions d'aquest tipus sí que les han tingut en compte a l'hora d'assegurar mecanismes d'encaix amb el PLJ. En aquests casos el bagatge de treball transversal de cada consistori i la coincidència temporal de l'articulació dels projectes amb l'elaboració del PLJ són dos elements determinants per garantir aquests punts de connexió i coordinació.

A tall d'exemple, un dels PLJ incorpora la participació de l'àrea de joventut en intervencions d'altres àrees i administracions a través de taules de coordinació interinstitucional de reunió periòdica amb la participació de diferents agents:

Comissió de treball d'atenció a l'alumnat de 13 a 18 anys

- Taula laboral local
- Taula de joventut comarcal
- Taula de salut comunitària
- Taula de salut

Es tracta, doncs, d'àmbits de treball diversos en què les dinàmiques territorials i de transversalitat són ben presents i on l'aportació que han de realitzar els responsables de les polítiques de joventut poden contribuir a millorar l'atenció a les persones joves. Per tot això, la incorporació progressiva de polítiques nuclears, l'elaboració de plans de joventut mancomunats entre diferents municipis i l'articulació del vector juvenil en els projectes d'intervenció d'altres administracions i àrees municipals són els principals reptes de futur en aquest sentit. Aquestes tres línies de treball han de possibilitar una integralitat més gran en l'atenció a les persones joves, la consolidació de les relacions de col·laboració actuals entre municipis i la substitució de l'enfocament únicament municipalista per un de basat en les relacions al territori, amb especial èmfasi en l'àmbit rural.

Quadre 8. Existència de programes en matèria de joventut amb participació d'altres administracions, segons mida del municipi estudiat

Participació d'altres administracions	Més de 20.000 habitants			10.001-20.000 habitants			Menys de 10.000 habitants			
	Municipi 1	Municipi 2	Municipi 3	Municipi 4	Municipi 5	Municipi 6	Municipi 7	Municipi 8	Municipi 9	Municipi 10
Secretaria de Joventut										
Diputació Provincial										
Consell Comarcal										
Municipis de l'entorn										

4.3.5. Canals de participació i d'informació juvenil

A) Participació juvenil

La participació juvenil és el darrer dels criteris bàsics de funcionament establerts pel PNJCat, desenvolupat operativament pel Projecte jove, que inclou les actuacions en matèria de joventut que el teixit associatiu juvenil català realitza cada any. Els seus objectius són:

- Reconèixer el paper de les persones joves en la definició i l'impuls de les polítiques de joventut (acció i interlocució).
- Impulsar la participació juvenil més enllà del diàleg per aconseguir la coresponsabilitat en el disseny, l'execució i la gestió de les actuacions.
- Establir mecanismes i espais de coordinació i decisió entre joves i col·lectius de joves i Administració.

Ara bé, la importància que el model del Pla atribueix a la participació juvenil va més enllà del seu desplegament operatiu i es materialitza en una línia d'actuació estratègica que incorpora programes d'actuació orientats a la interlocució, el suport a l'associacionisme, i el foment de la cultura de la participació.

Per tant, l'enfocament del PNJCat és de caràcter ampli i comprèn que la participació juvenil es pugui desenvolupar mitjançant dues vies:

- A través de l'acció, tot participant en la generació d'actuacions destinades als i les joves des del mateix teixit associatiu juvenil.
- A través de la interlocució amb l'Administració, tot prenent part en els processos de decisió sobre les necessitats i les prioritats dels programes destinats a les persones joves i fent-ne un seguiment i una avaluació de la implementació.

Evidentment, en la totalitat de municipis hi coexisteixen de forma conjunta ambdues modalitats, tot i que en el primer cas la capacitat participativa –i, per tant, de creació de programes de joventut– té molt a veure amb el dinamisme i la vitalitat del teixit associatiu dels municipis –un element que no ha estat objecte d'anàlisi en el present estudi–. En el segon cas, en canvi, els espais d'interlocució amb l'Administració estan determinats en més mesura per l'encaix polític que els confereixen els ajuntaments –un element que sí que s'ha tingut en compte especialment.

A nivell local, hi ha un ventall ampli d'estructures de participació possibles per vehicular la interlocució entre les persones joves i l'ajuntament segons el perfil dels participants:

- **Assemblea/grup de joves:** D'estructura oberta i amb participació individual de les persones joves.
- **Plataforma mixta:** Formada per joves que hi participen a títol individual i d'altres que ho fan com a representants d'entitats juvenils
- **Consell municipal de joventu:** De caràcter consultiu, amb participació de representants d'entitats, joves no associats i agents juvenils

Un repàs a la realitat existent als deu municipis estudiats permet evidenciar que en la majoria dels casos no es disposa d'instruments permanents de participació oberta, sinó que la capacitat d'incidència en les polítiques i els programes es concentra en l'àmbit associatiu organitzat formalment. En aquest sentit, la gran majoria de municipis no té canals d'interlocució estables, a excepció de les comissions organitzadores de festes majors.

La interlocució de l'administració local amb la població jove acostuma a vehicular-se mitjançant reunions puntuals dels responsables polítics amb representants de les entitats juvenils o a través de consultes individuals dirigides al tècnic de joventut, que actua com un canal d'entrada i recepció de les demandes juvenils a l'ajuntament, fins i tot en àmbits dependents d'altres regidories. Tot i això, aquesta segona via és freqüentment utilitzada tan sols pel sector actiu de les persones joves, que són les que tenen accés a aquesta xarxa de coneixement i de relació informal. Aquest fet suposa que en molts casos els tècnics de joventut puguin contactar amb un nombre força elevat dels joves associats del municipi, cosa que crea dinàmiques positives a l'hora de poder atendre'n necessitats concretes o comprovar l'acceptació de determinats programes prèviament a la seva posada en marxa.

De la mateixa manera, la presència d'associacions juvenils o d'entitats culturals amb un volum important de joves permet disposar d'interlocutors vàlids, amb més complicitat per realitzar programes, però en limita la representativitat en funció dels interessos de tota la ciutadania jove. Sobretot en poblacions de dimensió mitjana, la manca de mecanismes de participació oberts i estables fa que a través d'aquestes lògiques de funcionament a *demanda* es generin polítiques dirigides únicament als sectors participatius, i així es tendeixin a reproduir les divisions existents entre els sectors actius i no actius.

Certament, la dimensió municipal actua com un factor determinant clar a l'hora d'enfocar la tipologia d'estructures participatives i d'interlocució que impulsen els ajuntaments. L'anàlisi posa de manifest que els consells municipals de joventut són majoritaris en poblacions de dimensió mitjana o gran i que hi ha un fort protagonisme de l'àmbit associatiu en la vehiculació de demandes. En canvi, les estructures obertes i de participació individual són característiques de municipis petits, on la interlocució amb l'ajuntament es desenvolupa de forma més flexible, amb un fort protagonisme del tècnic de joventut en la seva dinamització.

B) Informació juvenil

La informació a les persones joves sobre els recursos disponibles per part dels ajuntaments s'articula fonamentalment a través dels punts d'informació juvenil, que proporcionen atenció personalitzada a les demandes dels usuaris. Malgrat tot, en l'àmbit cultural aquest canal es considera una forma poc eficaç d'arribar a la població jove en general, i se sol complementar amb mitjans proactius d'informació de les activitats programades.

Novament, l'estructura de costos i possibilitats de les regidories determina el tipus de canals utilitzats. Així, els municipis de menys de 10.000 habitants disposen majoritàriament de llistes de distribució mitjançant el correu electrònic que permeten enviar informació periòdicament a un cost molt baix. En molts dels casos, aquesta estratègia comunicativa es completa amb l'autoedició d'un butlletí jove en suport físic que permet incorporar la programació mensual o trimestral.

Els ajuntaments de dimensions superiors, per la seva banda, opten per una estratègia informativa menys constant i individualitzada. L'edició de tríptics i cartells que es distribueixen als espais municipals i la via pública en programacions o activitats assenyalades i la posada en marxa d'una pàgina web jove del municipi són els dos canals més utilitzats. És, doncs, un enfocament que pressuposa un paper més actiu a les persones joves i que en molts casos es complementa amb la incorporació de referències als canals generals d'informació (butlletí municipal, agenda cultural, etc.).

Més enllà del paper informatiu que puguin tenir els webs joves (que en molts casos es creen com a acompanyament del procés d'elaboració del PLJ i no disposen de manteniment i actualització constants), convé esmentar l'aposta creixent d'algunes regidories de joventut per les noves tecnologies (SMS) i les xarxes socials (Facebook) com a elements d'informació i comunicació amb la població jove. El cost reduït d'aquest tipus de mitjans permet que es puguin introduir a tots els municipis amb independència de la dotació pressupostària disponible, i a la vegada possibiliten la interlocució amb els responsables tècnics i entre les persones joves i permeten publicar continguts (fotos, programacions, vídeos, etc.). Tot i això, els ajuntaments encara perceben aquest tipus d'eines com a complementàries a les tradicionals i no com a substitutives dels canals presencials.

Quadre 9. Existència d'eines i mecanismes de participació i informació juvenils segons mida del municipi estudiat

Eines i mecanismes de participació i d'informació		Més de 20.000 habitants			10.001-20.000 habitants			Menys de 10.000 habitants			
		Municipi 1	Municipi 2	Municipi 3	Municipi 4	Municipi 5	Municipi 6	Municipi 7	Municipi 8	Municipi 9	Municipi 10
Participació	Grup de joves (estructura oberta)										
	Consell Municipal de Joventut (estructura associativa)										
	Reunions amb entitats juvenils										
	Fòrum web										
	Comissió de Festes										
Informació	Llista de correu										
	Butlletí jove										
	Grup a Facebook										
	Web jove										
	SMS										

4.3.6. La visualització de les polítiques de joventut per part de les persones joves

Els i les joves de les poblacions analitzades tenen coneixement general de quins són els programes culturals que impulsen les regidories de cultura i de joventut. Tot i que el volum i la capacitat de creació de polítiques varia ostensiblement en cada cas, hi ha la percepció general que els ajuntaments no tenen prou en compte la població jove en la configuració de la programació cultural, i que aquesta es bipolaritza en excés entre la ciutadania de més de 40 anys i els infants en clau familiar, de manera que existeix un dèficit d'atenció envers els joves adolescents i els joves adults.

En aquest sentit, i encara que en general es valora positivament la capacitat d'incidència jove en la configuració de les festes majors, l'acció de les regidories de joventut en l'àmbit cultural es considera limitada i centrada especialment en termes d'oci i lleure més que no pas en programació o recursos formatius. Les demandes més recurrents dels i les joves en relació amb aquest fet tenen a veure amb la incorporació de línies i espais de suport a grups musicals, de formació en l'àmbit artístic, d'espais expositius per a joves creadors i de canvis en l'enfocament de la programació municipal.

Es reconeix de forma majoritària que els ajuntaments tenen un paper actiu en el suport a les entitats culturals i juvenils —que en municipis petits vertebraven bona part de l'activitat cultural i de relació social—, però al mateix temps se subratlla una manca de participació juvenil en l'àmbit associatiu. Els i les joves expliquen aquest fet per l'absència de canals d'entrada a les entitats culturals històriques (sovint excessivament tancades), a causa d'un individualisme creixent i de la substitució dels espais de relació social de l'esfera associativa per l'oci comercial.

En aquest sentit, també s'identifica un canvi clar dels hàbits de consum cultural, amb més pes dels formats de consum domèstic i una tendència creixent a la fuga i el desplaçament a d'altres destinacions d'oci. En poblacions de dimensions reduïdes s'hi suma la marxa per motius d'estudis i treball, que té com a conseqüència una disminució evident de l'activitat entre setmana. A la vegada, la manca d'una xarxa de transport públic que permeti accedir a circuits culturals amb centralitat es percep com un dèficit clar, ja que obliga a l'ús del transport privat i deixa sense accés als i les joves menors d'edat o que no disposen de vehicle propi.

Les reflexions en aquest punt també emfasitzen de forma general en tots els casos l'existència d'un nucli de joves actiu culturalment i associativament que actua com a impulsor de les activitats i canalitza demandes envers l'ajuntament, en contraposició a la majoria de joves que no es mostren interessats en la programació cultural i tenen un paper de consumidors molt esporàdics. En aquest cas, les dinàmiques a l'entorn de generacions o grups d'amics són explicatives de la implicació associativa, i alhora dificulten l'entrada de nous joves de forma individual.

El coneixement generalitzat dels serveis i els programes culturals als municipis contrasta de forma clara amb les percepcions sobre l'actuació cultural de caràcter juvenil que es fa des d'altres nivells de govern. Les polítiques dels consells comarcals són poc conegudes, per bé que els i les joves les esmenten en els casos de programes culturals compartits per diversos municipis. Per contra, l'acció política de la Secretaria de Joventut en cultura és pràcticament desconeguda, a excepció del Carnet Jove (que disposa d'una bona valoració) i les convocatòries de subvencions a entitats juvenils. Tot i això, els i les joves sovint tenen dificultats per identificar quina és l'administració responsable dels programes, i tendeixen a considerar-les municipals.

4.3.7. L'avaluació dels PLJ

L'avaluació constitueix un element fonamental dels PLJ, ja que permet fer el seguiment i el monitoratge de la seva aplicació i a la vegada representa una via que en facilita la revisió i la readaptació davant de canvis de context o del sorgiment de noves necessitats. El PNJCat estableix l'avaluació com una dinàmica de treball imprescindible per garantir la flexibilitat, la vigència i la viabilitat de l'acció política en matèria juvenil i incideix en la necessitat de realitzar-la amb un doble vessant: l'estratègia, segons una lògica quinquennal de detecció de canvis de context i de necessitats, i l'operativa, molt més intensiva i amb la valoració de les accions i els programes com a elements de treball.

Per fer-ho possible, des de la Secretaria de Joventut –i, més específicament, des de l'Observatori Català de la Joventut– s'ha apostat per posar a disposició dels municipis i els consells comarcals una bateria de recursos i guies pràctiques que no passen per alt la importància de l'avaluació. En aquesta direcció, a banda del tractament de les col·leccions de publicacions, al web de l'Observatori s'ofereixen als i les professionals de les polítiques de joventut nous materials de suport per desenvolupar els processos d'avaluació. Aquests documents combinen recomanacions d'enfocament teòric i consells de caràcter pràctic, i han contribuït a actualitzar les guies existents i a incorporar noves orientacions de suport als ens locals.

Per tal de realitzar l'avaluació dels PLJ, aquests instruments proposen tenir en compte tres criteris:

- **El criteri de realisme:** Treballar en allò que és realment important, qüestionant si l'actuació que s'està duent a terme respon a les necessitats i els problemes reals dels i les joves, o si, al contrari, és fruit d'una inèrcia d'actuació poc transformadora i dinàmica. En aquest criteri hi pren una importància especial la prioritització d'objectius i eixos de treball.
- **El criteri d'eficàcia:** Plantejar si s'estan assolint els objectius que el PLJ havia fixat en l'estratègia d'actuació. Aquesta mirada ha de ser doble: quant al funcionament intern (integralitat, estructura organitzativa, dinàmica de treball, etc.) i també en referència a les actuacions realitzades (gra d'assoliment dels objectius, visualització de les actuacions de joventut de la resta de regidories, etc.).
- **El criteri d'eficiència:** Observar si la despesa realitzada és la més econòmica per assolir els objectius fixats, amb un horitzó de treball de costos raonables.

A l'hora d'encarar els processos d'avaluació, a més de la necessitat de conjuminar aquesta triple valoració dels PLJ, cal afegir l'existència d'un mapa extens d'agents amb visions i encaixos diferenciats respecte a l'aplicació del pla: regidor de joventut, equip tècnic de joventut, responsables d'altres àrees de l'ajuntament implicades en el PLJ, responsables d'altres administracions, agents juvenils i joves del municipi. Com s'ha esmentat anteriorment en referència a la participació, són molts els canals i els mecanismes disponibles per permetre la implicació dels agents en el procés d'avaluació, amb un ventall ampli de pesos i graus d'importància possibles entre cadascuna de les esferes de treball: política, tècnica i ciutadana.

En aquest sentit –i si bé és preceptiu que el PLJ s'avaluï de la forma més plural i participada possible quant a l'heterogeneïtat de les mirades–, convé tenir present que la inclusió d'una o altra estructura avaluativa (junt amb el seu grau de formalitat o el caràcter vinculant dels canals participatius) pot incidir directament en la qualitat i la utilitat final del procés, així com en el grau d'implicació dels i les joves del municipi.

L'anàlisi empírica relativa a la penetració d'aquesta lògica de treball en la pràctica política dels ajuntaments estudiats posa de manifest que l'avaluació té un paper secundari a la majoria dels PLJ. Això s'explica principalment per la manca de concreció dels mitjans i els mecanismes que s'utilitzen i, per tant, per un grau baix de planificació en aquest sentit. Malgrat tot, i més enllà d'aquest espai d'indefinió, és cert que tots els municipis duen a terme exercicis valoratius respecte a les seves accions i programes almenys un cop l'any –fet que cal considerar des del punt de vista del monitoratge d'aplicació.

Pel que fa a les estructures avaluatives que els PLJ incorporen i a la implicació dels diferents agents en aquestes, hi ha un alt grau de diversitat entre poblacions, tal com s'observa al quadre 10. Tanmateix, a l'hora de realitzar-ne la lectura cal remarcar que l'elaboració de la classificació i l'establiment de la periodicitat ha tingut en compte tant els elements inclosos als PLJ com els que no s'hi inclouen però que a la pràctica es desenvolupen.

La realitat mostra que la major part dels municipis fan un seguiment de l'aplicació del PLJ que té un fort component intensiu de caire operatiu, en què les reunions entre els responsables polítics i tècnics o els fòrums de participació dels mateixos joves s'ocupen de realitzar valoracions dels programes finalitzats i de projectar les actuacions a curt termini. En canvi, hi són menys presents els mecanismes d'avaluació relacionats amb el treball conjunt amb la resta d'àrees de l'ajuntament o d'altres administracions, i en els casos en què aquests processos existeixen tenen un alt component de gestió política més que d'avaluació tècnica.

Quadre 10. Existència d'eines i mecanismes d'avaluació a la regidoria de joventut segons mida del municipi estudiat

Eines i mecanismes avaluatius	Més de 20.000 habitants			10.001-20.000 habitants			Menys de 10.000 habitants			
	Municipi 1	Municipi 2	Municipi 3	Municipi 4	Municipi 5	Municipi 6	Municipi 7	Municipi 8	Municipi 9	Municipi 10
Reunions periòdiques de coordinació políticotècnica	C	C		C	C	C	C	C	S	S
Reunions dels responsables del PLJ amb associacions juvenils	A	M						I	I	I
Comissió política de seguiment entre responsables del PLJ i entitats			M							
Reunions amb els responsables d'altres àrees de l'ajuntament	M	C	A	I	C	I	M	I	I	M
Valoracions a la comissió/grup/consell de joventut			M		S	S	M	M		
Fòrum jove a Internet	C		C	C						
Memòria/informe de gestió	A	A	A	A	A	A			A	
Grup específic d'avaluació i seguiment del PLJ		A		I						
Sistema d'indicadors d'avaluació		A					A	A		
Revisió final del PLJ	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	-	Q

Periodicitat: **C** (Continuada); **S** (Setmanal); **M** (Mensual o trimestral); **A** (Anual); **Q** (Quinquenal); **I** (Indefinida)

L'anàlisi empírica també indica un pes significativament menor dels mecanismes avaluatius de tipus estratègic, que en molts casos es limiten a les aportacions anuals que es puguin produir mitjançant les memòries de gestió, o, en última instància, a la renovació o la revisió del PLJ un cop finalitzat el període de vigència. Per tant, la introducció de noves prioritats o la detecció de canvis en les necessitats de la població jove acostuma a seguir una lògica de treball descendent amb un gran protagonisme polític i tècnic, on els canals d'incidència juvenil (espais virtuals i òrgans de participació formal) són poc utilitzats pels i les joves que no formen part de l'àmbit associatiu.

L'ús d'indicadors quantitius representa una pràctica de monitoratge que encara és poc estesa a la majoria de municipis, els quals no fixen metes concretes abans de la realització dels programes que després es puguin utilitzar, o aposten únicament per l'avaluació qualitativa. Tot i això, les poblacions que han sabut combinar ambdues dimensions es mostren satisfetes de la utilitat dels indicadors, especialment a l'hora de disposar d'elements valoratius per atendre els criteris d'eficàcia i eficiència, sobretot en termes econòmics.

Finalment, convé valorar de manera positiva l'experiència d'un dels municipis estudiats pel que fa a la creació d'un grup de treball *ad hoc* per avaluar i fer seguiment del PLJ. Aquest òrgan s'encarrega de promoure l'elaboració d'estudis, informes i propostes per afavorir i potenciar el paper dels i les joves en tots els àmbits de la ciutat i té caràcter consultiu i assessor. Les funcions que desenvolupa són:

- Rebre informació prèvia de les propostes i els acords municipals en matèria de joventut.
- Impulsar la participació dels i les joves en el desenvolupament de la ciutat.
- Garantir el seguiment, la supervisió i l'avaluació del PLJ.

La seva composició –està integrat per dues o tres persones de cadascun dels tallers participatius utilitzats per elaborar les propostes del PLJ– permet fer un seguiment continu per part de joves informats. A més, l'enfocament transversal del seu àmbit d'actuació (es coordina des de Participació Ciutadana i no des de

Joventut) li confereix avantatges respecte altres estructures d'avaluació participativa més sectorials (grups de joves o consells de joventut). En contraposició, es tracta d'una estructura tancada i restringida sense caràcter vinculant, cosa que pot condicionar les expectatives i les dinàmiques de treball dels i les joves participants, al mateix temps que atorga un pes important al compromís d'actuació polític.

4.4. Síntesi

4.4.1. Punts forts de les polítiques culturals i de joventut

A continuació es presenten de forma sintètica i agrupada les conclusions principals de l'anàlisi de les polítiques públiques del binomi cultura-joventut. Es tracta, com s'ha vist, d'una aproximació basada en les experiències concretes que aporta elements avaluatius de base empírica a partir de la realitat estudiada. No obstant això, bona part de les tendències i les realitats detectades han de contribuir a introduir reflexions de futur en el context català.

A) En relació amb la planificació i l'enfocament de les polítiques

- Fruit de la revisió del PNJCat de l'any 2005 s'ha produït un canvi d'enfocament de l'espai de la cultura a les polítiques de joventut, de manera que es posa més èmfasi en les dimensions de creació i difusió i en el seu paper en la democratització de la cultura i la construcció d'identitats juvenils.
- L'elaboració de PLJ ha contribuït a incorporar nous àmbits d'actuació en el plantejament de les polítiques de joventut per part dels ajuntaments i ha fet que de forma més o menys accelerada els municipis hagin hagut d'introduir la planificació a mitjà termini i dimensionar els recursos.
- La programació cultural és l'àmbit d'actuació que concentra més esforços per part de les regidories de joventut, amb un fort pes de l'oferta jove dins les festes majors i les activitats d'oci a l'estiu i el Nadal. La coresponsabilitat de programes compartits amb les regidories de cultura és un fet estès i consolidat.
- El Projecte govern constitueix una eina vàlida de visualització de l'actuació de la Generalitat en polítiques explícites per a la població jove, especialment en termes pressupostaris.
- El fet que les esferes de cultura i de joventut comparteixin regidoria o es trobin en una mateixa àrea municipal té una influència positiva en la generació de programes que posen aquests dos eixos en diàleg.
- En municipis petits amb una certa llunyania respecte a capitals de comarca, l'àmbit de la mobilitat es percep com un element central per al desenvolupament autònom de les persones joves, que condiciona els seus consums culturals.

B) En relació amb la posada en pràctica de les polítiques

- La inclusió al diagnòstic dels PLJ de programes d'atenció a persones joves d'altres regidories és una pràctica molt generalitzada, amb independència de la dimensió dels municipis.
- El pressupost de la Generalitat destinat a programes culturals per a joves es va incrementar un 70,2% entre els anys 2005 i 2007.
- El *Pla d'actuació de les polítiques de joventut 2008-2011* fa referència a l'ampliació dels programes de suport a la creació artística i cultural jove mitjançant accions descentralitzades.
- Un nombre creixent de PLJ introdueixen accions de creació o millora de casals joves o equipaments d'activitat juvenil, que han de contribuir a crear espais de relació social.
- Als municipis de més de 20.000 habitants estudiats l'existència de personal amb dedicació exclusiva actua com a garantia de més capacitat de treball i de seguiment dels projectes.
- La creació de programes juvenils a escala comarcal permet la *mancomunació* de recursos i d'assessorament tècnic, així com la creació d'espais de formació i de trobada per al personal responsable dels municipis: dos elements que es revelen cabdals per millorar les oportunitats de treball a les poblacions petites.

- S'observa una tendència al creixement de les experiències formals o informals de coordinació de programes i iniciatives entre municipis, ja sigui compartint recursos (poblacions petites) o exercint funcions de lideratge (poblacions grans).
- Hi ha una aposta creixent d'algunes regidories de joventut per les noves tecnologies (SMS) i les xarxes socials (Facebook) com a elements d'informació i comunicació amb la població jove. El cost reduït d'aquest tipus de mitjans permet que s'introdueixin amb rapidesa i possibilita la interlocució amb els responsables tècnics i entre les persones joves.
- Els i les joves de les poblacions analitzades són coneixedors dels programes culturals que impulsen les regidories de cultura i de joventut.
- La major part dels municipis estudiats realitzen un seguiment de l'aplicació del PLJ amb un fort component intensiu de caire operatiu: les reunions entre els responsables polítics i tècnics o els fòrums de participació dels mateixos joves s'ocupen fonamentalment de realitzar valoracions dels programes finalitzats i projectar les actuacions a curt termini.
- La utilització d'indicadors quantitativs és una pràctica de monitoratge encara poc estesa, però les poblacions que han sabut combinar-los amb tècniques qualitatives es mostren satisfetes de la seva utilitat, especialment a l'hora de disposar d'elements valoratius per atendre els criteris d'eficàcia i eficiència.

4.4.2. Punts febles de les polítiques culturals i de joventut

A) En relació amb la planificació i l'enfocament de les polítiques

- En els municipis de menys de 10.000 habitants analitzats, els programes s'orienten principalment als infants i als joves adolescents, amb menys atenció als joves adults.
- La transformació de les polítiques culturals per donar més impuls de les dimensions creatives no s'ha completat a escala local. L'anàlisi realitzada posa de manifest que el binomi cultura-oci o cultura-lleure encara apareix recurrentment als PLJ i que la majoria d'actuacions s'encaminen a l'accés dels i les joves a la recepció de la cultura.
- Hi ha una lògica de treball de tipus ascendent a l'hora d'articular les polítiques basada en l'atenció a les demandes i no en l'impuls d'accions transformadores o de tipus estratègic.
- Entre els municipis estudiats són pocs els casos en què les dades de l'EDE es posen en diàleg amb estadístiques pròpies dels ajuntaments o dels serveis de joventut municipals per a la configuració del diagnòstic dels PLJ.
- Els processos participatius oberts a l'entorn de jornades de validació de diagnòstics o de recollida de propostes per als PLJ són encara una pràctica poc estesa a escala municipal.
- La fuga de consum i la manca d'ofertes d'oci no comercial són dos dèficits que apareixen de forma general als diagnòstics dels PLJ. Als municipis de més dimensió s'hi suma la millora dels canals informatius i la demanda d'espais de trobada.
- Les polítiques de formació artística i de suport als joves creadors són poc presents al discurs programàtic de les regidories de joventut i tenen un paper secundari en comparació amb l'àmbit de la programació.
- La inexistència d'un document de planificació estratègica en matèria cultural a nivell català comporta dificultats a l'hora de fer visible i impulsar polítiques culturals amb èmfasi en la joventut i possibilitar que es coordinin amb l'acció que es duu a terme des de la Secretaria de Joventut. A nivell local, la manca de documents de planificació cultural (Pla local de cultura) genera dificultats per garantir la creació de polítiques culturals que tinguin en compte la població jove amb un horitzó d'actuació que superi la lògica del dia a dia.
- L'existència de projectes d'intervenció autonòmica (Llei de barris, Pla educatiu d'entorn, etc.) crea recursos i oportunitats de treball en àmbits contigus a les polítiques de joventut que no sempre s'aprofiten prou des de l'àmbit municipal.

- En poblacions de dimensió mitjana, la manca de mecanismes de participació oberts i estables fa que a través de lògiques de funcionament *a demanda* es creïn polítiques dirigides únicament als sectors participatius o associats.
- Hi ha la percepció general que els ajuntaments no tenen prou en compte la població jove en la configuració de la programació cultural i que aquesta es bipolaritza en excés entre la ciutadania de més de 40 anys i els infants, en clau familiar, amb un dèficit d'atenció envers els joves adolescents i els joves adults.
- Als municipis barcelonins, l'enfocament integral del PNJCat sovint conflueix amb actuacions impulsades des de la Diputació segons una lògica afirmativa, que confereixen a la cultura un paper de centralitat. Es tracta de dues concepcions amb prioritats i camps d'actuació diferents i que no disposen de canals de coordinació entre elles.

B) En relació amb la posada en pràctica de les polítiques

- Molts dels municipis no disposen de recursos per introduir polítiques de millora de la mobilitat de les persones joves en matèria de transport públic, tot i la importància d'aquest factor que es detecta als diagnòstics.
- Les accions relatives a l'oci nocturn alternatiu són pràcticament inexistents, malgrat la demanda generalitzada en aquest sentit.
- Tant les polítiques de joventut com les de cultura es troben en una situació de feblesa respecte altres àmbits d'actuació municipals, fet que s'explica per lògiques de treball sectorialitzades, per una disposició de recursos inferior i per un posicionament de segon nivell a l'agenda política.
- La disposició de recursos limitats i l'elevat volum de treball que han d'assumir els tècnics de joventut condicionen la transició cap a la integralitat de les polítiques. Moltes de les accions plantejades al procés d'elaboració dels PLJ no s'acaben incloent a l'estratègia per motius pressupostaris. En termes de personal, la pràctica totalitat de municipis de menys de 20.000 habitants disposen únicament d'una persona responsable que ha de compatibilitzar diferents dedicacions i funcions.
- Quan hi ha només un tècnic de joventut, el seu rol principal té més a veure amb la dinamització sociocultural i la informació juvenil que no pas amb la gestió de polítiques o la capacitat de desenvolupar estratègies a mitjà i llarg termini.
- La majoria dels equipaments dels PIJ no tenen les condicions necessàries per desenvolupar activitats culturals. Per tant, no actuen com a referents o generadors d'atracció en aquest àmbit.
- Les relacions cooperatives dels municipis amb d'altres administracions acostumen a ser més intenses en l'àmbit juvenil que en el cultural, on la idiosincràsia pròpia de cada població se sol percebre des dels ajuntaments com un factor limitador de la generació d'estratègies comunes amb d'altres municipis.
- En la majoria dels casos no existeixen instruments permanents de participació oberta, sinó que la capacitat d'incidència en les polítiques i els programes es concentra en l'àmbit associatiu organitzat formalment. En aquest sentit, la gran majoria de municipis no disposa de canals d'interlocució estables, a excepció de les comissions organitzadores de festes majors.
- L'acció de les regidories de joventut en l'àmbit cultural es considera limitada i especialment centrada en termes d'oci i lleure, més que en programació o recursos formatius. Se subratlla una manca de participació juvenil en l'àmbit associatiu vinculada a l'absència de canals d'entrada a les entitats culturals històriques, a l'increment de consums culturals domèstics i a la substitució dels espais de relació social de l'esfera associativa per l'oci nocturn.
- La introducció de noves prioritats o la detecció de canvis en les necessitats de la població jove acostuma a seguir una lògica de treball descendent amb un fort protagonisme polític i tècnic, en què els i les joves que no formen part de l'àmbit associatiu utilitzen poc els canals d'incidència juvenil.
- El coneixement generalitzat dels serveis i els programes culturals als municipis contrasta clarament amb les percepcions sobre l'actuació cultural de caràcter juvenil que es fa des d'altres nivells de govern.
- L'avaluació ocupa un paper secundari en la majoria de PLJ, fet que s'explica per la manca de concreció dels mitjans i els mecanismes que s'han d'utilitzar i per un grau baix de planificació.

5. Conclusions

5.1. Limitacions analítiques del binomi cultura-joventut

5.1.1. Les dificultats a l'hora de definir i estudiar la població jove

La present recerca ha partit de l'existència d'un doble problema analític a l'hora de realitzar una aproximació als hàbits de consum i les pràctiques culturals de les persones joves, que té a veure amb les dificultats de definició dels elements que formen el binomi cultura-joventut.

La concepció tradicional de joventut vinculada a l'absència d'autonomia (econòmica, d'habitatge i laboral) ja no és un esquema vàlid, perquè actualment aquests processos de dependència es perllonguen més enllà dels contorns tradicionals de la joventut i afecten col·lectius de població extensos. La incorporació al mercat laboral i immobiliari es fa d'una forma cada cop més tardana per part de les persones joves, i quan es desenvolupa sovint està determinada per situacions de precarietat o vulnerabilitat. Paradoxalment, això succeeix en un context en què les generacions joves actuals disposen d'uns nivells de preparació i benestar molt superiors als dels seus pares i mares, i que són fruit de les condicions materials que reporta la manca d'emancipació.

Les trajectòries vitals de tipus lineal, amb estadis pautats de transició cap a la vida adulta (inserció al mercat laboral, emancipació i formació d'una família), ja no són explicatives dels recorreguts actuals, molt més experimentals, diversos i reversibles. Aquest caràcter inestable fa que la construcció personal de les persones joves es desenvolupi en un context de molta vulnerabilitat. Un context on la concepció de la joventut com a procés que es fonamenta en la ràpida transició cap a la independència adulta s'ha de substituir per una idea vinculada en més mesura a l'assoliment de recursos per exercir la ciutadania plena.

La delimitació de la joventut en les polítiques públiques impulsades des de l'Administració també ha estat afectada per l'afebliment de les línies definitòries del col·lectiu jove. En termes d'acció política, el seu perllongament més enllà dels límits tradicionals ha fet posar en dubte els segments d'edat utilitzats per articular l'acció pública i ha comportat la coexistència de programes juvenils dirigits a rangs d'edat no coincidents.

De la mateixa manera, els contorns de separació entre la infantesa i la joventut han tendit a difuminar-se gràcies a una major autonomia de consum i empoderament dels infants i els adolescents, que, tot i presentar necessitats i característiques ben diferenciades de les dels joves adults, han passat a representar un nou públic diana de les polítiques de joventut d'algunes administracions.

Per tot plegat, en l'etiqueta *joventut* hi coexisteixen cada cop més perfils de persones amb trajectòries, necessitats i situacions vitals més diverses, que qüestionen el seu tractament unitari i obliguen a incorporar mirades amb matisos específics.

5.1.2. Les dificultats a l'hora de definir i estudiar els consums culturals

L'aproximació als consums culturals també està condicionada per les dificultats conceptuals en la seva definició. La majoria de les enquestes de consums —i l'ECPC no n'és una excepció— parteixen d'una lògica descriptiva que apel·la a la neutralitat a l'hora de valorar els consums, entenent que tots són igual de bons i desitjables. En canvi, en el debat nuclear sobre la cultura i les polítiques culturals, aquest posicionament de neutralitat entra en contradicció amb l'òptica axiològica, que parteix de valorar i atorgar significats socials diferents als consums.

Malgrat que la lògica descriptiva és dominant en l'estudi estadístic dels consums culturals, es revela incompatible a l'hora de generar polítiques de caràcter transformador, perquè la definició i la prioritització d'actuacions es basa necessàriament en una valorització prèvia de les pràctiques i els consums. No obstant això, tant la lògica descriptiva com l'axiològica tenen problemes per definir quins són els límits de la cultura i les pràctiques culturals, i, per tant, generen propostes d'enquestes de consum no coincidents.

A aquesta dificultat conceptual cal afegir-hi una segona problemàtica, que té a veure amb les limitacions instrumentals que suposa aplicar les enquestes de consums culturals generals a la població jove. El fet que en la majoria dels casos no hagin estat concebudes i dissenyades pensant en les especificitats d'aquest col·lectiu, junt amb la manca d'adaptació als canvis de context tecnològic (amb impactes més immediats en joves que en adults), fa que tinguin limitacions en l'anàlisi de la realitat que pretenen estudiar.

Una part important d'aquestes limitacions estan relacionades amb l'exclusió de variables que fan referència al cicle vital; la manca de qüestions relatives als nous formats i les pràctiques de consum cultural flexible; la metodologia d'accés als enquestats (fonamentalment telefònica, fet que deixa de banda col·lectius joves importants sense línia fixa o amb una utilització prioritària d'aparells mòbils), i l'enfocament dels consums a través d'elements que no incorporen el valor subjectiu de la cultura.

5.2. Dinàmiques de consum i respostes polítiques

5.2.1. Factors de canvi i noves oportunitats en els hàbits de consum cultural juvenil

Entre el 2001 i el 2006, anys de realització de les enquestes de consum i pràctiques culturals de Catalunya, s'han produït canvis importants que han condicionat d'una manera o una altra l'evolució dels hàbits culturals de la població jove. Aquests canvis afecten tant el vessant sociodemogràfic com el context tecnològic i s'han accelerat de forma continuada fins a l'actualitat. Per tant, la lectura dels resultats no es pot fer sense tenir-los en consideració.

Des del punt de vista sociodemogràfic, la gran arribada de població estrangera ha fet canviar la composició social de la població jove: el pes de les persones novingudes sobre el total s'ha multiplicat per cinc en el període 2001-2009, amb percentatges superiors als de la població adulta i un clar protagonisme dels perfils de joves de més edat (25-29 anys).

De la mateixa manera, les taxes d'atur i temporalitat laboral han trencat la dinàmica de reducció que va acompanyar l'etapa de creixement econòmic fins a l'any 2008. Actualment, els i les joves són un dels col·lectius més afectats pel context de crisi financera mundial, que comporta noves amenaces de precarietat i dificulta l'accés al mercat laboral i immobiliari. Encara que la taxa d'emancipació ha seguit creixent de manera continuada, només un terç de les persones de 16 a 29 anys viuen fora de la llar familiar i el mercat de l'habitatge segueix sent poc accessible per aquest segment de la població.

Aquests elements de canvi social també han anat acompanyats d'altres transformacions del context tecnològic que han comportat la modificació de les pràctiques de consum tradicionals. Les persones joves han demostrat una capacitat especial d'acceptació i adaptació als nous formats culturals, un fet que el mercat ha tingut molt en compte a l'hora d'adaptar els llenguatges i dirigir els productes.

L'aparició de nous suports i modalitats de consum (MP3, Blu-ray, *streaming*, podcast, llibres electrònics, etc.) i l'impuls de noves plataformes d'accés, de generació i d'intercanvi de continguts (televisió a la carta, P2P, xarxes de relació social, autoedició, Creative Commons, etc.) ha contribuït a ampliar les oportunitats i les necessitats de consum, que s'han traduït en pràctiques més flexibles, simultànies i heterogènies.

Com a conseqüència de tot això, els i les joves realitzen de forma global un consum cultural cada cop més elevat en l'àmbit domèstic, amb nivells superiors respecte a la població adulta:

- La pràctica totalitat de les llars de les persones joves catalanes estan molt ben equipades, i vuit de cada deu disposen d'ordinador amb Internet. En termes d'equipament, s'han reduït ostensiblement les desigualtats entre grups per raó d'estudis, moment de transició o grup ocupacional.
- La freqüència amb què s'escolta música ha registrat un creixement important en tots els grups poblacionals joves, influït pels nous formats portàtils i per l'accés a la xarxa. Es consoliden els patrons diferenciats respecte a la població adulta.
- L'ús d'Internet ha crescut de forma molt pronunciada. El 94,6% de les persones joves l'utilitzen, amb un increment generalitzat que ha reduït els diferencials existents per raó d'estudis i també per grup ocupacional durant l'any 2001.

El creixement dels recursos materials d'accés a la cultura en l'hàbit domèstic ha contribuït a igualar les oportunitats de consum entre grups poblacionals joves. En conseqüència, s'ha tendit a reduir les desigualtats intragrups de tipus estructural i s'ha anat cap a la uniformització, de manera que en l'actualitat ser jove és sinònim de disposar d'una llar molt ben equipada, escoltar música regularment i utilitzar Internet.

5.2.2. Elements d'estabilitat i de desigualtat en el consum cultural juvenil

Paral·lelament als canvis importants de context i a la irrupció de nous formats amb un fort arrelament juvenil que han fet augmentar les possibilitats de consum, hi ha determinats hàbits culturals de les persones joves que, tot i haver variat durant el període 2001-2006, es caracteritzen per patrons evolutius més estables i per presentar un nombre més elevat de casuístiques. Es tracta de consums que són definitoris dels hàbits culturals juvenils i que actuen com a elements diferenciadors respecte a la població adulta, però en què no es pot parlar d'una tendència a la uniformització perquè segueix havent-hi desigualtats accentuades dins el col·lectiu jove.

Malgrat que les persones joves es caracteritzen per tenir uns nivells de lectura de llibres, de consums culturals de desplaçament necessari (teatre, concerts, cinema, museus i biblioteques) més elevats que els de la població adulta, avui en dia ser jove no implica fer aquests consums freqüentment. Això s'explica perquè, per bé que els canvis han contribuït a augmentar aquests consums en les franges de baixa freqüència, encara segueixen existint diferències importants per raons socioeconòmiques o de cicle vital entre la població jove, que fan impossible parlar d'una realitat unitària o d'una tendència a la igualació.

Des d'aquest punt de vista, convé assenyalar amb una certa preocupació que el 31,6% de les persones joves no han assistit a cap concert durant l'últim any, que el 26,8% no ha visitat cap museu, galeria o monument, i que el 53,7% no ha acudit al teatre. Però on cal parar més atenció per dissenyar estratègies d'accessibilitat cultural és en el fet que el 14,2% no ha llegit cap llibre i el 31,8% no ha utilitzat una biblioteca durant els darrers dotze mesos. Dues vessants de consum amb un paper central a l'hora de facilitar la resta de pràctiques i hàbits.

Bona mostra d'aquesta desigualtat de consums entre la població jove és l'existència de diferents perfils de consumidors culturals amb patrons propis. Des d'aquest punt de vista es poden distingir tres grups principals:

- **Captius (47,8%):** Majoritàriament persones entre 15 i 19 anys que estan estudiant i que es caracteritzen per realitzar consums esporàdics tant en l'àmbit domèstic com de desplaçament necessari. Els estudis actuen com a motivadors dels consums de desplaçament necessari (en especial, les biblioteques) i l'estructura familiar proporciona suport econòmic.
- **Omnívors (20,6%):** Amb consums intensius i freqüents que combinen tots els formats, tant estàtics com de desplaçament, i que fan necessària una compaginació de tasques i un esforç econòmic. Responen a aquest perfil tant els joves no emancipats amb nivells educatius i de temps lliure elevats, amb xarxes relacionals en un entorn educatiu amb perfils similars i amb suport econòmic familiar, com els joves amb estudis superiors emancipats amb ingressos propis.
- **Homo videns (31,6%):** Amb patrons culturals que es restringeixen a la televisió (per sobre de la mitjana) i a l'escolta esporàdica de música, sense cap desplaçament. Són pràctiques de consum solitari, compatibles amb d'altres activitats i amb menys cost monetari. El grup està format majoritàriament per homes, de 25 a 29 anys, amb estudis primaris o secundaris, inserits al mercat laboral, casats i amb fills o solters.

Així doncs, hi ha tres perfils amb característiques, dinàmiques i finalitats de consums culturals ben diverses que accentuen l'existència de desigualtats. Tot i que en la seva definició els trams d'edat no siguin coincidents i es pugui plantejar la possibilitat d'establir trajectes d'evolució entre perfils amb el pas del temps, l'anàlisi ha permès veure que la variable de generació és més explicativa que la variable d'edat en la majoria de consums i pràctiques. Si bé aquest aspecte contribueix a augmentar i consolidar la base de la piràmide de consum cultural poblacional, també posa de manifest el risc que les desigualtats intragrups d'una mateixa generació de joves es perpetuïn o augmentin un cop aquests passin a l'etapa adulta.

L'anàlisi també posa de manifest que la lectura habitual de llibres va acompanyada de consums elevats d'altres formats i té un paper de centralitat en el desenvolupament cultural de la persona. En aquest sentit, durant el període 2001-2006 les desigualtats en els nivells de lectura entre grups s'han reduït gràcies a la disminució

del percentatge de no lectors i a l'increment dels lectors habituals. En principi, aquest augment ha d'acabar tenint efecte en la resta de consums que realitzen els nous lectors habituals, però no ha de fer oblidar que encara hi ha un important grup de persones joves que no té la lectura en la seva *dieta cultural*.⁸⁴

5.2.3. Les variables explicatives dels diferencials de consum cultural juvenil

La joventut és una etapa vital que cada cop està més marcada per dinàmiques de flexibilitat. A banda dels factors estructurals (nivell d'estudis, edat, sexe, etc.) hi ha altres variables amb transformacions al llarg del cicle vital que tenen una influència clara en les oportunitats de consum cultural de les persones joves i que acaben generant patrons diferenciats.

És el cas de l'activitat en el mercat laboral. Tot i que la disposició de fonts d'ingressos propis per part de les persones joves ocupades pugui fer pensar que tenen més capacitat d'accés a productes i serveis, els nivells de consum cultural de la població treballadora són menors que els de l'estudiant, encara que disposin d'un temps lliure similar.

Igualment, la paternitat i la maternitat actuen com a condicionadors clars dels hàbits: redueixen de forma significativa els consums de desplaçament necessari (teatre, cinema, museus i biblioteques) i els que impliquen renunciar a activitats paral·leles (lectura).

Així, tant l'entrada al mercat laboral com la paternitat i la maternitat són factors que, en lloc d'actuar com a estructuradors dels patrons de consum de les persones joves, tenen un paper de modificació dels mateixos, reduint determinats formats i potenciant-ne d'altres. Per aquest motiu cal acabar amb la tradicional visió explicativa dels consums centrada únicament en les variables de temps i recursos econòmics. Factors com l'increment de l'oferta cultural, l'aparició de nous formats i modalitats de consum que aposten per la flexibilitat i la personalització, o l'augment de la mobilitat geogràfica de la població fan que el temps lliure disponible actuï cada cop menys com un element impossibilitador dels consums i que les barreres econòmiques perdin pes. En canvi, la variable del cicle vital sembla tenir un paper creixent en aquest sentit.

De la mateixa manera convé introduir el valor subjectiu de la cultura per als joves com una nova dimensió a tenir en compte, tant pel que fa a la seva construcció conceptual (què es considera cultura i quins en són els límits des de la perspectiva de la població jove) com en relació amb la importància que es dona als consums culturals en contextos de relació social amb l'entorn (consums col·lectius).

5.2.4. El valor de la cultura en els tipus de polítiques de joventut

L'existència de diferents aproximacions teòriques quant als eixos d'intervenció de les polítiques de joventut fa que el paper de la cultura basculi des de la posició de centralitat que li atorguen les polítiques afirmatives fins a l'encaix perifèric que ocupa en les polítiques de transició.

El recorregut històric de les polítiques de joventut al nostre país també ha influït en aquest canvi de valorització de la cultura. Des dels primers programes juvenils fins a l'actual marc d'intervenció, han estat molts els discursos que s'han succeït sobre l'objectiu i l'enfocament de les polítiques de joventut, i, en conseqüència, sobre el major o menor protagonisme de la cultura en aquestes.

Els plantejaments inicials, centrats únicament en intervencions de suport a l'associacionisme i l'educació en el lleure que van caracteritzar la dècada dels setanta, es van substituir anys més tard pel nou model de polítiques de transició. Es tractava d'una nova lògica de treball integral i transversal que ampliava els àmbits d'actuació tradicionals i que posava èmfasi en la situació econòmica i social de les persones joves, més que no pas en el camp vivencial i cultural.

84 Malgrat tot, aquest fet s'ha de considerar tenint present que l'ECPC es caracteritza per utilitzar una òptica neutra purament descriptiva, que no incideix en valoracions del consum. No és possible, doncs, diferenciar les motivacions de la lectura o discriminar els resultats segons la qualitat o els formats del consum realitzat. En conseqüència, sota la categoria *lectors habituals* (persones que han llegit sis o més llibres durant l'últim any) s'hi acaben agrupant joves amb pràctiques de lectura diferents i poc comparables (d'oci, professionals, etc.)

Paral·lelament, el naixement de les polítiques afirmatives –centrades en els camps de la cultura i la generació d'identitat– va contribuir a enriquir el debat teòric existent. L'aprovació del PNJCat al tombant de segle va suposar l'inici d'una nova etapa en les polítiques, ja que va consolidar un marc de treball estable que incorporava una perspectiva de treball global en què l'accés a cultura es vinculava als drets de ciutadania i a les possibilitats d'emancipació personal de la població jove.

Tot i que la valorització de la cultura ha viscut canvis importants al llarg d'aquest procés i que en l'actualitat els municipis estan realitzant un esforç de planificació i d'implantació del treball transversal per mitjà dels PLJ, la pràctica política d'aquests trenta anys de polítiques de joventut a Catalunya ha evolucionat a un ritme més pausat. Si bé és cert que els ajuntaments han assumit com a propi el discurs integral del PNJCat i cada vegada han impulsat més actuacions en altres àmbits de la vida de les persones joves, els programes culturals segueixen constituint el gruix central de l'actuació de les regidories de joventut.

Més enllà d'aquest decalatge entre el plantejament polític i la pràctica operativa a escala local, en l'última dècada també s'ha produït un canvi discursiu rellevant pel que fa a la concepció de cultura que incorporen els programes juvenils. L'enfocament inicial del PNJCat a l'entorn del binomi cultura-lleure –que donava un pes central a l'associacionisme i el consum– ha donat pas, per mitjà de la revisió estratègica de l'any 2005, a un nou esquema de treball que posa l'èmfasi en la reducció de les barreres d'accés i la democratització cultural.

Es tracta, doncs, d'un plantejament que vincula la cultura a l'emancipació juvenil partint de la seva presència consubstancial en totes les dimensions de la vida, i en què la creació i la difusió tenen un paper prioritari. Novament, i encara que els plantejaments polítics a escala local recorren cada cop més a aquests termes, la transformació del funcionament dels programes no ha aconseguit concretar aquest canvi: el consum i les activitats de lleure segueixen sent la tònica dominant.

5.3. Algunes reflexions finals

5.3.1. Eixos de desigualtat en les polítiques culturals i juvenils

L'aprovació i el desenvolupament del PNJCat ha permès crear un marc de treball estable de referència a nivell català que ha servit com a plataforma de suport metodològic i de recursos a l'administració local, amb un clar impuls de governança. Tot i això, la seva implementació al territori ha seguit ritmes desiguals i ha estat afectada per múltiples factors que condicionen l'existència de diferencials d'oportunitats evidents entre municipis, tant pel que fa a les possibilitats d'impulsar programes per part dels ajuntaments com a l'accés a la cultura per part de la població jove:

- La manca d'un consens generalitzat sobre el segment d'edat al qual han d'anar dirigides les polítiques de joventut provoca que en municipis petits i mitjans l'acció municipal inclogui els infants com a població diària de les polítiques de joventut, de manera que desatén les necessitats dels adolescents i, en especial, les dels joves adults.
- La llunyania respecte a municipis amb capitalitat condiona les possibilitats de consum cultural juvenil de forma evident. En aquest sentit, la manca d'una xarxa de transport públic articulada que faciliti la mobilitat cultural de les persones joves genera barreres d'accés als circuits culturals metropolitans.
- La dimensió municipal actua com a factor limitador de l'impuls de polítiques de democràcia cultural (formació artística i suport a la creació) per part dels ajuntaments. Aquest tipus de programes són pràcticament inexistents en poblacions de menys de 10.000 habitants.
- Des del punt de vista pressupostari, la consignació de recursos a les regidories de joventut acostuma a ser molt minsa i no se'n fa una reserva tenint en compte el recorregut d'aplicació plurianual dels PLJ. Als municipis petits i mitjans (menys de 20.000 habitants) la manca de personal dedicat exclusivament a la gestió de les polítiques de joventut o l'existència d'un sol tècnic de referència comporta sobrecàrregues laborals que obliguen a desenvolupar tasques de gestió i dinamització, tot relegant la planificació, la innovació i l'avaluació a un segon pla.

- Des del punt de vista organitzatiu, l'absència de documents de planificació cultural (Pla local de cultura) en la majoria dels municipis catalans suposa dificultats per garantir polítiques culturals que tinguin en compte el vector juvenil. Tanmateix, les regidories de cultura segueixen sent les *aliades naturals* a l'hora d'impulsar accions conjuntes des de joventut.
- Els municipis de la província de Barcelona disposen d'una font de suport econòmic complementària als de la resta de Catalunya, gràcies al paper de prestació de recursos a l'àmbit local que desenvolupa la Diputació de Barcelona. Tot i així, l'aposta per una lògica d'actuació afirmativa i la manca de canals de coordinació amb les polítiques impulsades des de la Generalitat poden generar actuacions divergents als municipis.
- La manca generalitzada de canals permanents de participació oberta fa que la capacitat d'incidència sobre les polítiques i els programes dels ajuntaments per part de les persones joves es concentri en l'àmbit associatiu organitzat formalment. Aquesta situació és especialment present en els municipis de més de 20.000 habitants, on la població jove també té dèficits en el coneixement dels recursos i els serveis disponibles.

Aquests i d'altres eixos de desigualtat en la formulació i l'accés a la cultura des d'una òptica política de joventut posen de manifest que segueix havent-hi un ventall ampli de situacions en què la dimensió municipal i la distribució territorial de les poblacions actuen com a elements condicionadors. Per tant, cal tenir en compte quines són les dinàmiques d'actuació presents, els avantatges operatius i els dèficits que cal corregir en cada cas per seguir implementant polítiques de joventut que, a partir d'un marc general, puguin adaptar-se a les especificitats de cada context local i territorial.

5.3.2. Polítiques culturals explícites i implícites per a les persones joves

L'articulació tradicional de les polítiques culturals per a les persones joves al territori s'ha desenvolupat mitjançant un paper proactiu dels ajuntaments, que, tot i no disposar de marcs competencials propis, han creat progressivament estructures (regidories) i eines de planificació (PLJ) específiques per a l'atenció de les persones joves.

Així, ha estat en l'esfera municipal on tradicionalment s'ha produït la translació dels plantejaments de la sociologia juvenil i la teoria política en pràctiques operatives, mitjançant programes dirigits a les persones joves que han actuat com a laboratoris de canvi i esferes de generació de noves metodologies d'actuació. Actualment, però, i des de l'elaboració del PNJCat, és la Generalitat de Catalunya qui lidera la construcció discursiva de les polítiques de joventut i constitueix el marc referencial per a l'acció pública a nivell català, un marc que ha contribuït a estructurar discursos i a endegar línies d'actuació conjuntes que garanteixen una translació entre els diferents nivells de govern.

El Pla estableix la necessitat de reconèixer la joventut com una part de la ciutadania amb problemàtiques, necessitats i inquietuds que requereixen l'impuls de polítiques explícites per donar-hi resposta. Des del punt de vista cultural i d'acord amb aquest enfocament d'actuació específica, l'acció del govern de la Generalitat i els consistoris que han impulsat PLJ ha pivotat sobre dos grans àmbits: l'accés a la cultura i el suport a la creació artística.

Pel que fa a l'accés, l'acció de l'Administració des de les àrees de joventut s'ha focalitzat majoritàriament en la creació de circuits d'oferta cultural paral·lels als de la població general, sobretot en l'àmbit municipal, a través de cicles específics de programació cultural. Aquests circuits, si bé són accessibles per totes les persones joves i tendeixen a suprimir determinades barreres que tradicionalment s'han apuntat com a factors explicatius del no-consum juvenil (preu, proximitat, llenguatges, etc.), no han contribuït a reduir o modificar els impediments que les persones joves troben a l'hora d'accedir a la resta d'oferta cultural de tipus general.

En contraposició amb aquest enfocament, des de la Generalitat i el món local també s'han iniciat alguns programes que tenen l'objectiu de garantir l'accés a l'oferta cultural general per part de la població jove, i que posen l'atenció en la reducció dels factors que el poden dificultar. El Carnet Jove, impulsat per l'Agència Catalana de la Joventut, és un dels exponents principals d'aquest tipus d'accions, que ofereixen descomptes culturals, entrades gratuïtes, canals informatius propis o subscripcions gratuïtes, entre d'altres. Certament, el volum de persones joves que es beneficien d'aquestes condicions i el seu grau d'actuació i d'implantació al territori demostren que els programes d'accés a l'oferta general són útils per generar tant inserció cultural com oportunitats d'entrada a nous circuits a partir dels contactes culturals que possibiliten.

En el segon àmbit d'actuació política (el suport a la creació), els programes que s'han impulsat a escala local i autonòmica han tendit a fixar com a element de centralitat la lògica d'edat. D'acord amb aquesta visió, un nombre creixent d'ajuntaments i administracions locals han dissenyat beques, concursos o activitats formatives dirigides especialment a persones joves, amb un enfocament d'edats que sovint ultrapassa la barrera dels 29 anys. Accions que en gran mesura s'han iniciat des de les regidories de joventut i que han posat èmfasi en el suport a l'exhibició i la difusió de la creació, més que en el suport al procés creatiu. Igualment, i si bé és cert que bona part d'aquestes experiències han contribuït a inserir la creació jove dins la programació cultural, moltes de les iniciatives s'han desenvolupat en espais o marcs d'activitat jove, sense les condicions i els recursos de la resta de programació cultural dels municipis.

En el context actual, en què gran part dels nous llenguatges estan impulsats i protagonitzats per persones joves, les polítiques de suport a la creació o de professionalització de l'activitat creativa s'han de basar en criteris d'atenció a paràmetres artístics que permetin una inserció dels creadors joves als circuits generals. Actualment això es desenvolupa des de l'acció política cultural, però no a través de les polítiques de joventut, que tendeixen a generar oportunitats de suport amb poca inserció als circuits professionals i els circuits expositius supramunicipals.

És, per tant, especialment necessari que la lògica d'edat actual a l'hora d'impulsar polítiques de suport a la creació se substitueixi per una lògica que fixi la mirada en els continguts i presti una atenció específica a la nova creació, que majoritàriament desenvolupen persones joves. De la mateixa manera, cal que els programes de suport a la creació disposin dels espais i els recursos adequats per assegurar-ne el desenvolupament amb garanties de qualitat i que tinguin per objecte tot el procés creatiu.

En termes generals, l'actuació de les administracions en cultura per a joves i en programes juvenils de cultura està determinada per l'existència de redundàncies d'actuació, espais d'inacció política i àmbits en què es desenvolupen programes amb visions contradictòries, tant de la cultura mateixa com del seu paper en relació amb les necessitats de les persones joves. Certament, tant l'assoliment de l'accés a la cultura com el suport a projectes de creació artística per mitjà de vies exclusives per a persones joves amb recorregut independent de l'activitat cultural general possibilita un major proteccionisme i la reducció de paràmetres que poden actuar com a limitadors (preus i temàtica de les programacions, nombre de places de suport ofertes, etc.). Tot i això, aquesta dinàmica de funcionament condiciona l'existència de recorreguts de consum i de creació limitats, que si no es connecten i es coordinen amb les polítiques culturals generals poden acabar en una via morta un cop les persones destinatàries passen a ser adultes.

Seguint la lògica d'actuació transversal i la necessitat d'implementar polítiques que garanteixin de forma efectiva la capacitat de posar en pràctica els drets culturals de les persones joves que incorpora el PNJCat, es considera necessari replantejar alguns dels programes culturals actuals dirigits a les persones joves. Una veritable concepció de joventut com a ciutadania requereix treballar en polítiques que possibilitin a les persones joves decidir sobre la seva vida i incidir en la vida col·lectiva. Polítiques, doncs, que en l'àmbit cultural tinguin en compte les necessitats específiques de la població jove en un marc comú amb la resta de ciutadania.

Així, i posant fi a les divisions atomitzants de l'actuació pública, cal que els programes destinats a facilitar l'accés a la cultura i a donar suport a la creació artística s'imbueixin de la lògica de política cultural i incorporin la necessària atenció a la població jove, independentment de quina administració, àrea o regidoria els acabi executant.

5.3.3. El valor transformador de la cultura

Al territori, l'oferta cultural dirigida a les persones joves se segueix configurant, en la majoria dels casos, segons lògiques de resposta a les necessitats expressades i com a conseqüència de demandes associatives, fet que resta capacitat estratègica i d'innovació a les polítiques. És cert que la cultura disposa d'un potencial innegable de transformació social, però també ho és que aquest valor només es manifesta quan es transcendeix l'entreteniment i s'aposta per una oferta que contribueixi a la pluralitat, la diversitat i l'atenció a nous llenguatges. Una oferta que sigui capaç de transformar la demanda existent i no circumscriure's únicament a donar-hi resposta.

La realitat observada en aquest sentit fa evident que, avui en dia, sota l'aparença de polítiques culturals per a persones joves es desenvolupen majoritàriament polítiques de lleure, que tenen objectius diferenciats de les polítiques culturals. L'aposta pel valor transformador de la cultura fa necessari impulsar en més mesura aquest segon tipus de programes, tot treballant amb un concepte de cultura determinat que no sigui neutre i que combini l'amplitud i la integració de nous públics amb l'exigència i l'aposta per la qualitat.

Des d'aquest punt de vista, l'enfocament de la població juvenil en termes de ciutadania a què fa referència el PNJCat requereix que l'acció política continuï pivotant sobre els drets culturals d'accés i d'expressivitat, però que aquesta acció es desenvolupi prenent com a objecte d'atenció prioritària la reducció de les desigualtats dels i les joves com una part del conjunt de la població i no pas com un col·lectiu aïllat.

Finalment, també és pertinent plantejar quin ha de ser l'encaix de les denominades *identitats juvenils* en les polítiques culturals públiques, ja que la lògica actual de reforçament d'aquest tipus d'expressions basada en termes vivencials de les persones joves pot ser substituïda per una lectura que posi l'èmfasi en la seva democratització cultural, i que les consideri nous llenguatges susceptibles d'ésser estesos a tota la ciutadania –i, per tant, de transformar-la.

5.3.4. Els reptes de futur de les polítiques culturals per a joves

Les polítiques culturals de nova generació cal que s'adaptin als importants canvis socials, tecnològics i de consum que s'han produït durant la darrera dècada al nostre país i que han afectat de manera molt directa les persones joves. Per fer-ho, la redefinició del plantejament discursiu, substantiu i operatiu ha d'encaminar-se a donar resposta a les noves necessitats generades, a partir d'implementar programes que afavoreixin la cohesió social i la millora de les condicions de vida de la ciutadania en un nou context que es caracteritza per dinàmiques d'inestabilitat, heterogeneïtat i transformació accelerada.

Des del **punt de vista de l'articulació de les polítiques específiques per a persones joves**, durant aquest any 2010 es tancarà el procés de definició del nou PNJCat 2010-2020. Es tracta d'un nou document elaborat amb la participació de la ciutadania i els agents polítics i socials que ha de ser capaç d'incorporar les noves realitats juvenils, d'obrir i aprofundir línies estratègiques de treball i de seguir contribuint a crear un marc de referència per a l'actuació a nivell català.

Tot i que avui el PNJCat constitueix el principal paraigües articulador dels programes culturals específics per a les persones joves que es desenvolupen a Catalunya, no es pot dur a terme un exercici de reflexió entorn a les necessitats i els reptes de futur que les polítiques culturals han d'afrontar sense fer una mirada més extensa que tingui en compte el paper de la resta d'administracions, dels diferents departaments o àrees organitzatives i dels agents juvenils i culturals del territori. En aquesta direcció, i a partir dels elements clau detectats al llarg de l'estudi, a continuació es presenta una bateria de reflexions sintètiques que aporten elements de debat per estructurar l'atenció a la població jove des de l'òptica cultural.

Des del **punt de vista discursiu**, cal seguir aprofundint en l'articulació de les polítiques culturals com a polítiques de ciutadania, tot posant l'èmfasi en la garantia de l'exercici dels drets culturals d'accés a la cultura i d'expressivitat artística de les persones joves. És important, doncs:

- Superar la concepció actual de les polítiques culturals a l'entorn de les polítiques de lleure, tot introduint un concepte de cultura inclusiu que aposti per la qualitat i els llenguatges emergents.
- Seguir impulsant la planificació estratègica en l'articulació de les polítiques, tot generant oportunitats i compromisos de detecció de necessitats i d'actuació coordinada gràcies a l'elaboració de plans de joventut i de cultura.
- Definir una major delimitació discursiva del segment d'edats a què es destinen els programes en l'àmbit local, tot prestant més atenció als joves adults.
- Valorar l'articulació de les denominades *identitats juvenils* a través d'una lectura que posi èmfasi en el seu contingut artístic i que creï mecanismes per garantir-ne l'excel·lència i la qualitat.

Des del **punt de vista substantiu**, els reptes principals tenen a veure amb la definició d'àmbits d'actuació prioritària que permetin garantir la igualtat d'oportunitats en l'exercici dels drets culturals per part de les persones joves:

- Reduir els programes de joventut en matèria cultural en favor d'una major incorporació del vector juvenil en les polítiques culturals generals. Tanmateix, cal seguir apostant i mantenint accions específiques, sempre que s'encaminin a l'accés a la cultura o el suport a la creació de les persones joves dins del context cultural general i no generin sistemes estancs exclusius per a aquest sector.
- Superar la lògica de resposta a les necessitats en favor d'una aposta per polítiques innovadores. Davant l'heterogeneïtat creixent de trajectòries vitals i consums culturals de les persones joves, les polítiques han de ser capaces de crear nous models d'intervenció basats en la flexibilitat i el potencial de transformació i cohesió social que caracteritza la cultura.
- Reduir els factors de desequilibri d'oportunitats, amb una atenció especial al vector territorial i a l'exclusió cultural (en termes d'accés). En el primer cas, la xarxa d'oportunitats desigual de les administracions locals requereix actuacions específiques que garanteixin l'accés a la cultura en tot el territori català.⁸⁵

Des del **punt de vista social**, i si bé han crescut considerablement tant els elements possibilitadors com el consum cultural entre les persones joves, cal seguir aprofundint en l'aposta per estratègies de generació de nous públics. A més del paper central de la lectura i dels equipaments bibliotecaris com a porta d'entrada a la resta de consums, cal que es tinguin en compte les noves modalitats i formats culturals, que generen necessitats específiques (equipaments, canals informatius, llenguatges, etc.), entre les persones joves.

Finalment, des del **punt de vista operatiu**, les polítiques han de seguir apostant per una major coordinació i per evitar l'existència d'espais d'inacció o de redundàncies d'actuació. En aquest sentit, és convenient:

- Apostar decididament per l'impuls de polítiques de democràcia cultural per part de les administracions locals, tot generant recorreguts de formació artística i estratègies de suport a la creació.
- Incrementar la participació de les regidories de cultura en l'elaboració i la definició dels plans locals de joventut i garantir mecanismes de treball i coordinació estables. Així mateix, i des del punt de vista autònom, enfortir els mecanismes d'interrelació entre la Secretaria de Joventut i el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació per tal d'afavorir un augment de la presència del vector juvenil en les polítiques culturals de la Generalitat.
- Treballar per la mancomunació de recursos i polítiques, especialment en les poblacions allunyades dels circuits culturals metropolitans, mitjançant l'elaboració de plans que transcendeixin l'escala municipal i la substitueixin per una lògica de territori de proximitat.
- Augmentar les eines i els mecanismes de visualització de les polítiques i els recursos a disposició de les persones joves, així com els canals participatius estables que permetin fer més seguiment de les polítiques i detectar noves necessitats, demandes i oportunitats.
- Seguir posant a disposició dels municipis elements quantitius i qualitius de suport per al diagnòstic local i la planificació de nous programes culturals, amb un èmfasi especial en l'avaluació.
- Millorar la dotació de recursos a les polítiques culturals en l'àmbit municipal, tot garantint una estructura tècnica que permeti combinar la gestió del dia a dia i la planificació de noves actuacions transformadores. De la mateixa manera, reforçar la xarxa d'equipaments culturals de proximitat amb noves instal·lacions que possibilitin l'accés a la cultura, que estimulin la creació artística i que donin suport al teixit associatiu.

85 El desplegament del Pla d'equipaments culturals de Catalunya (PECCat 2010-20), aprovat aquest any 2010 (Decret 40/2010), ha de contribuir a fer-ho possible des del punt de vista de les infraestructures culturals del territori, mitjançant nous equipaments i serveis culturals que afavoreixin l'equilibri territorial.

Bibliografia

- Bassand, M. (1992). *Cultura y regiones de Europa*, Barcelona, Oikos Tau / Diputació de Barcelona.
- Bahloul, J. (2002). *Lecturas precarias. Estudio sociológico sobre los "poco lectores"*, Ciutat de Mèxic, Fondo de Cultura Económica.
- Brunet, D. (2002). *Com fer un pla integral de joventut*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, Secretaria de Joventut.
- Casal, J. (2000). *Capitalismo informacional, trayectorias sociales de los jóvenes y políticas sobre juventud*, a L. Cachón (dir.). *Juventudes y empleos: Perspectivas comparadas*, Madrid, Instituto de la Juventud.
- Chartrand, H. H. i McCaughey, C. (1989). «The Arms Length Principle and the Arts: An International Perspective - Past, Present and Future», a M. C. Cummings; J. M. D. Schuster (eds.). *Who's To Pay for the Arts? The International Search for Models of Arts Support*, Nova York, American Council for the Arts.
- Comas Arau, D. (2007). *Las políticas de juventud en la España democrática*, Madrid, Instituto de la Juventud.
- Dal Pozzolo, L. (2007). «Osservatorio Culturale del Piemonte. Lettura del contesto e strumenti di supporto per le decisioni», a A. Ghiringhelli; C. Monti, (comp.). *Politiche culturali e museo oggi: Modelli e prospettive*, Bellinzo (CH), Salvioni Edizioni, Quaderni del Bollettino Storico della Svizzera Italiana, núm. 5.
- Dal Pozzolo, L. (2008). «Il consumatore culturale, ritratto in seppia», a F. Di Biase, (comp.). *L'arte dello spettatore, il pubblico della cultura tra bisogni, consumi e tendenze*, Milà, Franco Angeli.
- Diputación Foral de Guipuzkoa (2001). *Reflexiones sobre los jóvenes y la cultura*, Diputación Foral de Guipuzkoa, Departamento de Cultura, Euskera, Juventud y Deportes, Servicio de Juventud.
- Donnat, O. (2004). «Encuestas sobre los comportamientos de lectura. Cuestión de método», a B. Lahire (comp.). *Sociología de la lectura*, Barcelona, Gedisa ediciones.
- Llopart, I. i Serracant, P. (2004). *Debats i lectures sobre polítiques de joventut*, Barcelona, Secretaria de Joventut.
- Martínez, R. (coord.) (2002). *Discurso y debates en políticas de juventud*, Madrid, Instituto de la Juventud.
- Martínez R., González, I. i De Miguel, V. (2005). *Cultura i joves. Anàlisi de l'Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, Secretaria de Joventut, Col·lecció Estudis, núm. 16.
- Sellarès, A. (2003). *La participació jove*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, Secretaria de Joventut.
- Tolosa, L. i Brunet, D. (2002). *Avaluació de plans locals de joventut*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, Secretaria de Joventut.

Documentació web

Agenda 21 de la Cultura: http://www.agenda21culture.net/docs/ag21c_ct.pdf

Convenció per la diversitat cultural de la UNESCO: http://www20.gencat.cat/docs/CulturaDepartament/Cultura/Temes/Diversitat%20Cultural/Documents/conveni_diversitat.pdf

Constitució espanyola: <http://www.parlament.cat/activitat/constitucio.pdf>

Enquesta sobre equipament i ús de les tecnologies de la informació i la comunicació a les llars de Catalunya FOBSIC: http://www.fobsic.cat/opencms/opencms/ca/index?centerPage=nivell2.jsp&contentPath=/ca/nav_esq/Dades_i_estadistiques/Equipament_TIC/2003_TIC_LLars

Estatut de Catalunya 2006: <http://www.gencat.net/generalitat/cat/estatut/>

Estatut de Catalunya 1979: <http://www.gencat.cat/generalitat/cat/estatut1979/index.htm>

Informe de seguiment del Pla d'actuació polítiques de joventut 2004-2007: http://www20.gencat.cat/docs/Joventut/Documents/Arxiu/Publicacions/Pla%20Actuacio%202004-2007/lilibre_Informe_Seguiment.pdf

Llei 7/1985, reguladora de les bases del règim local (7/1985): http://www.boe.es/g/es/bases_datos/doc.php?coleccion=iberlex&id=1985/05392

Llibre blanc sobre polítiques de joventut UE: <http://europa.eu/scadplus/leg/es/cha/c11055.htm>

Pacte europeu per a la joventut UE: <http://europa.eu/scadplus/leg/es/cha/c11081.htm>

Pla d'actuació de les polítiques de joventut 2008/2011: http://www20.gencat.cat/docs/Joventut/Documents/Arxiu/Pla%20Actuaci%C3%B3%202008%20-%202011/pla_sencer.pdf

Pla Nacional de Joventut de Catalunya: http://www6.gencat.cat/pnjcat/estructura/descarregues/PnjCat_catala.pdf

Pla Nacional de Joventut de Catalunya (revisió estratègica, 2005): <http://www20.gencat.cat/docs/Joventut/Documents/Arxiu/PNJCat2005.pdf>

Projecte Territori 2001-2003. *Les polítiques de joventut al territori: Una perspectiva històrica*: http://www20.gencat.cat/docs/Joventut/Documents/Arxiu/04_politiques%20de%20joventut.pdf

Tractat constitutiu de la Comunitat Europea: <http://eur-lex.europa.eu/es/index.htm>

Joventut en acció 2007-2013 UE: <http://europa.eu/scadplus/leg/es/cha/c11080.htm>

Annex 1. Textos normatius

1. Tractat constitutiu de la Comunitat Europea

Títol XI, de Política social, d'educació, formació professional i joventut:

Article 149

2-5. L'acció de la Comunitat s'ha d'encaminar a enfortir l'increment dels intercanvis de joves i d'animadors socioeducatius.

Títol XII, de Cultura:

Article 151

2. L'acció de la Comunitat ha d'afavorir la cooperació entre els estats membres i, si fos necessari, donar suport i completar l'acció d'aquests en els àmbits següents:

- La millora del coneixement i la difusió de la cultura i la història dels pobles europeus.
- La conservació i protecció del patrimoni cultural d'importància europea.
- Els intercanvis culturals no comercials.
- La creació artística i literària, incloent-hi el sector audiovisual.

2. Constitució espanyola

Títol I, de Drets i deures fonamentals:

Article 44. Accés a la cultura

1. Els poders públics han de promoure i tutelar l'accés a la cultura, a la qual tothom té dret.

Article 48. Participació de la joventut

Els poders públics han de promoure les condicions per a la participació lliure i eficaç de la joventut en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural.

Títol VIII, de l'Organització territorial de l'Estat:

Article 148. Competències de les comunitats autònomes

1. Les comunitats autònomes poden assumir competències en les matèries següents:

15a. Els museus, les biblioteques i els conservatoris de música d'interès per a la comunitat autònoma.

16a. El patrimoni monumental d'interès per a la comunitat autònoma.

17a. El foment de la cultura, de la investigació i, si escau, de l'ensenyament de la llengua de la comunitat autònoma.

Article 149. Competències exclusives de l'Estat

2. Sens perjudici de les competències que poden assumir les comunitats autònomes, l'Estat considera el servei de la cultura com un deure i una atribució essencial i ha de facilitar la comunicació cultural entre les comunitats autònomes d'acord amb aquestes.

3. Les matèries no atribuïdes expressament a l'Estat per aquesta Constitució poden correspondre a les comunitats autònomes en virtut dels estatuts respectius. La competència sobre les matèries que no hagin estat assumides pels estatuts d'autonomia correspon a l'Estat, les normes del qual prevaldran, en cas de conflicte, sobre les de les comunitats autònomes en tot allò que no hagi estat atribuït a la competència exclusiva d'aquestes.

3. Estatut d'autonomia de Catalunya

Títol I, de Drets, deures i principis rectoris:

Article 22. Drets i deures en l'àmbit cultural

1. Totes les persones tenen dret a accedir en condicions d'igualtat a la cultura i al desenvolupament de llurs capacitats creatives individuals i col·lectives.
2. Totes les persones tenen el deure de respectar i preservar el patrimoni cultural.

Article 40. Protecció de les persones i de les famílies

4. Els poders públics han de promoure polítiques públiques que afavoreixin l'emancipació de les persones joves, facilitant-los l'accés al món laboral i a l'habitatge per tal que puguin desenvolupar llur propi projecte de vida i participar en igualtat de drets i deures en la vida social i cultural.

Article 44. Educació, recerca i cultura

5. Els poders públics han d'emprendre les accions necessàries per a facilitar a totes les persones l'accés a la cultura, als béns i als serveis culturals i al patrimoni cultural, arqueològic, històric, industrial i artístic de Catalunya.

Article 47. Habitatge

Els poders públics han de facilitar l'accés a l'habitatge mitjançant la generació de sòl i la promoció d'habitatge públic i d'habitatge protegit, amb una atenció especial pels joves i els col·lectius més necessitats.

Títol IV, de les Competències:

Article 127. Cultura

1. Correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de cultura. Aquesta competència exclusiva comprèn en tot cas:

A. Les activitats artístiques i culturals que es porten a terme a Catalunya, incloent-hi:

Primer. Les mesures relatives a la producció i la distribució de llibres i publicacions periòdiques en qualsevol suport, i també la gestió del dipòsit legal i l'atorgament dels codis d'identificació.

Segon. La regulació i la inspecció de les sales d'exhibició cinematogràfica, les mesures de protecció de la indústria cinematogràfica i el control i la concessió de llicències de doblatge a les empreses distribuïdores domiciliades a Catalunya.

Tercer. La qualificació de les pel·lícules i els materials audiovisuals en funció de l'edat i dels valors culturals.

Quart. La promoció, la planificació, la construcció i la gestió d'equipaments culturals situats a Catalunya.

Cinquè. L'establiment de mesures fiscals d'incentivació de les activitats culturals en els tributs sobre els quals la Generalitat tingui competències normatives.

B. El patrimoni cultural, incloent-hi en tot cas:

Primer. La regulació i l'execució de mesures destinades a garantir l'enriquiment i la difusió del patrimoni cultural de Catalunya i a facilitar-hi l'accés.

Segon. La inspecció, l'inventari i la restauració del patrimoni arquitectònic, arqueològic, científic, tècnic, històric, artístic, etnològic i cultural en general.

Tercer. L'establiment del règim jurídic de les actuacions sobre béns mobles i immobles integrants del patrimoni cultural de Catalunya i la determinació del règim jurídic dels béns immobles, i també la declaració i la gestió d'aquests béns, excepte els que siguin de titularitat de l'Estat.

Quart. La protecció del patrimoni cultural de Catalunya, que inclou la conservació, la reparació, el règim de vigilància i el control dels béns, sens perjudici de la competència estatal per a la defensa dels béns integrants d'aquest patrimoni contra l'exportació i l'espoliació.

C. Els arxius, les biblioteques, els museus i els altres centres de dipòsit cultural que no són de titularitat estatal, incloent-hi en tot cas:

Primer. La creació, la gestió, la protecció i l'establiment del règim jurídic dels centres que integren el sistema d'arxius i el sistema bibliotecari, dels museus i dels altres centres de dipòsit cultural.

Segon. L'establiment del règim jurídic dels béns documentals, bibliogràfics i culturals que hi estan dipositats.

Tercer. La conservació i la recuperació dels béns que integren el patrimoni documental i bibliogràfic català.

D. El foment de la cultura, amb relació al qual inclou:

Primer. El foment i la difusió de la creació i la producció teatrals, musicals, audiovisuals, literàries, de dansa, de circ i d'arts combinades portades a terme a Catalunya.

Segon. La promoció i la difusió del patrimoni cultural, artístic i monumental i dels centres de dipòsit cultural de Catalunya.

Tercer. La projecció internacional de la cultura catalana.

2. Correspon a la Generalitat la competència executiva sobre els arxius, les biblioteques, els museus i els centres de dipòsit cultural de titularitat estatal situats a Catalunya la gestió dels quals no es reservi expressament l'Estat, que inclou, en tot cas, la regulació del funcionament, l'organització i el règim de personal.

3. En les actuacions que l'Estat faci a Catalunya en matèria d'inversió en béns i equipaments culturals es requereix l'acord previ amb la Generalitat. En el cas de les activitats que l'Estat compleixi amb relació a la projecció internacional de la cultura, el Govern de l'Estat i el Govern de la Generalitat han d'articular fórmules de col·laboració i cooperació mútues, d'acord amb el que estableix el títol V d'aquest Estatut.

Article 142. Joventut

1. Correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de joventut, que inclou en tot cas:

A. El disseny, l'aplicació i l'avaluació de polítiques, plans i programes destinats a la joventut.

B. La promoció de l'associacionisme juvenil, de les iniciatives de participació de la gent jove, de la mobilitat internacional i del turisme juvenil.

C. La regulació, la gestió, la intervenció i la policia administrativa d'activitats i instal·lacions destinades a la joventut.

2. Correspon a la Generalitat la subscripció d'acords amb entitats internacionals i la participació en aquestes en col·laboració amb l'Estat o de manera autònoma, si ho permet la normativa de l'entitat corresponent, i en tot cas la tramitació de documents atorgats per entitats internacionals que afectin persones, instal·lacions o entitats amb residència a Catalunya, respectant la legislació de l'Estat.

4. Llei 7/1985, reguladora de les bases del règim local (7/1985)

Títol II, el Municipi:

Article 25

1. El municipi, per a la gestió dels seus interessos i en l'àmbit de les seves competències, pot promoure tota classe d'activitats i prestar tots aquells serveis públics que contribueixin a satisfer les necessitats i aspiracions de la comunitat veïnal.

2. El municipi ha d'exercir, en tot cas, competències, en els termes de la legislació de l'Estat i de les comunitats autònomes, en les matèries següents:

e. Patrimoni historicoartístic

m. Activitats o instal·lacions culturals i esportives; ocupació del temps lliure; turisme

3. Tan sols la Llei determina les competències municipals de les matèries enunciades en aquest article, de conformitat amb els principis establerts en l'article 2.

Article 26

1. Els municipis per si mateixos o associats han de prestar, en tot cas, els serveis següents:

b. En els municipis amb una població superior a 5.000 habitants-equivalents, a més: parc públic, biblioteca pública, mercat i tractament de residus.

Article 28

Els municipis poden realitzar activitats complementàries de les pròpies d'altres administracions públiques i, en particular, les relatives a l'educació, la cultura, la promoció de la dona, l'habitatge, la sanitat i la protecció del medi ambient.

Annex 2. Taules bàsiques

3.1. Situació general

3.1.1. Temps lliure disponible

Taula 1. Hores de temps lliure disponibles els dies laborables i nivell de satisfacció respecte al temps lliure, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2006. Mitjana i desviació típica.

		Joves		Adultes	
		Hores de temps lliure declarades	Satisfacció temps lliure (1=insuficient; 4 molt)	Hores de temps lliure declarades	Satisfacció temps lliure (1=insuficient; 4 molt)
Total	Mitjana	3,9	2,2	4,4	2,2
	Desv. Típ	2,7	0,8	4,6	0,9

Taula 2. Hores de temps lliure disponibles els dies laborables i nivell de satisfacció respecte al temps lliure segons edat (15-29 anys i 30 i més), per grups d'edat. Catalunya, 2001-2006. Mitjana i desviació típica.

Grup d'edat		Joves de 15 a 29 anys 2001		Joves de 15 a 29 anys 2006	
		Hores de temps lliure declarades	Satisfacció temps lliure (1=insuficient; 4 molt)	Hores de temps lliure declarades	Satisfacció temps lliure (1=insuficient; 4 molt)
15-19	Mitjana	5,1	2,2	4,2	2,4
	Desv. Típ	3,8	0,9	2,9	0,7
20-24	Mitjana	4,2	1,9	3,9	2,1
	Desv. Típ	3,4	0,9	2,7	0,8
25-29	Mitjana	3,7	1,8	3,7	2,0
	Desv. Típ	3,5	0,9	2,4	0,8
Total	Mitjana	4,2	2,0	3,9	2,2
	Desv. Típ	3,5	0,9	2,7	0,8

Taula 3. Hores de temps lliure disponibles els dies laborables i nivell de satisfacció respecte al temps lliure segons edat (15-29 anys i 30 i més), per moment de transició. Catalunya, 2001-2006. Mitjana i desviació típica.

Moment de transició		Joves de 15 a 29 anys 2001		Joves de 15 a 29 anys 2006	
		Hores de temps lliure declarades	Satisfacció temps lliure (1=insuficient; 4 molt)	Hores de temps lliure declarades	Satisfacció temps lliure (1=insuficient; 4 molt)
Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Mitjana	5,1	2,2	3,9	2,3
	Desv. Típ	4,2	0,9	2,5	0,7
Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Mitjana	5,6	2,6	6,0	2,6
	Desv. Típ	4,1	1,1	5,1	0,9
Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Mitjana	3,8	1,8	3,8	2,0
	Desv. Típ	3,1	0,8	2,1	0,7
Viuen soles i tenen ingressos propis	Mitjana	3,7	1,7	4,7	2,1
	Desv. Típ	3,2	0,8	3,5	1,0
Casades sense fills	Mitjana	3,4	1,7	3,4	1,9
	Desv. Típ	2,5	0,8	2,3	0,8
Casades amb fills	Mitjana	2,3	1,8	3,5	2,0
	Desv. Típ	2,3	0,8	3,1	0,8
Total	Mitjana	4,2	3,1	3,9	2,2
	Desv. Típ	3,5	0,9	2,7	0,8

Taula 4. Activitats d'oci realitzades els dies laborables de la darrera setmana pels joves (15-29 anys), segons sexe. Catalunya, 2001-2006. Absoluts i percentatge. Resposta múltiple.

Activitat	Joves de 15 a 29 anys 2001			Joves de 15 a 29 anys 2006		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Mirar TV	142.987	143.293	286.280	147.641	142.356	289.997
	19,3	20,0	19,7	20,0	20,7	20,3
Llegir	67.194	125.255	192.449	46.579	62.351	108.930
	9,1	17,5	13,2	6,3	9,1	7,6
Escollar la ràdio	2.110	520	2.630	4.475	3.521	7.996
	0,3	0,1	0,2	0,6	0,5	0,6
Escollar música	14.278	12.277	26.555	18.278	30.441	48.719
	1,9	1,7	1,8	2,5	4,4	3,4
Escriure		267	267		4.367	4.367
		0,0	0,0		0,6	0,3
Passatemps encreuats				3.307		3.307
				0,4		0,2
Fer esport	133.116	58.819	192.935	152.151	48.328	200.479
	18,0	8,4	13,3	20,6	7,0	14,0
Passejar	80.524	111.822	192.346	52.301	52.932	105.233
	10,9	15,6	13,2	7,1	7,7	7,4

Continua a la pàgina següent.

Ve de la pàgina anterior.

Platja/piscina/prendre el sol	60.455	63.656	124.111	3.290	2.145	5.435
	8,2	8,9	8,5	0,4	0,3	0,4
Dormir o reposar	71.720	67.542	139.262	27.651	22.766	50.417
	9,7	9,4	9,6	3,7	3,3	3,5
Activitats d'ordinador	65.592	20.985	86.577	140.443	78.362	218.805
	8,9	2,9	6,0	19,0	11,4	15,3
Bricolatge	6.178	5.299	11.477	1.247	1.792	3.039
	0,8	0,7	0,8	0,2	0,3	0,2
Activitat artística	3.105	1.613	4.718	4.187	4.910	9.097
	0,4	0,2	0,3	0,6	0,7	0,6
No fer res	289	3.094	3.383	13.004	10.621	23.625
	0,0	0,4	0,2	1,8	1,5	1,7
Activitat sexual				1.565	395	1.960
				0,2	0,1	0,1
Tocar un instrument	4.277	2.818	7.095	15.550	4.702	20.252
	0,6	0,4	0,5	2,1	0,7	1,4
Excursions, viatjar	4.810	2.848	7.658	7.676	6.638	14.314
	0,7	0,4	0,5	1,0	1,0	1,0
Caça i pesca	962		962	1.466		1.466
	0,1		0,1	0,2		0,1
Fer teatre i dansa		1.598	1.598	365	2.630	2.995
		0,2	0,1	0,0	0,4	0,2
Col·leccionisme				545		545
				0,1		0,0
Observació de la natura				2.199		2.199
				0,3		0,2
Conduir	823	267	1.090	5.356	395	5.751
	0,1	0,0	0,1	0,7	0,1	0,4
Reunions o àpats amb amics o família	97.673	84.556	182.229	106.517	97.346	203.863
	13,2	11,8	12,5	14,4	14,1	14,3
Sortides de bars o copes	49.631	40.429	90.060	45.102	46.976	92.078
	6,7	5,7	6,2	6,1	6,8	6,5
Discoteques i balls	1.671	4.132	5.803	7.785	5.340	13.125
	0,2	0,6	0,4	1,1	0,8	0,9
Anar al cinema	14.985	19.748	34.733	29.573	22.201	51.774
	2,0	2,8	2,4	4,0	3,2	3,6
Jocs amb infants	1.619	1.714	3.333	173	3.800	3.973
	0,2	0,2	0,2	0,0	0,6	0,3
Assistir a concerts	2.112		2.112	569	2.802	3.371
	0,3		0,1	0,1	0,4	0,2
Anar al teatre	1.847	724	2.571	2.678	1.299	3.977
	0,2	0,1	0,2	0,4	0,2	0,3
Anar a exposicions	396		396	2.042	3.133	5.175
	0,1		0,1	0,3	0,5	0,4
Espectacles esportius	368	314	682	7.606	713	8.319
	0,0	0,0	0,0	1,0	0,1	0,6
Festes populars	1.255	764	2.019		3.838	3.838
	0,2	0,1	0,1		0,6	0,3
Actes religiosos		499	499			
		0,1	0,0			

Continua a la pàgina següent.

Ve de la pàgina anterior.

Anar a bingos-casinos				1.630		1.630
				0,2		0,1
Jocs de taula i rol				3.720		3.720
				0,5		0,3
Parlar, xerrar	217	334	551	1.606	339	1.945
	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1
Festejar	6.018	427	6.445	1.565	572	2.137
	0,8	0,1	0,4	0,2	0,1	0,1
Estudiar	87.517	114.052	201.569	77.748	114.553	192.301
	11,8	15,9	13,9	10,5	16,6	13,5
Assistir a classes	4.570	7.585	12.155	7.816	10.860	18.676
	0,6	1,1	0,8	1,1	1,6	1,3
Anar a la biblioteca	1.583	751	2.334	1.422	4.386	5.808
	0,2	0,1	0,2	0,2	0,6	0,4
Assistir a conferències		1.360	1.360		540	540
		0,2	0,1		0,1	0,0
Activitats en associacions	4.636	2.984	7.620	9.841	1.981	11.822
	0,6	0,4	0,5	1,3	0,3	0,8
Participació ciutadana		427	427	475		475
		0,1	0,0	0,1		0,0
Feines de la llar	21.659	61.931	83.590	3.436	18.773	22.209
	2,9	8,7	5,7	0,5	2,7	1,6
Anar a l'hort o al jardí	646	823	1.469	1.004	311	1.315
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
Tràmits personals	5.896	2.196	8.092	1.288	6.383	7.671
	0,8	0,3	0,6	0,2	0,9	0,5
Cuinar	1.194		1.194	477	5.055	5.532
	0,2		0,1	0,1	0,7	0,4
Cura d'altres persones	748	3.505	4.253	4.432	12.737	17.169
	0,1	0,5	0,3	0,6	1,9	1,2
Cura personal	4.678	1.877	6.555		4.385	4.385
	0,6	0,3	0,5		0,6	0,3
Anar a comprar	16.704	31.454	48.158	34.086	60.229	94.315
	2,3	4,4	3,3	4,6	8,7	6,6
Cosir/brodar		2.075	2.075	813	1.006	1.819
		0,3	0,1	0,1	0,1	0,1
Manteniment de vehicle	3.683	1.877	5.560	1.466	494	1.960
	0,5	0,3	0,4	0,2	0,1	0,1
Cura d'animals	3.549	427	3.976	4.066	6.425	10.491
	0,5	0,1	0,3	0,6	0,9	0,7
Treballar	10.715	3.841	14.556	11.177	4.747	15.924
	1,5	0,5	1,0	1,5	0,7	1,1
Ajudar familiars		472	472			
		0,1	0,0			
Buscar feina	3.667	2.580	6.247	1.139	1.111	2.250
	0,5	0,4	0,4	0,2	0,2	0,2
A casa	1.313	260	1.573	20.728	12.095	32.823
	0,2	0,0	0,1	2,8	1,8	2,3
No te temps lliure	11.722	21.193	32.915	9.673	15.530	25.203
	1,6	3,0	2,3	1,3	2,3	1,8

3.1.3. Equipaments de la llar

a. Equipaments audiovisuals

Explicació de les categories de la variable *Equipaments audiovisuals*:

Ni genèrics: individus que a casa no disposen de TV o de cadena musical/ràdio, radiocasset, magnetòfon ni d'altres equipaments, només disposen de walkman, discman, mp3, mp4 i/o càmera fotogràfica.

Només genèrics: individus que a la llar només disposen de TV i de cadena musical/ràdio, radiocasset, magnetòfon i d'altres equipaments només disposen de walkman, discman, mp3, mp4 i/o càmera fotogràfica.

Amplis: individus que a casa tenen menys de 8 aparells en total (i no són "Ni genèrics" ni "Només genèrics").

Molt equipats: individus que a casa tenen 8 o més aparells.

Taula 5. Equipaments audiovisuals a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons sexe. Catalunya, 2001-2006. Absoluts i percentatge.

Equipaments audiovisuals	Sexe			Sexe		
	Joves de 15 a 29 anys 2001			Joves de 15 a 29 anys 2006		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Ni genèrics	769	2.023	2.792	10.449	9.619	20.068
	0,1	0,3	0,2	1,4	1,4	1,4
Només genèrics	20.314	44.538	64.852	57.291	33.874	91.165
	2,7	6,2	4,5	7,8	4,9	6,4
Amplis	471.805	491.079	962.884	340.021	269.738	609.759
	63,8	68,6	66,2	46,0	39,4	42,8
Molt equipats	242.272	175.336	417.608	331.013	371.994	703.007
	32,8	24,5	28,7	44,8	54,3	49,4
Altres	3.796	2.557	6.353			
	0,5	0,4	0,4			
Total	738.956	715.533	1.454.489	738.774	685.225	1.423.999
	100	100	100	100	100	100

Taula 6. Equipaments audiovisuals a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons grups d'edat. Catalunya, 2001-2006. Absoluts i percentatge.

Equipaments audiovisuals	Grup d'edat							
	Joves de 15 a 29 anys 2001				Joves de 15 a 29 anys 2006			
	15-19	20-24	25-29	Total	15-19	20-24	25-29	Total
Ni genèrics	730	855	1.208	2.793	6.693	7.632	5.743	20.068
	0,2	0,1	0,2	0,2	1,2	1,9	1,3	1,4
Només genèrics	6.607	33.052	25.192	64.851	31.306	26.331	33.528	91.165
	2,2	5,3	4,8	4,5	5,5	6,4	7,7	6,4
Amplis	190.338	398.500	374.045	962.883	255.242	173.428	181.089	609.759
	63,3	63,9	70,6	66,2	44,5	42,0	41,4	42,8
Molt equipats	102.857	191.030	123.721	417.608	280.933	205.055	217.019	703.007
	34,2	30,6	23,3	28,7	48,9	49,7	49,6	49,4
Altres		554	5.798	6.352				
		0,1	1,1	0,4				
Total	300.532	623.437	524.166	1.448.135	574.174	412.446	437.379	1.423.999
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 7. Equipaments audiovisuals a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Equipaments audiovisuals	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
Ni genèrics	6.188		9.853		1.021	3.006	20.068
	1,1		2,0		1,2	2,3	1,4
Només genèrics	27.411	3.967	42.334		8.945	8.509	91.166
	4,7	4,7	8,6		10,1	6,6	6,5
Amplis	236.321	35.941	221.387	16.405	33.999	56.838	600.891
	40,5	42,4	44,8	59,1	38,4	44,3	42,7
Molt equipats	313.395	44.809	220.732	11.333	44.670	59.941	694.880
	53,7	52,9	44,7	40,9	50,4	46,7	49,4
Altres							
Total	583.315	84.717	494.306	27.738	88.635	128.294	1.407.005
	100	100	100	100	100	100	100

b. Equipaments informàtics

Taula 8. Equipaments informàtics a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Equipaments informàtics	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
Sense ordinador	38.391	35.870	204.493	5.828	27.792	33.419	345.793
	10,1	28,1	27,0	33,4	31,5	51,1	24,1
Ordinador sense Internet	117.006	41.511	240.012	3.648	18.374	16.750	437.301
	30,7	32,6	31,7	20,9	20,8	25,6	30,4
Ordinador amb Internet	225.481	50.071	312.781	7.959	42.029	15.175	653.496
	59,2	39,3	41,3	45,6	47,7	23,2	45,5
Total	380.878	127.452	757.286	17.435	88.195	65.344	1.436.590
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 9. Equipaments informàtics a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Equipaments informàtics	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
Sense ordinador	6.993	14.912	35.046	1.904	6.363	8.548	73.766
	1,2	17,3	7,1	6,9	7,2	6,7	5,2
Ordinador sense Internet	41.854	8.050	59.736	4.263	8.438	14.451	136.792
	7,2	9,3	12,0	15,4	9,5	11,3	9,7
Ordinador amb Internet	534.468	63.320	401.080	21.571	73.834	104.588	1.198.861
	91,6	73,4	80,9	77,8	83,3	82,0	85,1
Total	583.315	86.282	495.862	27.738	88.635	127.587	1.409.419
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 10. Equipaments informàtics a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Equipaments informàtics	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2001							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
Sense ordinador	5.919	129.303	8.513	143.466	23.705	34.948	3.091	348.945
	89,5	52,4	17,6	25,3	8,4	12,9	9,2	24,0
Ordinador sense Internet	696	63.082	16.431	195.426	86.723	74.309	7.677	444.344
	10,5	25,6	34,0	34,5	30,7	27,5	22,8	30,5
Ordinador amb Internet		54.394	23.430	227.898	171.677	160.951	22.852	661.202
		22,0	48,4	40,2	60,9	59,6	68,0	45,5
Total	6.615	246.779	48.374	566.790	282.105	270.208	33.620	1.454.491
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 11. Equipaments informàtics a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Equipaments informàtics	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2006							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
Sense ordinador	1.364	27.171	1.108	31.553	4.974	6.489	339	72.998
	3,5	16,0	0,5	7,4	1,7	3,1	2,1	5,2
Ordinador sense Internet	3.562	21.175	23.941	47.331	13.546	26.844	746	137.145
	9,1	12,5	9,9	11,0	4,7	12,8	4,7	9,9
Ordinador amb Internet	34.177	121.598	216.017	350.097	267.607	176.772	14.690	1.180.958
	87,4	71,6	89,6	81,6	93,5	84,1	93,1	84,9
Total	39.103	169.944	241.066	428.981	286.127	210.105	15.775	1.391.101
	100	100	100	100	100	100	100	100

c. Equipaments a les llars

Explicació de les categories de la variable *Equipaments a les llars*:

Llars molt poc equipades: són les que no tenen ni equipaments genèrics ni ordinador.

Llars poc equipades: són les que tenen ordinador (sense res més) i no arriben a tenir els equipaments convencionals genèrics, o les que tenen equipaments convencionals genèrics però no ordinador.

Llars ben equipades: són les que tenen genèrics i ordinador, o equipaments convencionals amplis i no tenen ordinador, o les que no arriben a tenir equipaments convencionals genèrics però tenen ordinador amb Internet.

Llars molt ben equipades: són les que tenen ordinador amb tots els complements que pregunta l'enquesta o estan molt equipades pel que fa als equipaments convencionals o tenen com a mínim equipaments convencionals amplis i ordinador amb Internet.

Altres: llars que no tenen ni equipaments genèrics ni ordinador.

Taula 12. Equipaments a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons sexe. Catalunya, 2001-2006. Absoluts i percentatge.

Equipaments	Sexe					
	Joves de 15 a 29 anys 2001			Joves de 15 a 29 anys 2006		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Poc equipades	10.813	21.913	32.726	4.131	3.500	7.631
	1,5	3,1	2,3	0,6	0,5	0,5
Ben equipades	129.872	164.454	294.326	83.041	56.771	139.812
	17,6	23,0	20,2	11,3	8,3	9,8
Molt ben equipades	594.051	525.879	1.119.930	650.894	624.460	1.275.354
	80,4	73,5	77,0	88,2	91,1	89,6
Altres	3.796	3.287	7.083		494	494
	0,5	0,5	0,5		0,1	0,0
Total	738.532	715.533	1.454.065	738.066	685.225	1.423.291
	100	100	100	100	100	100

Taula 13. Equipaments a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons grups d'edat. Catalunya, 2001-2006. Absoluts i percentatge.

Equipaments	Grup d'edat							
	Joves de 15 a 29 anys 2001				Joves de 15 a 29 anys 2006			
	15-19	20-24	25-29	Total	15-19	20-24	25-29	Total
Poc equipades	4.050	14.274	14.402	32.726	339	2.687	4.605	7.631
	1,3	2,3	2,7	2,3	0,1	0,7	1,1	0,5
Ben equipades	34.094	117.606	142.626	294.326	42.647	42.193	54.973	139.813
	11,3	18,8	26,9	20,2	7,4	10,2	12,6	9,8
Molt ben equipades	261.659	491.557	366.714	1.119.930	531.189	367.566	376.599	1.275.354
	87,1	78,8	69,3	77,0	92,5	89,1	89,2	89,6
Altres	730	554	5.798	7.082			494	494
	0,2	0,1	1,1	0,5			0,1	0,0
Total	300.533	623.991	529.540	1.454.064	574.175	412.446	436.671	1.423.292
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 14. Equipaments a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Equipaments	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
Poc equipades	5.056	4.918	18.197	521	983	2.641	32.316
	1,3	3,9	2,4	3,0	1,1	4,0	2,3
Ben equipades	39.763	29.804	160.395	5.285	26.742	28.718	290.707
	10,4	23,4	21,2	30,3	30,3	43,9	20,2
Molt ben equipades	334.310	92.729	574.014	10.552	60.469	33.984	1.106.058
	87,8	72,8	75,8	60,5	68,6	52,0	77,0
Altres	1.749		4.257	1.077			7.083
	0,5		0,6	6,2			0,5
Total	380.878	127.451	756.863	17.435	88.194	65.343	1.436.164
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 15. Equipaments a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Equipaments	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
Poc equipades		1.903	2.961		1.752	1.014	7.630
		2,2	0,6		2,0	0,8	0,5
Ben equipades	35.175	8.374	72.979	1.045	8.592	13.164	139.329
	6,0	9,9	14,8	3,8	9,7	10,3	9,9
Molt ben equipades	548.140	74.440	418.365	26.693	77.797	113.408	1.258.843
	94,0	87,9	84,6	96,2	87,8	88,9	89,5
Altres					494		494
					0,6		0,0
Total	583.315	84.717	494.305	27.738	88.635	127.586	1.406.296
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 16. Equipaments a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Equipaments	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2001							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
Poc equipades	1.141	11.717		11.128	3.822	4.122	796	32.726
	17,2	4,7		2,0	1,4	1,5	2,4	2,3
Ben equipades	4.778	98.148	7.387	122.206	26.717	30.672	4.419	294.327
	72,2	39,8	15,3	21,6	9,5	11,4	13,1	20,2
Molt ben equipades	696	136.913	40.988	431.582	251.011	231.530	27.210	1.119.930
	10,5	55,5	84,7	76,2	89,0	85,7	80,9	77,0
Altres				1.450	554	3.884	1.194	7.082
				0,3	0,2	1,4	3,6	0,5
Total	6.615	246.778	48.375	564.916	281.550	266.324	32.425	1.446.983
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 17. Equipaments a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Equipaments	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2006							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
Poc equipades		3.300		2.292		2.039		7.631
		1,9		0,5		1,0		0,5
Ben equipades	8.623	30.639	19.708	54.206	4.089	18.533	339	136.137
	22,1	18,0	8,2	12,7	1,4	8,8	2,1	9,8
Molt ben equipades	30.480	135.510	221.358	369.362	282.038	189.532	15.436	1.243.716
	77,9	79,7	91,8	86,7	98,6	90,2	97,9	89,6
Altres		494						494
		0,3						0,0
Total	39.103	169.943	241.066	425.860	286.127	210.104	15.775	1.387.978
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 18. Equipaments a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons grup ocupacional. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Equipaments	Grups ocupacionals						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Alts directius, administració i empresa	Empleats/professionals experts alts	Professionals mitjans	Artesans, manuals qualificats i empleats molt baixos	Professionals baixos	Manuais no qualificats i operadors de maquinària	Total
Poc equipades	586	1.505	1.245	10.067	8.259	4.562	26.224
	2,0	1,4	1,0	2,9	3,3	2,8	2,6
Ben equipades	6.094	9.548	26.353	104.395	39.518	52.842	238.750
	20,5	9,1	21,4	29,6	15,7	32,8	23,3
Molt ben equipades	22.446	91.221	94.542	238.730	203.489	103.930	754.358
	75,7	87,0	76,7	67,6	80,9	64,4	73,7
Altres	542	2.591	1.149		322		4.604
	1,8	2,5	0,9		0,1		0,4
Total	29.668	104.865	123.289	353.192	251.588	161.334	1.023.936
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 19. Equipaments a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons grup ocupacional. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Equipaments	Grups ocupacionals						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Alts directius, administració i empresa	Empleats/professionals experts alts	Professionals mitjans	Artesans, manuals qualificats i empleats molt baixos	Professionals baixos	Manuais no qualificats i operadors de maquinària	Total
Poc equipades			540	2.622	1.564	1.002	5.728
			0,3	1,0	3,0	1,5	0,8
Ben equipades	189	19.627	16.113	33.020	3.522	20.570	93.041
	0,7	14,0	8,3	12,8	6,7	31,2	12,6
Molt ben equipades	26.684	120.890	178.464	222.936	47.237	43.944	640.155
	99,3	86,0	91,5	86,2	90,3	66,6	86,6
Altres						494	494
						0,7	0,1
Total	26.873	140.517	195.117	258.578	52.323	66.010	739.418
	100	100	100	100	100	100	100

d. Instruments musicals

Taula 20. Instruments musicals a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons grups d'edat. Catalunya, 2001-2006. Absoluts i percentatge.

Nombre d'instruments musicals	Grup d'edat				Grup d'edat			
	Joves de 15 a 29 anys 2001				Joves de 15 a 29 anys 2006			
	15-19	20-24	25-29	Total	15-19	20-24	25-29	Total
Cap	144.874	327.964	309.310	782.148	217.596	203.737	253.398	674.731
	48,2	52,6	58,4	53,8	38,1	49,3	58,3	47,5
Un tipus d'instrument	67.148	164.214	128.354	359.716	194.488	133.838	114.125	442.451
	22,3	26,3	24,2	24,7	34,1	32,4	26,3	31,2
Dos i més tipus d'instrument	88.511	131.813	92.301	312.625	158.966	75.957	67.046	301.969
	29,5	21,1	17,4	21,5	27,8	18,4	15,4	21,3
Total	300.533	623.991	529.965	1.454.489	571.050	413.532	434.569	1.419.151
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 21. Instruments musicals a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Nombre d'instruments musicals	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
Cap	181.657	71.242	402.177	10.115	62.405	43.852	771.448
	47,7	55,9	53,1	58,0	70,8	67,1	53,7
Un tipus d'instrument	97.168	26.449	195.008	5.430	16.305	15.097	355.457
	25,5	20,8	25,8	31,1	18,5	23,1	24,7
Dos i més tipus d'instrument	102.053	29.761	160.102	1.890	9.484	6.394	309.684
	26,8	23,4	21,1	10,8	10,8	9,8	21,6
Total	380.878	127.452	757.287	17.435	88.194	65.343	1.436.589
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 22. Instruments musicals a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Nombre d'instruments musicals	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
Cap	242.645	42.158	244.342	10.647	55.419	71.838	667.049
	41,7	50,7	49,5	39,1	62,5	56,3	47,6
Un tipus d'instrument	203.731	18.128	160.547	11.423	16.999	28.507	439.335
	35,0	21,8	32,5	42,0	19,2	22,3	31,3
Dos i més tipus d'instrument	135.376	22.864	88.940	5.134	16.217	27.242	295.773
	23,3	27,5	18,0	18,9	18,3	21,4	21,1
Total	581.752	83.150	493.829	27.204	88.635	127.587	1.402.157
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 23. Instruments musicals a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Nombre d'instruments musicals	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2001							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
Cap	5.616	166.088	20.721	308.334	134.943	129.975	16.469	782.146
	84,9	67,3	42,8	54,4	47,8	48,1	49,0	53,8
Un tipus d'instrument	999	50.778	10.894	138.046	78.069	73.877	7.053	59.716
	15,1	20,6	22,5	24,4	27,7	27,3	21,0	24,7
Dos i més tipus d'instrument		29.912	16.759	120.410	69.092	66.356	10.097	312.626
		12,1	34,6	21,2	24,5	24,6	30,0	21,5
Total	6.615	246.778	48.374	566.790	282.104	270.208	33.619	1.454.488
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 24. Instruments musicals a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Nombre d'instruments musicals	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2006							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
Cap	16.788	104.692	96.360	215.691	116.770	98.281	9.033	657.615
	42,9	61,6	40,0	51,0	41,0	46,8	57,3	47,5
Un tipus d'instrument	11.918	38.957	80.589	122.098	105.268	67.260	3.834	429.924
	30,5	22,9	33,4	28,8	37,0	32,0	24,3	31,1
Dos i més tipus d'instrument	10.397	26.295	64.117	85.493	62.527	44.563	2.908	296.300
	26,6	15,5	26,6	20,2	22,0	21,2	18,4	21,4
Total	39.103	169.944	241.066	423.282	284.565	210.104	15.775	1.383.839
	100	100	100	100	100	100	100	100

e. Discs, cassetts i CD musicals

Taula 25. Nombre de discs, cassetts i CD musicals a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons sexe. Catalunya, 2001-2006. Absoluts i percentatge.

Discs, cassetts i CD musicals	Sexe			Sexe		
	Joves de 15 a 29 anys 2001			Joves de 15 a 29 anys 2006		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Menys de 25	65.163	82.730	147.893	46.414	30.024	76.438
	9,0	11,9	10,4	6,3	4,4	5,4
25 o més	658.655	610.968	1.269.623	691.653	657.160	1.348.813
	91,0	88,1	89,6	93,7	95,6	94,6
Total	723.818	693.698	1.417.516	738.067	687.184	1.425.251
	100	100	100	100	100	100

Taula 26. Nombre de discs, cassetes i CD musicals a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Discs, cassetes i CD musicals	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
Menys de 25	32.214	11.698	64.908	2.604	17.319	17.709	146.452
	8,6	9,6	8,7	16,0	20,7	28,4	10,5
25 o més	343.357	109.684	677.218	13718	66.325	44.551	1.254.853
	91,4	90,4	91,3	84,0	79,3	71,6	89,5
Total	375.571	121.382	742.126	16.322	83.644	62.260	1.401.305
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 27. Nombre de discs, cassetes i CD musicals a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Discs, cassetes i CD musicals	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
Menys de 25	24.046	4.497	22.886	3.405	3.679	14.337	72.850
	4,1	5,2	4,6	12,3	4,2	11,2	5,2
25 o més	558.590	81.300	472.976	24.333	84.956	113.250	1.335.405
	95,9	94,8	95,4	87,7	95,8	88,8	94,8
Total	582.636	85.797	495.862	27.738	88.635	127.587	1.408.255
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 28. Nombre de discs, cassetes i CD musicals a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Discs, cassetes i CD musicals	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2001							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
Menys de 25	2.661	39.888	5.143	50.037	25.923	22.152	2.089	147.893
	42,8	16,8	11,0	9,1	9,3	8,3	6,2	10,4
25 o més	3.554	197.027	41.730	498.018	253.428	244.336	31.530	1.269.623
	57,2	83,2	89,0	90,9	90,7	91,7	93,8	89,6
Total	6.215	236.915	46.873	548.055	279.351	266.488	33.619	1.417.516
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 29. Nombre de discs, cassetes i CD musicals a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Discs, cassetes i CD musicals	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2006							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
Menys de 25	2.764	18.637	15.334	19.966	6.696	7.454	304	71.155
	7,1	11,0	6,4	4,7	2,3	3,5	1,9	5,1
25 o més	36.338	150.823	225.393	409.015	279.092	202.650	15.472	1.318.783
	92,9	89,0	93,6	95,3	97,7	96,5	98,1	94,9
Total	39.102	169.460	240.727	428.981	285.788	210.104	15.776	1.389.938
	100	100	100	100	100	100	100	100

f. Cintes de vídeo i DVD

Taula 30. Nombre de cintes de vídeo i DVD a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons grup d'edat. Catalunya, 2001-2006. Absoluts i percentatge.

Cintes de vídeo i DVD	Grup d'edat				Grup d'edat			
	Joves de 15 a 29 anys 2001				Joves de 15 a 29 anys 2006			
	15-19	20-24	25-29	Total	15-19	20-24	25-29	Total
Menys de 25	117.684	248.702	241.097	607.483	69.421	72.134	94.002	235.557
	41,1	42,3	48,7	44,4	12,1	17,4	21,5	16,5
25 o més	168.432	339.113	254.096	761.641	504.415	342.949	342.331	1.189.695
	58,9	57,7	51,3	55,6	87,9	82,6	78,5	83,5
Total	286.116	587.815	495.193	1.369.124	573.836	415.083	436.333	1.425.252
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 31. Nombre de cintes de vídeo i DVD a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Cintes de vídeo i DVD	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
Menys de 25	153910	46829	300.725	8190	55008	34032	598.694
	42,6	39,3	42,3	62,0	65,1	53,7	44,3
25 o més	207.470	72.187	410.206	5014	29.440	29.328	753.645
	57,4	60,7	57,7	38,0	34,9	46,3	55,7
Total	361.380	119.016	710.931	13.204	84.448	63.360	1.352.339
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 32. Nombre de cintes de vídeo i DVD a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Cintes de vídeo i DVD	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
Menys de 25	79.428	10.000	80.998	7.799	20.307	30.259	228.791
	13,6	11,7	16,3	28,1	22,9	23,7	16,2
25 o més	503.209	75.798	414.864	19.939	68.328	97.328	1.179.466
	86,4	88,3	83,7	71,9	77,1	76,3	83,8
Total	582.637	85.798	495.862	27.738	88.635	127.587	1.408.257
	100	100	100	100	100	100	100

g. Obres d'art

Taula 33. Obres d'art a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons sexe i grups d'edat. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Tipus d'obres d'art	Grup d'edat i sexe						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Homes 15-19	Dones 15-19	Homes 20-24	Dones 20-24	Homes 25-29	Dones 25-29	Total
Cap	92.369	78.510	176.708	186.138	142.651	162.367	838.743
	57,8	55,8	55,7	60,6	54,4	60,6	57,7
Un tipus d'obra d'art	28.638	22.042	50.019	50.740	47.530	40.796	239.765
	17,9	15,7	15,8	16,5	18,1	15,2	16,5
Dos tipus d'obres d'art	22.906	17.584	33.893	28.824	23.219	30.176	156.602
	14,3	12,5	10,7	9,4	8,9	11,3	10,8
Més de dos tipus d'obres d'art	15.895	22.590	56.431	41.238	48.697	34.528	219.379
	9,9	16,1	17,8	13,4	18,6	12,9	15,1
Total	159.808	140.726	317.051	306.940	262.097	267.867	1.454.489
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 34. Obres d'art a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons sexe i grups d'edat. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Tipus d'obres d'art	Grup d'edat i sexe						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Homes 15-19	Dones 15-19	Homes 20-24	Dones 20-24	Homes 25-29	Dones 25-29	Total
Cap	125.551	104.870	100.692	78.586	91.159	113.484	614.342
	40,2	41,1	46,8	39,8	45,9	48,8	43,5
Un tipus d'obra d'art	66.135	60.710	51.744	50.746	38.250	50.030	317.615
	21,2	23,8	24,0	25,7	19,2	21,5	22,5
Dos tipus d'obres d'art	60.937	48.684	35.157	41.491	32.962	35.898	255.129
	19,5	19,1	16,3	21,0	16,6	15,4	18,1
Més de dos tipus d'obres d'art	59.677	40.634	27.611	26.826	36.446	33.367	224.561
	19,1	15,9	12,8	13,6	18,3	14,3	15,9
Total	312.300	254.898	215.204	197.649	198.817	232.779	1.411.647
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 35. Obres d'art a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Tipus d'obres d'art	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
Cap	216.619	82.723	433.482	9.345	46.935	38.241	827.345
	56,9	64,9	57,2	53,6	53,2	58,5	57,6
Un tipus d'obra d'art	53.191	17.708	131.464	4.641	16.979	11.668	235.651
	14,0	13,9	17,4	26,6	19,3	17,9	16,4
Dos tipus d'obres d'art	45.837	9.175	79.421	1.360	13.414	5.742	154.949
	12,0	7,2	10,5	7,8	15,2	8,8	10,8
Més de dos tipus d'obres d'art	65.231	17.846	112.919	2.089	10.866	9.692	218.643
	17,1	14,0	14,9	12,0	12,3	14,8	15,2
Total	380.878	127.452	757.286	17.435	88.194	65.343	1.436.588
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 36. Obres d'art a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Tipus d'obres d'art	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
Cap	234.479	34.715	227.865	10.447	33.287	68.179	608.972
	40,7	40,5	46,4	37,7	38,8	53,4	43,7
Un tipus d'obra d'art	138.687	16.581	107.265	6.437	25.826	18.474	313.270
	24,0	19,3	21,8	23,2	30,1	14,5	22,5
Dos tipus d'obres d'art	110.884	13.474	89.863	3.024	13.067	19.615	249.927
	19,2	15,7	18,3	10,9	15,2	15,4	17,9
Més de dos tipus d'obres d'art	92.762	20.978	66.063	7.831	13.533	21.319	222.486
	16,1	24,5	13,5	28,2	15,8	16,7	16,0
Total	576.812	85.748	491.056	27.739	85.713	127.587	1.394.655
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 37. Obres d'art a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Tipus d'obres d'art	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2001							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
Cap	3.757	168.970	30.770	340.478	160.961	120.548	13.259	838.743
	56,8	68,5	63,6	60,1	57,1	44,6	39,4	57,7
Un tipus d'obra d'art	724	38.222	7.026	98.173	40.974	50.809	3.838	239.766
	10,9	15,5	14,5	17,3	14,5	18,8	11,4	16,5
Dos tipus d'obres d'art	2.135	18.773	4.814	51.185	31.841	40.956	6.899	156.603
	32,3	7,6	10,0	9,0	11,3	15,2	20,5	10,8
Més de dos tipus d'obres d'art		20.814	5.765	76.954	48.328	57.895	9.624	219.380
		8,4	11,9	13,6	17,1	21,4	28,6	15,1
Total	6.616	246.779	48.375	566.790	282.104	270.208	33.620	1.454.492
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 38. Obres d'art a les llars de les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Tipus d'obres d'art	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2006							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
Cap	17.179	87.949	103.058	212.133	102.071	76.410	4.733	603.533
	46,4	52,5	43,1	49,7	36,0	37,0	30,0	43,9
Un tipus d'obra d'art	9.560	32.674	52.433	90.126	72.325	46.796	2.580	306.494
	25,8	19,5	21,9	21,1	25,5	22,7	16,4	22,3
Dos tipus d'obres d'art	5.080	16.711	38.963	69.102	65.331	43.283	5.473	243.943
	13,7	10,0	16,3	16,2	23,0	21,0	34,7	17,7
Més de dos tipus d'obres d'art	5.238	30.030	44.626	55.619	43.930	39.934	2.990	222.367
	14,1	17,9	18,7	13,0	15,5	19,3	19,0	16,2
Total	37.057	167.364	239.080	426.980	283.657	206.423	15.776	1.376.337
	100	100	100	100	100	100	100	100

3.2. Consum cultural quotidià

3.2.1. Música

a. Freqüència

Explicació de les categories de la variable *Freqüència amb què s'escolta música*:

Esporàdicament: menys d'un cop a la setmana.

Certa freqüència: almenys un cop a la setmana, però no cada dia.

Cada dia.

Taula 39. Freqüència amb què escolten música les persones joves (15-29 anys), segons grup d'edat. Catalunya, 2001-2006. Absoluts i percentatge.

Freqüència	Grup d'edat							
	Joves de 15 a 29 anys 2001				Joves de 15 a 29 anys 2006			
	15-19	20-24	25-29	Total	15-19	20-24	25-29	Total
Esporàdicament	3.952	27.260	32.414	63.626	5.586	8.124	14.920	28.630
	1,3	4,4	6,1	4,4	1,0	2,0	3,4	2,0
Certa freqüència	27.387	81.078	92.414	200.879	50.409	43.186	49.691	143.286
	9,1	13,0	17,4	13,8	8,8	10,4	11,4	10,0
Cada dia	269.195	515.653	405.137	1.189.985	518.180	364.256	372.767	1.255.203
	89,6	82,6	76,4	81,8	90,2	87,7	85,2	88,0
Total	300.534	623.991	529.965	1.454.490	574.175	415.566	437.378	1.427.119
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 40. Freqüència amb què escolten música les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Freqüència	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2001							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
Esporàdicament	142	9.598	3.094	26.113	9.344	13.639	1.696	63.626
	2,1	3,9	6,4	4,6	3,3	5,0	5,0	4,4
Certa freqüència	1.677	25.425	3.348	71.682	44.639	48.346	5.762	200.879
	25,4	10,3	6,9	12,6	15,8	17,9	17,1	13,8
Cada dia	4.796	211.755	41.933	468.995	228.121	208.223	26.161	1.189.984
	72,5	85,8	86,7	82,7	80,9	77,1	77,8	81,8
Total	6.615	246.778	48.375	566.790	282.104	270.208	33.619	1.454.489
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 41. Freqüència amb què escolten música les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Freqüència	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2006							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
Esporàdicament	408	5.810	2.465	7.806	6.446	4.841		27.776
	1,0	3,4	1,0	1,8	2,3	2,3		2,0
Certa freqüència	6.426	12.172	23.923	37.777	30.448	30.016	338	141.100
	16,4	7,2	9,9	8,8	10,6	14,3	2,1	10,1
Cada dia	32.268	151.962	214.677	384.105	249.233	175.247	15.437	1.222.929
	82,5	89,4	89,1	89,4	87,1	83,4	97,9	87,9
Total	39.102	169.944	241.065	429.688	286.127	210.104	15.775	1.391.805
	100	100	100	100	100	100	100	100

3.2.2. Televisió

Nota: La mitjana d'hores de televisió al dia es diferenciava segons dies laborables i caps de setmana en l'enquesta de 2001. Pel 2006, en canvi, la pregunta es formulava de forma genèrica, de manera que només s'ha pogut comparar la mitjana dels laborables pel 2001 amb la mitjana global l'any 2006.

La mitjana d'hores que mirava la televisió la població el 2001 era de 2,5 hores al dia els dies laborables. Per 2006, la mitjana d'hores és de 2,4 per al global de dies de la setmana.

Taula 42. Freqüència amb què miren la televisió respecte a la mitjana les persones joves (15-29 anys), segons grups d'edat. Catalunya, 2001-2006. Absoluts i percentatge.

Posició respecte a la mitjana	Grup d'edat							
	Joves de 15 a 29 anys 2001				Joves de 15 a 29 anys 2006			
	15-19	20-24	25-29	Total	15-19	20-24	25-29	Total
No supera la mitjana d'hores de TV al dia	153.878	368.854	353.223	875.955	433.217	330.315	346.900	1.110.432
	55,4	65,1	73,5	66,1	76,8	82,4	81,0	79,7
Supera la mitjana d'hores de TV al dia	123.710	197.538	127.408	448.656	131.004	70.732	81.335	283.071
	44,6	34,9	26,5	33,9	23,2	17,6	19,0	20,3
Total	277.588	566.392	480.631	1.324.611	564.221	401.047	428.235	1.393.503
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 43. Freqüència amb què miren la televisió respecte a la mitjana les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Posició respecte a la mitjana	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
No supera la mitjana d'hores de TV al dia	205.462	47.246	504.584	10.789	56.409	44.128	868.618
	58,70	41,00	72,90	79,60	70,30	73,00	66,20
Supera la mitjana d'hores de TV al dia	144.809	67.954	187.899	2.765	23.792	16.337	443.556
	41,30	59,00	27,10	20,40	29,70	27,00	33,80
Total	350.271	115.200	692.483	13.554	80.201	60.465	1.312.174
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 44. Freqüència amb què miren la televisió respecte a la mitjana les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Posició respecte a la mitjana	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
No supera la mitjana d'hores de TV al dia	454.405	45.311	398.495	20.707	74.992	102.351	1.096.261
	79,8	52,6	82,9	78,8	85,4	80,8	79,6
Supera la mitjana d'hores de TV al dia	115.161	40.831	81.948	5.562	12.810	24.273	280.585
	20,2	47,4	17,1	21,2	14,6	19,2	20,4
Total	569.566	86.142	480.443	26.269	87.802	126.624	1.376.846
	100	100	100	100	100	100	100

3.2.3. Ràdio

Nota: La mitjana d'hores de ràdio al dia es diferenciava segons dies laborables i caps de setmana en l'enquesta de 2001. Pel 2006, en canvi, la pregunta es formulava de forma genèrica, de manera que només s'ha pogut comparar la mitjana dels laborables pel 2001 amb la mitjana global l'any 2006.

La mitjana d'hores que escoltava la ràdio la població el 2001 era de 2,7 hores al dia els dies laborables. Per 2006, la mitjana d'hores és de 2,9 per al global de dies de la setmana.

Taula 45. Freqüència amb què escolten la ràdio respecte a la mitjana les persones joves (15-29 anys), segons grups d'edat. Catalunya, 2001-2006. Absoluts i percentatge.

Posició respecte a la mitjana	Grup d'edat							
	Joves de 15 a 29 anys 2001				Joves de 15 a 29 anys 2006			
	15-19	20-24	25-29	Total	15-19	20-24	25-29	Total
No supera la mitjana d'hores de ràdio en dia laborable	182.673	389.886	316.267	888.826	281.723	218.299	226.818	726.840
	73,2	72,6	69,3	71,5	83,0	68,9	61,6	70,9
Supera la mitjana d'hores de ràdio en dia laborable	66.939	147.054	140.304	354.297	57.860	98.607	141.399	297.866
	26,8	27,4	30,7	28,5	17,0	31,1	38,4	29,1
Total	249.612	536.940	456.571	1.243.123	339.583	316.906	368.217	1.024.706
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 46. Freqüència amb què escolten la ràdio respecte a la mitjana les persones joves (15-29 anys), segons grup ocupacional. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Posició respecte a la mitjana	Grup ocupacional						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Alts directius, administració i empresa	Empleats-professionals experts alts	Professionals mitjans	Artesans, manuals qualificats i empleats molt baixos	Professionals baixos	Manuels no qualificats i operadors de maquinària	Total
No supera la mitjana d'hores de ràdio en dia laborable	16.850	64.295	89.653	183.138	157.628	82.775	594.339
	66,9	73,4	82,9	58,5	70,7	62,8	66,9
Supera la mitjana d'hores de ràdio en dia laborable	8.335	23.335	18.442	129.752	65.378	48.987	294.229
	33,1	26,6	17,1	41,5	29,3	37,2	33,1
Total	25.185	87.630	108.095	312.890	223.006	131.762	888.568
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 47. Freqüència amb què escolten la ràdio respecte a la mitjana les persones joves (15-29 anys), segons grup ocupacional. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Posició respecte a la mitjana	Grup ocupacional						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Alts directius, administració i empresa	Empleats-professionals experts alts	Professionals mitjans	Artesans, manuals qualificats i empleats molt baixos	Professionals baixos	Manuels no qualificats i operadors de maquinària	Total
No supera la mitjana d'hores de ràdio en dia laborable	14.338	104.622	101.258	109.608	25.351	26.656	381.833
	72,8	84,4	60,8	52,7	68,1	48,6	62,6
Supera la mitjana d'hores de ràdio en dia laborable	5.363	19.399	65.223	98.286	11.853	28.175	228.299
	27,2	15,6	39,2	47,3	31,9	51,4	37,4
Total	19.701	124.021	166.481	207.894	37.204	54.831	610.132
	100	100	100	100	100	100	100

3.2.4. Lectura

a. Lectura de llibres

Explicació de les categories de la variable *Tipus de persona lectora per nombre de llibres llegits*:

No lectora: cap llibre llegit en els darrers 12 mesos.

Lectora esporàdica: fins a 5 llibres llegits en els darrers 12 mesos.

Lectora habitual: 6 llibres o més llegits en els darrers 12 mesos.

Taula 48. Tipus de persones lectores per nombre de llibres llegits els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons grups d'edat. Catalunya, 2001-2006. Absoluts i percentatge.

Tipus de lector	Grup d'edat							
	Joves de 15 a 29 anys 2001				Joves de 15 a 29 anys 2006			
	15-19	20-24	25-29	Total	15-19	20-24	25-29	Total
No lector	75.532	146.903	139.725	362.160	67.777	67.579	65.751	201.107
	25,1	23,5	26,4	24,9	11,9	16,4	15,1	14,2
Lector esporàdic	158.801	318.582	215.907	693.290	269.415	196.515	214.263	680.193
	52,8	51,1	40,7	47,7	47,4	47,7	49,2	48,1
Lector habitual	66.200	158.505	174.332	399.037	230.758	148.001	155.453	534.212
	22,0	25,4	32,9	27,4	40,6	35,9	35,7	37,7
Total	300.533	623.990	529.964	1.454.487	567.950	412.095	435.467	1.415.512
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 49. Tipus de persones lectores per nombre de llibres llegits els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Tipus de lector	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
No lector	70.893	37.005	199.901	3.559	18.891	29.082	359.331
	18,6	29,0	26,4	20,4	21,4	44,5	25,0
Lector esporàdic	215.362	57.644	346.621	5.940	34.424	24.715	684.706
	56,5	45,2	45,8	34,1	39,0	37,8	47,7
Lector habitual	94.622	32.803	210.763	7.936	34.880	11.546	392.550
	24,8	25,7	27,8	45,5	39,5	17,7	27,3
Total	380.877	127.452	757.285	17.435	88.195	65.343	1.436.587
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 50. Tipus de persones lectores per nombre de llibres llegits els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Tipus de lector	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
No lector	44.475	23.756	98.231	6.300	4.691	20.290	197.743
	7,7	28,0	19,9	22,7	5,3	16,0	14,1
Lector esporàdic	271.827	43.155	233.941	8.843	48.183	68.699	674.648
	47,1	50,9	47,4	31,9	54,4	54,2	48,2
Lector habitual	261.102	17.807	161.120	12.595	35.761	37.740	526.125
	45,2	21,0	32,7	45,4	40,3	29,8	37,6
Total	577.404	84.718	493.292	27.738	88.635	126.729	1.398.516
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 51. Tipus de persones lectores per nombre de llibres llegits els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Tipus de lector	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2006							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
No lector	3.430	55.872	26.047	80.955	14.811	12.990		194.105
	8,8	33,2	10,9	18,9	5,2	6,2		14,1
Lector esporàdic	22.375	81.118	110.534	219.172	131.963	88.533	5.080	658.775
	57,2	48,2	46,3	51,3	46,4	42,5	35,8	47,7
Lector habitual	13.298	31.390	102.115	127.338	137.381	106.669	9.126	527.317
	34,0	18,6	42,8	29,8	48,3	51,2	64,2	38,2
Total	39.103	168.380	238.696	427.465	284.155	208.192	14.206	1.380.197
	100	100	100	100	100	100	100	100

b. Lectura de diaris

Explicació de les categories de la variable *Tipus de persona lectora de diaris*:

No lectora: cap diari llegit.

Lectora esporàdica: 2 diaris llegits al mes o menys.

Lectora habitual: lector de diaris almenys 1 cop a la setmana.

Taula 52. Tipus de persones lectores de diaris entre les persones joves (15-29 anys), segons edat. Catalunya, 2001-2006. Absoluts i percentatge.

Tipus de lector	Grup d'edat							
	Joves de 15 a 29 anys 2001				Joves de 15 a 29 anys 2006			
	15-19	20-24	25-29	Total	15-19	20-24	25-29	Total
No lector	111.508	105.741	96.855	314.104	89.967	21.831	29.950	141.748
	37,1	16,9	18,3	21,6	15,7	5,3	6,8	9,9
Lector esporàdic	16.543	52.600	44.847	113.990	102.979	40.726	51.430	195.135
	5,5	8,4	8,5	7,8	17,9	9,8	11,8	13,7
Lector habitual	172.483	465.651	388.262	1.026.396	381.230	353.009	355.998	1.090.237
	57,4	74,6	73,3	70,6	66,4	84,9	81,4	76,4
Total	300.534	623.992	529.964	1.454.490	574.176	415.566	437.378	1.427.120
	100	100	100	100	100	100	100	100

c. Lectura de revistes

Explicació de les categories de la variable *Tipus de persona lectora de revistes*:

No lectora: cap revista llegida.

Lectora esporàdica: 2 revistes llegides al mes o menys.

Lectora habitual: lector de revistes almenys 1 cop a la setmana.

Taula 53. Tipus de persones lectores de revistes entre les persones joves (15-29 anys), segons grup d'edat. Catalunya, 2001-2006. Absoluts i percentatge.

Tipus de lector	Grup d'edat							
	Joves de 15 a 29 anys 2001				Joves de 15 a 29 anys 2006			
	15-19	20-24	25-29	Total	15-19	20-24	25-29	Total
No lector	132.956	252.135	206.497	591.588	93.901	86.517	64.728	245.146
	44,2	40,4	39,0	40,7	16,4	20,8	14,8	17,2
Lector esporàdic	92.767	205.948	188.832	487.547	225.661	178.544	196.584	600.789
	30,9	33,0	35,6	33,5	39,3	43,0	44,9	42,1
Lector habitual	74.811	165.909	134.636	375.356	254.613	150.506	176.066	581.185
	24,9	26,6	25,4	25,8	44,3	36,2	40,3	40,7
Total	300.534	623.992	529.965	1.454.491	574.175	415.567	437.378	1.427.120
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 54. Tipus de persones lectores de revistes entre les persones joves (15-29 anys), segons sexe i grup d'edat. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Tipus de lector	Grup d'edat i sexe						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Homes 15-19	Dones 15-19	Homes 20-24	Dones 20-24	Homes 25-29	Dones 25-29	Total
No lector	74.752	58.203	123.608	128.526	96.533	109.964	591.586
	46,8	41,4	39,0	41,9	36,8	41,1	40,7
Lector esporàdic	55.129	37.638	120.376	85.571	93.362	95.469	487.545
	34,5	26,7	38,0	27,9	35,6	35,6	33,5
Lector habitual	29.926	44.885	73.067	92.842	72.202	62.434	375.356
	18,7	31,9	23,0	30,2	27,5	23,3	25,8
Total	159.807	140.726	317.051	306.939	262.097	267.867	1.454.487
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 55. Tipus de persones lectores de revistes entre les persones joves (15-29 anys), segons sexe i grup d'edat. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Tipus de lector	Grup d'edat i sexe						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Homes 15-19	Dones 15-19	Homes 20-24	Dones 20-24	Homes 25-29	Dones 25-29	Total
No lector	56.740	37.161	50.569	35.948	26.848	37.881	245.147
	17,8	14,5	23,3	18,1	13,2	16,2	17,2
Lector esporàdic	128.205	97.456	93.303	85.241	93.112	103.472	600.789
	40,3	38,0	43,0	43,0	45,7	44,3	42,1
Lector habitual	133.015	121.598	73.332	77.174	83.650	92.416	581.185
	41,8	47,5	33,8	38,9	41,1	39,5	40,7
Total	317.960	256.215	217.204	198.363	203.610	233.769	1.427.121
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 56. Tipus de persones lectores de revistes entre les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Tipus de lector	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2001							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
No lector	5.051	91.676	19.237	221.799	129.490	114.362	9.973	591.588
	76,4	37,1	39,8	39,1	45,9	42,3	29,7	40,7
Lector esporàdic		73.702	14.651	180.855	101.552	105.588	11.199	487.547
		29,9	30,3	31,9	36,0	39,1	33,3	33,5
Lector habitual	1.564	81.400	14.487	164.137	51.063	50.257	12.448	375.356
	23,6	33,0	29,9	29,0	18,1	18,6	37,0	25,8
Total	6.615	246.778	48.375	566.791	282.105	270.207	33.620	1.454.491
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 57. Tipus de persones lectores de revistes entre les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Tipus de lector	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2006							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
No lector	10.667	36.891	40.187	72.475	46.944	28.941	4.274	240.379
	27,3	21,7	16,7	16,9	16,4	13,8	27,1	17,3
Lector esporàdic	8.081	63.888	96.575	190.017	123.522	98.442	5.434	585.959
	20,7	37,6	40,1	44,2	43,2	46,9	34,4	42,1
Lector habitual	20.354	69.165	104.304	167.196	115.662	82.720	6.068	565.469
	52,1	40,7	43,3	38,9	40,4	39,4	38,5	40,6
Total	39.102	169.944	241.066	429.688	286.128	210.103	15.776	1.391.807
	100	100	100	100	100	100	100	100

3.2.5. Usos d'ordinador i Internet

a. Ús d'Internet

Taula 58. Ús d'Internet els darrers 12 mesos entre les persones joves (15 a 29 anys), segons nivell d'estudis i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Ús	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2001							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
No	6.471	125.812	8.450	164.168	33.842	25.657	2.718	367.118
	97,8	52,4	17,5	29,2	12,1	9,5	8,6	25,5
Sí	144	114.494	39.924	397.668	246.429	244.551	28.958	1.072.168
	2,2	47,6	82,5	70,8	87,9	90,5	91,4	74,5
Total	6.615	240.306	48.374	561.836	280.271	270.208	31.676	1.439.286
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 59. Ús d'Internet els darrers 12 mesos entre les persones joves (15 a 29 anys), segons nivell d'estudis i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Ús	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2006							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
No	5.242	28.989	7.674	27.042	2.877	854	494	73.172
	13,4	17,1	3,2	6,3	1,0	0,4	3,1	5,3
Sí	33.861	140.955	233.392	401.089	283.251	209.250	15.281	1.317.079
	86,6	82,9	96,8	93,7	99,0	99,6	96,9	94,7
Total	39.103	169.944	241.066	428.131	286.128	210.104	15.775	1.390.251
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 60. Ús d'Internet els darrers 12 mesos entre les persones joves (15 a 29 anys), segons grup ocupacional. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Ús	Grup ocupacional						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Alts directius, administració i empresa	Empleats professionals experts alts	Professionals mitjans	Artesans, manuals qualificats i empleats molt baixos	Professionals baixos	Manuais no qualificats i operadors de maquinària	Total
No	8252	3239	24218	147694	45759	68452	297.614
	27,8	3,1	19,7	42,2	18,4	43,3	29,4
Sí	21416	101519	98546	202431	202953	89538	716.403
	72,2	96,9	80,3	57,8	81,6	56,7	70,6
Total	29.668	104.758	122.764	350.125	248.712	157.990	1.014.017
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 61. Ús d'Internet els darrers 12 mesos entre les persones joves (15 a 29 anys), segons grup ocupacional. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Ús	Grup ocupacional						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Alts directius, administració i empresa	Empleats professionals experts alts	Professionals mitjans	Artesans, manuals qualificats i empleats molt baixos	Professionals baixos	Manuais no qualificats i operadors de maquinària	Total
No	974	3.035	540	35.257	2.428	12.176	54.410
	3,6	2,2	0,3	13,4	4,6	18,4	7,3
Sí	25.899	137.482	194.577	227.149	49.895	53.834	688.836
	96,4	97,8	99,7	86,6	95,4	81,6	92,7
Total	26.873	140.517	195.117	262.406	52.323	66.010	743.246
	100	100	100	100	100	100	100

b. Ús d'ordinador personal

Explicació de les categories de la variable *Ús d'ordinador personal*:

Mai: no ha utilitzat mai l'ordinador ni per motius d'oci ni per motius de treball o estudi durant l'any anterior a la pregunta.

Poc: l'ha utilitzat com a màxim 1 cop a la setmana per motius d'oci i/o 1 cop a la setmana per motius de feina o d'estudis.

Sovint feina/estudis: ha utilitzat l'ordinador més d'un cop a la setmana per motius de feina o d'estudis, i com a màxim un cop a la setmana per motius d'oci.

Sovint oci: ha utilitzat l'ordinador més d'un cop a la setmana per motius d'oci, i com a màxim un cop a la setmana per motius de feina o d'estudis.

Sovint feina i oci: ha utilitzat l'ordinador més d'un cop a la setmana per motius d'oci i més d'un cop a la setmana per motius de feina o d'estudis.

Taula 62. Ús d'ordinador personal els darrers 12 mesos entre les persones joves (15 a 29 anys), segons nivell d'estudis i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Freqüència d'ús	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2001							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
Mai	6.471	98.802	3.660	81.095	14.737	9.922	578	215.265
	97,8	40,3	7,6	14,4	5,3	3,7	1,7	14,9
Poc	144	69.415	13.622	92.961	43.354	25.169	4.419	249.084
	2,2	28,3	28,2	16,5	15,5	9,3	13,1	17,2
Sovint feina/estudis		21.431	5.182	164.937	70.866	100.398	15.361	378.175
		8,7	10,7	29,3	25,3	37,2	45,7	26,1
Sovint oci		35.280	8.885	68.722	39.929	20.077	3.095	175.988
		14,4	18,4	12,2	14,3	7,4	9,2	12,2
Sovint feina/oci		20.278	17.026	154.837	110.897	114.641	10.167	427.846
		8,3	35,2	27,5	39,6	42,4	30,2	29,6
Total	6.615	245.206	48.375	562.552	279.783	270.207	33.620	1.446.358
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 63. Ús d'ordinador personal els darrers 12 mesos entre les persones joves (15 a 29 anys), segons nivell d'estudis i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Freqüència d'ús	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2006							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
Mai	12.239	71.912	39.559	77.384	23.071	9.437	1.171	234.773
	31,3	42,5	16,4	18,1	8,1	4,5	7,4	16,8
Poc	6.061	14.033	10.326	28.311	17.717	8.639		85.087
	15,5	8,3	4,3	6,6	6,2	4,1		6,1
Sovint feina/estudis	3.040	15.599	20.154	49.800	40.074	33.088	2.047	163.802
	7,8	9,2	8,4	11,6	14,0	15,7	13,0	11,8
Sovint oci	9.180	37.050	68.110	79.088	38.265	11.864	1.569	245.126
	23,5	21,9	28,3	18,5	13,4	5,6	9,9	17,6
Sovint feina/oci	8.582	30.538	102.916	194.067	166.461	147.076	10.989	660.629
	21,9	18,1	42,7	45,3	58,3	70,0	69,7	47,5
Total	39.102	169.132	241.065	428.650	285.588	210.104	15.776	1.389.417
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 64. Ús d'ordinador personal els darrers 12 mesos entre les persones joves (15 a 29 anys), segons grup ocupacional. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Freqüència d'ús	Grup ocupacional						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Alts directius, administració i empresa	Empleats-professionals experts alts	Professionals mitjans	Artesans, manuals qualificats i empleats molt baixos	Professionals baixos	Manuais no qualificats i operadors de maquinària	Total
Mai	5740	543	10.369	100.630	12.371	50.616	180.269
	19,3	0,5	8,4	28,8	4,9	31,8	17,7
Poc	4755	6.121	20.140	81.984	21.648	43.015	177.663
	16,0	5,8	16,3	23,4	8,6	27,0	17,4
Sovint feina/estudis	6850	34.750	36.891	59272	117.248	14.268	269.279
	23,1	33,1	29,9	16,9	46,6	9,0	26,4
Sovint oci	3703	7.229	6.324	54.079	17.960	27.095	116.390
	12,5	6,9	5,1	15,5	7,1	17,0	11,4
Sovint feina/oci	8622	56.221	49.565	54.050	82.361	24.132	274.951
	29,1	53,6	40,2	15,4	32,7	15,2	27,0
Total	29.670	104.864	123.289	350.015	251.588	159.126	1.018.552
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 65. Ús d'ordinador personal els darrers 12 mesos entre les persones joves (15 a 29 anys), segons grup ocupacional. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Freqüència d'ús	Grup ocupacional						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Alts directius, administració i empresa	Empleats professionals experts alts	Professionals mitjans	Artesans, manuals qualificats i empleats molt baixos	Professionals baixos	Manuais no qualificats i operadors de maquinària	Total
Mai	4.095	5.171	21.298	78.106	7.903	30.825	147.398
	15,2	3,7	10,9	29,9	15,1	46,7	19,9
Poc	2.891	2.876	2.407	26.889	4.685	6.599	46.347
	10,8	2,0	1,2	10,3	9,0	10,0	6,2
Sovint feina/estudis	4.257	21.867	35.668	25.487	5.603	4.412	97.294
	15,8	15,6	18,3	9,8	10,7	6,7	13,1
Sovint oci	2.933	11.471	12.237	54.386	7.397	13.272	101.696
	10,9	8,2	6,3	20,8	14,1	20,1	13,7
Sovint feina/oci	12.696	99.132	123.505	75.992	26.734	10.901	348.960
	47,2	70,5	63,3	29,1	51,1	16,5	47,0
Total	26.872	140.517	195.115	260.860	52.322	66.009	741.695
	100	100	100	100	100	100	100

3.3. Consum cultural de desplaçament necessari

3.3.1. Cinema

Taula 66. Assistència al cinema els darrers 12 mesos de les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Assistència al cinema	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
0	20.760	16.877	36.442	651	5.671	19.988	100.389
	5,5	13,2	4,8	3,7	6,4	30,6	7,0
1-11	153.592	46.667	199.668	4.700	25.006	28.288	457.921
	40,3	36,6	26,4	27,0	28,4	43,3	31,9
12-26	134.463	32.816	304.762	7.652	38.996	10.536	529.225
	35,3	25,7	40,2	43,9	44,2	16,1	36,8
Més de 26	72.062	31.091	216.415	4.433	18.521	6.532	349.054
	18,9	24,4	28,6	25,4	21,0	10,0	24,3
Total	380.877	127.451	757.287	17.436	88.194	65.344	1.436.589
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 67. Assistència al cinema els darrers 12 mesos de les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Assistència al cinema	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
0	22.890	13.017	39.524	1.679	10.007	26.352	113.469
	4,0	15,8	8,1	6,1	11,4	20,8	8,2
1-11	331.739	46.832	263.782	15.124	49.366	48.968	755.811
	57,7	56,8	54,3	54,5	56,1	38,7	54,6
12-26	153.225	17.540	130.004	10.597	17.335	36.221	364.922
	26,7	21,3	26,8	38,2	19,7	28,6	26,3
Més de 26	66.920	5.067	52.169	338	11.281	15.095	150.870
	11,6	6,1	10,7	1,2	12,8	11,9	10,9
Total	574.774	82.456	485.479	27.738	87.989	126.636	1.385.072
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 68. Assistència al cinema els darrers 12 mesos de les persones joves (15-29 anys), segons grup ocupacional. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Assistència al cinema	Grup ocupacional						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Alts directius, administració i empresa	Empleats professionals experts alts	Professionals mitjans	Artesans, manuals qualificats i empleats molt baixos	Professionals baixos	Manuais no qualificats i operadors de maquinària	Total
0	3.230	2.934	8.038	34.008	9.518	14.980	104.269
	10,9	2,8	6,5	9,2	3,8	9,3	7,2
1-11	7.663	22.344	30.612	119.902	55.186	54.713	462.971
	25,8	21,3	24,8	37,6	21,9	33,8	31,8
12-26	9.903	46.876	53.769	118.784	109.808	49.713	534.266
	33,4	44,7	43,6	25,3	43,6	30,7	36,7
Més de 26	8.873	32.711	30.871	80.498	77.077	42.352	352.986
	29,9	31,2	25,0	28,0	30,6	26,2	24,3
Total	29.669	104.865	123.290	353.192	251.589	161.758	1.454.492
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 69. Assistència al cinema els darrers 12 mesos de les persones joves (15-29 anys), segons grup ocupacional. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Assistència al cinema	Grup ocupacional						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Alts directius, administració i empresa	Empleats-professionals experts alts	Professionals mitjans	Artesans, manuals qualificats i empleats molt baixos	Professionals baixos	Manuais no qualificats i operadors de maquinària	Total
0	2.101	6.156	18.631	33.865	5.082	10.246	76.081
	7,8	4,5	9,8	13,2	9,7	16,1	10,5
1-11	15.229	75.987	94.698	129.730	33.826	37.970	387.440
	56,7	55,3	49,6	50,5	64,6	59,7	53,2
12-26	6.856	36.641	53.493	65.121	12.545	12.189	186.845
	25,5	26,7	28,0	25,4	24,0	19,2	25,7
Més de 26	2.688	18.675	24.028	27.961	871	3.207	77.430
	10,0	13,6	12,6	10,9	1,7	5,0	10,6
Total	26.874	137.459	190.850	256.677	52.324	63.612	727.796
	100	100	100	100	100	100	100

3.3.2. Concerts

Taula 70. Assistència a concerts els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Assistència a concerts	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
0	171.672	67.833	379.076	6.249	54.660	45.967	725.457
	45,4	53,2	50,1	35,8	62,2	70,3	50,6
1-3	139.295	50.100	235.284	5.715	26.007	12.657	469.058
	36,8	39,3	31,1	32,8	29,6	19,4	32,7
4-5	20.693	1.884	62.576	1.975	4.436	452	92.016
	5,5	1,5	8,3	11,3	5,0	0,7	6,4
Més de 5	46.522	7.634	79.280	3.497	2.770	6.266	145.976
	12,3	6,0	10,5	20,1	3,2	9,6	10,2
Total	378.182	127.451	756.216	17.436	87.880	65.342	1.432.507
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 71. Assistència a concerts els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Assistència a concerts	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
0	171.983	33.719	143.337	2.232	26.661	61.919	439.851
	29,5	39,8	29,2	8,0	30,1	48,4	31,3
1-3	247.855	34.811	217.638	10.775	40.699	45.424	597.202
	42,5	41,1	44,3	38,8	45,9	35,5	42,6
4-5	65.182	5.556	57.479	3.342	4.862	8.978	145.399
	11,2	6,6	11,7	12,0	5,5	7,0	10,4
Més de 5	98.134	10.632	72.650	11.388	16.413	11.565	220.782
	16,8	12,5	14,8	41,1	18,5	9,0	15,7
Total	583.154	84.718	491.104	27.737	88.635	127.886	1.403.234
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 72. Assistència a concerts els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons grup ocupacional. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Assistència a concerts	Grup ocupacional						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Alts directius, administració i empresa	Empleats-professionals experts alts	Professionals mitjans	Artesans, manuals qualificats i empleats molt baixos	Professionals baixos	Manuais no qualificats i operadors de maquinària	Total
0	16.063	41.542	54.194	183.884	137.087	99.977	736.037
	54,1	39,6	44,0	56,75	54,6	61,9	50,7
1-3	10.234	31.070	42.020	116.555	79.242	42.173	470.335
	34,5	29,6	34,1	29,1	31,5	26,1	32,4
4-5	659	14.629	11.075	20.222	14.490	8.749	95.443
	2,2	14,0	9,0	4,6	5,8	5,4	6,6
Més de 5	2.714	17.624	16.000	31.780	20.455	10.513	148.595
	9,1	16,8	13,0	9,5	8,1	6,5	10,2
Total	29.670	104.865	123.289	352.468	251.274	161.412	1.450.410
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 73. Assistència a concerts els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons grup ocupacional. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Assistència a concerts	Grup ocupacional						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Alts directius, administració i empresa	Empleats professionals experts alts	Professionals mitjans	Artesans, manuals qualificats i empleats molt baixos	Professionals baixos	Manuels no qualificats i operadors de maquinària	Total
0	8.519	27.073	54.138	97.922	16.081	36.960	240.693
	31,7	19,3	28,2	37,6	30,7	56,0	32,6
1-3	7.924	62.976	91.693	105.245	25.223	21.522	314.583
	29,5	44,8	47,8	40,4	48,2	32,6	42,6
4-5	3.890	20.938	20.103	20.207	4.125	1.337	70.600
	14,5	14,9	10,5	7,8	7,9	2,0	9,6
Més de 5	6.540	29.529	25.988	37.060	6.894	6.191	112.202
	24,3	21,0	13,5	14,2	13,2	9,4	15,2
Total	26.873	140.516	191.922	260.434	52.323	66.010	738.078
	100	100	100	100	100	100	100

3.3.3. Espectacles escènics

a. Teatre

Taula 74. Assistència al teatre els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Assistència al teatre	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
0	224.486	92.124	483.319	9.038	51.577	48.073	908.617
	58,9	72,3	63,8	51,8	58,5	73,6	63,2
1-2	109.208	19.269	170.837	3.326	21.235	9.983	333.858
	28,7	15,1	22,6	19,1	24,1	15,3	23,2
3-4	26.509	7.138	51.853	3.043	8.926	3.049	100.518
	7,0	5,6	6,8	17,5	10,1	4,7	7,0
Més de 4	20.673	8.920	51.277	2.028	6.457	4.238	93.593
	5,4	7,0	6,8	11,6	7,3	6,5	6,5
Total	380.876	127.451	757.286	17.435	88.195	65.343	1.436.586
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 75. Assistència al teatre els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Assistència al teatre	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
0	248.347	62.339	295.435	9.445	40.370	90.232	746.168
	42,9	73,6	59,7	34,1	45,9	71,4	53,3
1-2	214.813	13.591	140.170	10.380	26.799	26.355	432.108
	37,1	16,0	28,3	37,4	30,5	20,9	30,9
3-4	80.824	7.328	30.887	4.129	12.638	3.591	139.397
	14,0	8,6	6,2	14,9	14,4	2,8	10,0
Més de 4	34.673	1.461	28.106	3.784	8.121	6.213	82.358
	6,0	1,7	5,7	13,6	9,2	4,9	5,9
Total	578.657	84.719	494.598	27.738	87.928	126.391	1.400.031
	100	100	100	100	100	100	100

3.3.4. Museus, galeries d'art i monuments

Taula 76. Assistència a museus, galeries i monuments els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Assistència a museus, galeries i monuments	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
No assistent	86.348	44.657	259.626	3.868	20.540	32.913	447.952
	22,7	35,0	34,3	22,2	23,3	50,4	31,2
Assistent	261.546	80.016	458.234	10.536	61.786	30.624	902.742
	68,7	62,8	60,5	60,4	70,1	46,9	62,8
No definit	32.982	2.778	39.426	3.032	5.869	1.808	85.895
	8,7	2,2	5,2	17,4	6,7	2,8	6,0
Total	380.876	127.451	757.286	17.436	88.195	65.345	1.436.589
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 77. Assistència a museus, galeries i monuments els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Assistència a museus, galeries i monuments	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
No assistent	111.877	40.418	146.303	5.148	18.446	53.907	376.099
	19,4	47,4	29,7	18,6	20,9	42,0	26,9
Assistent	465.900	44.301	346.940	22.590	69.851	74.387	1.023.969
	80,6	52,3	70,3	81,4	79,1	58,0	73,1
Total	577.777	84.719	493.243	27.738	88.297	128.294	1.400.068
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 78. Assistència a museus, galeries i monuments els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Assistència a museus, galeries i monuments	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis					
	Joves de 15 a 29 anys 2001					
	Sense estudis	Primaris	Secundaris	Superiors	Altres estudis	Total
No assistent	5.051	143.474	265.355	37.226	2.340	453.446
	76,4	49,2	31,4	12,3	31,2	31,2
Assistent	868	134.901	535.122	239.362	3.812	914.065
	13,1	46,3	63,3	78,8	50,7	62,8
No definit	696	13.189	44.661	27.075	1.360	86.981
	10,5	4,5	5,3	8,9	18,1	6,0
Total	6.615	291.564	845.138	303.663	7.512	1.454.492
	100	100	100	100	100	100

Taula 79. Assistència a museus, galeries i monuments els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Assistència a museus, galeries i monuments	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2006							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
No assistent	11.797	88.115	47.032	148.193	50.884	24.178	2.561	372.760
	30,2	52,3	19,6	34,6	18,0	11,6	16,2	27,0
Assistent	27.306	80.266	192.508	280.450	231.231	184.014	13.214	1.008.989
	69,8	47,7	80,4	65,4	82,0	88,4	83,8	73,0
Total	39.103	168.381	239.540	428.643	282.115	208.192	15.775	1.381.749
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 80. Assistència a museus, galeries i monuments els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons grup ocupacional. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Assistència a museus, galeries i monuments	Grup ocupacional						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Alts directius, administració i empresa	Empleats-professionals experts alts	Professionals mitjans	Artesans, manuals qualificats i empleats molt baixos	Professionals baixos	Manuais no qualificats i operadors de maquinària	Total
No assistent	12.240	10.926	23.447	147.496	71.472	79.171	344.752
	41,3	10,4	19,0	41,8	28,4	48,9	33,7
Assistent	16.459	82.258	93.088	188.268	169.569	78.443	628.085
	55,5	78,4	75,5	53,3	67,4	48,5	61,3
No definit	969	11.680	6.753	17.429	10.546	4.144	51.521
	3,3	11,1	5,5	4,9	4,2	2,6	5,0
Total	29.668	104.864	123.288	353.193	251.587	161.758	1.024.358
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 81. Assistència a museus, galeries i monuments els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons grup ocupacional. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Assistència a museus, galeries i monuments	Grup ocupacional						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Alts directius, administració i empresa	Empleats-professionals experts alts	Professionals mitjans	Artesans, manuals qualificats i empleats molt baixos	Professionals baixos	Manuais no qualificats i operadors de maquinària	Total
No assistent	4.915	16.476	49.418	111.127	15.980	36.722	234.638
	18,3	11,8	25,4	42,7	30,5	55,6	31,7
Assistent	21.958	123.693	145.360	149.009	36.344	29.288	505.652
	81,7	88,2	74,6	57,3	69,5	44,4	68,3
Total	26.873	140.169	194.778	260.136	52.324	66.010	740.290
	100	100	100	100	100	100	100

3.3.5. Biblioteques

Taula 82. Assistència a biblioteques els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons sexe. Catalunya, 2001-2006. Absoluts i percentatge.

Assistència a biblioteques	Sexe			Sexe		
	Joves de 15 a 29 anys 2001			Joves de 15 a 29 anys 2006		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
No assistent	261.106	230.309	491.415	253.911	192.247	446.158
	35,3	32,2	33,8	35,0	28,4	31,8
Assistent	477.850	485.224	963.074	472.232	485.209	957.441
	64,7	67,8	66,2	65,0	71,6	68,2
Total	738.956	715.533	1.454.489	726.143	677.456	1.403.599
	100	100	100	100	100	100

Taula 83. Assistència a biblioteques els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Assistència a biblioteques	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
No assistent	34.114	52.617	296.769	7.807	49.098	45.911	486.316
	9,0	41,3	39,2	44,8	55,7	70,3	33,9
Assistent	346.764	74.835	460.516	9.628	39.095	19.432	950.270
	91,0	58,7	60,8	55,2	44,3	29,7	66,1
Total	380.878	127.452	757.285	17.435	88.193	65.343	1.436.586
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 84. Assistència a biblioteques els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Assistència a biblioteques	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
No assistent	83.808	43.293	191.051	15.488	35.415	72.694	441.749
	14,8	51,6	38,8	55,8	40,0	56,9	31,8
Assistent	483.892	40.600	301.350	12.250	53.220	55.106	946.418
	85,2	48,4	61,2	44,2	60,0	56,9	68,2
Total	567.700	83.893	492.401	27.738	88.635	127.800	1.388.167
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 85. Assistència a biblioteques els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Assistència a biblioteques	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2001							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
No assistent	5.891	172.212	9.656	203.598	20.494	76.914	2.650	491.415
	89,1	69,8	20,0	35,9	7,3	28,5	7,9	33,8
Assistent	724	74.566	38.718	363.192	261.610	193.295	30.969	963.074
	10,9	30,2	80,0	64,1	92,7	71,5	92,1	66,2
Total	6.615	246.778	48.374	566.790	282.104	270.209	33.619	1.454.489
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 86. Assistència a biblioteques els darrers 12 mesos entre les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Assistència a biblioteques	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2006							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
No assistent	8.854	111.952	42.472	188.125	32.400	43.597	304	427.704
	22,8	66,7	18,0	44,0	11,8	21,1	1,9	31,3
Assistent	29.930	55.935	193.965	239.184	243.060	163.035	15.472	940.581
	77,2	33,3	82,0	56,0	88,2	78,9	98,1	68,7
Total	38.784	167.887	236.437	427.309	275.460	206.632	15.776	1.368.285
	100	100	100	100	100	100	100	100

3.4. Oci proactiu

3.4.1. Assistència a classes artístiques

Taula 87. Assistència a classes artístiques al llarg de la vida fora de l'horari escolar entre les persones joves (15-29 anys), segons sexe. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Activitats artístiques	Sexe		
	Joves de 15 a 29 anys 2006		
	Homes	Dones	Total
No	417.159	224.765	641.924
	56,8	33,0	45,3
Sí	317.757	455.993	773.750
	43,2	67,0	54,7
Total	734.916	680.758	1.415.674
	100	100	100

Taula 88. Assistència a classes artístiques al llarg de la vida fora de l'horari escolar entre les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Activitats artístiques	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
No	235.672	48.174	246.421	9.609	31.060	59.452	630.388
	40,4	56,9	50,2	34,6	35,4	47,6	45,0
Sí	347.643	36.539	244.562	18.129	56.703	65.530	769.106
	59,6	43,1	49,8	65,4	64,6	52,4	55,0
Total	583.315	84.713	490.983	27.738	87.763	124.982	1.399.494
	100	100	100	100	100	100	100

3.4.2. Associacionisme

Taula 89. Pertinença a associacions entre les persones joves (15-29 anys), segons sexe. Catalunya, 2001-2006. Absoluts i percentatge.

Pertinença a associacions	Sexe			Sexe		
	Joves de 15 a 29 anys 2001			Joves de 15 a 29 anys 2006		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
No	462.488	531.767	994.255	450.501	435.912	886.413
	62,6	74,3	68,4	61,0	63,3	62,1
Sí	276.469	183.766	460.235	288.272	252.434	540.706
	37,4	25,7	31,6	39,0	36,7	37,9
Total	738.957	715.533	1.454.490	738.773	688.346	1.427.119
	100	100	100	100	100	100

Taula 90. Pertinença a associacions entre les persones joves (15-29 anys), segons grups d'edat. Catalunya, 2001-2006. Absoluts i percentatge.

Pertinença a associacions	Grup d'edat				Grup d'edat			
	Joves de 15 a 29 anys 2001				Joves de 15 a 29 anys 2006			
	15-19	20-24	25-29	Total	15-19	20-24	25-29	Total
No	204.773	423.541	365.940	994.254	363.962	268.141	254.310	886.413
	68,1	67,9	69,0	68,4	63,4	64,5	58,1	62,1
Sí	95.760	200.449	164.025	460.234	210.213	147.424	183.069	540.706
	31,9	32,1	31,0	31,6	36,6	35,5	41,9	37,9
Total	300.533	623.990	529.965	1.454.488	574.175	415.565	437.379	1.427.119
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 91. Pertinença a associacions entre les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Pertinença a associacions	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2001						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
No	242.210	95.924	526.725	9.318	62.658	47.531	984.366
	63,6	75,3	69,6	53,4	71,0	72,7	68,5
Sí	138.668	31.528	230.562	8.117	25.537	17.812	452.224
	36,4	24,7	30,4	46,6	29,0	27,3	31,5
Total	380.878	127.452	757.287	17.435	88.195	65.343	1.436.590
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 92. Pertinença a associacions entre les persones joves (15-29 anys), segons moment de transició. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Pertinença a associacions	Moment de transició						
	Joves de 15 a 29 anys 2006						
	Estudiants o persones que busquen la 1a feina no casades ni soles	Desocupades que ja han treballat i que viuen en llars amb 2 i més habitants	Ocupades solteres que viuen en llars amb 2 i més habitants	Viuen soles i tenen ingressos propis	Casades sense fills	Casades amb fills	Total
No	361.728	64.525	299.391	12.189	52.867	83.249	873.949
	62,0	74,8	60,4	43,9	59,6	64,9	62,0
Sí	221.586	21.756	196.471	15.549	35.768	45.045	536.175
	38,0	25,2	39,6	56,1	40,4	35,1	38,0
Total	583.314	86.281	495.862	27.738	88.635	128.294	1.410.124
	100	100	100	100	100	100	100

Taula 93. Pertinença a associacions entre les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2001. Absoluts i percentatge.

Pertinença a associacions	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2001							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
No	6.615	197.325	32.930	396.882	173.211	165.636	21.656	994.255
	100	80,0	68,1	70,0	61,4	61,3	64,4	68,4
Sí		49.453	15.444	169.908	108.893	104.572	11.963	460.233
		20,0	31,9	30,0	38,6	38,7	35,6	31,6
Total	6.615	246.778	48.374	566.790	282.104	270.208	33.619	1.454.488
	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula 94. Pertinença a associacions entre les persones joves (15-29 anys), segons nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis. Catalunya, 2006. Absoluts i percentatge.

Pertinença a associacions	Nivell d'estudis finalitzats i continuïtat en els estudis							
	Joves de 15 a 29 anys 2006							
	Sense estudis	Primaris	Primaris i estudiant	Secundaris	Secundaris i estudiant	Superiors	Superiors i estudiant	Total
No	24.161	117.967	146.268	279.433	180.071	110.022	7.290	865.212
	61,8	69,4	60,7	65,0	62,9	52,4	46,2	62,2
Sí	14.942	51.977	94.798	150.254	106.056	100.082	8.485	526.594
	38,2	30,6	39,3	35,0	37,1	47,6	53,8	37,8
Total	39.103	169.944	241.066	429.687	286.127	210.104	15.775	1.391.806
	100	100	100	100	100	100	100	100

Annex 3. Taules específiques

3.2. Consum cultural quotidià

3.2.1. Música

Taula 1. Mitjans pels quals s'escolta música, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya 2001-2006. Absoluts i percentatge.

Base: Any 2001, total població de 15 a 29 anys. Any 2006, persones que escolten música més d'un cop a la setmana.

Mitjà	Joves 2001		Joves 2006		Adults 2006	
	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge
Discos, cassetts, CD i DVD	810.614	57,4	489.614	35,8	1.756.333	51,6
Ràdio, Televisió	550.165	39,0	304.073	22,2	1.376.361	40,5
Internet, ordinador personal	45.010	3,2	291.913	21,3	117.323	3,4
MP3, MP4 i Altres mitjans	6.685	5,0	283.096	20,7	152.092	4,5
Total	1.412.475	100	1.368.696	100	3.402.109	100

Índex de gràfics

Gràfic 1. Persones joves de 15 a 29 anys, segons origen. Catalunya, 2001-2009.....	13
Gràfic 2. Població estrangera sobre el total de població, segons grups d'edat. Catalunya, 2001-2009. Percentatge	13
Gràfic 3. Taxa d'atur de la població de 15 a 24 anys. Catalunya, 2001-2009.....	14
Gràfic 4. Taxa d'emancipació de la població de 16 a 29 anys. Catalunya, 2001-2009	15
Gràfic 5. Ordinador i connexió de banda ampla a les llars. Catalunya, 2001-2009. Percentatge	16
Gràfic 6. Hores de temps lliure disponibles els dies laborables i nivell de satisfacció respecte al temps lliure, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Mitjana.....	36
Gràfic 7. Activitats fetes els dies laborables de la darrera setmana, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge. <i>Resposta múltiple</i>	37
Gràfic 8. Grau d'equipaments de les llars, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	38
Gràfic 9. Equipaments audiovisuals a les llars, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	39
Gràfic 10. Equipaments informàtics a les llars, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	40
Gràfic 11. Nombre d'instruments musicals a les llars, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	41
Gràfic 12. Nombre de discs, cassetes i CD musicals a les llars, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	42
Gràfic 13. Nombre de cintes de vídeo i DVD a les llars, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	43
Gràfic 14. Nombre d'obres d'art a les llars, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	44
Gràfic 15. Freqüència amb què s'escolta música, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	46
Gràfic 16. Tipus de música escoltada, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge. <i>Resposta múltiple</i>	47
Gràfic 17. Freqüència amb què es mira la televisió respecte a la mitjana, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	48
Gràfic 18. Freqüència amb què s'escolta la ràdio respecte a la mitjana, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	49
Gràfic 19. Tipus de lector per nombre de llibres llegits els darrers 12 mesos, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	50

Gràfic 20. Tipus de lector de diaris d'acord amb la freqüència setmanal, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	51
Gràfic 21. Tipus de lector de revistes d'acord amb la freqüència setmanal, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	52
Gràfic 22. Ús d'Internet els darrers 12 mesos, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	53
Gràfic 23. Ús de l'ordinador personal els darrers 12 mesos, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	54
Gràfic 24. Assistència al cinema els darrers 12 mesos, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	55
Gràfic 25. Assistència a concerts els darrers 12 mesos, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	56
Gràfic 26. Assistència al teatre els darrers 12 mesos, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	57
Gràfic 27. Assistència a museus, galeries i monuments els darrers 12 mesos, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	58
Gràfic 28. Assistència a biblioteques els darrers 12 mesos, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	59
Gràfic 29. Assistència a classes artístiques al llarg de la vida fora de l'horari escolar, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2006. Percentatge.....	60
Gràfic 30. Pertinença a associacions, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	61
Gràfic 31. Tipus de participació de la població associada, segons edat (15-29 anys i 30 i més). Catalunya, 2006. Percentatge	62
Gràfic 32. Equipaments informàtics a les llars, segons edat (persones nascudes els anys 1972-76 i persones de 30 i més anys). Catalunya, 2001-2006. Percentatge	64
Gràfic 33. Freqüència amb què s'escolta música, segons edat (persones nascudes els anys 1972-76 i persones de 30 i més anys). Catalunya, 2001-2006. Percentatge	65
Gràfic 34. Mitjans pels quals s'escolta música, segons edat (persones nascudes els anys 1972-76 i persones de 30 i més anys). Catalunya, 2001-2006. Percentatge	66
Gràfic 35. Persones lectores habituals de llibres, diaris i revistes, segons edat (persones nascudes els anys 1972-76 i persones de 30 i més anys). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	67
Gràfic 36. Freqüència de consum cultural de desplaçament necessari, segons edat (persones nascudes els anys 1972-76 i persones de 30 i més anys). Catalunya, 2001-2006. Percentatge.....	68
Gràfic 37. Pertinença a associacions, segons edat (persones nascudes els anys 1972-76 i persones de 30 i més anys). Catalunya, 2001-2006. Percentatge	69
Gràfic 38. Equipaments informàtics a les llars de les persones de 20 a 24 anys, segons relació amb l'activitat. Catalunya, 2006. Percentatge	70
Gràfic 39. Freqüència amb què escolten música les persones de 20 a 24 anys, segons relació amb l'activitat. Catalunya, 2006. Percentatge	71

Gràfic 40. Persones lectores habituals de llibres, diaris i revistes de 20 a 24 anys, segons relació amb l'activitat. Catalunya, 2006. Percentatge	71
Gràfic 41. Freqüència de consum cultural de desplaçament necessari entre les persones de 20 a 24 anys, segons relació amb l'activitat. Catalunya, 2006. Percentatge.....	72
Gràfic 42. Pertinença a associacions de les persones de 20 a 24 anys, segons relació amb l'activitat. Catalunya, 2006. Percentatge.....	73
Gràfic 43. Equipaments informàtics a les llars de les persones de 20 a 29 anys casades o aparellades, segons si tenen fills. Catalunya, 2006. Percentatge	74
Gràfic 44. Freqüència amb què escolten música les persones de 20 a 29 anys casades o aparellades, segons si tenen fills. Catalunya, 2006. Percentatge	74
Gràfic 45. Persones lectores habituals de llibres, diaris i revistes de 20 a 29 anys casades o aparellades, segons si tenen fills. Catalunya, 2006. Percentatge	75
Gràfic 46. Freqüència de consum cultural de desplaçament necessari de les persones de 20 a 29 anys casades o aparellades, segons si tenen fills. Catalunya, 2006. Percentatge	76
Gràfic 47. Pertinença a associacions de les persones de 20 a 29 anys casades o aparellades, segons si tenen fills. Catalunya, 2006. Percentatge	76
Gràfic 48. Perfils de consum cultural de les persones de 15 a 29 anys. Catalunya, 2006. Percentatge.....	79
Gràfic 49. Perfils de consum cultural de les persones de 15 a 29 anys. Variables sociodemogràfiques. Catalunya, 2006	81
Gràfic 50. Perfils de consum cultural de les persones de 15 a 29 anys. Variables de consum cultural. Catalunya, 2006.....	82